

Přehled zpráv

Transaktivistka se obává: Kulturní fronta míří k další hrdé prohře	9
1.11.2016 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Monitor <i>vef</i>	
Spory CSU a CDU	9
1.11.2016 ČT 24 ~ str. 05 ~ 21:31 Horizont	
Kde uplatníte národní srovnávací zkoušky v praxi? Na padesáti českých fakultách	11
2.11.2016 Písecký deník ~ str. 70 ~ Příloha - Vzdělávání	
Nová koalice v Jihočeském kraji	14
3.11.2016 ČT 1 ~ str. 01 ~ 18:00 Události v regionech - Praha	
Michal Horáček	15
3.11.2016 zpravy.iDNES.cz ~ str. 00 ~ Zprávy iDNES.cz / Kultura <i>iDNES.cz</i>	
Soud zamítl stížnosti hnutí Severočeši	16
3.11.2016 ČT 1 ~ str. 02 ~ 18:00 Události v regionech - Praha	
Vyzve Horáček v příštích volbách Zemana? Hudebník oznámí, jestli bude kandidovat	18
3.11.2016 zpravy.rozhlas.cz ~ str. 00 ~ domaci <i>Jana Čermáková</i>	
Horáček bude kandidovat na prezidenta. Tuto službu lze vykonávat slušněji, uvedl	19
3.11.2016 zpravy.rozhlas.cz ~ str. 00 ~ domaci <i>Jana Čermáková, ČTK</i>	
Zbyněk Fiala: Mizerné mzdy, nízké daně	20
4.11.2016 vasevec.cz ~ str. 00 ~	
Zbyněk Fiala: Mizerné mzdy, nízké daně	22
4.11.2016 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Názory a petice <i>PV</i>	
Jakub Salát z AMI Communications a Iva Martinková z AIG přicházejí do RENOMIA GROUP	23
4.11.2016 Kariera.iHNed.cz ~ str. 00 ~ <i>-rkp</i>	
Maskovaná ideologie	24
4.11.2016 Lidové noviny ~ str. 11 ~ Názory	
Musíme motivovat soukromý sektor ke spolupráci s veřejným výzkumem	25
4.11.2016 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~	

MVDr. Pavel Bělobrádek, Ph.D., MPA

Hapka by se na mě kvůli tomu asi zlobil	26
4.11.2016 Mladá fronta DNES ~ str. 10 ~ Rozhovor Jakub Pokorný	
Výsledky velkého výzkumu agentury Median.....	28
6.11.2016 ČT 24 ~ str. 01 ~ 22:05 Newsroom ČT24	
Ekonom Sedláček s kolegy odhadují, jaký bude svět za 20 let	30
6.11.2016 denik.cz ~ str. 00 ~ Z domova ČTK	
Ekonom Sedláček s kolegy odhadují, jaký bude svět za 20 let	31
6.11.2016 prazsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Moje Praha ČTK	
Ekonom Sedláček s kolegy odhadují, jaký bude svět za 20 let	32
6.11.2016 tyden.cz ~ str. 00 ~ Česko ČTK	
Ekonom Sedláček, reklamní tvůrce Jaroš či ekolog Moldan v knize odhadují, jaký bude svět za 20 let ...	32
6.11.2016 iHNed.cz ~ str. 00 ~ ČTK	
POLEMIKA: Podivné postupy Evropských hodnot. Mluvme o bezpečnosti, ale bez ideologie	33
6.11.2016 lidovky.cz ~ str. 00 ~ Zprávy / Názory	
ROZDĚLENÉ STÁTY AMERICKÉ.....	35
7.11.2016 INDEX LN ~ str. 16 ~ Téma Ondřej Malý, Kryštof Kozák	
Bezpečí na vlastní pěst	38
7.11.2016 Mladá fronta DNES ~ str. 03 ~ Z domova Pavel Švec	
Co se vám nehodí, to strčíte až dozadu. Vědci odsoudili Jakuba Jandu a jeho tým	39
7.11.2016 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Monitor mp	
Vědci odsoudili Jakuba Jandu a jeho tým	39
7.11.2016 prvnizpravy.cz ~ str. 00 ~ politika	
Potenciál geolokačních her v Praze: Anthropoid v GEOFUNu	41
7.11.2016 COT business ~ str. 74 ~ On-line PhDr. Wadim Strielkowski, Ph. D.	
Čechů se zbrojním průkazem přibývá, motivuje je i strach z migrantů	41
7.11.2016 zpravy.iDNES.cz ~ str. 00 ~ Zprávy / Domácí iDNES.cz	

Americké prezidentské volby	43
7.11.2016 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 21:10 Den v 60 minutach	
Jak budete trávit důchod? Představy a realita se rozcházejí	45
8.11.2016 nasepenize.cz ~ str. 00 ~ nasepenize / Spoření / Penze <i>Martin Slapnička</i>	
Jak budete trávit důchod? Představy a realita se rozcházejí	45
8.11.2016 zpravy.tiscali.cz ~ str. 00 ~ nasepenize / Spoření / Penze <i>Martin Slapnička</i>	
Plameny v Tibetu	46
8.11.2016 ČRo Plus ~ str. 06 ~ 18:10 Názory a argumenty	
Žijí v Česku, rozhodují o Americe	47
8.11.2016 Lidové noviny ~ str. 04 ~ Volby v USA <i>ELIŠKA NOVÁ, MICHAELA KABÁTOVÁ</i>	
Nejen o administrativním členění státu: komunální legislativa jako začarovaný kruh?	48
8.11.2016 denik.obce.cz ~ str. 00 ~ Legislativa <i>PhDr. Petr Jüptner, Ph.D., ředitel Institutu politologických studií, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova Praha</i>	
V tuto chvíli už se akciové i devizové trhy uklidnily	51
9.11.2016 ČRo Plus ~ str. 02 ~ 17:10 Den podle...	
Americké prezidentské volby	58
9.11.2016 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 12:30 Radioforum	
Jakub El-Ahmadieh: Trump? Daně teď mohou zamířit prudce dolů.....	69
9.11.2016 roklen24.cz ~ str. 00 ~ Rozhovory, Ekonomika, Svět, Homepage, Zprávy Top <i>Josef Němeček</i>	
Trump využil frustrace voličů.....	70
9.11.2016 Lidové noviny ~ str. 04 ~ Volby v USA <i>ROBERT SCHUSTER</i>	
Postavit proti Trumpovi Hillary byla taktická chyba	73
9.11.2016 respekt.cz ~ str. 00 ~ respekt.cz <i>Magdaléna Fajtová</i>	
Atentát na Trumpa? Frustraci demokratů by nevyřešil, říká amerikanista Kozák.....	75
10.11.2016 lidovky.cz ~ str. 00 ~ Zprávy / Svět <i>Lidovky.cz, Jakub Fajnor</i>	
Budoucí působení Donalda Trumpa	76
10.11.2016 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 17:10 Den podle...	
Prezidenta čeká srážka s realitou	80

10.11.2016	Lidové noviny ~ str. 03 ~ Nový prezident <i>ROBERT SCHUSTER</i>	
Nastává zemětřesení. Trump chce do vlády kritiky NATO, odpůrce imigrace a bijce džihádistů.....		81
11.11.2016	aktualne.cz ~ str. 00 ~ Zahraničí <i>Martin Novák</i>	
O paradigmatu nejnovějších - Smysl nejnovějších dějin v humanitních a sociálních vědách.....		82
11.11.2016	idnes.cz - blog ~ str. 00 ~ <i>Jan Zerbst</i>	
Jednání o situaci v Turecku.....		86
14.11.2016	ČRo Plus ~ str. 01 ~ 21:10 Den v 60 minutach	
Čína jako významný ekonomický partner		90
14.11.2016	ČT 24 ~ str. 08 ~ 20:00 90' ČT24	
Krátce.....		94
14.11.2016	Euro ~ str. 64 ~ light lidé a podniky <i>RED</i>	
Start-upy v boxerském ringu aneb Týden podnikání.....		94
14.11.2016	E15 ~ str. 15 ~ Mediální partnerství <i>Alena Adámková</i>	
Slavné děti slavných: Které známé osobnosti podědily talent?.....		96
14.11.2016	dama.cz ~ str. 00 ~ <i>Marta Pušová</i>	
Exkluzivní průzkum: polovina chudých nemá ani na boty, vyhlídky vidí černě		98
14.11.2016	zpravy.iDNES.cz ~ str. 00 ~ Zprávy / Domáci <i>iDNES.cz, Zdeňka Trachtová</i>	
20 % chudých Čechů přiznává, že měli v posledních 10 letech zkušenost s exekucí		101
15.11.2016	Frekvence 1 ~ str. 04 ~ 10:00 Zprávy	
Ivana Trumpová místo Schapira: Promluvili experti, ale na Nově to rozstřelili obyčejní občané.....		101
15.11.2016	parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Monitor <i>vef</i>	
Nečekaný výdaj vykolejí milion Čechů		102
15.11.2016	Mladá fronta DNES ~ str. 05 ~ Z domova <i>Zdeňka Trachtová</i>	
Rodinná pouta.....		102
15.11.2016	Mladá fronta DNES ~ str. 05 ~ Z domova <i>Pavel Švec</i>	
Trump a odtržené elity.....		104
16.11.2016	ČRo Plus ~ str. 04 ~ 18:10 Názory a argumenty	

Ruský Nejvyšší soud zrušil verdikt soudu nižší instance k Alexeji Navalnému	105
16.11.2016 ČRo Plus ~ str. 04 ~ 17:10 Den podle...	
O masivním „tištění nových peněz“ II. Pohledem z ČNB	107
16.11.2016 roklen24.cz ~ str. 00 ~ Talk, Homepage, Zprávy Top <i>Roklen24</i>	
Mazlíme se s ním každých dvacet minut, hlavně pro zábavu	110
16.11.2016 faei.cz ~ str. 00 ~ Nezařazené <i>Redakce</i>	
Predátoři řadí hlavně v Albánii	111
16.11.2016 Lidové noviny ~ str. 04 ~ Domov <i>MARTIN RYCHLÍK</i>	
Senát jako pojistka demokracie?	112
16.11.2016 ČT 24 ~ str. 05 ~ 20:00 90' ČT24	
ŽENY Z DIGITÁLNÍHO SVĚTA	119
16.11.2016 Glanc ~ str. 52 ~ <i>ŠÁRKA SCHMIDTOVÁ</i>	
Post faktická doba	121
16.11.2016 ČRo Radiožurnál ~ str. 03 ~ 12:08 Ozvěny dne - publicistika	
MacDonagh-Pajerová: Mladí dnes mají problém vyznat se v tom, co je důležité	123
17.11.2016 euro.cz ~ str. 00 ~ Politika <i>Jan Novotný, Martin Pinkous</i>	
V obecních volbách bude moci volit víc cizinců z EU. Hraje se o tisíce hlasů	124
18.11.2016 zpravy.iDNES.cz ~ str. 00 ~ Zprávy / Domáci <i>MF DNES, Jakub Pokorný</i>	
Poslanci hrají o 118 tisíc nových voličů z ciziny	126
18.11.2016 Mladá fronta DNES ~ str. 01 ~ Titulní strana <i>Jakub Pokorný</i>	
Hra o nové voliče z ciziny Poslanci hrají o 118 tisíc nových voličů z ciziny	127
18.11.2016 Mladá fronta DNES ~ str. 01 ~ Titulní strana <i>Jakub Pokorný</i>	
Víme jako první - kdo povede kraj?	129
18.11.2016 ctidoma.cz ~ str. 00 ~ Zpravodajství <i>Zuzana Zelenkova</i>	
MATKY Z PŮJČOVNY	132
18.11.2016 Pátek Lidových novin ~ str. 20 ~ Téma <i>Lucie Zídková</i>	
Lék proti stárnutí? Zablbnout si	135
18.11.2016 Téma ~ str. 58 ~ Rozhovor	

Milan Eisenhammer

Americko-ruské vztahy	140
19.11.2016 ČRo Plus ~ str. 02 ~ 16:06 Evropa Plus	
Naše krajní pravice kulhá za Evropou	142
19.11.2016 Lidové noviny ~ str. 14 ~ Česká pozice <i>JAROMÍR MAZÁK</i>	
Děti a média	144
20.11.2016 ČT 24 ~ str. 01 ~ 22:05 Newsroom ČT24	
Turecko by mohlo změnit svou politickou orientaci	147
21.11.2016 ČRo Radiožurnál ~ str. 03 ~ 12:08 Ozvěny dne - publicistika	
Michal Horáček prozradil, jak za bolševika podváděl	149
21.11.2016 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Monitor <i>vef</i>	
StB: Tři údery do Horáčka	150
21.11.2016 Blesk ~ str. 02 ~ Politika <i>Milan Kolář</i>	
Čemu věříme?	150
21.11.2016 Týdeník Rozhlas ~ str. 05 ~ Reflexe <i>David Smoljak</i>	
Jsem pyšný, že jsem falšoval!	151
21.11.2016 Blesk ~ str. 02 ~ Politika	
Odpovědnost Donalda Trumpa dožene	154
21.11.2016 Respekt ~ str. 46 ~ Rozhovor <i>TOMÁŠ LINDNER</i>	
Večerní Praha	157
22.11.2016 Pražský deník ~ str. 18 ~ Praha/Retro	
Jsem pyšný, že jsem falšoval, říká kandidát na prezidenta Horáček	158
22.11.2016 blesk.cz ~ str. 00 ~ Politika	
Vystavují fotografie hasičů	160
23.11.2016 Litoměřický deník ~ str. 03 ~ Litoměřicko <i>(jš)</i>	
Internet a jeho nevýhody	161
23.11.2016 Rádio BBC ~ str. 01 ~ 10:40 Alter Eko	

Zděsila se, že na něj dostala chuť (povídka)	164
23.11.2016 idnes.cz - blog ~ str. 00 ~ <i>Jaroslav Kvapil</i>	
Průzkum: Média ve volbách zobrazovala ANO pozitivněji než ČSSD	167
24.11.2016 denik.cz ~ str. 00 ~ Z domova <i>ČTK</i>	
Média v krajských volbách zobrazovala ANO pozitivněji než ČSSD, říká průzkum	168
24.11.2016 lidovky.cz ~ str. 00 ~ Lidovky / Média <i>ČTK</i>	
Analýza: Média zobrazovala ANO pozitivněji než ČSSD	168
24.11.2016 mediaguru.cz ~ str. 00 ~ Aktuality <i>Martina Vojtěchovská</i>	
Lidovky.cz informovaly o Babišovi spíš negativně, iDNES.cz prý naopak, tvrdí průzkum	169
24.11.2016 mediahub.cz ~ str. 00 ~ Mediahub, Média	
Média ve volbách zobrazovala ANO pozitivněji než ČSSD, ukázal průzkum	170
24.11.2016 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Monitor <i>mp</i>	
Média zobrazovala ANO pozitivněji než ČSSD, Babiše ne	170
24.11.2016 tyden.cz ~ str. 00 ~ Politika <i>ČTK</i>	
Sobotka a čínští odboráři	171
24.11.2016 ČRo Plus ~ str. 05 ~ 18:10 Názory a argumenty	
Média ve volbách zobrazovala ANO v lepším světle než ČSSD	172
24.11.2016 euro.cz ~ str. 00 ~ Politika	
Náborové video je nutnost	173
24.11.2016 Hospodářské noviny ~ str. 28 ~ Příloha - ProByznys - video <i>Dominika Mňuková</i>	
Původní obyvatelé USA protestovali proti americkému byznysu	175
25.11.2016 ČRo Plus ~ str. 04 ~ 17:10 Den podle...	
Historické fotografie dodali na výstavu místní obyvatelé	177
25.11.2016 Valašský deník ~ str. 02 ~ Valašsko <i>(čan)</i>	
Válka 4.0: Špioni a manipulátoři v zájmu mocných jedou na 120%	178
25.11.2016 hlidacipes.org ~ str. 00 ~ <i>Ondřej Neumann</i>	
Orbán a Fico? Babiš se Zemanem jsou děsivější	178

25.11.2016	Demokratický střed ~ str. 09 ~ Rozhovor <i>Tomáš Fošum</i>	
Historické fotografie dodali na výstavu místní obyvatelé		182
28.11.2016	Naše Valašsko - regionální týdeník ~ str. 08 ~ Valašsko/Kaleidoskop <i>(čar)</i>	
Těžké boje o východní Aleppo		182
28.11.2016	ČT 24 ~ str. 01 ~ 21:31 Horizont	
Slyšet jen svoji ozvěnu.....		184
28.11.2016	Respekt ~ str. 22 ~ Fokus <i>PETR HORKÝ</i>	
Novou šéfkou výroby ČRo bude od ledna Konopásková.....		186
30.11.2016	finance.cz ~ str. 00 ~ <i>Financninoviny.cz</i>	
Novou šéfkou výroby ČRo bude Konopásková		186
30.11.2016	tyden.cz ~ str. 00 ~ Televize a rádia <i>ČTK</i>	
ČRo čekají personální změny. Nového šéfa bude mít Výroba, Rádio Junior a další.....		187
30.11.2016	mediahub.cz ~ str. 00 ~ Mediahub, Média	
Ministerstvo školství ocenilo nejlepší české studenty a vědce za rok 2016		9
30.11.2016	ct24.cz ~ str. 00 ~ Věda <i>kozlik</i>	
Praha noir		9
30.11.2016	Xantypa ~ str. 102 ~ Kniha <i>IVAN VĚTVIČKA</i>	
Média za protektorátu.....		11
30.11.2016	dotyk.cz ~ str. 00 ~ Publicistika <i>Jan Štětka</i>	

Plné znění zpráv

Transaktivistka se obává: Kulturní fronta míří k další hrdé prohře

1.11.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Monitor
vef

„Letošní svátek založení Československa byl především projevem krize českého politického života,“ píše na serveru a2larm.cz aktivistka v trans* hnutí Jiří Feryna. Všímá si především (ne)udělování státních vyznamenání, (ne)pozvání rektorů vysokých škol na tuto událost, proklamovaná (ne)účast různých osobností a státních představitelů a představitelky tamtéž. „V letošním roce je však na všech možných stranách provází absurdní politický a aktivistický marasmus,“ dodává.

Nejprve rozebírá kauzu Jiřího Bradyho, jenž přežil pobyt v koncentračním táboře a následně svůj život zasvětil osvětě. „Spor, v jehož rámci byly postupně odkrývány detaily o motivacích vedoucích k rozhodnutí prezidentské kanceláře neudělit Bradymu původně slíbené ocenění, však vyvrcholil absurdním divadlem v kulisách talkshow Jana Krause věnované speciálně výročí založení Československa,“ zmiňuje s tím, že šlo o primitivní antizemanismus a opakování sametových manter nebo různých klíše posledních prezidentských voleb. Kulturní cesta je podle Feryny na cestě k další hrdé prohře.

„Silami plýtvaly i různé akademické obce. Prohlášení akce Jdeme s rektory signovalo 51 studentských spolků, které chtěly vyjádřit podporu svým rektorům, kteří opakovaně nebyli pozváni na již zmíněné předávání státních vyznamenání,“ všímá si také a rozebírá vyjádření Petra Havlíčka ze spolku Miroslava při Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. Ten uvedl, že hlavním impulsem byly události okolo prezidenta Miloše Zemana z posledních dní. „Kdy jsem si řekl, že již není možné posouvat hranice přijatelného, které se poslední roky postupně a nenápadně posouvaly. Proto jsem se rozhodl, že je nutné, aby se studenti postavili za hodnoty demokratického státu,“ měl uvést Havlíček.

„Hranice přijatelného současný prezident překročil několikrát, a žádná výrazná mobilizace studentstva se stejně nekonala. Rétorika podpůrného vyjádření je takřka revoluční, výsledek podpory samotné však dostředivý,“ dodává Feryna.

Závěrem se pak věnuje oslavám na Staroměstském náměstí 28. října. „Celý večer připomínal setkání pánského klubu, jehož členové svou motivaci vysvětlili hned v úvodu: „Jsme tu, abychom vzpomněli na všechny významné muže historie.“ Plejádu politických a veřejných patriarchů tak narušila pouze Miroslava Němcová, tedy politička známá hlavně svým asociálním přístupem k chudým. Na pódiu se dále objevili zástupci akademické obce, kteří tváří v tvář širokému publiku přistoupili na pochybnou a elitářskou rétoriku,“ poukazuje Feryna na řeči o pravdě, o lásce, o rovné páteři a čestné politice.

Původní text ZDE

„Kdo zde cítí dnes již zatuchlé atributy sametové revoluce, cítí je správně. Je bohužel jisté, že několikatisícová manifestace českou politiku v širším měřítku nezmění. A to i kdyby byla proti současnému prezidentovi sebevíc kritická a oplývala olbřímím fondem veřejných autorit. Hledání kandidáta či kandidátky proti Zemanovi příští volby nezachrání. V současné sociální, ekonomické a kulturní situaci je složité najít kandidáta či kandidátku vyhovující většině názorového spektra. A někdo, kdo bude jen „Antizeman“, svému oponentovi elektorát nesebere,“ uzavírá Feryna se slovy, že Zeman učinil z Česka prezidentskou republiku, kdy opozici přitlačil ke zdi a pevně jí svírá krk.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=460873>

Spory CSU a CDU

1.11.2016 ČT 24 str. 05 21:31 Horizont

Katarína SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Příští rok by měla hájit své místo ve volbách. Uvnitř dlouholeté německé vládní aliance to ale skřípe. Poprvé od roku 2005, kdy se stala kancléřkou, nevystoupí Angela Merkelová na sjezdu partnerské CSU. Šéf bavorské Křesťansko-sociální unie řekl, že nechce hrát divadlo a předstírat, že problémy neexistují. Tím hlavním je postoj k přijímání běženců.

Horst SEEHOFER, předseda Křesťansko-sociální unie Bavorska

Nejsme pro politiku stavění zdí, jsme pro zákon a pořádek a pro rozumný počet imigrantů. Jen tak můžeme mít představu o tom, kdo je v naší zemi. Jen tak můžeme finančně podpořit a integrovat. Taková je naše politika.

Angela MERKELOVÁ, německá premiérka

Jsem hluboce přesvědčena, že věta "zvládneme to", byla správná. Byla to věta, která vyjadřovala určitý postoj, která vyjadřovala určitou motivaci. Myslím, že jsme toho dokázali hodně, ale stále nám zbývá mnoho práce.

Katarína SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

A Německo je doménou Vladimíra Handla z fakulty sociálních věd, dobrý večer. Tak v rámci německé koalice to vypadá skoro na rozvod, na druhou stranu se ale mluví o tom, že CDU a CSU se snaží na tom svém vztahu pracovat, protože přeci jen je čekají příští rok volby. Jak to tedy je, jak vážná je ta krize?

Vladimír HANDL, Ústav mezinárodních vztahů

To odcizení je docela dlouhodobé, je spojené skutečně s tou uprchlickou krizí a s politikou Horsta Seehofera, který vyžaduje, aby se stanovila maximální hranice přijímání, to je něco, co je nepřijatelné pro Angelu Merkelovou, takže on na tom bude trvat, protože to je vlastně jeho traitmark, abych tak řekl jeho politiky, ta uprchlická krize do určité míry CSU pomáhá, protože po CSU ztrácela politickou substanci na té spolkové úrovni, teď ji má. Je to ta uprchlická krize, takže on se musí něčeho dobyt a je to tedy otázka právě těch takzvaných ober grenze, to znamená, to je maximální hranice přijímání.

Katarína SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Vy už jste tady o tom mluvil, že ty problémy způsobila ona migrace. Na druhou stranu, přestože kancléřka Merkelová nejprve mluvila o těch otevřených hranicích, tak poté tu svoji vstřícnost zmírnila. A ni to nepomohlo, stále ty rozdíly jsou tak velké?

Vladimír HANDL, Ústav mezinárodních vztahů

On CSU potřebuje, aby kancléřka uznala, že přijala část těch jejich programových představ a návrhů, to Angela Merkelová úplně tak nepřijímá. Hlavně ten symbol je skutečně ta maximální hranice, dokud ta maximální hranice takový fetiš až politiky CSU, dokud ta nebude přijata, tak vlastně to vítězství nebo ten úspěch Horsta Seehofera nebude zajištěn.

Katarína SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

My jsme zmínili, že tedy Angela Merkelová se nezúčastní sjezdu CSU. V prosinci se na druhou stranu čeká, koná v Essenu sjezd strany kancléřky Merkelové. Co myslíte, dojde k pozvánce právě pro bavorského premiéra?

Vladimír HANDL, Ústav mezinárodních vztahů

To nevím úplně přesně, teď můžu spekulovat asi, myslím si, že je to možné, tam CSU prostě nemohla kancléřku úplně pozvat, protože kdyby jí pozvala, tak by se Seehofer musel omluvit za své chování v loňském roce. Navíc

CSU samozřejmě tím dává najevo svoji sílu, že sice kancléřka je kancléřkou a zřejmě jí podpoří v příštích volbách, ale má tu sílu jí nepozvat na svůj sjezd.

Katarína SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Vy jste zmínil chování v loňském roce. To narážíte na ten loňský sjezd, kde docházelo k rozporům a konfliktům.

Vladimír HANDL, Ústav mezinárodních vztahů

Tam byl velký rozpor, protože po řeči kancléřky, ve které ona obhajovala svoji politiku, si vzal slovo Horst Seehofer, nechal jí stát 12 minut vedle sebe a vlastně četl levity veřejně, to byla skutečně ponižující scéna.

Katarína SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

A jak vlastně v tuto chvíli CDU a CSU vysvětlují a obhajují svoji parlamentní frakci v rámci parlamentu v Berlíně. Jak to vysvětlují, jak je možné, že to ještě funguje?

Vladimír HANDL, Ústav mezinárodních vztahů

Obou stranám je jasné, že se potřebují navzájem, bez té spolupráce, momentálně mají 33 % hlasů případných, takže bez té spolupráce by neměli šanci vyhrát volby. Platí to ještě víc pro CSU než pro CDU, CSU skutečně vlastně marginální strana, pakliže nebude ve spolupráci s CDU. Takže oni tam jsou na sebe vzájemně závislí.

Katarína SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

A od spolkových voleb se vlastně mluví o posilování populistické alternativy pro Německo. Jak je na tom v tuto chvíli hlavně jak je na tom hlavní rival Merkelové, sociální demokraté?

Vladimír HANDL, Ústav mezinárodních vztahů

Alternativa, pokud jde o spolkovou úroveň, má asi 12 % podpory momentální, pokud jde o Bavorsko asi 9 %. To je vlastně další problém CSU. CSU bude mít volby, bavorské volby jsou 2018. A tam bude bojovat CSU o absolutní většinu hlasů, a proto je tedy takto i ostrá. Pokud jde o spolupráci, o hlavního rivala SPD, ta má 23 % hlasů momentálně, a vlastně jediná velká koalice, která by momentálně měla většinu, by byla právě opakování velké koalice, která má také relativní podporu veřejnosti.

Katarína SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

To byl Vladimír Handl, děkujeme za detailní informace.

Vladimír HANDL, Ústav mezinárodních vztahů

Děkuji, na shledanou.

Kde uplatníte národní srovnávací zkoušky v praxi? Na padesáti českých fakultách...

2.11.2016 Písecký deník str. 70 Příloha - Vzdělávání

Národní srovnávací zkoušky jsou fenoménem posledních let a maturantům mohou pomoci dostat se na vysokou školu bez přijímacích pohovorů. Některé fakulty jimi prakticky nahradily přijímací zkoušky. Maturantům rovněž dávají vcelku korektní obraz o tom, jak na tom se svými vědomostmi ve srovnání s přespolní konkurencí skutečně jsou a kde je ještě bota tlačí...

V současné době uznává jako ekvivalent přijímacího řízení Národní srovnávací zkoušky na pět desítek fakult českých vysokých škol a další tři desítky fakult slovenských. Použít je můžete dokonce i ve Švýcarsku při studiu hotelnictví...

Níže vám proto přinášíme jejich seznam.

BRNO

MU v Brně, Fakulta sociálních studií MU v Brně, Ekonomicko-správní fakulta MU v Brně, Fakulta informatiky MU v Brně, Přírodovědecká fakulta MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta MENDELU, Provozně ekonomická fakulta VUT v Brně, Fakulta architektury VUT v Brně, Fakulta informačních technologií VUT v Brně, Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií VUT v Brně, Fakulta strojního inženýrství VUT v Brně, Fakulta podnikatelská VUT v Brně, Fakulta stavební VFU, Fakulta veterinární hygieny a ekologie

ČESKÉ BUDĚJOVICE

JU, Ekonomická fakulta

HRADEC KRÁLOVÉ

UK, Farmaceutická fakulta

JINDŘICHŮV HRADEC

VŠE, Fakulta managementu

KARVINÁ

SU v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta TU v Liberci, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická TU v Liberci, Ekonomická fakulta

MLADÁ BOLESLAV

ŠkodaAuto Vysoká škola

OLOMOUC

UP v Olomouci, Právnická fakulta UP v Olomouci, Přírodovědecká fakulta UP v Olomouci, Fakulta tělesné kultury

OPAVA

SU v Opavě, Filozofickopřírodovědecká fakulta SU v Opavě, Fakulta veřejných politik OSTRAVA

VŠB-TU v Ostravě, Ekonomická fakulta VŠB-TU v Ostravě, Fakulta bezpečnostního inženýrství VŠB-TU v Ostravě, Fakulta elektrotechniky a informatiky VŠB-TU v Ostravě, Hornickogeologická fakulta OU v Ostravě, Přírodovědecká fakulta

PARDUBICE

UPa v Pardubicích, Fakulta ekonomicko-správní

PLZEŇ

ZČU v Plzni, Fakulta právnická ZČU v Plzni, Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, Fakulta aplikovaných věd ZČU v Plzni, Fakulta elektrotechnická ZČU v Plzni, Fakulta strojní

PRAHA

UK v Praze, Fakulta sociálních věd UK v Praze, Právnická fakulta VŠE v Praze, Národohospodářská fakulta VŠE v Praze, Fakulta informatiky a statistiky VŠCHT v Praze, Fakulta technologie ochrany prostředí

VŠEM v Praze

ČVUT v Praze, Fakulta architektury ČVUT v Praze, Fakulta informačních technologií ČVUT v Praze, Fakulta elektrotechnická

CEVRO Institut ÚSTÍ NAD LABEM

UJEP v Ústí nad Labem, Fakulta sociálně ekonomická

ZLÍN

UTB ve Zlíně, Fakulta managementu a ekonomiky UTB ve Zlíně, Fakulta humanitních studií UTB ve Zlíně, Fakulta aplikované informatiky

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

BANSKÁ BYSTRICA

UMB, Filozofická fakulta UMB, Ekonomická fakulta UMB, Fakulta politických věd a mezinárodních vztahů

BRATISLAVA

UK Bratislava, Farmaceutická fakulta STU Bratislava, Fakulta architektury STU Bratislava, Fakulta informatiky a informačních technologií STU Bratislava, Fakulta elektrotechniky a informatiky UK Bratislava, Fakulta sociálních a ekonomických věd UK Bratislava, Fakulta matematiky, fyziky a informatiky UK Bratislava, Fakulta managementu EU v Bratislavě, Národohospodářská fakulta EU v Bratislavě, Obchodná fakulta EU v Bratislavě, Fakulta hospodářské informatiky EU v Bratislavě, Fakulta podnikového managementu EU v Bratislavě, Fakulta mezinárodních vztahů EU v Bratislavě, Fakulta aplikovaných jazyků

KOŠICE

UPJŠ, Přírodovědecká fakulta TUKE, Fakulta elektrotechniky a informatiky TUKE, Ekonomická fakulta TUKE, Fakulta baníctva, ekologie, řízení a geotechnologií EU v Bratislavě, Podnikovohospodářská fakulta v Košicích

NITRA

SPU, Fakulta ekonomiky a managementu SPU, Fakulta evropských studií a regionálního rozvoje UKF, Fakulta sociálních věd a zdravotnictví UKF, Fakulta stredo-európskych štúdií Prešov PU, Fakulta managementu PU, Fakulta zdravotníckych odborov PU, Fakulta humanitných a prírodných vied Žilina ŽU, Fakulta riadenia a informatiky ŽU, Fakulta bezpečnostného inžinierstva

ŠVÝCARSKO

HTMi Hotel and Tourism Management Institute

Hrst elementárních znalostí a rozumná životní etika, podávaná slovem i příkladem, to je vše, čeho lze žádat na škole; a přidá-li se k tomu ještě zdraví a radost, zaplať pán-bůh: je toho dost pro největší pýchu vychovatelů.

Karel Čapek

Prostý absolvent školy má tři druhy znalostí: cenné, cenné před třiceti lety a bezcenné.

Milan Zelený

Koho museli do školy pohlavkovat, jak dorostl, hned se stal

přítelem a podporovatelem školy.
Jakub Arbes
Život je nejlepší školou života.
Jára Cimrman

Region| Jižní Čechy

Stejná zpráva vyšla také v dalších 6 titulech:

Českobudějovický deník (*Příloha - Vzdělávání, str. 70*), Českokrumlovský deník (*Příloha - Vzdělávání, str. 70*), Jindřichohradecký deník (*Příloha - Vzdělávání, str. 70*), Prachatický deník (*Příloha - Vzdělávání, str. 70*), Strakonický deník (*Příloha - Vzdělávání, str. 70*), Táborský deník (*Příloha - Vzdělávání, str. 70*)

Nová koalice v Jihočeském kraji

3.11.2016 ČT 1 str. 01 18:00 Události v regionech - Praha

Bohumil KLEPETKO, moderátor

Události v regionech. Dobrý večer. I v dalším Jihočeském kraji je hotovo. Povede ho koalice sociální demokracie, hnutí ANO a Jihočeši 2012, v 55členném zastupitelstvu disponuje většinou 31 hlasů. Hejtmanem už po 3. volební období zůstane Jiří Zimola ze sociální demokracie. Na dnešním ustavujícím zasedání zastupitelstva pro něj, kromě zastupitelů z nové koalice, hlasovali i komunisti, s nimiž sociální demokracie na jihu Čech vládla v minulém volebním období.

Eva ŠELEPOVÁ, redaktorka

Včera krátce po sedmé večerní se na krajském úřadě v Českých Budějovicích sešli zástupci ČSSD, ANO a hnutí Jihočeši 2012, aby podepsali koaliční smlouvu. Nové krajské zastupitelstvo zasedalo dnes od devíti hodin. Jiří Zimola byl jediným kandidátem na hejtmana. Jeho volbě předcházela víc než dvouhodinová diskuse. Opozice se dožadovala, aby Jiří Zimola objasnil své priority ve funkci a dlouho trvalo, než zastupitelé vůbec odhlasovali, že hejtmana budou volit veřejně. Z 55 zastupitelů je tady dnes přítomno 54. Pro Jiřího Zimolu hlasovalo 38 zastupitelů, proti 13 a 3 se zdrželi hlasování.

Jiří ZIMOLA, hejtman Jihočeského kraje /ČSSD/

Chci věřit, že tato koalice dokončí volební období, tedy do roku 2020. Otázka je, jestli u toho budu já jako hejtman.

Eva ŠELEPOVÁ, redaktorka

Vedle všech členů koalice pro Jiřího Zimolu hlasovali i komunisté. To ODS chápe jako vzkaz, že minulá koalice ČSSD a KSČM pokračuje.

Martin KUBA, opoziční zastupitel /ODS/

Je nutno říct, že tato koalice nevznikla v Jihočeském kraji, že pan hejtman Zimola si jí dojel domluvit do Prahy.

Eva ŠELEPOVÁ, redaktorka

Na zasedání byli zvoleni i čtyři náměstci hejtmana. Lucie Kozlová a Jan Kubík z hnutí ANO a Ivana Stráská a Jaromír Slíva z ČSSD. Kromě stran vládní koalice v zastupitelstvu Jihočeského kraje zasednou zastupitelé ODS, komunistů, lidovců a hnutí Pro jižní Čechy. V 11členné krajské radě mají po 5 křeslech strany ČSSD a ANO, jedno křeslo obsadili Jihočeši 2012. Eva Šelepová, Česká televize, České Budějovice.

Bohumil KLEPETKO, moderátor

Naším hostem je politolog Fakulty sociálních věd Karlovy univerzity Kamil Švec. Dobrý večer.

Kamil ŠVEC, politolog, Fakulta sociálních věd UK

Dobrý večer.

Bohumil KLEPETKO, moderátor

Tak, Jiří Zimola spolu s Jiřím Běhounkem z Vysočiny. Jediní dosavadní hejtmani, kteří pro sociální demokracii uhájili pozice, uhájili vítězství v krajích, a co víc tedy, byla o tom řeč v reportáži, Jiří Zimola. Třetí funkční období bude pokračovat a dnes dostal hlasy i komunistů, s nimiž vládl dosud. Takže, čím to, že je tak úspěšný? Zrovna on a zrovna v jižních Čechách?

Kamil ŠVEC, politolog, Fakulta sociálních věd UK

No, on je do jisté míry částečně úspěšný díky tomu, že on byl nebo, když vstupoval do té politiky, dejme tomu té vyšší na úrovni toho hejtmana, tak byl tím mladým představitelem té sociální demokracie, což mu velmi výrazně pomáhalo. Takže to je ten první bod. Respektive ten první důvod a ten druhý je ten, že sám hejtman, staronový hejtman Zimola příliš neměl to své současné nové hejtmanskví ve svých rukách a protože zkrátka tam hrozilo jemu hrozilo, že místo sociální demokracie bude, bude v radě Občanská demokratická strana a až na nátlak Andreje Babiše, který vlastně zastupitelům za hnutí ANO zakázal jednat s občanskými demokraty, on se dostal znovu do hry a vlastně tu hru i dohrál.

Bohumil KLEPETKO, moderátor

Dohrál, takže bude pokračovat třetí funkční období a mohl by tak nahradit neúspěšného Michala Haška v pozici předsedy Asociace krajů? Nabízí se to.

Kamil ŠVEC, politolog, Fakulta sociálních věd UK

Je to zřejmě poměrně logická volba neboť je to zkušený hejtman nebo jeden z těch zkušenějších. Současně si myslím, že hejtman z Vysočiny Běhounek nebude o tuto funkci příliš stát. I z toho důvodu, že Vysočina není zas tak velký nebo významný kraj oproti tomu Jihočeskému. No a současně, protože i proto, že ta pozice šéfa Asociace krajů je poměrně silná vlivová pozice v nátlaku na ministerstvo financí z hlediska rozdělování financí krajům, respektive rozpočtového určení daní a zde je dobré mít aktivního politika, který se dokáže hádat.

Bohumil KLEPETKO, moderátor

A další věc, o které se také diskutuje, mohl by se tím Jiří Zimola odpíchnout k větším pozicím v sociální demokracii jako takové ještě před sněmovními volbami v příštím roce nebo snad spíš až po nich?

Kamil ŠVEC, politolog, Fakulta sociálních věd UK

No, ta pozice šéfa Asociace krajů vlastně i Michalu Haškovi ve své době velmi výrazně pomohla v tom, že získal mnohem větší vliv než jako poslanec nebo jako hejtman. Protože zkrátka měl za sebou všechny ty ostatní kraje a byl vlastně mluvčím celé té regionální politiky, takže prakticky kdokoliv se stane, ať už to bude Jiří Zimola či nikoliv, kdokoliv se stane tím předsedou Asociace krajů, tak ta jeho vyjednávací pozice bude velmi silnější a v té politice samozřejmě tohle se oceňuje.

Bohumil KLEPETKO, moderátor

Já vám zatím děkuji, ale ještě s námi počkejte.

Michal Horáček

3.11.2016 zpravy.iDNES.cz str. 00 Zprávy iDNES.cz / Kultura

iDNES.cz

Spisovatel, esejista, novinář, textař, básník, producent oznámil v listopadu 2016 svou kandidaturu na českého prezidenta. Ve volbách v roce 2018 chce být nadstranický.

Jeho otec Vladimír Horáček byl dramaturgem mnoha pražských divadel a překladatel, matka Eva Horáčková, rozená Heyrovská, psycholožka. Jeho prastrýcem byl Jaroslav Heyrovský, první Čech, který získal Nobelovu cenu.

Po maturitě v roce 1970 byl Michal Horáček přijat na tehdejší Fakultu sociálních věd a publicistiky Univerzity Karlovy (UK), odkud byl ale na zásah Státní bezpečnosti (StB) vyloučen. Živil se pak jako plavčík, umývač nádobí, skladník i dělník Výrobního podniku Svazu invalidů (META). Současně se věnoval sázkám, hlavně na závodišti ve Velké Chuchli.

V polovině 70. let se stal korespondentem dostihových časopisů ve Velké Británii, Austrálii a USA. Novinářská cena, kterou získal v roce 1982, mu pomohla ke stipendiu na World Press Institute (Macalester College, St. Paul, Minnesota), které absolvoval v roce 1984.

V září 1981 ho Státní bezpečnost zaregistrovala jako kandidáta tajné spolupráce. Agentem se ale nestal a v dubnu 1984 jeho svazek Stb uložila do archivu.

V roce 1986 později byl přijat jako redaktor kulturní rubriky do týdeníku Mladý svět, kde se věnoval především rozhovorům.

V létě 1989 založil s rockerem Michaellem Kocábem občanskou iniciativu MOST, která si dala za cíl zprostředkovat jednání mezi komunistickou mocí a představiteli nezávislých sdružení. V listopadu téhož roku MOST přivedl k jednomu stolu premiéra Ladislava Adamce a zástupce Občanského fóra v čele s Václavem Havlem.

Nebyl členem žádné politické strany před listopadem 1989, ani po něm.

Na počátku roku 1990 založil se třemi kolegy akciovou společnost Fortuna. V prosinci 2004 ji předal novým vlastníkům a odstoupil z postu předsedy jejího představenstva.

V roce 1997 byl zvolen předsedou Rady Akademie populární hudby, která výroční hudební ceny Anděl. Funkci předsedy předal svému nástupci v roce 2000.

V roce 2005 byl předsedou poroty televizní soutěže Česko hledá SuperStar.

Po prodeji Fortuny se začal naplno věnovat hlavně vlastním tvůrčím projektům, například hudebně-dramatickému Kudykamu či sbírce balad Český kalendář.

V roce 1996 získal titul bakaláře na Institutu základů vzdělanosti UK, v roce 2007 titul magistr na Fakultě humanitních studií UK, v září 2011 i titul doktora.

Vedl semináře tvůrčího psaní na Fakultě sociálních věd UK v Praze a na Masarykově universitě v Brně.

Michal Horáček je podruhé ženatý. S první ženou novinářkou Rut Horáčkovou mají dvě děti – Filipa a Rut. S druhou manželkou kostýmní výtvarnicí Michaelou Hořejší má dceru Julii.

URL| http://wiki.idnes.cz/michal-horacek-0p1-/umelci.aspx?c=A161103_112821_umelci_jpl

Soud zamítl stížnosti hnutí Severočeši
3.11.2016 ČT 1 str. 02 18:00 Události v regionech - Praha

Bohumil KLEPETKO, moderátor

Krajský soud v Ústí nad Labem zamítl stížnosti pěti kandidátů hnutí Severočeši na krajské volby. Ti se tak bránili tomu, že místopředsedkyně rozpolceného hnutí Hana Jeníčková týden před volbami celou kandidátku Severočešů stáhla. Podle stěžovatelů protizákonně. Podle soudu ale byl postup v pořádku a volby nebude nutné opakovat. Na verdikt čekali krajsší strániční lidé, aby mohli pokračovat ve vyjednáváních o vytvoření koalice.

Petra MUSILOVÁ, redaktorka

Rozhodnutí soudu o zamítnutí jeho stížnosti zastihlo předsedu hnutí ve sněmovně, kde je poslancem. Hned začal se stranickými kolegy řešit další postup.

Bronislav SCHWARZ, předseda hnutí /Severočeši.cz/

Si myslím, že jsme tam měli jasné důkazy o tom, že byl porušen zákon a že tam proběhlo podvodné jednání. Obrátím se na Ústavní soud.

Petra MUSILOVÁ, redaktorka

U soudu si stěžovalo 7 z 55 vyškrtnutých kandidátů. Severočeši doplatili na své 2 roky se táhnoucí vnitrostranické spory. Týden před volbami celou kandidátku odvolala místopředsedkyně hnutí.

Hana JENÍČKOVÁ, místopředsedkyně hnutí /Severočeši.cz/

Podání kandidátní listiny bylo už nelegální a neoprávněné, oni to věděli.

Marcela TREJBALOVÁ, mluvčí krajského soudu, Ústí nad Labem

Vyškrtnutí celé kandidátky této volební strany bylo provedeno v souladu se zákonem a stanovami této strany.

Petra MUSILOVÁ, redaktorka

Rozhodnutí soudu je pravomocné. Na stole má ještě jednu stížnost, o které nerozhodl kvůli tomu, že přišla poslední, ale je stejná jako ty, které už zamítl. Na rozhodnutí soudu čekali strany, které se ve volbách dostaly do zastupitelstva. Obávaly se totiž, že by se hlasování mohlo opakovat a tak raději nechtěly uzavřít koalici. Komunisté, kteří skončili druzí, mají dvě nabídky. S vítězným hnutím ANO by dali dohromady pohodlnou většinu. Mohou se ale spojit i s programově bližšími sociálními demokraty a přibrat ještě SPD-SPO. Koalice by ale měla většinu o jeden hlas.

Oldřich BUBENÍČEK, hejtman Ústeckého kraje /KSČM/

V obou nabídkách je ve hře post hejtmána.

Petra MUSILOVÁ, redaktorka

Zatím se vyčkávalo, teď se bude spěchat. Za tři týdny ohlásil návštěvu prezident a podle krajského úřadu by bylo vhodné, aby se potkal už s novými zastupiteli. Zda se ale stihne svolat ustavující zastupitelstvo není jisté. Petra Musilová, Česká televize, Ústecký kraj.

Bohumil KLEPETKO, moderátor

My pokračujeme v rozhovoru s politologem Kamilem Švecem. Severočeši, takže z krajských voleb vyškrtnutí. Dnes to bylo soudem potvrzeno, ale jejich senátoři, dva senátoři místa uhájili, co je to za hnutí, Severočeši?

Kamil ŠVEC, politolog, Fakulta sociálních věd UK

Ti Severočeši jako hnutí jsou poměrně dlouhodobě úspěšným hnutím a nejenom na Ústecku, respektive nejenom v tom Ústeckém kraji, ale zejména tam a oni mají poměrně zvláštní praktiky vedení kampaně. Jsou známy případy, kdy na kampaních byly tomboly, losování kola, barevné televizory a podobně. Takže mají poměrně dosti neotřelý až populistický styl, kterým ale velmi dobře v Ústeckém kraji vychází a tam oni jsou úspěšní.

Bohumil KLEPETKO, moderátor

Získali 2 % hlasů přesto, že se oficiálně voleb neúčastnili a dokonce na Mostecku 10 %. Takže k tomu jim pomáhají ty losovatelné televize a to všechno nebo i něco jiného?

Kamil ŠVEC, politolog, Fakulta sociálních věd UK

Současně i tím, že oni jsou úspěšní v té lokální politice. Starosta Mostu právě pochází tedy z tohoto hnutí a obecně i v dalších obcích a městech mají zastoupení. Takže tam dochází k tomu propojené té lokální politiky s tou regionální politikou, respektive až s tou celostátní na úrovni tedy toho Senátu, kde významnou je senátorka Dernerová, která je asi nejviditelnější.

Bohumil KLEPETKO, moderátor

Ano. To rozdělení, o kterém je řeč, kolem kterého se všechno točí. Nepovede to k zániku tohoto hnutí nebo ta základna, to zakotvení v kraji je stabilní?

Kamil ŠVEC, politolog, Fakulta sociálních věd UK

Těžko, těžko říct, do jaké míry právě to, že Severočeši třeba vypadnou z té krajské politiky a do jaké míry se jim podaří udržet ty pozice na té lokální politice, to hnutí udrží dohromady. Samozřejmě je to velmi nepříjemné pro to hnutí i z toho důvodu, že pokud by uspěli v těch krajských volbách, dostávali by příspěvek na každého krajského zastupitele, tudíž jsou s tím spojené i finanční otázky pro to hnutí. Takže samozřejmě je to velká komplikace, jestli vydrží či nikoliv a to těžko odhadovat.

Bohumil KLEPETKO, moderátor

Já vám děkuji. Na viděnou.

Kamil ŠVEC, politolog, Fakulta sociálních věd UK

Na viděnou.

Vyzve Horáček v příštích volbách Zemana? Hudebník oznámí, jestli bude kandidovat

3.11.2016 zpravy.rozhlas.cz str. 00 domaci
Jana Čermáková

Zatímco ve Spojených státech budou znát novou hlavu státu už za týden, v Česku bude jasno až na jaře roku 2018. Přesto už se začínají objevovat první uchazeči o prezidentské křeslo. Ve čtvrtek oznámí, jestli půjde do boje o Hrad, textař Michal Horáček. Stal by se tak zatím hlavním vyzyvatelem prezidenta Miloše Zemana.

Horáček nechtěl své rozhodnutí dopředu prozradit. Jestli půjde podruhé do boje o Hrad i Miloš Zeman, není ještě podle mluvčího Jiřího Ovčáčka jasné. „Pan prezident není rozhodnut. Velice pečlivě zvažuje odpověď na tuto otázku a právě na počátku března, to znamená rok před vypršením mandátu, oznámí veřejně, předpokládám na tiskové konferenci, své rozhodnutí, zda bude kandidovat či nikoliv,“ upřesnil. Předchůdce Zemana se zatím do boje o prezidentský post zapojit nechystá. „Bývalý prezident Klaus o tom neuvažuje. Není to pro něj žádné téma,“ potvrdil Petr Macinka z Institutu Václava Klause. Kdyby se ale nakonec rozhodl jinak,

podle ústavního právníka Jana Kudrny z Právnické fakulty Univerzity Karlovy by mu v tom nic nebránilo. „Rozhodující je to, že ústava říká, že nikdo nemůže být prezidentem republiky více než dvakrát za sebou a prezident Klaus skončil svoje druhé funkční období v roce 2013,“ vysvětlil. „Ústavní podmínka je splněna, kandidovat může a eventuálně může být zvolen.“ Uchazeč o post prezidenta musí splňovat určité podmínky. „Je potřeba, aby byl nominovaný. K nominaci potřebuje buď dvacet podpisů poslanců, nebo deseti senátorů, eventuálně občana, který přinese petici s alespoň 50 tisíci podpisy oprávněných voličů, to znamená občanů České republiky starších 18 let,“ dodal Jan Kudrna. Prezident Gott, Eben nebo Jágr? Mezi těmi, kdo už kandidaturu na Hrad oznámili, jsou i méně známá jména. Například podnikatel Igor Sládek nebo lékař Marek Hilšer. Zeman poprvé o kauze Brady: Herman je lhář, nenechám se vydírat, Méně známí kandidáti mají tu situaci, kandidaturu mnohem složitější, jelikož obecně dostat se do povědomí voličů mají mnohem těžší, takže to mohou nahrazovat maximálně větší kampaní, respektive finančními prostředky. A i ty je mnohem těžší pro ně sehnat,“ upozornil politolog Kamil Švec z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. „Takže mnohem větší šanci mívají kandidáti, kteří jsou již známější, mají již něco za sebou a jsou i tou politikou, dejme tomu, nějak prověřeni,“ doplnil. Na to, kdo má šanci uspět v příštích prezidentských volbách, se už vypisují i sázky. Vsadit se kromě Zemana nebo Horáčka dá například i na zpěváka Karla Gotta, moderátora Marka Ebena nebo hokejistu Jaromíra Jágra. Účast na Staroměstském náměstí? Až dvacet tisíc, odhadují lidé na sociálních sítích. Agentura Horáčka pomůže s 'protizemanovskou' oslavou 28. října. O kampaň nejde, tvrdí. Na 'protizemanovskou' Show Jana Krause s Bradym dostala vysílací rada devět stížností
URL| http://www.rozhlas.cz/_zprava/1665856

Horáček bude kandidovat na prezidenta. Tuto službu lze vykonávat slušněji, uvedl

3.11.2016 zpravy.rozhlas.cz str. 00 domaci
Jana Čermáková, ČTK

Textař a skladatel Michal Horáček se bude v roce 2018 ucházet o post prezidenta. Novinářům to oznámil na tiskové konferenci v Praze. Chce být nadstranickým kandidátem a náklady na kampaň si zaplatí sám, zřídí kvůli tomu ale speciální transparentní účet. Podporu pro svou kandidaturu nechce hledat u politických stran, ale u občanů.

„Budu se ucházet pouze o nominaci prostřednictvím podpisů svých spoluobčanů na petičních arších. Pokud bych neměl sehnat 50 tisíc těchto podpisů, pak by moje kandidatura neměla smysl,“ řekl ve čtvrtek Michal Horáček, který kandidaturu oznámil ve Staré čistírně odpadních vod v pražském Bubenči. Nový prezident? Nemůže to být pouze Antizeman. Musí oslovit většinu, říká Petr Hartman. Základní východiska svého programu shrnul do devíti hlavních okruhů. „Zásadním východiskem je to, že Česká republika je součástí širšího prostoru, zejména Evropské unie a NATO. Máme svá spojení, musíme být dobrými spojenci, ne černými pasažéry,“ vyjmenoval Horáček. Odmítl se také vymezovat proti současnému prezidentovi Miloši Zemanovi. „Já nekandiduji proti jiným lidem, já kandiduji pro něco. Abychom více ctili ideály, které jsem představil,“ dodal. Jako jednu z inspirací označil slovenského prezidenta Andreje Kisku. Kampaň zaplatí ze svého a zdrží se rozdávání pečiva. Kandidatura má být podle něj „radikálně transparentní“. Textař a skladatel tak předloží lustrační osvědčení, výpis o plnění povinnosti na vysoké škole, majetkové přiznání či zprávy o zdravotním stavu. „Věřím, že službu ve funkci prezidenta lze vykonávat slušněji, kompetentněji a k lidem všech názorů vstřícněji než doposud,“ poznamenal Horáček v brožuře, ve které představuje svou kampaň. Během ní se nechce nechat zastupovat reklamní agenturou a náklady na kampaň plánuje nést sám s manželkou, bez příspěvků stran či občanů. Svůj současný majetek odhadl ve čtvrtečním rozhovoru pro Seznam Zprávy na více než 400 milionů korun. Na kampaň chce vynaložit jen tolik, kolik povoluje zákon. „Zákon povoluje čtyřicet milionů korun na první kolo - a na to teoretické druhé kolo deset milionů. Takže dohromady padesát. Obávám se, že to není všechno, co se v kampaních používá. Nicméně já se striktně držím dikce zákona,“ uvedl. Horáček prý také shání dobrovolníky, kteří mu pomohou v regionech sbírat podpisy občanů umožňující kandidaturu. „Zdržím se rozdávání pečiva, obejdu se bez loga, nehodlám zřizovat funkci tiskového mluvčího, obracet se na vás budu přímo na vlastní odpovědnost,“ dodal. Zeman se rozhodne v březnu, Klaus kandidovat nechce. Zatím není jasné, zda Horáček ve volbách vyzve i současnou hlavu státu. Miloš Zeman se chce ke svému možnému pokusu o druhé funkční období na Pražském hradě vyjádřit až příští rok v březnu. „Pan prezident o věci velmi intenzivně přemýšlí. Své rozhodnutí oznámí veřejně zhruba 8. března 2017. Je to výročí inaugurace a bude to rok do ukončení prvního funkčního období,“ uvedl v úterním rozhovoru pro DTV mluvčí prezidenta Jiří

Ovčáček. Kandidaturu již oznámili podnikatel Igor Sládek nebo lékař a občanský aktivista Marek Hilšer. „Méně známí kandidáti mají kandidaturu mnohem složitější, jelikož obecně dostat se do povědomí voličů mají mnohem těžší, takže to mohou nahrazovat maximálně větší kampaní, respektive finančními prostředky. A i ty je mnohem těžší pro ně sehnat,“ upozornil politolog Kamil Švec z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. „Takže mnohem větší šanci mívají kandidáti, kteří jsou již známější, mají již něco za sebou a jsou i tou politikou, dejme tomu, nějak prověřeni,“ doplnil. Bývalý prezident Václav Klaus se zatím do boje o prezidentský post zapojit nechystá. „Bývalý prezident Klaus o tom neuvažuje. Není to pro něj žádné téma,“ potvrdil Petr Macinka z Institutu Václava Klause. Kdyby se ale nakonec rozhodl jinak, podle ústavního právníka Jana Kudrny z Právnické fakulty Univerzity Karlovy by mu v tom nic nebránilo. „Rozhodující je to, že ústava říká, že nikdo nemůže být prezidentem republiky více než dvakrát za sebou a prezident Klaus skončil svoje druhé funkční období v roce 2013,“ vysvětlil. „Ústavní podmínka je splněna, kandidovat může a eventuálně může být zvolen.“ Uchazeč o post prezidenta musí splňovat určité podmínky. „Je potřeba, aby byl nominovaný. K nominaci potřebuje buď dvacet podpisů poslanců, nebo deseti senátorů, eventuálně občana, který přinese petici s alespoň 50 tisíci podpisy oprávněných voličů, to znamená občanů České republiky starších 18 let,“ dodal Jan Kudrna. Na to, kdo má šanci uspět v příštích prezidentských volbách, se už vypisují i sázky. Vsadit se kromě Zemana nebo Horáčka dá například i na zpěváka Karla Gotta, moderátora Marka Ebena nebo hokejistu Jaromíra Jágra. 166594103.11.2016 13:57 Kdo je Michal Horáček?

Čtyřiašedesátiletý Michal Horáček byl novinářem, myl nádobí, napsal několik knih nebo dělal plavčíka, nejvíce se ale do povědomí lidí zapsal jako textař a podnikatel. Ještě za socialismu vyzkoušel povolání bookmakera, později spoluzaložil sázkovou kancelář Fortuna. V roce 2004 ji se svými třemi partnery prodal společnosti Penta asi za 2,4 miliardy korun, uvedl Horáček pro Seznam Zprávy. Horáček řadu let spolupracoval se skladatelem Petrem Hapkou, jejich písně zpívaly největší hvězdy české hudby. Na podzim 1989 stál spolu s Michaelem Kocábem za iniciativou Most, jež navázala dialog s komunistickou mocí. „Politiku jsem ale nikdy dělat nechtěl,“ řekl k tomu později Horáček. http://www.rozhlas.cz/_zprava/1665941 / domácí ČTK Vyzve Horáček v příštích volbách Zemana? Hudebník oznámí, jestli bude kandidovat Agentura Horáčka pomůže s 'protizemanovskou' oslavou 28. října. O kampaň nejde, tvrdí Prvním prezidentským kandidátem je podnikatel Sládek. Horáček i Švejnar se rozmýšlejí
URL | http://www.rozhlas.cz/_zprava/1665941

Zbyněk Fiala: Mizerné mzdy, nízké daně

4.11.2016 vasevec.cz str. 00

Kolik firemních zisků mizí v daňových rájích a jak je odtamtud vyprostit, to se probíralo na konferenci think-tanku Glopolis, pár dní poté, co nové návrhy předložila i Evropská komise. Jak jsme na tom? Kdysi byla móda odhadovat, jaký je podíl šedé ekonomiky v ČR a dávalo se k lepšímu číslo 15 %, které neurazí, ale ani nenadchne. Jak se to taky dá zjistit, když to není vidět?

Nyní se v podobném duchu debatuje o úniku peněz do daňových rájů. Podle Ekonomů Petra Janského z Fakulty sociálních věd UK a špičkového vědeckého pracoviště CERGE-EI, je to někde mezi 15 miliardami korun, což je poloficiální odhad, a 50 miliardami korun, což je odhad Glopolisu. Tématu se věnuje také pět nových mezinárodních studií, a tam je rozpětí odhadu ještě větší, mezi 6 miliardami korun (zdá se opravdu málo) a 57 miliardami korun (to by tedy málo nebylo). Jinými slovy, do rajskeho úkrytu mimo dohled české daňové správy může mizet mezi 4 procenty až 38 procenty daňové povinnosti právnických osob (Petr Janský: Estimating the costs of international tax avoidance: The case of the Czech Republic, FSV UK, 2016).

Na mezinárodní konferenci (Ne)známé aspekty výběru korporátních daní pak vyhlásili přestávku a já dostal příležitost pobavit se o tom s makroekonomem ČMKOS Martinem Fassmannem u kávy. Říká, že podstata věci je jinde. Ráje jsou pro piráty. Velké zahraniční firmy, které u nás působí a mají rozhodující vliv na výnos korporátní daně, mají sídla v Německu. Neodvážily by se posílat něco do daňových rájů, záleží jim na pověsti. Ale to neznamená, že dopadneme líp. Jen se to dělá jinak.

Fassmann mne přitom upozornil na studii poradenské společnosti Ernst & Young, která porovnává míru efektivního zdanění firem v různých zemích. Kanceláře EY jsou rozestry po celém světě a z velké části se živí

právě optimalizací daňových příznání firem. Mohou proto nabídnout model typické firmy (asi ne malé, těm radí jiní), který pak proženou jednotlivými národními systémy s využitím všech možností zápočtů, odečtů a slev.

Podle těchto zjištění je pryč v Evropě efektivní sazba daně (kolik typická korporace opravdu ze zisku zaplatila) nejčastěji o nějaká dvě procenta (2 p. b.) nižší než sazba nominální (číslo v zákoně). Dokonce i na Slovensku. Avšak u nás je to hned o sedm procentních bodů méně, než hlásá nominál. Zmizí to i bez ráje.

Když přejdeme k číslům, nominální sazba daně z příjmů právnických osob v ČR je 19 procent, takže ta efektivní bude někde u 12 procent. Je tedy nižší o dvě pětiny – což je podobný údaj jako zmíněný nejvyšší odhad úniku daní přes daňové ráje. Slovensko má stejný nominál jako my, ale efektivní daň jim vychází o 5 p. b. vyšší než u nás, kolem 17 procent. Jak vidět stejně není vždycky stejně a víc může být i míň...

Ale to mluvíme jen o těch společnostech, které daně platí. K neplacení daní nejsou potřeba daňové ráje ani jiná kouzla. Stačí si oficiálně vyjednat třeba desetileté daňové prázdny. A to je běžná součást českých pobídek pro přímé zahraniční investice.

Bavili jsme se také o možnosti zvýšení daňových sazeb pro největší korporace a přirozené monopoly. Odborářský makroekonom mne pozoroval pobaveně. Občas pryč takový nápad padne – a pak je zajímavé sledovat, jak jsou z něj postupně vyškrtávány jednotlivé obory. Jejich reprezentanti krouží kolem iniciátorů daňové změny a jeden za druhým je dokážou přesvědčit, že peníze se dají užít rozumněji, než je strkat státu.

Takže hauzírování s daňovými sazbami Fassmanna moc nebere. Nemá také smysl vytrhávat jednu složku příjmů veřejných rozpočtů a ignorovat jiné. Například majetkové daně, které byly u nás prakticky zrušeny. To se mi zdálo jako silné slovo, a proto jsem se podíval do přehledu měsíčního pokladního plnění státního rozpočtu, které vydává vždy prvního v měsíci ministerstvo financí. A skutečně, z více než bilionu korun, který se podařilo do konce října do státních rozpočtových příjmů nasypat, činily majetkové daně (dědická, darovací, z nabytí nemovitých věcí) pouhých 10 miliard korun, tedy jedno procento. Měli bychom k tomu připočítat i daň z nemovitosti. Tu v tom přehledu nenajdeme, platí se přímo obcím, ale vynese zhruba stejně. Dohromady tedy jde o nějaká dvě procenta příjmů veřejných rozpočtů.

Zkusme to porovnat se situací ve Spojených státech. Tam je daňová zátěž dělena zhruba na polovinu mezi federaci a jednotlivé státy unie s obcemi. Na státní a obecní úrovni tvoří majetkové daně asi 36 procent průměrné daňové povinnosti plátců z řad podnikatelských subjektů. I když to číslo vydělíme dvěma (federaci se musí zaplatit taky, byť z něčeho jiného), je tam podíl majetkových daní na celkové daňové zátěži desetkrát větší než u nás. Tvoří taky hlavní zdroj rozpočtových příjmů států unie a lokálních orgánů.

Takže u nás se platí málo, a jen z něčeho, a dohání se to vysokým zdaněním spotřeby (DPH a spotřební daň) a práce. Když připočteme ploché zdanění příjmů fyzických osob, celý český systém je velice regresivní a přispívá k nárůstu nerovností. Zvyšuje ji to nahore (od bohatých se skoro nic nechce ani přímo, ani přes jejich větší podíl na korporátních příjmech), ale i dole (systém zvýhodňuje mizerné mzdy).

Ano, je to tak, nízká zátěž usnadňuje nízkou intenzitu hospodaření. Nízké daně i pro nejvýnosnější oligopoly, levná koruna, nízké úrokové sazby, to vše umožňuje přežívat firmám bez zvláštních podnikatelských schopností. A ty si pod kvalifikací představují hlavně vyučené řemeslníky, málokdy víc. Je to nástroj negativního výběru, který zvýhodňuje horší podmínky. To až vyšší zátěž vyžaduje vyšší intenzitu.

Zdá se, že mizerné mzdy jsou zakódovány v podstatě toho, co se tu po roce 1989 vytvořilo, a všichni klíčoví hráči si to hájí. Co jsou platné investice do vědy, když ji tady nikdo nepotřebuje. Současným hlavním problémem české ekonomiky je nedostatek levných Ukrajinců, kteří zaplní volná místa. A pošlou signál, že kdo chce víc, nemusí dostat nic.

Sociální rozměr politiky se proto nemůže spokojit s drobečky v podobě hrnců polévky a dotovaného přístřeší pro vydědence. Její smysl je ve vytváření podmínek, aby si lidé mohli rozumně vydělat. Stát nemůže být na straně firem. Musí být na straně lidí a používat své nástroje, včetně daní, ke kultivaci ekonomické sféry. Neříkám, že se nic takového neděje, ale hlavní pozornost byla zatím soustředěna na DPH (EET, kontrolní hlášení) a bude třeba jít dál se stejnou razancí. Obrovské rozdíly mezi podmínkami u nás a v zahraničí nedávají jinou možnost.

Lidé nedokážou otřást systémem, který pro ně sám nic neudělá. Ani nemůže. I ty nejosvícenější firmy uvítají, když je stát k dobru přinutí. Protože když je dobro povinné a musí to dělat všichni, neoslabuje dobrákovou konkurenceschopnost.

URL| <http://vasevec.parlamentnilisty.cz/ekonomika/zbynek-fiala-mizerne-mzdy-nizke-dane>

Zbyněk Fiala: Mizerné mzdy, nízké daně

4.11.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Názory a petice
PV

Analýzy českého daňového systému ukazují, že také tam jsou naskládány polštáře, které srážejí úroveň podnikání i mezd.

Kolik firemních zisků mizí v daňových rájích a jak je odtamtud vyprostit, to se probíralo na konferenci think-tanku Glopolis, pár dní poté, co nové návrhy předložila i Evropská komise. Jak jsme na tom? Kdysi byla móda odhadovat, jaký je podíl šedé ekonomiky v ČR a dávalo se k lepšímu číslo 15 %, které neurazí, ale ani nenadchne. Jak se to taky dá zjistit, když to není vidět?

Nyní se v podobném duchu debatuje o úniku peněz do daňových rájů. Podle Ekonomů Petra Janského z Fakulty sociálních věd UK a špičkového vědeckého pracoviště CERGE-EI, je to někde mezi 15 miliardami korun, což je poloficiální odhad, a 50 miliardami korun, což je odhad Glopolisu. Tématu se věnuje také pět nových mezinárodních studií, a tam je rozpětí odhadu ještě větší, mezi 6 miliardami korun (zdá se opravdu málo) a 57 miliardami korun (to by tedy málo nebylo). Jinými slovy, do rajskeho úkrytu mimo dohled české daňové správy může mizet mezi 4 procenty až 38 procenty daňové povinnosti právnických osob (Petr Janský: Estimating the costs of international tax avoidance: The case of the Czech Republic, FSV UK, 2016).

Na mezinárodní konferenci (Ne)známé aspekty výběru korporátních daní pak vyhlásili přestávku a já dostal příležitost pobavit se o tom s makroekonomem ČMKOS Martinem Fassmannem u kávy. Říká, že podstata věci je jinde. Ráje jsou pro piráty. Velké zahraniční firmy, které u nás působí a mají rozhodující vliv na výnos korporátní daně, mají sídla v Německu. Neodvážily by se posílat něco do daňových rájů, záleží jim na pověsti. Ale to neznamená, že dopadneme líp. Jen se to dělá jinak.

Fassmann mne přitom upozornil na studii poradenské společnosti Ernst & Young, která porovnává míru efektivního zdanění firem v různých zemích. Kanceláře EY jsou rozesety po celém světě a z velké části se živí právě optimalizací daňových přiznání firem. Mohou proto nabídnout model typické firmy (asi ne malé, těm radí jiní), který pak proženou jednotlivými národními systémy s využitím všech možností zápočtů, odečtů a slev.

Podle těchto zjištění je prý v Evropě efektivní sazba daně (kolik typická korporace opravdu ze zisku zaplatila) nejčastěji o nějaká dvě procenta (2 p. b.) nižší než sazba nominální (číslo v zákoně). Dokonce i na Slovensku. Avšak u nás je to hned o sedm procentních bodů méně, než hlásá nominál. Zmizí to i bez ráje.

Když přejdeme k číslům, nominální sazba daně z příjmů právnických osob v ČR je 19 procent, takže ta efektivní bude někde u 12 procent. Je tedy nižší o dvě pětiny - což je podobný údaj jako zmíněný nejvyšší odhad úniku daní přes daňové ráje. Slovensko má stejný nominál jako my, ale efektivní daň jim vychází o 5 p. b. vyšší než u nás, kolem 17 procent. Jak vidět stejně není vždycky stejně a víc může být i míň...

Ale to mluvíme jen o těch společnostech, které daně platí. K neplacení daní nejsou potřeba daňové ráje ani jiná kouzla. Stačí si oficiálně vyjednat třeba desetileté daňové prázdny. A to je běžná součást českých pobídek pro přímé zahraniční investice.

Bavili jsme se také o možnosti zvýšení daňových sazeb pro největší korporace a přirozené monopoly. Odborářský makroekonom mne pozoroval pobaveně. Občas prý takový nápad padne - a pak je zajímavé sledovat, jak jsou z něj postupně vyškrtávány jednotlivé obory. Jejich reprezentanti krouží kolem iniciátorů daňové změny a jeden za druhým je dokážou přesvědčit, že peníze se dají užít rozumněji, než je strkat státu.

Takže hauzírování s daňovými sazbami Fassmanna moc nebere. Nemá také smysl vytrhávat jednu složku příjmů veřejných rozpočtů a ignorovat jiné. Například majetkové daně, které byly u nás prakticky zrušeny. To se mi zdálo jako silné slovo, a proto jsem se podíval do přehledu měsíčního pokladního plnění státního rozpočtu, které vydává vždy prvního v měsíci ministerstvo financí. A skutečně, z více než bilionu korun, který se podařilo do konce října do státních rozpočtových příjmů nasypat, činily majetkové daně (dědická, darovací, z nabytí nemovitých věcí) pouhých 10 miliard korun, tedy jedno procento. Měli bychom k tomu připočítat i daň z nemovitosti. Tu v tom přehledu nenajdeme, platí se přímo obcím, ale vynese zhruba stejně. Dohromady tedy jde o nějaká dvě procenta příjmů veřejných rozpočtů.

Zkusme to porovnat se situací ve Spojených státech. Tam je daňová zátěž dělena zhruba na polovinu mezi federaci a jednotlivé státy unie s obcemi. Na státní a obecní úrovni tvoří majetkové daně asi 36 procent průměrné daňové povinnosti plátců z řad podnikatelských subjektů. I když to číslo vydělíme dvěma (federaci se musí zaplatit taky, byť z něčeho jiného), je tam podíl majetkových daní na celkové daňové zátěži desetkrát větší než u nás. Tvoří taky hlavní zdroj rozpočtových příjmů států unie a lokálních orgánů.

Takže u nás se platí málo, a jen z něčeho, a dohání se to vysokým zdaněním spotřeby (DPH a spotřební daň) a práce. Když připočteme ploché zdanění příjmů fyzických osob, celý český systém je velice regresivní a přispívá k nárůstu nerovností. Zvyšuje ji to nahore (od bohatých se skoro nic nechce ani přímo, ani přes jejich větší podíl na korporátních příjmech), ale i dole (systém zvýhodňuje mizerné mzdy).

Ano, je to tak, nízká zátěž usnadňuje nízkou intenzitu hospodaření. Nízké daně i pro nejvynosnější oligopoly, levná koruna, nízké úrokové sazby, to vše umožňuje přežívat firmám bez zvláštních podnikatelských schopností. A ty si pod kvalifikací představují hlavně vyučené řemeslníky, málokdy víc. Je to nástroj negativního výběru, který zvýhodňuje horší podmínky. To až vyšší zátěž vyžaduje vyšší intenzitu.

Zdá se, že mizerné mzdy jsou zakódovány v podstatě toho, co se tu po roce 1989 vytvořilo, a všichni klíčoví hráči si to hájí. Co jsou platné investice do vědy, když ji tady nikdo nepotřebuje. Současným hlavním problémem české ekonomiky je nedostatek levných Ukrajinců, kteří zaplní volná místa. A pošlou signál, že kdo chce víc, nemusí dostat nic.

Sociální rozměr politiky se proto nemůže spokojit s drobečky v podobě hrnců polévky a dotovaného přístřeší pro vydědence. Její smysl je ve vytváření podmínek, aby si lidé mohli rozumně vydělat. Stát nemůže být na straně firem. Musí být na straně lidí a používat své nástroje, včetně daní, ke kultivaci ekonomické sféry. Neříkám, že se nic takového neděje, ale hlavní pozornost byla zatím soustředěna na DPH (EET, kontrolní hlášení) a bude třeba jít dál se stejnou razancí. Obrovské rozdíly mezi podmínkami u nás a v zahraničí nedávají jinou možnost.

Lidé nedokážou otřást systémem, který pro ně sám nic neudělá. Ani nemůže. I ty nejosvícenější firmy uvítají, když je stát k dobru přinutí. Protože když je dobro povinné a musí to dělat všichni, neoslabuje dobrákovou konkurenceschopnost.

Vyšlo na Vasevec.cz. Publikováno se souhlasem vydavatele.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1415&clanek=461290>

Jakub Salát z AMI Communications a Iva Martinková z AIG přicházejí do RENOMIA GROUP

4.11.2016 Kariera.iHNed.cz str. 00

-rkp

Oddělení komunikace a marketingu RENOMIA GROUP rozšířilo od 1. listopadu své řady. Na pozici Senior manažera komunikace a PR přichází Jakub Salát z AMI Communications. Pozici Specialista PR a komunikace nově zastává Iva Martinková, která předtím pracovala jako koordinátorka marketingových kampaní v AIG.

Jakub Salát bude zodpovědný za interní a externí komunikaci RENOMIA GROUP. V oblasti komunikace má více než 10leté zkušenosti. Kariéru začal jako ekonomický novinář a poradce pro politický marketing. Později pracoval v českých PR agenturách. Do RENOMIA GROUP přichází z největší české PR a komunikační agentury AMI Communications. V té posledních pět let zajišťoval poradenství v oblasti PR a korporátní komunikace v týmu Průmyslu a energetiky.

Vystudoval mediální studia na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy, absolvoval studijní pobyt na finské univerzitě Jyväskylä a odborné znalosti si rozšířil kurzem London School of PR.

Tým komunikace RENOMIA GROUP se zároveň rozšířil o Ivu Martinkovou, která do RENOMIA GROUP přichází z pojišťovny AIG, kde působila jako koordinátorka marketingových kampaní.

Iva Martinková vystudovala na Univerzitě Palackého v Olomouci bohemistiku se zaměřením na editorství a komunikaci.

Radim Kovács ředitelem komunikace a marketingu RENOMIA GROUP, Jan Osúch ředitelem Public Relations celé skupiny - čtěte ZDE

Luděk Pachman ředitelem mostecké pobočky společnosti RENOMIA - čtěte ZDE

URL| <http://kariera.ihned.cz/pro-hr-manazery/c1-65506410-jakub-salat-z-ami-communications-a-iva-martinkova-z-aig-prichazeji-do-renomia-group>

Maskovaná ideologie

4.11.2016 Lidové noviny str. 11 Názory

ÚHEL POHLEDU

Mluvme o bezpečnosti, ale bez ideologie. Braňme se stírání hranic mezi ní a odborností

Jako vědci a vysokoškolští pedagogové zabývající se bezpečností vítáme na těchto stránkách nedávno otevřenou diskusi o bezpečnostních hrozbách a o tom, jak vznikají. Způsob, jakým je vnímání hrozeb utvářeno ve veřejné diskusi, je třeba podrobovat důslednému kritickému zkoumání. Zvláště pokud se tak děje pod rouškou nárokové odbornosti.

V dříve uveřejněném komentáři (Jak se dělá hrozba, LN 18. 10.) poukázal jeden z nás na to, že nedávno zveřejněná studie think-tanku Evropské hodnoty o výhledu vývoje vnějšího bezpečnostního prostředí ČR, obsahující pouze katastrofické scénáře, navíc s absurdně vysokými pravděpodobnostními hodnotami, není odbornou studií, ale projevem ideologie, který připravuje půdu pro radikální opatření odůvodněná jako prevence proti (neurčitým a nejistým) budoucím hrozbám.

Maskované ideologické projevy ve spojení s oslňující mediální (sebe)prezentací jsou pro vystupování Evropských hodnot příznačné. Bohužel tak přispívají k celkově neutěšenému stavu veřejné debaty o bezpečnosti.

Na metodě záleží

Činnost Evropských hodnot považujeme za problematickou ne proto, že nesdílíme jejich názory. Jako badatelé máme různé hodnoty a pohledy na svět, které se do našeho výzkumu nějak promítají. Používáme často odlišné vědecké přístupy a metody, které, jak věříme, nás vedou k poznání společnosti a mohou tak přispět ke kompetentnějším i citlivějším veřejným politikám. Sdílíme ale základní představu o tom, co je výzkum solidní: systematický, kritický, poctivý v zacházení s daty a transparentní. Takový výzkum je časově náročný, uznávaným odborníkem se člověk nestane přes noc a výsledky jeho práce jsou zpravidla potvrzovány ustáleným mechanismem přezkoumání (peer review).

Evropské hodnoty jsou v mnohém přímou antitezí této představy. Díky tomu jsou schopny zaplavovat veřejnou debatu obrovským množstvím „expertních studií“, vyznačujících se kompilační povahou a interpretací

striktně na základě (neokonzervativní) ideologie. Tento „výzkum“ přitom slouží k posílení legitimacy jejich dalších veřejných vystoupení.

S metodou si přitom hlavu nelámou. Ze strukturované kolektivní rozvahy, kterou slibuje „osvědčená metoda“ Delphi, se například při psaní výše zmíněných katastrofických scénářů stává pouhá anketa, ve které byly osloveny dva tucty náhodně seskládaných odborníků (z oblastí hlavním tématům scénářů často vzdálených) se žádostí o číselné odhady pravděpodobnosti komplexního vývoje. Na kritiky je poté přesouváno břemeno dokazování, že kalamita je zcela vyloučena, a preventivní opatření jsou proto zbytečná.

Nezřídka se odvolávají na tvrdá data sesbíraná renomovanými výzkumnými institucemi, která nicméně podrobují ideologické a účelové interpretaci. Příkladem mohou být závěry učiněné z nedávného výzkumu STEM. Protože 31,5 procenta dotázaných věří, že rozšíření NATO bylo porušením slibu danému Moskvě a protože to samé tvrdí prokremelské zpravodajské portály, vyplývá z toho – údajně –, že propaganda šířená Kremlem je „zjevně“ účinná. Zcela upozaděny zůstávají výsledky v nesouladu s a priori zaujatou argumentační pozicí – třeba že pouze 4,5 procenta dotázaných vnímá Spojené státy jako vážnou hrozbu pro ČR.

Ideologicky i odborně zkreslenou interpretací trpí také výstupy v oblasti extremismu. Hlavní devízou Evropskými hodnotami ambiciózně navrhovaných přesnějších definic extremistických výkladů islámu se zdá být podpora tvrzení, že v podobě ISIS čelíme zatím nejextrémnějšímu islámu vůbec. Samotné definice ale čerpají pouze z úzké výše odborné literatury a nejsou odvozeny za pomoci logického postupu, díky čemuž selhávají v uplatnění na konkrétní případy. Například, představitelem islamismu je zde jakési abstraktní Muslimské bratrstvo, jehož skutečné odnože působící v praktické politice se ale definici již vymykají.

Samostatnou kapitolou je (z hlediska strategické komunikace kontraproduktivní) stigmatizace části argumentačního prostoru pomocí konceptů jako dezinformace, propaganda a „hybridní hrozby“. Ti, kdo nesdílejí například vysvětlení Evropských hodnot týkající se asertivní ruské zahraniční politiky a mezi jejími příčinami nacházejí třeba i necitlivé kroky činěné Západem, jsou tak nezřídka označováni za agenty Kremlu nebo přinejmenším naivní oběti ruské propagandy.

Za lepší veřejnou debatu

Bez hodnot do debaty o politických otázkách vstupovat nelze. Nárok na odbornost v ní ale musí být podepřený seriózním výzkumem nebo praktickými zkušenostmi v dané oblasti, díky němuž mohou odborná tvrzení stavět na pevných základech.

Evropské hodnoty jsou jen jedním, byť krajním příkladem, kam až může stírání hranic ideologie a odbornosti ve veřejné debatě dojít.

Jak tomuto stírání vzdorovat?

Díl břemene spočívá na sdělovacích prostředcích, které by i v éře infotainmentu měly zkoumat zdroje nárokové odbornosti stejně jako jejich diváci, posluchači a čtenáři. Díl ale spočívá i na nás samotných. Jednou z příčin viditelnosti Evropských hodnot je totiž nečinnost části akademické obce zabývající se politicky relevantními tématy. To je třeba změnit, a budeme se snažit vyjít v tomto příkladem.

Evropské hodnoty jsou schopny zaplavovat debatu obrovským množstvím „expertních studií“ vyznačujících se kompilační povahou a interpretací striktně na základě ideologie

O autorovi| JAN DANIEL, ONDŘEJ DITRYCH, JAN LUDVÍK, DAGMAR RYCHNOVSKÁ, MICHAL SMETANA, BENJAMIN TALLIS, TOMÁŠ WEISS A JAKUB ZÁHORA, Autoři působí na Fakultě sociálních věd UK, Metropolitní univerzitě Praha, v Ústavu mezinárodních vztahů, a v Asociaci pro mezinárodní otázky

Foto autor| FOTO ČTK

Foto popis| USA jako hrozbu Češi nevnímají. Když se to ale upozadí a přecení se propaganda šířená Kremlem, vznikne deformovaný obraz Česka.

Musíme motivovat soukromý sektor ke spolupráci s veřejným výzkumem

4.11.2016 parlamentnilisty.cz str. 00

MVDr. Pavel Bělobrádek, Ph.D., MPA

Místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace Pavel Bělobrádek v pátek 4. listopadu zahájil v prostorách Národní technické knihovny dvanáctý ročník Pražské bezpečnostní konference.

Která si za hlavní téma vytkla vědu, výzkum, inovace a vzdělávání jako klíč k prosperitě a bezpečnosti Evropské unie, Česka a Slovenska. „Veřejné investice do vědy a výzkumu se v České republice každoročně významně zvyšují. Pro příští rok jsem prosadil historicky nejvyšší rozpočet na vědu a také díky tomu Česká republika spolu se Slovinskem investují do této oblasti nejvíce peněz ze všech nových členských států Evropské unie. Je potřeba více motivovat především soukromý sektor ke spolupráci s veřejnými výzkumnými organizacemi a veřejný sektor zase více podpořit v oblasti aplikovaného výzkumu a inovací. V globálním srovnání Evropa výrazně zaostává v investicích soukromého sektoru do výzkumu za státy jako je Izrael, Jižní Korea, Japonsko nebo Spojené státy americké. V této oblasti je zřetelný ústup Evropy oproti mohutnému nástupu asijských zemí,“ řekl místopředseda vlády Pavel Bělobrádek. Mezinárodní konference tradičně organizovaná Střediskem bezpečnostní politiky Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy se konala v rámci slovenského předsednictví v Radě Evropské unie. Mezi řečníky konference bylo několik dalších zástupců české vlády, významných představitelů akademického i firemního sektoru. Diskusním příspěvkům dominovaly otázky vyšší podpory vědy a inovací, nutnosti změny systému vzdělávání pro potřeby 21. století, témata příležitostí a rizik čtvrté průmyslové revoluce, větší spolupráce státu a komerčního sektoru nebo bezpečné mobility a energetické koncepce budoucnosti.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/profily/MVDr-Pavel-Belobradek-Ph-D-MPA-3051/clanek/Musime-motivovat-soukromy-sektor-ke-spolupraci-s-verejnym-vyzkumem-73897>

Hapka by se na mě kvůli tomu asi zlobil

4.11.2016 Mladá fronta DNES str. 10 Rozhovor

Jakub Pokorný

Michal Horáček oznámil, že chce na Hrad a poprvé nastínil, jak by si počínal jako prezident. Milosti by dával, vládu s komunisty by však jmenovat nechtěl.

Kdo znáte Michala Horáčka jako moderátora, textaře, romantika, neznáte dnešního Michala Horáčka.

Dává si záležet na tom, aby zdůraznil, že se mění a od včerejška je seriózním prezidentským kandidátem. Působí nesmírně sebevědomě a zároveň pateticky, což ukazuje i rozhovor, který vznikl částečně z odpovědí pro MF DNES a částečně z odpovědí na tiskové konferenci, kde Horáček vyhlásil svou kandidaturu.

* Změníte svůj styl? Už teď se trochu měníte z textaře v „kravatáka“, což nemyslím nijak vulgárně.

Tou otázkou, zda se trochu měním, jste mě lehce zklamal. Ode dneška od deseti hodin a deseti minut mám úplně jinou roli. Představuji se lidem jako ten, kdo má v úmyslu být na Pražském hradě, být hlavou státu. To přece není ten moderátor veselého lidového shromáždění, že ne? To je úplně jiná role. To je radikální proměna. Nikoli však nepoctivá. Měním se z moderátora v člověka, který musí mít nějaký ten leadership.

* A nebude se vám po předchozí roli stýskat?

Ne. Já plním vždy tu roli, kterou jsem si předsevzal. Tady je potřeba trochu zvýšit hlas. Naše země to potřebuje.

* Má mít nějakou symboliku to, že se tisková konference, na níž jste oznámil kandidaturu, konala v historické čističce? Případně to, že začínala právě v 10.10 hodin?

Ano, má to symboliku. A já symboliky vnímám, protože jsem sociální antropolog. Pro nás jsou důležité. Vnímám tento symbol prostě, je to stavba, kterou obdivuje celý svět a jezdí se na ni dívat (mluví o budově historické čističky v Praze-Bubenči, která je dnes muzeem – pozn. red.). Byla zbudována pro lidi, s velikou vizí, v době hlubokého míru, a přesto William Lindley, který byl architektem, myslel i na budoucí ohrožení, například na to, že může vypuknout válka. Myslím, že to je symbolem mé kandidatury. Myslet na to, co lidem prospívá a myslet v dlouhodobé perspektivě.

* Jak dlouho zráló vaše rozhodnutí, že chcete kandidovat?

Vše začalo, jak jistě víte, někdy 25. dubna při rozhovoru na DVTV, kdy jsem na otázku, zda o tom uvažuji, odpověděl: No, možná ano. Pak jsem objel desítky měst a zejména jsem poslouchal. A postupně tedy to rozhodnutí zrálo. A dnes jsem tedy k němu dospěl.

* Kolik jste ochoten do prezidentské kampaně vložit peněz?

Zákon mluví o tom, že v prvním kole je možné vynaložit na kampaň 40 milionů korun. Ve druhém kole je ještě možné přidat 10 milionů. To je zákonný rámec, který hodlám dodržet. Současně však říkám, že použiji jen ty prostředky, které budou nezbytně nutné.

* Pokud některá strana přijde s tím, že by vás přijala za svého kandidáta, byť podpisy ke kandidatuře i tak sbírat chcete, bránil byste se tomu?

Zásadně jsem to odmítl, vymezil jsem se vůči nominaci. Současně chápu, že se pohybujeme ve standardním demokratickém politickém prostředí a jeho součástí jsou také politické strany. A nemůžu nikoho úkolovat, aby se ke mně nijak nevyjadřoval. A je přínosné, jestliže jejich komentáře vůči mně budou spíše souhlasné.

* Už jste na to jistě odpovídal mnohokrát, ale teď jste v nové roli: co si myslíte o Miloši Zemanovi?

Prosím pěkně, nenuťte mě k odpovídání na tuto otázku. Moje kampaň stojí na tom, že se nevyjadřuji k jiným.

* Už jste přemýšlel o tom, jak byste vykonával prezidentské pravomoci? Začneme tím, jestli byste uděloval milosti a jmenoval profesory?

Myslím, že pro prezidenta platí pravidla a povinnosti, které musí plnit. Jedním z jeho nástrojů je udílení milostí. Jde o starý institut, po staletí patřící spíše monarchům a myslím, že je dobrý, protože ne všechno může soud podle zákonů zohlednit. S těmito milostmi se však musí nakládat velmi opatrně. A pokud jde o jmenování profesorů: já jsem strávil mnoho let na Univerzitě Karlově jako student a také přednáším nebo jsem přednášel na univerzitách. Proto je pro mě vzdělání něco mimořádně důležitého, ostatně jako pro Čechy obecně. Bylo by pro mě největším potěšením, kdyby ve Vladislavském sále 28. října na prvním místě zaujímali své pozice rektori našich vysokých škol. To jsou lidé, kterých si hluboce vážím. A je nezbytné, aby tam byli.

* Ctil byste zásadu, že pověříte sestavením vlády vítěze voleb, či byste měl nějaké podmínky? Třeba že nejmenujete vládu s účastí komunistů?

Za prvé, prezident má ústavní právo jmenovat jakéhokoli premiéra, tedy svěřit sestavení vlády komukoli. Sám jste však zmínil určitou zvyklost, tou je jmenovat člověka, který prezidentovi přinese důkazy, že je schopen sestavit vládu. K tomu bych se přikláněl. Je to dobrá demokratická zvyklost. Není to takzvaná idiotská zvyklost. A asi se ptáte na situaci, kdy by se na vládě měly podílet extremistické strany. Bez vytáček řeknu, že považuji komunistickou stranu za extremistický proud. I v rámci demokratického prostředí. Respektuji však, že jsou lidé, kteří posílají KSČM svými hlasy do parlamentu. Nicméně velice nerad bych viděl extremistické strany jakéhokoli ražení ve vládě.

* Který chybějící zákon považujete za nejpotřebnější? Když uvedu příklad, Miloš Zeman kandidoval s tím, že chce majetková příznání.

Jen na začátek konstatuji, že já jsem první, který dnes majetkovým příznáním vyšel vstříc, protože jsem přiznal všechno do poslední garáže. A je spousta zákonů, které musíme zlepšit. Například nedostatečně se věnujeme matkám samoživitelkám a sociálnímu bydlení. Je spousta lidí, kteří se necítí být účastníky společného díla. Na ty nejzranitelnější je třeba hledět v první řadě. Speciálně tyto zákony bych velice doporučoval, aby byly přijaty.

* Jste pro zavedení eura v Česku?

To je velmi složité a expertní rozhodnutí. Dal bych na doporučení ekonomů, přestože si uvědomuji, že i to je ideové rozhodnutí. Prezident nemá být ten, kdo takovou věc rozhoduje.

* Myslíte, že máte v životopisu nějakou slabinu, kterou mohou vaši soupeři použít jako záminku k útoku?

Každý člověk, který prožil 64 let života v několika režimech a složitých dobách, je otevřený tomu, aby kdokoli svobodně mohl považovat cokoli z jeho činů za problematické. Zveřejnil jsem o sobě úplně všechno. To ještě neudělal nikdy nikdo. Důrazně konstatuji, že v mém životě není nic, za co bych se musel stydět, protože kdyby bylo, tak bych neměl tu aroganci kandidovat na takovou funkci. Bral bych jen prostor lepším lidem.

* Zatímco prezident Miloš Zeman se vždy chlubí tím, že mluví spatra, vy používáte čtecí zařízení?

Já jsem takový, jaký jsem. Já jsem potřeboval přednést přesné věty, přesně seřazené. Nemluvil jsem jen k padesáti přítomným novinářům, ale ke statisícům, možná k milionům lidí. A těm je úplně jedno, jestli jsem to říkal spatra, nebo jsem měl čtecí zařízení.

* Říkáte, že kampaň startuje dnes, nicméně minulý týden v pátek jste byl na Staroměstském náměstí. Říkáte, že jste tehdy měl jen roli moderátora, proč jste ji však přijal, když to nebyla kampaň?

Kampaň začala dnes v 10 hodin 10 minut. Od té chvíle jsem kandidátem na kandidáta na funkci prezidenta České republiky (oficiálně je člověk podle českých zákonů kandidátem, až když nasbírá podpisy nebo získá nominaci od zákonodárců – pozn. red.). Prosím, tak to vnímejte. Všechno, co jsem dělal předtím, je jiný příběh. Můžete do něj zahrnout minulý týden, ale můžete do něj zahrnout i 30 let nebo ještě více.

* Příští týden se konají prezidentské volby v USA. Volil byste Hillary Clintonovou, nebo Donalda Trumpa?

Je to důležitější událost než mnohé jiné. Hillary Clintonová, přes všechny námitky, které vůči její kandidatuře můžeme mít, je v této situaci jednoznačnou volbou.

* Co myslíte, že by kandidatuře řekl váš zesnulý soupeř Petr Hapka?

Co by tomu řekl můj přítel Petr Hapka? Byl by nešťastný, neboť on byl velice žárlivý a nenáviděl například každou manželku svého spolupracovníka, protože brala tomu spolupracovníku ten prostor, který mohl věnovat Hapkovi. Tak asi by se zlobil.

Kandidát na prezidenta Michal Horáček (64) byl v sedmdesátých letech po zásahu StB vyloučen z Fakulty sociálních věd a publicistiky Univerzity Karlovy. Poté pracoval jako plavčík, uklízeč a později redaktor Mladého světa. Nebyl členem žádné politické strany před listopadem 1989 ani po něm. Na počátku roku 1990 založil sázkařskou společnost Fortuna, kterou později prodal. Poté se věnoval tvůrčím projektům. Psal eseje, cestopisy, knihy a texty k písním například pro Petra Hapku či Hanu Hegerovou. Nyní ohlásil kandidaturu na prezidenta.

MICHAL HORÁČEK

O autorovi| Jakub Pokorný, reportér MF DNES

Foto autor| Foto: Dan Materna, MAFRA

Výsledky velkého výzkumu agentury Median

6.11.2016 ČT 24 str. 01 22:05 Newsroom ČT24

Luboš ROSÍ, moderátor

Neseme vám nejen noviny, ale i dění v televizích, rádiích a na webech. Minulý Newsroom byl historicky nejsledovanější, takže máme dnes spolu s vámi co překonávat. Vítejte a dívejte se. Nejdřív ukážeme nová data. Řekneme, jaké noviny a proč čtou voliči jednotlivých stran. Výzkum přinesl i pár překvapení. Jiří Ovčáček jako téma. Za práci ho teď zkritizovala profesní organizace i někteří politici. On se bránil. A pak ještě vyšly Lidové noviny s výčtem všech, do kterých se už stačil strefit, to číslo prozradíme. Nalíčit, obléct, zatvářít se, vyfotit, graficky upravit a titulní stránka je hotová. Jak se fotí hvězdy? Počkejte si. Řekni mi, co čteš, a já ti povím, koho volíš, anebo naopak, koho volíš, takové noviny čteš. I takto by se dal parafrázovat výsledek velkého výzkumu agentury Median, ukážeme si to podrobně. Představte si, že celý tento stůl znázorňuje škálu politického spektra. Z vašeho pohledu je tady pravice a tady levice. Když budu noviny skládat, možná vás překvapí, že úplně nejvíc vpravo bude třeba bezplatný deník Metro. Ten totiž údajně hodně čtou voliči ODS. Pak tady máme Respekt a Reflex, to je podle výzkumu TOP 09. Dále třeba Deník, ten často kupují příznivci lidovců. A když se dostaneme doprostřed, tak položím Mladou frontu Dnes, kterou hojně čtou stoupenci ANO. A doleva, tam patří Právo. Podle sociologů ovšem ani ne tak kvůli elektorátu ČSSD, ale prý hlavně kvůli tomu, že ho dost kupují komunisti. Ostatně, právě voliči sociální demokracie, ti jsou údajně v tom výběru tisku velmi rozpolceni a čtou tak nějak všechno. A pak tu máme Blesk. Pro ten si zase do trafiky zajdou voliči úplně všech stran. Výzkum o propojení politiky a médií se dělal vůbec poprvé. Na otázku "co čtete?" odpovídalo agentuře 5000 lidí.

Tereza HAASOVÁ, redaktorka

Voliči ODS čtou nejvíc a snad všechno. Ráno si dojdou i pro deník Metro. Naopak komunisté se drží stálic a volí Právo, případně Blesk. A nejvíc spojuje Mladá fronta Dnes, tu čtou jak voliči hnutí ANO, tak zapřísáhlí Babišovi odpůrci, tedy TOP 09 nebo ODS.

Jan JIRÁK, mediální teoretik, FSV UK

Chce-li někdo poznat hodnotový a zážitkový svět pravicového voliče, musí otevřít Mladou frontu Dnes. Levice nemá svůj silný list, svůj silný deník. To, že tam trošku vyčnívá Právo, není tak silné, jako na té pravé straně.

Daniel PROKOP, sociolog, Median

U voličů KSČM, přestože nějakých 10 procent čte Právo, tak ta čtenost deníků je napříč voliči velmi nízká.

Tereza HAASOVÁ, redaktorka

I proto je levicové voliče složitější oslovit. Nečtou na internetu, týdeníky vybírají spíš apolitické.

Luboš ROSÍ, moderátor

Tereza Haasová, Česká televize. Tahle odhláška v reportáži nezazněla schválně, protože stejná kolegyně k tomu ještě má hodně co říct živě. Posloucháme tě.

Tereza HAASOVÁ, redaktorka

Dobry večer. Zda čtenářské preference do jisté míry určují politickou příslušnost, tak na tuhle otázku se nepodařilo úplně odpovědět. Není totiž jasné, kdo koho víc ovlivňuje, jestli čtenáři obsah novin, nebo naopak obsah novin čtenáře. Už padla i zmínka o týdenících, tedy levicovní voliči je moc nekupují, a když ano, sáhnou spíš po těch bulvárních, Blesk pro ženy nebo Rytmus života. Naopak, kdo koupí Reflex nebo Respekt, půjde s největší pravděpodobností hodit hlas TOP 09 nebo ODS.

Jan JIRÁK, mediální teoretik, FSV UK

Reflex, zvláště Týden, evidentně rezonuje s nějakým, řekněme, pravostředovým hodnotovým spektrem, zatímco zase ta levá část takhle silný týdeník nemá.

Tereza HAASOVÁ, redaktorka

Tady hraje roli i cena. Levicovní voliči mají v průměru hlouběji do kapsy, než ti pravicovní, a tudíž tisk moc nekupují, a když, tak ten levnější. Když se vrátím k deníkům, nejrozmanitější čtenářskou základnu má pochopitelně Blesk. Ten kupují jak mladší komunisté, tak třeba starší a méně majetní voliči ODS.

Daniel PROKOP, sociolog, Median

Blesk je obecně nejčtenější deník, takže on je nejsilnější skoro každé té voličské skupině, s výjimkou například TOP 09, což jsou jakoby intelektuálnější, městští, bohatší čtenáři.

Luboš ROSÍ, moderátor

Já na to navážu. Cíl médií, ten je jasný. Co nejvíc čtenářů. Cíl politiků, tam je to jasné také, co nejvíc voličů. A čtenář, ten se v tomto případě rovná volič. To politici dobře vědí a podle toho taky vybírají, ve kterém listu inzerovat a koho tím podpořit.

Tereza HAASOVÁ, redaktorka

Politici si čtenářské preference svých voličů dobře uvědomují. Podle jiného průzkumu, který zpracovávali tady, na Fakultě sociálních věd, je složení čtenářů stěžejní při zadávání reklamy.

Alžběta KRÁLOVÁ, politoložka, Institut politického marketingu

Nemyslím si, že by třeba Strana zelených inzerovala v Haló novinách, nebo naopak KSČM v E15 nebo v Hospodářských novinách. A stejně tak nevidím, že by třeba politické hnutí ANO si dalo inzerci do Reflexu.

Tereza HAASOVÁ, redaktorka

Třeba ČSSD se letos při senátních volbách zaměřila na Právo. A to i přesto, že větší skupina jejích voličů čte jiné deníky.

Daniel PROKOP, sociolog, Median

Je tam taky důvod toho, aby oslovila voliče KSČM, kteří mohou k ČSSD přecházet.

Tereza HAASOVÁ, redaktorka

O výběru čtiva ale podle odborníků rozhodují i jiné faktory, než politická orientace. Třeba pohlaví, věk nebo rodinná tradice. Tereza Haasová, Česká televize.

Ekonom Sedláček s kolegy odhadují, jaký bude svět za 20 let

6.11.2016 denik.cz str. 00 Z domova

ČTK

Praha - Ekonom Tomáš Sedláček a jeho hosté si v knize s názvem 2036 kladou otázku, jak bude vypadat svět za 20 let. O tématu píše vedle Sedláčka například fotbalista Petr Čech, psycholog Cyril Höschl, herec Vojtěch Kotek či novinář Jindřich Šídlo. Autoři se zamýšlejí nad tím, jak se v následujících dekádách změní jejich obor i společnost.

"

"Tento sborník se snaží odpovědět na nemožnou, ale nutnou otázku: jak to s námi bude vypadat za dvacet let? Čtenáři se do rukou dostává odvážná publikace, jejíž autoři jsou připraveni se za dvacet let veřejně ztrapnit," uvedl patron projektu a hlavní autor knihy Sedláček. "Ačkoli je současná společnost přesycena horkými tématy od migrační krize přes brexit až po vzestup Číny, autoři se v knize dotýkají té nejdůležitější revoluce, která na pozadí všech politických, vojenských a ekonomických změn probíhá - je to revoluce digitální," dodal.

Každý z příspěvatelů se tak více či méně dotýká digitálních a technologických změn, autoři se často zamýšlejí nad masovým používáním mobilních telefonů, internetu, e-mailů, aplikací nebo sociálních sítí.

Mezi nimi je například ředitel společnosti Člověk v tísni Šimon Pánek vyjadřující se k soužití na planetě, ekolog Bedřich Moldan přemýšlí nad budoucností životního prostředí, reklamní tvůrce Martin Jaroš dodal esej Reklama a marketing v časech umělé inteligence a podnikatel Zbyněk Frolík vidí pesimisticky vývoj v Evropě a připomíná, že v historii se všechny bohaté civilizace samy postupně zničily. Do knihy dále přispěli Adam Gebrian, Daniel Hořínek, Markéta Pravdová, David Gaydečka, Petra Pospěchová, Josef Šlerka, Filip Kůžel, Vladimír Staněk, Marek Orko Vácha, Bob Kartous a Milan Vašina.

"Líbila se mi myšlenka knihy od dvaceti chytrých lidí, kteří mohou otevírat čtenářům nové perspektivy," podotkl ředitel nakladatelství 65. pole Tomáš Brandejs.

Auto knihy Tomáš Sedláček je hlavní makroekonomický stratég ČSOB. Působil jako poradce prezidenta Václava Havla a v letech 2004 až 2005 jako poradce ministra financí. Přednáší filozofii a ekonomii, dějiny ekonomických teorií a aktuality na Fakultě sociálních věd UK a hostuje na dalších univerzitách. Je stipendistou Yaleovy univerzity."

URL| http://www.denik.cz/z_domova/ekonom-sedlacek-s-kolegy-odhaduji-jaky-bude-svet-za-20-let-20161106.html

Ekonom Sedláček s kolegy odhadují, jaký bude svět za 20 let

6.11.2016 prazsky.denik.cz str. 00 Moje Praha

ČTK

Praha - Ekonom Tomáš Sedláček a jeho hosté si v knize s názvem 2036 kladou otázku, jak bude vypadat svět za 20 let. O tématu píše vedle Sedláčka například fotbalista Petr Čech, psycholog Cyril Höschl, herec Vojtěch Kótek či novinář Jindřich Šídlo. Autoři se zamýšlejí nad tím, jak se v následujících dekadách změní jejich obor i společnost.

"Tento sborník se snaží odpovědět na nemožnou, ale nutnou otázku: jak to s námi bude vypadat za dvacet let? Čtenáři se do rukou dostává odvážná publikace, jejíž autoři jsou připraveni se za dvacet let veřejně ztrapnit," uvedl patron projektu a hlavní autor knihy Sedláček. "Ačkoli je současná společnost přesycena horkými tématy od migrační krize přes brexit až po vzestup Číny, autoři se v knize dotýkají té nejdůležitější revoluce, která na pozadí všech politických, vojenských a ekonomických změn probíhá - je to revoluce digitální," dodal.

Každý z příspěvatelů se tak více či méně dotýká digitálních a technologických změn, autoři se často zamýšlejí nad masovým používáním mobilních telefonů, internetu, e-mailů, aplikací nebo sociálních sítí.

Mezi nimi je například ředitel společnosti Člověk v tísni Šimon Pánek vyjadřující se k soužití na planetě, ekolog Bedřich Moldan přemýšlí nad budoucností životního prostředí, reklamní tvůrce Martin Jaroš dodal esej Reklama a marketing v časech umělé inteligence a podnikatel Zbyněk Frolík vidí pesimisticky vývoj v Evropě a připomíná, že v historii se všechny bohaté civilizace samy postupně zničily. Do knihy dále přispěli Adam Gebrian, Daniel Hořínek, Markéta Pravdová, David Gaydečka, Petra Pospěchová, Josef Šlerka, Filip Kůžel, Vladimír Staněk, Marek Orko Vácha, Bob Kartous a Milan Vašina.

"Líbila se mi myšlenka knihy od dvaceti chytrých lidí, kteří mohou otevírat čtenářům nové perspektivy," podotkl ředitel nakladatelství 65. pole Tomáš Brandejs.

Auto knihy Tomáš Sedláček je hlavní makroekonomický stratég ČSOB. Působil jako poradce prezidenta Václava Havla a v letech 2004 až 2005 jako poradce ministra financí. Přednáší filozofii a ekonomii, dějiny ekonomických teorií a aktuality na Fakultě sociálních věd UK a hostuje na dalších univerzitách. Je stipendistou Yaleovy univerzity."

URL| http://prazsky.denik.cz/zpravy_region/ekonom-sedlacek-s-kolegy-odhaduji-jaky-bude-svet-za-20-let-20161106.html

Ekonom Sedláček s kolegy odhadují, jaký bude svět za 20 let

6.11.2016 tyden.cz str. 00 Česko

ČTK

Ekonom Tomáš Sedláček a jeho hosté si v knize s názvem 2036 kladou otázku, jak bude vypadat svět za 20 let. O tématu píše vedle Sedláčka například fotbalista Petr Čech, psycholog Cyril Höschl, herec Vojtěch Kotek či novinář Jindřich Šídlo. Autoři se zamýšlejí nad tím, jak se v následujících dekadách změní jejich obor i společnost.

Ekonom Tomáš Sedláček a jeho hosté si v knize s názvem 2036 kladou otázku, jak bude vypadat svět za 20 let. O tématu píše vedle Sedláčka například fotbalista Petr Čech, psycholog Cyril Höschl, herec Vojtěch Kotek či novinář Jindřich Šídlo. Autoři se zamýšlejí nad tím, jak se v následujících dekadách změní jejich obor i společnost.

"Tento sborník se snaží odpovědět na nemožnou, ale nutnou otázku: jak to s námi bude vypadat za dvacet let? Čtenáři se do rukou dostává odvážná publikace, jejíž autoři jsou připraveni se za dvacet let veřejně ztrapnit," uvedl patron projektu a hlavní autor knihy Sedláček. "Ačkoli je současná společnost přesycena horkými tématy od migrační krize přes brexit až po vzestup Číny, autoři se v knize dotýkají té nejdůležitější revoluce, která na pozadí všech politických, vojenských a ekonomických změn probíhá - je to revoluce digitální," dodal.

Každý z příspěvateľů se tak více či méně dotýká digitálních a technologických změn, autoři se často zamýšlejí nad masovým používáním mobilních telefonů, internetu, e-mailů, aplikací nebo sociálních sítí.

Mezi nimi je například ředitel společnosti Člověk v tísni Šimon Pánek vyjadřující se k soužití na planetě, ekolog Bedřich Moldan přemýšlící nad budoucností životního prostředí, reklamní tvůrce Martin Jaroš dodal esej Reklama a marketing v časech umělé inteligence a podnikatel Zbyněk Frolík vidí pesimisticky vývoj v Evropě a připomíná, že v historii se všechny bohaté civilizace samy postupně zničily. Do knihy dále přispěli Adam Gebrian, Daniel Hořínek, Markéta Pravdová, David Gaydečka, Petra Pospěchová, Josef Šlerka, Filip Kůžel, Vladimír Staněk, Marek Orko Vácha, Bob Kartous a Milan Vašina.

"Líbila se mi myšlenka knihy od dvaceti chytrých lidí, kteří mohou otevírat čtenářům nové perspektivy," podotkl ředitel nakladatelství 65. pole Tomáš Brandejs.

Auto knihy Tomáš Sedláček je hlavní makroekonomický stratég ČSOB. Působil jako poradce prezidenta Václava Havla a v letech 2004 až 2005 jako poradce ministra financí. Přednáší filozofii a ekonomii, dějiny ekonomických teorií a aktuality na Fakultě sociálních věd UK a hostuje na dalších univerzitách. Je stipendistou Yaleovy univerzity.

URL| http://www.tyden.cz/rubriky/byznys/cesko/ekonom-sedlacek-s-kolegy-odhaduji-jaky-bude-svet-za-20-let_404582.html

Ekonom Sedláček, reklamní tvůrce Jaroš či ekolog Moldan v knize odhadují, jaký bude svět za 20 let

6.11.2016 iHNed.cz str. 00

ČTK

Nakladatelství 65. pole vydalo knihu, v níž se ekonom Tomáš Sedláček ptá, jak bude svět vypadat za dvacet let. Do knihy přispěli ředitel Člověka v tísni Šimon Pánek, ekolog Bedřich Moldan či reklamní tvůrce Martin Jaroš. "Líbila se mi myšlenka knihy od dvaceti chytrých lidí, kteří mohou otevírat čtenářům nové perspektivy," uvedl nakladatel.

Ekonom Tomáš Sedláček a jeho hosté si v knize nazvané 2036 kladou otázku, jak bude svět vypadat za 20 let. O tématu vedle Sedláčka píše také fotbalista Petr Čech, psycholog Cyril Höschl, herec Vojtěch Kotek či novinář Jindřich Šídlo.

Autoři publikace se zamýšlejí, jak se v následujících dekádách změní jejich obor i společnost.

"Tento sborník se snaží odpovědět na nemožnou, ale nutnou otázku: jak to s námi bude vypadat za dvacet let? Čtenáři se do rukou dostává odvážná publikace, jejíž autoři jsou připraveni se za dvacet let veřejně ztrapnit," uvedl Sedláček.

"Ačkoliv je současná společnost přesycena horkými tématy od migrační krize přes brexit až po vzestup Číny, autoři se v knize dotýkají té nejdůležitější revoluce, která na pozadí všech politických, vojenských a ekonomických změn probíhá – je to revoluce digitální," dodal.

Každý z příspěvateľů se více či méně dotýká digitálních a technologických změn. Často se autoři zamýšlejí nad masovým používáním mobilních telefonů, internetu, e-mailů, aplikací nebo sociálních sítí.

Mezi nimi je například ředitel společnosti Člověk v tísni Šimon Pánek vyjadřující se k soužití na planetě nebo ekolog Bedřich Moldan, který přemýšlí nad budoucností životního prostředí.

Reklamní tvůrce Martin Jaroš dodal esej Reklama a marketing v časech umělé inteligence a podnikatel Zbyněk Frolík vidí pesimisticky vývoj v Evropě a tvrdí, že v historii se všechny bohaté civilizace samy postupně zničily.

Do knihy dále přispěli Adam Gebrian, Daniel Hořínek, Markéta Pravdová, David Gaydečka, Petra Pospěchová, Josef Šlerka, Filip Kůžel, Vladimír Staněk, Marek Orko Vácha, Bob Kartous a Milan Vašina.

V novém románu Martina Sichingera politika zasahuje do životů sedláků vysoko v horách - recenze ZDE

"Líbila se mi myšlenka knihy od dvaceti chytrých lidí, kteří mohou čtenářům otevírat nové perspektivy," uvedl ředitel nakladatelství 65. pole Tomáš Brandejs.

Auto knihy Tomáš Sedláček je hlavní makroekonomický stratég ČSOB. Působil jako poradce prezidenta Václava Havla a v letech 2004 až 2005 jako poradce ministra financí. Přednáší filozofii a ekonomii, dějiny ekonomických teorií a aktuality na Fakultě sociálních věd UK a hostuje na dalších univerzitách. Je stipendistou Yaleovy univerzity.

URL| <http://art.ihned.cz/knihy/c1-65508260-sedlacek-2036-kniha>

POLEMIKA: Podivné postupy Evropských hodnot. Mluvme o bezpečnosti, ale bez ideologie

6.11.2016 lidovky.cz str. 00 Zprávy / Názory

Jako vědci a vysokoškolští pedagogové zabývající se bezpečností vítáme na těchto stránkách nedávno otevřenou diskusi o bezpečnostních hrozbách a o tom, jak vznikají. Způsob, jakým je vnímání hrozeb utvářeno ve veřejné diskusi, je třeba podrobovat důslednému kritickému zkoumání. Zvláště pokud se tak děje pod rouškou nárokované odbornosti.

Nárokovaná odbornost dodává jakémukoliv argumentu ve veřejné diskusi na váze. Pokud je ale tento argument výsledkem procesu z odborného hlediska pochybného, zaslouží si být jako takový odkryt.

V dříve uveřejněném komentáři poukázal jeden z nás na to, že nedávno zveřejněná studie think tanku Evropské hodnoty o výhledu vývoje vnějšího bezpečnostního prostředí ČR, obsahující pouze katastrofické scénáře, navíc s absurdně vysokými pravděpodobnostními hodnotami, není odbornou studií, ale projevem ideologie, který připravuje půdu pro radikální opatření odůvodněná jako prevence proti (neurčitým a nejistým) budoucím hrozbám.

Maskované ideologické projevy ve spojení s oslňující mediální (sebe)prezentací jsou pro vystupování Evropských hodnot příznačné. Byť se jejich úsilí “bránit liberální demokracii” může na první pohled jevit chvályhodné, zvolené způsoby bohužel pouze přispívají k neutěšenému stavu veřejné debaty o bezpečnosti. Na metodě záleží

Nutno předeslat, že činnost Evropských hodnot považujeme za problematickou ne proto, že nesdílíme jejich názory. Jako badatelé máme různé hodnoty a pohledy na svět, které se do našeho výzkumu nějak promítají. Používáme často odlišné vědecké přístupy a metody, které, jak věříme, nás vedou k poznání společnosti (a mohou tak přispět ke kompetentnějším i citlivějším veřejným politikám). Sdílíme ale základní představu o tom, co je výzkum solidní: systematický, kritický, poctivý v zacházení s daty a transparentní. Takový výzkum je časově náročný, uznávaným odborníkem se člověk nestane přes noc a výsledky jeho práce jsou zpravidla potvrzovány ustáleným mechanismem kolektivního odborného přezkoumání (peer review).

Evropské hodnoty jsou v mnohém přímou antitezí této sdílené představy. Díky tomu jsou schopny zaplavovat veřejnou debatu obrovským množstvím „expertních studií“, vyznačujících se interpretací striktně na základě (neokonzervativní) ideologie a často nedostávajících základním etickým standardům jako přiznávání cizího autorství analytických závěrů, jejichž kompiláty nezdědka vydávají za vlastní výzkum. Tento “výzkum” přitom slouží k posílení legitimity jejich dalších příspěvků do veřejné debaty v podobě komentářů apod.

S metodou si přitom hlavu nelámou. Ze strukturované kolektivní rozvahy, kterou slibuje “osvědčená metoda” Delphi, se například při psaní výše zmíněných katastrofických scénářů stává pouhá anketa, ve které byly osloveny dva tucty náhodně seskládaných odborníků (z různých oblastí, hlavním tématům scénářů jako je migrace a radikalizace často vzdálených) o číselné odhady pravděpodobnosti komplexního vývoje. Na kritiky je poté přesouváno břemeno dokazování, že kalamita je zcela vyloučena a (rozsáhlá) preventivní opatření jsou proto zbytečná.

Nezdědka se odvolávají na tvrdá data sesbíraná renomovanými výzkumnými institucemi, která nicméně podrobují ideologické a účelové interpretaci. Příkladem mohou být závěry učiněné z nedávného výzkumu STEM. Protože 31,5% dotázaných věří, že rozšíření NATO bylo porušením slibu danému Moskvě a protože to samé tvrdí prokemelské zpravodajské portály, vyplývá z toho – údajně –, že propaganda šířená Kremlem je „zjevně“ účinná. Zcela upozaděny zůstávají výsledky v nesouladu s a priori zaujatou argumentační pozicí – například že pouze 4,5% dotázaných vnímá Spojené státy jako vážnou hrozbu pro ČR.

Ideologicky i odborně zkreslenou interpretací trpí také výstupy v oblasti extremismu. Hlavní devízou Evropskými hodnotami ambiciózně navrhovaných přesnějších definic extremistických výkladů islámu se zdá být podpora tvrzení, že v podobě ISIS čelíme zatím nejextrémnějšímu islámu vůbec. Samotné definice ale čerpají pouze z úzké výseče odborné literatury a nejsou odvozeny za pomoci logického postupu, díky čemuž selhávají v uplatnění na konkrétní případy. Například, představitelem islamismu je zde jakési abstraktní Muslimské bratrstvo, jehož skutečné odnože působící v praktické politice se ale definici již vymykají. Podobně ideologicky podbarvený je i předpoklad přímé vazby mezi islamistickou ideologií a radikalizací, který pomíjí mnohými odborníky zdůrazňovanou sociální rovinu radikalizačních procesů.

Samostatnou kapitolou je stigmatizace části argumentačního prostoru pomocí konceptů jako dezinformace, propaganda a „hybridní hrozby“. V podání Evropských hodnot se přitom dotýká i pozic, které jsou v západní odborné debatě legitimně a nezdědka dlouhodobě vyjadřovány, například pochybností o věrohodnosti závazku ke kolektivní obraně NATO. Ti, kdo nesdílejí například vysvětlení Evropských hodnot týkající se asertivní ruské zahraniční politiky a mezi jejími příčinami nacházejí třeba i necitlivé kroky činěné Západem, jsou tak nezdědka označováni za agenty Kremlu nebo přinejmenším naivní oběti ruské propagandy. Z hlediska “strategické komunikace”, jíž jsou Evropské hodnoty propagátorem, je podobná stigmatizace téměř jistě kontraproduktivní.

Nejde nám, zdůrazňujeme znovu, o kritiku názorů na důležitá společenská témata. Naše kritika směřuje ke stírání hranic mezi ideologií a odborností a je hodnotová pouze potud, pokud ukazuje na maškarádu, ve které jsou tyto názory představovány jako výsledky seriózního výzkumu. Názorně toto stírání odkrývá reakce Evropských hodnot na kritiku jejich návrhu reformy azylového a imigračního systému EU na stránkách migraceonline.cz. Byť tato kritika přesvědčivě poukázala na to, že autoři postrádají základní orientaci v dané problematice a jejich návrh je v rozporu s našimi mezinárodními závazky a stávající evropskou legislativou v oblasti uprchlictví, byla Evropskými hodnotami označena prostě za odlišný, byť stejně platný názor.

Za lepší veřejnou debatu

Bez hodnot do debaty o politických otázkách vstupovat nelze. Nárok na odbornost v ní ale musí být podepřený seriózním výzkumem nebo praktickými zkušenostmi v dané oblasti, díky němuž mohou odborná tvrzení stavět na pevných základech a být zasazována do širších souvislostí.

Evropské hodnoty jsou jen jedním, byť krajním příkladem, kam až může stírání hranic ideologie a odbornosti ve veřejné debatě dojít.

Jak tomuto stírání vzdorovat? Díl břemene spočívá na sdělovacích prostředcích, které by i v éře infotainmentu a věčného hladu po „mluvících hlavách“ měly zkoumat zdroje nárokované odbornosti stejně jako jejich diváci, posluchači a čtenáři.

Díl ale spočívá i na nás samotných. Jednou z příčin viditelnosti Evropských hodnot je totiž nečinnost značné části akademické obce zabývající se politicky relevantními tématy, která může být motivována pracovním vytížením, ale i neochotou k společenské angažovanosti.

To je třeba změnit, a budeme se snažit vyjít v tomto příkladem.

Jan Daniel, Ondřej Ditrych, Jan Ludvík, Dagmar Rychnovská, Michal Smetana, Benjamin Tallis, Tomáš Weiss a Jakub Záhora

Autoři působí na Fakultě sociálních věd UK, Ústavu mezinárodních vztahů, Metropolitní univerzitě Praha a v Asociaci pro mezinárodní otázky.

URL | http://www.lidovky.cz/mluvme-o-bezpecnosti-ale-bez-ideologie-dh6-nazory.aspx?c=A161105_102245_ln_nazory_sij

ROZDĚLENÉ STÁTY AMERICKÉ

7.11.2016 INDEX LN str. 16 Téma

Ondřej Malý, Kryštof Kozák

Každé království vnitřně rozdělené pustne a žádná obec ani dům vnitřně rozděleny nemohou obstát. Bez dekadý přesně dvě a půl století dlouhá historie Spojených států jako by neodvratně směřovala k tomu, co se v těchto dnech v americe děje. S trochou nadsázky by se dalo říci, že všechno už tu jednou bylo. I Donald Trump.

Strana „nic nevím“, neboli Know-Nothing, byla pro běžného Američana ve čtyřicátých a padesátých letech 19. století to samé, co je dnes Donald Trump. Oficiálně Americká strana byla daleko známější právě pod tímto názvem; vyvinula se totiž jako sdružení tajných protipřistěhovaleckých klubů s poetickými názvy jako Řád spojených Američanů nebo Řád vlajky s hvězdami a pruhy. Jejich členové měli na všechny otázky odpovídat právě slovy „nic nevím“, aby nevyzradili samotnou existenci těchto společenství. Krátká, leč relativně úspěšná historie této partaje ukazuje, že fenomén nynějších voleb, jeho program ani jeho voliči nejsou nic zas tak nového.

Strana stavěla svůj program hlavně na odporu proti masové imigraci z katolického Irska, Itálie a zčásti i z Německa především do měst na východě USA s pocitem, že musí hájit protestantské dědictví a morální hodnoty otců zakladatelů země proti „bigotním papežencům“. Odpor vůči katolictví strana založila na představě, že katolíci jsou především poslušnými vykonavateli příkazů papeže a jsou v první řadě loajální k němu a až teprve poté (možná) zákonům Spojených států.

„Máme snad předpokládat, že ignorantní Ir, který ještě před pár dny živořil v močálech, který i po mnoha letech tovaryšství dokáže sotva okovat kobylu, by byl schopen chápat a vnímat, pro dobro společnosti, náš komplikovaný systém vlády a politiky?“ sugestivně se ptala strana v pamfletu publikovaném ve Filadelfii v roce 1855. „Jak tedy, ptáme se, může bigotní papeželec z jižního Irska, který nezná jiného Boha než svého kněze, který se ve věcech duchovních vzdal práva na vlastní názor ve prospěch tmářského a zlovolného kléru, kompetentně rozhodovat o směřování našeho velkého národa?“ O dnešních náctiletých migrantech bez peněz a bez dokumentů ze zemí, jako jsou Guatemala či Honduras, se takto „upřímně“ už zpravidla nepíše, nicméně řada Američanů o nich nesmýšlí o moc lépe, než se tehdy smýšlelo o Irech.

„Smrt papežencům!“

Na katolíky se tehdejší protestantská Amerika dívala s podobnou mírou nedůvěry, s jakou dnes hledí na přistěhovance ze zemí s muslimskou majoritou. „Totální válka s politickým katolictvím. Nejlepší ochrana protestantským zájmům. Vystěhování cizácké chudiny. Nikdo než Američané do veřejných funkcí,“ hlásal pak program strany před volbami roku 1856.

Základní cíle strany byly ochrana domácího pracovního trhu před levnou přistěhovaleckou pracovní silou, jednadvacetiletá lhůta mezi imigrací a získáním občanství a „vyhoštění cizáckých papeženců a kriminálních“. „Nic nevím“ bojovala proti tomu, aby evropské státy do Ameriky vystěhovávaly své „ubožáky a zločince“, což nebyla tehdy až tak výjimečná praxe – britská vláda financovala vystěhování pěti tisíc nejchudších Irů ročně od roku 1847 a irská aristokracie do roku 1855 posadila do lodí a poslala přes Atlantik dalších padesát tisíc chudých. V Evropě to v té době nebyla žádná zvláštní situace, podobně postupovaly i některé kontinentální země, například tehdejší Hannover. Trumpovy výroky nejsou ve svém obsahu zásadně odlišné. Když ohlásil svou prezidentskou kandidaturu loni v červnu, řekl: „Když sem Mexiko posílá svoje lidi, nejsou to ti nejlepší. Nejsou jako vy, neposílají vás. Posílají lidi, kteří mají hodně problémů a ty problémy si přinášejí s sebou. Přinášejí drogy. Přinášejí zločin. Jsou to násilníci. A někteří jsou možná i dobří lidé.“ Od letáků strany Nic nevím je to na první pohled k nerozeznání, stejně jako Trumpův návrh na úplný zákaz vstupu pro muslimy.

Ve volbách v roce 1854 se podařilo za „Nic nevím“ zvolit 51 z tehdejších 234 členů Sněmovny reprezentantů, a kandidát strany Nathaniel Banks se stal na čas dokonce předsedou sněmovny. Strana měla starosty v Chicagu a úspěšná byla především v Bostonu, kde irští přistěhovanci tvořili polovinu obyvatel. Ve volbách do sněmu státu Massachusetts se straně podařilo získat kromě tří všech 400 křesel, nejsilnější podporu zaznamenávala v průmyslových městech, kde její hlavní voliči – dělníci – čelili největší konkurenci nově příchozích irských imigrantů. Pouze pětadvacet ze zvolených poslanců do sněmu v Massachusetts mělo alespoň nějakou předchozí praxi ve volené funkci, což vyústilo ve zřejmě nejméně kompetentní zákonodárný sbor tehdejší Ameriky. Sněm zavedl radikální prohibici, neboť irští přistěhovanci vydatně holdovali alkoholu, a vytvořil komisi, která měla zkoumat prohřešky proti morálce v katolických klášterech; komise byla ale brzy rozpuštěna poté, co se zjistilo, že jeden její člen si z veřejných peněz objednával prostitutky.

V roce 1856 strana opět v Massachusetts vyhrála prezidentské volby – nicméně byl to jediný stát, kde se jejímu kandidátovi (a bývalému prezidentovi) Millardu Fillmoreovi podařilo uspět, a také začátek konce celého hnutí, protože do Kongresu se dostalo pouze 14 jejích zástupců a za další dva roky už jen pět. Ještě před občanskou válkou se strana rozložila kvůli vnitřním sporům v otázce otroctví a velká část bývalých „know-nothings“ byla absorbována stále silnější Republikánskou stranou, která nabídla svým voličům daleko kvalitnějšího a vlivnějšího nepřítele než chudé imigranty bez zásadnějšího vlivu na veřejné dění – jižanské otrokáře, kteří měli pod faktickou kontrolou Kongres, často i úřad prezidenta a do velké míry i Nejvyšší soud po většinu část předválečných amerických dějin.

Hrozba

Odpor vůči imigrantům a katolíkům zvlášť se ale z americké společnosti nevytratil. Třeba až do roku 1877 obsahovala ústava státu New Hampshire klauzuli, která katolíkům zakazovala veřejnou funkci. A na římskokatolické spiknutí s cílem ovládnout Ameriku začal od roku 1911 upozorňovat pozoruhodný týdeník The Menace (Hrozba), který byl z čtyřtisícového města Aurora ve státě Missouri šířen do celých Spojených států. The Menace vycházel v neuvěřitelném nákladu jeden a půl milionu výtisků a s poetickými titulky jako Řím krvavě potlačuje svobodu slova nebo Papeženečtví versus ústavnost. Ani obří předplatitelská základna a řada vyhraných soudních sporů nepomohly týdeníku přežít – poté co se národ začal zabývat světovou válkou, čtenost upadala. Osudným se týdeníku stalo vyhoření tiskárny v Auroře v roce 1919.

Vydavatelé to zkusili o rok později ještě jednou s týdeníkem The New Menace (Nová hrozba), který se přimkl k rasistickému Ku-klux-klanu a pokračoval v boji proti „papeženecké tyranii“ až do roku 1931, kdy tato epizoda amerického antikolicismu skončila. Prvním katolickým prezidentem se stal až John Fitzgerald Kennedy (z Massachusetts) a ve volbách bylo jeho katolictví předmětem útoků ze strany jeho oponentů, podobně jako byla proti Mittu Romneymu využívána jeho mormonská víra.

Volby jsou cinknuté

Ani Trumpův názor, že „volby jsou cinknuté“, není v americké politice nic nového. V prezidentských volbách v roce 1876 mezi demokratem Samuelem Tildenem a republikánem Rutherfordem Hayesem nebylo ve čtyřech státech vůbec možné dobrat se výsledku, protože je doprovázely masivní manipulace. Nakonec se Kongres

dohodl na vytvoření speciální komise, která se přiklonila k Hayesovi, což nebylo překvapující, protože republikáni měli v komisi většinu. Volby tak dopadly nejtěsnějším rozdílem v historii, Hayes vyhrál většinou pouhého jednoho hlasu ve sboru volitelů (americké volby jsou nepřímé – voliči volí ve svém státě volitele, kteří teprve poté volí prezidenta).

Jsou to zároveň jedny ze čtyř amerických prezidentských voleb, v nichž zvítězil kandidát, který nedostal většinu hlasů voličů (nejnověji to bylo v případě voleb v roce 2000, kdy se prezidentem stal Bush, ačkoli většinu hlasů voličů získal Gore).

Demokraté výsledek v roce 1876 akceptovali výměnou za stažení federálních vojsk z jižních států, kde měla strana silné postavení. Výsledkem tohoto kšeftu bylo, že Demokratická strana, která tehdy na Jihu zastupovala bílé obyvatelstvo, po dalších sto let dominovala politice na americkém Jihu pomocí zastrašování černošských voličů, které často přerůstalo až v krvavé konflikty s desítkami obětí – federální armáda, která by mohla černošské občany chránit, již na Jihu nebyla.

Už přijít k volbám tehdy od „barevných“ voličů vyžadovalo značnou dávku odvahy.

Dnešní situace je samozřejmě jiná, do černošských voličů se již nestřílí, nicméně snahy o omezení jejich vlivu na výsledek voleb stále trvají. Především na jihu je v okresech s dominantním zastoupením afroamerického obyvatelstva méně volebních místností, což způsobuje mnohahodinové fronty.

Případně je velké části černošských potenciálních voličů znemožněno volit nesmírně přísnými zákony zařizujícími ztrátu práva volit v případě odsouzení, a to často i řadu let po propuštění. Vzhledem k tomu, že černošů je ve vězeních procentuálně mnohem více než bělochů, dopadá tato snaha omezení volebního práva převážně na ně. Ve čtyřech jižních státech – v Kentucky, Tennessee, Virginii a na Floridě – je takto zbavena volebního práva více než pětina Afroameričanů.

Co dál

Pokud se splní předpoklady plynoucí z drtivé většiny průzkumů veřejného mínění i z chování republikánských volebních manažerů, kteří v posledním měsíci přesouvali peníze z prezidentské kampaně k dílčím senátorským a sněmovním kandidátům, Trump volby prohraje. Nicméně nechá za sebou jednak stranu v rozkladu, jejíž mandaríni, jak se ukázalo, úplně nepochopili starosti běžných voličů, a také ohromné hnutí našťvaných lidí, které vytvořil a které pravděpodobným zvolením Hillary Clinton čtyřicátou pátou prezidentkou Spojených států nikam nezmizí.

Trump možná vedl kampaň dezorganizovaně a amatérsky, ale bude mít za sebou několik desítek milionů věrných a ještě našťvanějších voličů a s největší pravděpodobností i poměrně drtivá vítězství v tradičně republikánských státech, kde tvoří většinu méně vzdělané bělošské obyvatelstvo – jde především o Západní Virginii a Kentucky a možná i Tennessee a Alabamu. Tedy západ Apalačských hor, kde tradičně kvetl těžký průmysl a kde byly uhelné doly – a kde na bílé obyvatelstvo nejvíce dopadá globalizace a útlum těžby a související výroby. Trump v Alabamě pilákal koncem února na svůj mítink třicet tisíc nadšených podporovatelů a v Kentucky během primárek další desetitisíce, v obou státech pak pohodlně v primárkách zvítězil.

Po prezidentské volbě tak mohou tyto státy klidně sloužit jako základna pro „trumpisty“, kteří odmítnou současné vedení strany a oddělí se.

Amerika konečkonců štěpení republikánů zná z roku 1912, kdy strana odmítla nominovat Theodora Roosevelta kandidátem na prezidenta. Roosevelt s dalšími založil Progresivní stranu a získal víc volitelských hlasů než prezident William Howard Taft, který usiloval za republikány o znovuzvolení.

Progresivisté pak zaznamenali drobné úspěchy ve volbách roku 1914, ale před prezidentskými volbami v roce 1916 se většina jejich členů vrátila do řad republikánů. Stejně jako integrace strany „Nic nevím“ k republikánům, tak i návrat progresivistů do lůna rodné strany ale vyžadoval externí ořes, kterým byla první světová válka.

Současný rozkol mezi republikány tak může vyvolávat ducha toho největšího z nich: Abrahama Lincolna, který řekl ve svém slavném projevu, že „dům vnitřně rozdělený nemůže obstát“. Myslel tím tehdy vyhocené rozdělení země mezi republikánský Sever a demokratický a otrokářský Jih. Co bude dál s Republikánskou stranou, je vskutku ve hvězdách, zvláště když je řada vlivných velkých amerických korporací s Hillary Clinton jako prezidentkou přinejmenším smířená, ne-li dokonce spokojená, a to včetně tradičně spíše republikánsky smýšlejících armádních dodavatelů.

O autorovi | Text: Ondřej Malý, Kryštof Kozák, Ondřej Malý Autor je absolvent oboru americká studia na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy a bývalý novinář. Kryštof Kozák Vedoucí katedry severoamerických studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy

Foto popis | Americké hnutí 19. století známé jako Know-Nothing používalo stejně jako Donald Trump protipřístěhovaleckou rétoriku. A stejně jako Trump často zacházelo s pravdou velmi volně.

Foto popis | Prezidentské volby v roce 1876 doprovázely masivní manipulace.

Foto popis| Již Abraham Lincoln věděl, že „dům vnitřně rozdělený nemůže obstát“. Nový americký prezident, ať již jím bude kdokoli, by se měl snažit rozdělený americký lid opět spojit. A nebude to snadný úkol.

Bezpečí na vlastní pěst

7.11.2016 Mladá fronta DNES str. 03 Z domova

Pavel Švec

Rizika podceňujeme, samotné zbraně ale nejsou řešením, říká bezpečnostní expert Miloš Balabán

Více zbraní v ulicích možná pomůže zmírnit drastické dopady při teroristických útocích, zároveň však stoupá riziko akcí šílených střelců podobných masakru v restauraci v Uherském Brodě.

„Záleží na státu, do jaké míry bude schopen kontrolovat nárůst počtu lidí se zbrojním průkazem, aby z toho nebyl problém,“ říká Miloš Balabán, bezpečnostní analytik Fakulty sociálních věd UK.

* Je dobře, že si stále více Čechů pořizuje střelnou zbraň?

Především chci říci, že z toho nemám radost. Vypovídá to o době, v níž žijeme, o době plné rizik, která se nějakým způsobem znásobují. Samozřejmě nikdy to nebylo tak, že by byl stát schopen zabezpečit absolutní bezpečnost všech občanů, a nebude to ani teď, i když budou mít občané zbraň. Představa, že někdo zaručí stoprocentní bezpečnost lidí, je absurdní. Větší počet zbraní mezi lidmi skutečně může snížit nějaká rizika při případném teroristickém útoku, ale není to samozřejmě dobré, protože na druhou stranu může dojít k situaci, kdy bude střelná zbraň použita zcela nesprávně a neadekvátně. Napadá mě třeba akce Martina Konvičky, kdy na Staroměstském náměstí imitoval teroristický útok islamistů. Pokud by to tam někdo vyhodnotil, že nejde o jakýsi happening, a začal střílet, nedokážu si představit, kde by to mohlo skončit.

* Myslíte tedy, že by se civilisté dokázali teroristům postavit?

Kdyby se před rokem v Paříži ozbrojení civilisté postavili teroristům, tak by to možná – ale je to samozřejmě spekulace – přispělo k tomu, že by se snížily drastické počty mrtvých. Pokud se nepletu, tak při další akci teroristů ve francouzské Nice se útočníka někdo pokusil zbraní zneškodnit, takže to nějaký význam má. Je pak celkem logické, že i Češi chtějí mít větší šanci se efektivně bránit.

* Mají se zpřísnit podmínky pro držení zbraně?

Už střelba v Uherském Brodě ukázala bílá místa v zákoně, která se přísnějšími opatřeními částečně zaplnila. Ale nějaká absolutní regulace je zase druhý extrém. I když počet zbraní v Česku stoupá, určitě nejsme jako na Divokém západě.

* Ale mít zbraň asi není úplně samospásné...

Kladl bych důraz na zcela něco jiného. Připravit lidi, aby byli schopni reagovat na krizové situace, aby věděli, jak poskytovat zdravotnickou pomoc, jak se chovat při teroristickém útoku, aby se zachránili. Toto je u nás v pozadí zájmu. Mnohem dál jsou Němci, kteří v létě přišli s novou koncepcí civilní ochrany, kdy v podstatě lidem dali návod, jak se v krizových situacích chovat a být na ně připravení. My rizika podceňujeme, nemáme instinkty. Zbraně jsou jen vršek ledovce.

„Může dojít k situaci, kdy bude střelná zbraň použita zcela nesprávně a neadekvátně.“ Miloš Balabán, bezpečnostní expert

O autorovi| Pavel Švec, reportér MF DNES
Foto popis|

Co se vám nehodí, to strčíte až dozadu. Vědci odsoudili Jakuba Jandu a jeho tým

7.11.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Monitor
mp

Odborníci z Fakulty sociálních věd UK, Ústavu mezinárodních vztahů, Metropolitní univerzity Praha a z Asociace pro mezinárodní otázky si posvětili na práci think-tanku Evropské hodnoty. Maskované ideologické projevy ve spojení s oslňující mediální (sebe)prezentací jsou podle lidí ze zmíněných institucí totálně nepřijatelné v odborné práci.

“Maskované ideologické projevy ve spojení s oslňující mediální (sebe)prezentací jsou pro vystupování Evropských hodnot příznačné. Byť se jejich úsilí ‚bránit liberální demokracii‘ může na první pohled jevit chvályhodné, zvolené způsoby bohužel pouze přispívají k neutěšenému stavu veřejné debaty o bezpečnosti. Nutno předeslat, že činnost Evropských hodnot považujeme za problematickou ne proto, že nesdílíme jejich názory. Jako badatelé máme různé hodnoty a pohledy na svět, které se do našeho výzkumu nějak promítají,” stojí v textu uveřejněném na serveru Lidovky.cz.

Problém je prý v tom, že lidé z Evropských hodnot prý nepřístupují ke zkoumaným problémům dostatečně kriticky. Skutečně kritický přístup ke zkoumání problémů zabere spoustu času, ale Evropské hodnoty ho údajně takto neztrácejí, takže mají čas chrlit jednu ideologicky podbarvenou studii za druhou. Lépe řečeno, jednu katastrofickou úvahu za druhou.

“(Studii) často nedostávajících základním etickým standardům jako přiznávání cizího autorství analytických závěrů, jejichž kompiláty nezřídka vydávají za vlastní výzkum. Tento ‚výzkum‘ přitom slouží k posílení legitimity jejich dalších příspěvků do veřejné debaty v podobě komentářů apod.,” píše dál autoři.

Celý text najdete zde.

“S metodou si přitom hlavu nelámou. Ze strukturované kolektivní rozvahy, kterou slibuje ‚osvědčená metoda‘ Delphi, se například při psaní výše zmíněných katastrofických scénářů stává pouhá anketa, ve které byly osloveny dva tucty náhodně seskládaných odborníků (z různých oblastí, hlavním tématům scénářů, jako jsou migrace a radikalizace, často vzdálených) o číselných odhadech pravděpodobnosti komplexního vývoje. Na kritiky je poté přesouváno břemeno dokazování, že kalamita je zcela vyloučena, a (rozsáhlá) preventivní opatření jsou proto zbytečná?” pokračuje dál tým pisatelů.

Ideologicky podbarvená jsou údajně tvrzení, že prokemelská propaganda v České republice zabírá. V jednom z průzkumů neziskového ústavu STEM, v němž se praví, že 31,5 dotázaného si myslí, že rozšíření NATO o nové státy bylo v rozporu se sliby, které v minulosti slyšela Moskva. Ergo kladívko, ruská propaganda v Česku funguje. Tedy alespoň podle Evropských hodnot. Jenže tento závěr prý nezohledňuje další zjištěné informace. “Zcela upozaděny zůstávají výsledky v nesouladu s a priori zaujatou argumentační pozicí - například že pouze 4,5 % dotázaných vnímá Spojené státy jako vážnou hrozbu pro ČR,” dodávají autoři.

Podobným způsobem jsou zkreslovány i odborné práce o extremismu a kapitolou samou o sobě je očeřování určitého typu argumentů, který se nehodí do krámu Evropským hodnotám. Tatové argumenty pak bývají označovány za propagandu nebo třeba dezinformace. A to skutečné odborné práci neprospívá.

V závěru proto apelují na to, aby odborná práce, která se tak sama nazývá, byla opravdu odborná.

Pod text se podepsali autoři Jan Daniel, Ondřej Ditrych, Jan Ludvík, Dagmar Rychnovská, Michal Smetana, Benjamin Tallis, Tomáš Weiss a Jakub Záhora.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=461620>

Vědci odsoudili Jakuba Jandu a jeho tým

7.11.2016 prvnizpravy.cz str. 00 politika

Odborníci z Fakulty sociálních věd UK, Ústavu mezinárodních vztahů, Metropolitní univerzity Praha a z Asociace pro mezinárodní otázky si posvětili na práci think-tanku Evropské hodnoty.

Maskované ideologické projevy ve spojení s oslňující mediální (sebe)prezentací jsou podle lidí ze zmíněných institucí totálně nepřijatelné v odborné práci. Píše se na webu ParlamentniListy.cz.

„Maskované ideologické projevy ve spojení s oslňující mediální (sebe)prezentací jsou pro vystupování Evropských hodnot příznačné. Byť se jejich úsilí ‚bránit liberální demokracii‘ může na první pohled jevit chvályhodné, zvolené způsoby bohužel pouze přispívají k neutěšenému stavu veřejné debaty o bezpečnosti. Nutno předeslat, že činnost Evropských hodnot považujeme za problematickou ne proto, že nesdílíme jejich názory. Jako badatelé máme různé hodnoty a pohledy na svět, které se do našeho výzkumu nějak promítají,“ stojí v textu uveřejněném na serveru Lidovky.cz.

Problém je prý v tom, že lidé z Evropských hodnot prý nepřístupují ke zkoumaným problémům dostatečně kriticky. Skutečně kritický přístup ke zkoumání problémů zabere spoustu času, ale Evropské hodnoty ho údajně takto neztrácejí, takže mají čas chrlit jednu ideologicky podbarvenou studii za druhou. Lépe řečeno, jednu katastrofickou úvahu za druhou.

„(Studii) často nedostávajících základním etickým standardům jako přiznávání cizího autorství analytických závěrů, jejichž kompiláty nezřídka vydávají za vlastní výzkum. Tento ‚výzkum‘ přitom slouží k posílení legitimacy jejich dalších příspěvků do veřejné debaty v podobě komentářů apod.“ píše dál autoři.

Celý text najdete [zde](#).

„S metodou si přitom hlavu nelámou. Ze strukturované kolektivní rozvahy, kterou slibuje ‚osvědčená metoda‘ Delphi, se například při psaní výše zmíněných katastrofických scénářů stává pouhá anketa, ve které byly osloveny dva tucty náhodně seskládaných odborníků (z různých oblastí, hlavním tématům scénářů, jako jsou migrace a radikalizace, často vzdálených) o číselných odhadech pravděpodobnosti komplexního vývoje. Na kritiky je poté přesouváno břemeno dokazování, že kalamita je zcela vyloučena, a (rozsáhlá) preventivní opatření jsou proto zbytečná?“ pokračuje dál tým pisatelů.

Ideologicky podbarvená jsou údajně tvrzení, že prokremelská propaganda v České republice zabírá. V jednom z průzkumů neziskového ústavu STEM, v němž se praví, že 31,5 dotázaného si myslí, že rozšíření NATO o nové státy bylo v rozporu se sliby, které v minulosti slyšela Moskva. Ergo kladívko, ruská propaganda v Česku funguje. Tedy alespoň podle Evropských hodnot. Jenže tento závěr prý nezohledňuje další zjištěné informace. „Zcela upozaděny zůstávají výsledky v nesouladu s a priori zaujatou argumentační pozicí – například že pouze 4,5 % dotázaných vnímá Spojené státy jako vážnou hrozbu pro ČR,“ dodávají autoři.

Podobným způsobem jsou zkreslovány i odborné práce o extremismu a kapitolou samou o sobě je očerňování určitého typu argumentů, který se nehodí do rámu Evropským hodnotám. Tatové argumenty pak bývají označovány za propagandu nebo třeba dezinformace. A to skutečné odborné práci neprospívá.

V závěru proto apelují na to, aby odborná práce, která se tak sama nazývá, byla opravdu odborná.

Pod text se podepsali autoři Jan Daniel, Ondřej Ditrych, Jan Ludvík, Dagmar Rychnovská, Michal Smetana, Benjamin Tallis, Tomáš Weiss a Jakub Záhora.

(red,prvnizpravy.cz,foto:arch.)

URL| <http://prvnizpravy.parlamentnilisty.cz/zpravy/politika/vedci-odsoudili-jakuba-jandu-a-jeho-tym/>

Potenciál geolokačních her v Praze: Anthropoid v GEOFUNu

7.11.2016 COT business str. 74 On-line

PhDr. Wadim Strielkowski, Ph. D.

„Příběh hrdinů Heydrichiády má potenciál udělat z Prahy jedno z hlavních evropských měst filmové turistiky,“ říká odborník na marketing cestovního ruchu z University of Cambridge, PhDr. Wadim Strielkowski, Ph. D., který zkoumal potenciál příběhu operace Anthropoid pro turistiku v českém hlavním městě.

Před svým odchodem do Velké Británie v roce 2016, jsem se spolu se studenty kurzu Marketing cestovního ruchu na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze věnoval výzkumu potenciálu příběhu operace Anthropoid pro zvýšení příchozího zahraničního cestovního ruchu v Praze. Tým zjistil, že hrdinství je sjednocující téma, které prostupuje napříč kulturami a jazykovými bariérami. Příběh hrdinství českého odboje v dobách Protektorátu oslovuje Čechy stejně jako Američany nebo Japonce.

Výsledky předběžného dotazníkového šetření (celkem 210 dotazníků) ukázaly, že většina dotazovaných (71 % respondentů) se šla cíleně podívat na místa spojená s Heydrichiádou. Mezi různými národnostmi převládali Britové, Francouzi a Němci (45 % všech návštěvníků). Britové obecně tvořili největší skupinu (asi 22 % z celkového počtu respondentů). Mezi respondenty také převládali lidé ve věkových skupinách 18 až 35 let a starší než 45 let. Většina dotazovaných měla nadprůměrný měsíční čistý příjem 1 500 eur a více.

Asi 30 procent respondentů plánovalo navštívit také další místa spojená s operací Anthropoid, a to jak v Praze, tak i v okolí hlavního města (např.

Památník Lidice, Vojenské nebo Technické muzeum v Praze anebo Panenské Břežany). Většina z nich by měla zájem spatřit Heydrichův Mercedes, pověstné auto s SPZ SS-3.

Filmový turismus je obecně velké téma. Odborníci na cestovní ruch zdůrazňují, že filmová turistika představuje nejen příjemný romantický únik od reality, ale může vést i k dalšímu rozvoji cestovního ruchu. Díky trilogii Stmívání (Twilight), jejíž děj spisovatelka Stephenie Meyerová zasadila do malého městečka Forks na poloostrově Olympia ve státě Washington, zažila místní ekonomika obrovský vzestup cestovního ruchu. V roce 2008, po uvedení prvního dílu filmu, se počet návštěvníků téměř zdvojnásobil na 19 000, a v roce 2010 dosáhl dokonce 73 000 osob.

Na jaře roku 2015 natáčel holandský filmový štáb veřejnoprávní televize VPRO 8dílný dokument o operaci Anthropoid podle románu HHhH Laurenta Bineta. V létě 2015 se v Praze natáčel britsko-americký blockbuster Anthropoid s rozpočtem 40 mil. eur v režii Seana Ellise. Po karlovarské předpremiéře na Filmovém festivalu se snímek na svátek svatého Václava dostal i na tuzemská filmová plátna. V něm se představili hrdinové Jozef Gabčík a Jan Kubiš v podání Cilliana Murphyho a Jamieho Dornana společně s Aňou Geislerovou v hlavních rolích.

Příběh jsem zpracoval do podoby geolokační hry, která je od letošního července k dispozici v mobilní aplikaci GEOFUN. Uživatelé tak mají možnost operaci zažít na vlastní kůži a vydat se zdarma v napínavém příběhu po pražských místech, kde se odehrála operace, která se tak nesmazatelně zapsala do dějin Evropy. Virtuální průvodce, rotmistr Jan Kubiš, odkrývá, jak probíhala příprava celé akce, jejíž detailní plán znali pouze čtyři lidé. Hra je dostupná nejen v české, ale také anglické jazykové mutaci. Obsahuje atraktivní animace a umožňuje díky virtuální realitě zobrazit původní Mercedes-Benz W142, kterým Heydrich projížděl pražskou čtvrtí Kobylisy, jež se mu stala osudnou. Hra je doplněna poutavými videoanimacemi.

Více informací o hře na www.geofun.cz/anthropoid.

„Představa o tom, že si japonští turisté budou kromě Hradu či orloje filmovat i Heydrichovu zatáčku na Vychovatelně, mi přijde docela reálná.“ dr. Wadim Strielkowski

Dokument o významu hrdinských příběhů pro turismus: https://youtu.be/v_t2WTiga8k

Česká televize vytvořila o hře Operace Anthropoid v GEOFUN reportáž: <https://goo.gl/NtCZuK>

O autorovi| PhDr. Wadim Strielkowski, Ph. D. wadim@geofun.cz
www.linkedin.com/in/wadimstrielkowski3765574
Foto popis| Rozšířená realita ve hře

Čechů se zbrojním průkazem přibývá, motivuje je i strach z migrantů

Podle statistik si v Česku za prvních šest měsíců letošního roku pořídilo zbrojní průkaz šest tisíc lidí. Zatímco v předchozích letech se číslo drželo zhruba na 292 tisících, na konci června poskočilo na 298 tisíc. Podle provozovatelů střeňnic nic nenasmědčuje tomu, že by se nárůst nějak výrazně zastavil, informuje pondělní MF DNES.

Poslední roky přitom počet ozbrojených Čechů soustavně klesal. Nyní se trend otočil. Experti se shodují, že důvodem je zejména to, že se v Evropě neobvykle rychle zvyšuje nervozita, vládne stále silnější pocit ohrožení a strach z přílivu muslimských uprchlíků.

Podle psychologa Karla Humhala lidé nevěří uklidňujícím tvrzením politiků. „Když jsem byl dítě, vyrůstal jsem na vesnici, kde se všichni znali, cizí tam často nezavítal a lidé nezamykali branky. Pak přišla éra výstavby sídlišť, přistěhovali se nepřizpůsobiví a začali systematicky vykrádat. Dnes přicházejí cizinci. A tak to pokračuje. Lidé se bojí a politici jim mohou vysvětlovat, co chtějí,“ cituje deník Humhala.

K držení střelných zbraní se nedávno vyslovil i prezident Miloš Zeman. Lidé by si podle něj měli zvykat na to, že zbraň nebudou mít jako suvenýr, ale že ji v nutných případech budou muset použít. „Občané by se měli ozbrojovat proti teroristům,“ uvedl v červenci letošního roku prezident. Řekl také, že jeho žena si udělala zbrojní pas a má revolver (více zde).

Zvýšený počet lidí, kteří mohou mít střelnou zbraň, ale bezpečnostní experty netěší. Podle Miloše Balabána, vedoucího Střediska bezpečnostní politiky CESES při Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy, nejsou zbraně řešením. „Větší počet zbraní mezi lidmi skutečně může snížit nějaká rizika při případném teroristickém útoku, ale není to samozřejmě dobré, protože na druhou stranu může dojít k situaci, kdy bude střelná zbraň použita zcela nesprávně a neadekvátně,“ uvedl Balabán v rozhovoru pro MF DNES.

Jako příklad zmínil akci Martina Konvičky, který na Staroměstském náměstí imitoval teroristický útok islamistů. „Pokud by to tam někdo vyhodnotil, že nejde o jakýsi happening, a začal střílet, nedokážu si představit, kde by to mohlo skončit,“ varoval Balabán. Od srpna platí pro zbraně tvrdší pravidla

Za nárůstem počtu držitelů zbrojního průkazu do června 2016 může stát také zpřísnění podmínek pro držení zbraní i získání zbrojního průkazu. Změněný zákon začal platit před pár měsíci. Vládu k němu motivovaly tragické události v Uherském Brodě z února 2015, kdy muž v tamní restauraci zastřelil osm lidí (o případu zde).
Bezpečí na vlastní pěst

Rizika podceňujeme, zbraně ale nejsou řešením, říká bezpečnostní expert. Více o tématu čtěte v pondělní MF DNES

Policisté už se naučili zákon využívat v praxi, umožňuje jim odebrání zbraní lidem, u kterých se od poslední lékařské prohlídky výrazně změnil zdravotní stav a představuje riziko. „Můžeme to udělat, pokud existuje důvodné podezření, že se natolik změnil majitelův zdravotní stav, že držení zbraní představuje ohrožení života jak jeho, tak i jiných osob,“ vysvětlila v srpnu uherskohradištská policejní mluvčí Milena Šabatová (čtěte zde).

V Česku si ale téměř čtyřicet procent lidí naopak myslí, že zvyšující se počet legálně držných zbraní v Česku by mohl vést ke snížení bezpečnosti. Vyplývá to z průzkumu, který v červenci provedla agentura Median pro Český rozhlas. Skoro šedesát procent dotázaných mělo za to, že zpřísnění pravidel pro držení zbraní může omezit střelecké útoky podobné tomu z Uherského Brodu.

Tvrdší normy pro držení zbraní připravuje i Evropská unie, která je pro změnu motivována teroristickými útoky ve Francii a Německu.

URL| http://zpravy.idnes.cz/cechu-se-zbrojnim-prukazem-pribyva-sest-tisic-lidi-se-ozbrojilo-p8z-domaci.aspx?c=A161107_102600_domaci_pku

Americké prezidentské volby

7.11.2016 ČRo Plus str. 01 21:10 Den v 60 minutach

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Amerika prožívá poslední den před prezidentskou volbou. Dolar šel dnes výrazně nahoru a optimismus čerpá z rostoucích šancí, že prezidentské volby ve Spojených státech vyhraje demokratická kandidátka Hillary Clintonová. Hodně k tomu přispěla nedělní zpráva, že FBI neplánuje stíhat Clintonovou za využívání soukromého e-mailu za doby, kdy byla ministryní zahraničí. Většina dnes zveřejněných průzkumů favorizuje Clintonovou. Podle nich vyhraje zhruba o 3 až 4 procentní body. Zatímco například podle sondáže Los Angeles Times a Jihokaliifornské univerzity si lépe vede její republikánský rival Donald Trump. Hostem "60" je teď Jan Bečka z katedry amerických studií Univerzity Karlovy a podíváme se na to, jak vypadá americký předvolební finiš. Dobrý večer.

Jan BEČKA, katedra amerických studií Univerzity Karlovy

Dobrý večer. Já bych ...

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Ze začátku, jak ... Ano?

Jan BEČKA, katedra amerických studií Univerzity Karlovy

Ano.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Jak moc lze vůbec ve Spojených státech věřit předvolebním průzkumům? Je to stejné jako u nás? U nás to moc nevychází.

Jan BEČKA, katedra amerických studií Univerzity Karlovy

Samozřejmě i v Americe jsou průzkumy, které pravidelně spíše vycházejí, a průzkumy, které spíše nevycházejí. Nicméně jak už bylo zmíněno v tom, v té předešlé reportáži, tento rok je to velice, velice napjaté. Ty průzkumy buď pro Hillary nebo pro Trumpa se pohybují ve 3 nebo 4 procentních bodech pro oba dva kandidáty. Takže v této chvíli bych řekl, že opravdu průzkumům nelze úplně věřit. Nedá se říci, že by na základě průzkumů nyní bylo jasné, že jeden nebo druhý kandidát vyhraje.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Jaké téma pro finále zvolil Trump a jaké Clintonová? Jak vystupovali a vystupují?

Jan BEČKA, katedra amerických studií Univerzity Karlovy

Tak Clintonová se snažila do poslední chvíle na svoji podporu vlastně získat i důležité osobnosti ať už kulturního veřejného života, snažila se ukázat, že ona je ta kandidátka, která symbolizuje vlastně tu kontinuitu v americké zahraniční politice. Trump bych řekl, že v těch posledních hodinách nebo těch posledních několika dnech ustoupil spíše trošku do pozadí, co se týká té kampaně. Zdůrazňuje témata, která vlastně zdůrazňoval i předtím. To znamená změnu v americké zahraniční politice, v domácí politice a takový ten nový vítr, který prostě vymete ty staré pořádky. Ale spíše bych řekl, že ve srovnání s Clintonovou byl více v pozadí.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Clintonová teď mluví o tom, že chce být prezidentkou všech, že si uvědomuje, že země je rozdělena tou prezidentskou kampaní. Ale realitou je, že bude čelit polovině národa, která jí nemá ráda, v horším případě jí dokonce pohrdá. Je reálné, že by s tím v případě svého zvolení mohla něco udělat?

Jan BEČKA, katedra amerických studií Univerzity Karlovy

Asi těžko. V Americe je, jak jste právě řekla, velmi silná skupina lidí, která Clintonovou nemá ráda, která Clintonovou nikdy nebude pokládat za svoji prezidentku. Já myslím, že tohle prohlášení, že bude prezidentkou všech, je směřováno i k tomu, že doufá, že přijde k volbám co nejvíce lidí, dejme tomu z těch etnických menšin, jako jsou Hispánci, jako jsou, jako je vlastně černošská komunita. Na to spoléhá, protože to budou většinou lidé, kteří ji budou volit na rozdíl od Trumpa, který v těchto skupinách nemá příliš silnou podporu.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

A Donald Trump se opět, pokud zvítězí, stane v historii podle průzkumů nejvíc nenáviděným ze všech dosavadních prezidentů. Znovu, může na tom něco změnit nebo dělá mu to vůbec těžkou hlavu?

Jan BEČKA, katedra amerických studií Univerzity Karlovy

Já si myslím, že v tuhle chvíli mu to asi těžkou hlavu nedělá. Nicméně řada těch prohlášení, která on pronesl v té předvolební kampani, tak samozřejmě pokud by se stal prezidentem a pokud by si potom vytvořil tým lidí kolem sebe, administrativu, poradce, tak by byla asi nějakým způsobem zmírněna. Takže se nedá říci, že to, co on říkal v té předvolební kampani, že by skutečně dělal, nicméně vzhledem k tomu, jaká je, jakou má osobnost, jaký má charakter, tak si myslím, že mu to opravdu těžkou hlavu nedělá.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Podle průzkumů televize CBS News je 80% oslovených předvolebním kláním znechuceno. Proč vlastně obě ty strany, jak republikáni, tak demokrati, nevyprofilovali někoho "lepšího" nebo kladnějšího?

Jan BEČKA, katedra amerických studií Univerzity Karlovy

To je samozřejmě zajímavá otázka. U demokratů Hillary Clintonová byla vlastně osobou, která působila i v rámci administrativ Baracka Obamy, je považována aspoň v těch demokratických kruzích za určitou záruku kontinuity. Nicméně jak jste zmínila, řada lidí ji nemá ráda. Nicméně neměla v podstatě kromě Bernie Sanderse, který ale je určitým takovým outsiderem v rámci Demokratické strany, neměla vážnějšího kandidáta. U republikánů tam Trump vyhrál proto, že asi reprezentuje, dejme tomu, takovou určitou, takové určité zklamání z politiky, určité zklamání z toho, kam Amerika směřuje. Republikánská strana se s tím nedokázala vypořádat, nedokázala vyprodukovat kandidáta, který by vlastně dokázal toto zklamání nějakým způsobem překlenout. Trump, protože se projevuje, tak jak projevuje, protože říká to, co říká, tak hraje na tu strunu určitých voličů nebo určité části americké společnosti, která je obecně nespokojena.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Říká Jan ... Ano?

Jan BEČKA, katedra amerických studií Univerzity Karlovy

Nicméně to neznamená, že kdyby byl zvolen, že samozřejmě s těmi věcmi dokáže něco reálně udělat.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Jan Bečka z Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Díky, na slyšenou.

Jan BEČKA, katedra amerických studií Univerzity Karlovy

Na slyšenou.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

A my chystáme na zítřejší volební ... A ještě dodám, že my chystáme na zítřejší volební noc k volbám v USA speciální vysílání. Začíná ve 3 hodiny ráno a ještě předtím uslyšíte od 17 hodin předvolební speciál, který bude moderovat Petr Šimůnek.

Jak budete trávit důchod? Představy a realita se rozcházejí

8.11.2016 nasepenize.cz str. 00 nasepenize / Spoření / Penze

Martin Slapnička

Déle pracovat nebo vyrazit co nejdříve do důchodu? Češi mají jasno. Důchod je pro nás spousta volného času na zájmy i cestování. Budeme na to ale mít?

Delší život nutně neznamená více práce. Naopak, spíše bychom si rádi prodloužili svůj "podzim života". Češi se totiž na důchod těší. Je pro nás obdobím, kdy budeme mít více volného času. A ten můžeme využít nejen pro své oblíbené aktivity, ale i pro cestování.

Asi nepřekvapí, že realita již tak idylická není. Zeptali jsme se na ni stávajících důchodců. Volný čas na své zájmy si skutečně užívá až šedesát procent z nich, s cestováním to ale tak horké bohužel není. Na dovolené a poznávací zájezdy pravidelně vyráží jen málo seniorů.

TIP: Žijeme déle - švýcarská finanční instituce pomáhá i Čechům k lepšímu důchodu

"Lidé, které důchod teprve čeká, si jej představují takřka stejně jako svůj současný život, jen bez pracovních povinností a výrazně si jej tak idealizují. Ve skutečnosti se život seniorů mění více, než dopředu tuší. Ve stáří si častěji vážíme věci, které jsou nám přirozeně blíže než cesty – vlastní rodiny a nejbližších přátel," upozorňuje Petr Soukup, sociolog z Fakulty sociálních věd pražské Univerzity Karlovy.

Tyto postoje odráží i naše plány v důchodovém věku. Do důchodu chceme odejít co nejdříve, kdy to bude možné. Nejpozději hned po dosažení důchodového věku. Zůstat ve své práci déle láká jen každého osmého a na zbrusu novou kariéru se necítí skoro nikdo z nás.

Současným důchodcům je naopak pojem „předčasný důchod“ takřka cizí. I když jich mnoho chtělo pracovat déle, nejčastěji svou aktivní kariéru ukončili přesně podle plánu. Bližší pohled na názory jednotlivých generací napovídá, že nechuť pracovat déle se bude spíše prohlubovat.

"Dnešní třicátníci by do důchodu rádi zamířili ještě mnohem dříve než současní padesátníci a šedesátníci. Lze to poměrně jednoduše vysvětlit tím, že současné nároky na pracovníky jsou mnohem vyšší, než to bylo dříve a lidé to reflektují. Zatím toto nemá příliš významný vliv, ale demografickou krizi to může ještě prohloubit," doplňuje Petr Soukup.

URL| <http://www.nasepenize.cz/jak-budete-travit-duchod-predstavy-a-realita-se-rozchazeji-288502>

Jak budete trávit důchod? Představy a realita se rozcházejí

8.11.2016 zpravy.tiscali.cz str. 00 nasepenize / Spoření / Penze

Martin Slapnička

Déle pracovat nebo vyrazit co nejdříve do důchodu? Češi mají jasno. Důchod je pro nás spousta volného času na zájmy i cestování. Budeme na to ale mít?

Delší život nutně neznamená více práce. Naopak, spíše bychom si rádi prodloužili svůj "podzim života". Češi se totiž na důchod těší. Je pro nás obdobím, kdy budeme mít více volného času. A ten můžeme využít nejen pro své oblíbené aktivity, ale i pro cestování.

Asi nepřekvapí, že realita již tak idylická není. Zeptali jsme se na ni stávajících důchodců. Volný čas na své zájmy si skutečně užívá až šedesát procent z nich, s cestováním to ale tak horké bohužel není. Na dovolené a poznávací zájezdy pravidelně vyráží jen málo seniorů.

TIP: Žijeme déle - švýcarská finanční instituce pomáhá i Čechům k lepšímu důchodu

"Lidé, které důchod teprve čeká, si jej představují takřka stejně jako svůj současný život, jen bez pracovních povinností a výrazně si jej tak idealizují. Ve skutečnosti se život seniorů mění více, než dopředu tuší. Ve stáří si častěji vážíme věci, které jsou nám přirozeně blíže než cesty – vlastní rodiny a nejbližších přátel," upozorňuje Petr Soukup, sociolog z Fakulty sociálních věd pražské Univerzity Karlovy.

Tyto postoje odráží i naše plány v důchodovém věku. Do důchodu chceme odejít co nejdříve, kdy to bude možné. Nejpozději hned po dosažení důchodového věku. Zůstat ve své práci déle láká jen každého osmého a na zbrusu novou kariéru se necítí skoro nikdo z nás.

Současným důchodcům je naopak pojem „předčasný důchod“ takřka cizí. I když jich mnoho chtělo pracovat déle, nejčastěji svou aktivní kariéru ukončili přesně podle plánu. Bližší pohled na názory jednotlivých generací napovídá, že nechuť pracovat déle se bude spíše prohlubovat.

"Dnešní třicátníci by do důchodu rádi zamířili ještě mnohem dříve než současní padesátníci a šedesátníci. Lze to poměrně jednoduše vysvětlit tím, že současné nároky na pracovníky jsou mnohem vyšší, než to bylo dříve a lidé to reflektují. Zatím toto nemá příliš významný vliv, ale demografickou krizi to může ještě prohloubit," doplňuje Petr Soukup.

URL| <http://www.nasepenize.cz/jak-budete-travit-duchod-predstavy-a-realita-se-rozchazeji-288502>

Plameny v Tibetu

8.11.2016 ČRo Plus str. 06 18:10 Názory a argumenty

Petr SCHWARZ, moderátor

Posledním důvodem k vášnivým vzájemným výpadům mezi příznivci a odpůrci prezidenta Miloše Zemana, se stala návštěva tibetského dalajlámy v Praze a události s ní spojené. Politolog Josef Mlejnek mladší z Fakulty sociálních věd, Univerzity Karlovy v Praze se ve svém příspěvku zaměřil na současnou situaci v Tibetu.

Josef MLEJNEK, politolog

Českou politiku i veřejnost štěpí postoj k Číně a dalajlámovi. Tedy, přesněji řečeno, k dalajlámovi coby oficiálnímu hostu na českém ministerstvu kultury. Málokdo se však zajímá o situaci v samotném Tibetu. Možná i proto, že je opravdu děsivá. Server iDnes.cz přinesl v polovině října rozhovor s českým cestovatelem Vráťou Zpěvákem, který do této vzdálené a obtížně přístupné končiny zavítal. A jeho svědectví stojí za citaci: „Na náměstí ve Lhasě je to jako v bance: detektory kovu, na střeších odstřelovači, všude vás sledují vojáci a policajti. Právě tam se totiž Tibeťané upalují na protest proti čínské okupaci. A poslední, co si Čína přeje, aby o tom někdo ve světě věděl. Vojáci už mají takový scénář nacvičený: sesypou se na lidskou pochodeň, strhnou ji tyčí s hákem na zem, postříkají hasičákem, uhasí, přikryjí dekou, obklopí, aby to nikdo nemohl fotit, a uklidí. Za dvě minuty už nevíte, že se tam něco takového stalo. A v paláci dalajlámy už dávno nejsou praví mniši, ale spíš najatí herci ve žlutých hábitech. Toto svaté místo hlídají vojáci, kteří dávají najevo, jak mají celý Tibet v hrsti." Tolik svědectví českého cestovatele. Mimochodem zmínka o Tibetu tvoří jen část obsáhlého rozhovoru, v němž Zpěvák líčí dojmy a zážitky z všemožných koutů světa. Avšak do naší současné situace vrhá hodně světla. Racionálně uvažujícímu člověku přece musí vrtat hlavou, proč Číně tolik vadí víceméně neškodné přijetí dalajlámy ministrem kultury jedné - ne zrovna dvakrát významné - evropské země. Ne zrovna významné i z hlediska obchodní výměny. Proč si Peking musí, ať už přímo ústy velvyslankyně, nebo nepřímou, tlakem spřízněných podnikatelů na politiky, vynucovat servilní prohlášení českých ústavních činitelů? Vždyť kdyby Čína

o celé věci taktně pomlčela, na návštěvu dalajlámy u Hermana by si dnes už nikdo nevzpomněl - přehlušily by ji jiné události. Čínská reakce je hysterická, ba přímo vzteklá, neboť jde o reakci utlačovatele, jenž se snaží zadupat do země i vlastní zločin, zahladit všechny stopy, jež o něm svědčí, byť tak činí trochu kontraproduktivně. Je ale moudré zrovna s takovými lidmi obchodovat?

Obchodníci jsou přece spíše lidé s uvažováním i emocemi kalkulačky, poněvadž dobrý obchod musí být z podstaty racionální záležitost, jejíž výhodnost se dá celkem snadno a průkazně spočítat. I proto asi není náhoda, že navzdory velké snaze řady českých politiků, nejen prezidenta Zemana, podpořit obchodování s Čínou, jsou výsledky jejich úsilí zatím více než sporné. Optikou Jaroslava Tvrdíka možná nikoliv, z hlediska občanů České republiky i oficiálních statistik zahraničního obchodu ano. A „průduchy ducha“, o nichž v souvislosti s dalajlámou hovořil Daniel Herman, v Tibetu často plápolá oheň. Závěrem lze proto nadhodit poněkud kacířskou otázku: Bude česká společnost, zhýčkaná polistopadovým blahobytem, ochotna obětovat čas i peníze, aby dosáhla skutečné politické změny?

Žijí v Česku, rozhodují o Americe

8.11.2016 Lidové noviny str. 04 Volby v USA
ELIŠKA NOVÁ, MICHAELA KABÁTOVÁ

PRAHA V Praze bydlí už od roku 1993. Přesto na volby v rodné zemi nezapomíná. Před měsícem odvolil v Missouri. Přesněji, svůj v Česku ověřený hlas poslal poštou. „Volil jsem Hillary. Celý život jsem demokrat,“ říká Brady Clough, který pracuje v PR.

V Česku žije více než tři tisíce Američanů. A jsou disciplinovaní. Na 1200 z nich totiž už odvolilo. Tolik lidí se k volbám zaregistrovalo u české pobočky oficiální organizace amerických demokratů Democrats Abroad. „V Česku pracujeme od roku 2000. Tohle je ale určitě největší rok. 1200 registrovaných lidí v Česku je skvělý výsledek,“ sdělila LN Julia Bryanová, která je v Praze doma už 17 let, má na starosti českou pobočku, ale v Democrats Abroad působí také jako mezinárodní tajemnice. „Většina registrovaných jsou samozřejmě demokraté, někteří jsou ale i republikáni. Pomáháme s volbou každému, není to tak, že by někdo přišel a my mu řekli: Ne, ty jsi republikán, tobě nepomůžeme,“ vysvětluje Bryan.

Democrats Abroad také zorganizují pravděpodobně jedno z největších skupinových sledování amerických voleb v Česku. V restauraci Hora Haus v pražské Korunní ulici se dnes večer sejde 100 až 150 lidí.

Právě tam bude prezidentské volby sledovat i Brian Kenety. I on už volil, a to elektronicky. A také on poslal svůj hlas Hillary Clintonové. „Donald Trump je nejméně kvalifikovaný a potenciálně nejvíc nebezpečný kandidát. Republikány jsem nevolil nikdy, ale v minulých volbách jsem jejich kandidáty respektoval. Například John McCain byl rozumný člověk a byl by dobrým prezidentem. Ale pro Trumpamám nulový respekt,“ svěřil se LN.

Američané se dnes v noci sejdou také v pražském Americkém centru. To pořádá od půl šesté večer pro přihlášené zájemce diskusi. „Koná se ve spolupráci s katedrou severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy,“ představila akci programová koordinátorka centra Jana Sehnálková. Zúčastní se jí například odborník na americkou zahraniční politiku Jan Bečka nebo bývalý diplomat Robert Kiene a Jeffrey Vanderziel z katedry anglistiky a amerikanistiky Masarykovy univerzity. Na půdě centra se sejdou také další pozvaní hosté a budou v noci sledovat vývoj voleb.

Mezi nimi bude i Christopher Lehmann z pražského vzdělávacího CEELI Institutu. Ten odvolil v americkém hlavním městě. Washington, D. C. letos poprvé povolil volbu e-mailem. Stejně jako ostatní Američané v Česku, které LN oslovily, i on volil kandidátku demokratů. „Všechny volby jsou napjaté. V těchto republikánské nominace nebyla šťastná. Ale ať se stane cokoli, země to přežije. Vedl jsem na tohle téma mnoho diskusí a myslím, že ať bude výsledek jakýkoliv, nebude to horší než výsledek brexitu,“ míní.

Na volby se připravují i některé restaurace a bary. Například pražská ROH družstevní kavárna bude mít speciální program od dnešních 21 hodin do zítřejších 6 hodin ráno. „Pokud chcete místo spánku živě sledovat, jaké státy vyhrává Donald Trump a které Hillary Clintonová, připravili jsme pro vás celonoční sledování voleb v USA,“ píše se v pozvánce. Během noci hosté budou moci vyslechnout i tři přednášky, jedna z nich se jmenuje: Základní fakta o volební geografii aneb jaké státy nesmí Donald Trump vyhrát.

„Vezmeme všechny židle a stoly a dáme je na dvůr a nezavřeme, dokud nebude zvolený nový prezident,“ řekl LN Michael z The Globe Bookstore and Café. I tady budou moci lidé volby sledovat. Živé promítání chystá i Expats BBQ Bar. Rezervaci si hosté mohou udělat od 19 hodin. Další pražská Restaurace Jáma se ale zaměří až na inauguraci zvoleného prezidenta. „Tu už jsme jednou promítali, a to když byl zvolený Barack Obama. Přišlo hodně lidí,“ řekl vedoucí Lukáš Hvězda.

V zahraničí žije přes 8 milionů Američanů, jejich účast ve volbách nebývá velká. V roce 2012 využilo možnost volit jen 15 procent z nich. I tak ale mohou expati sehrát důležitou roli. Koneckonců Democrats Abroad budou sledování voleb, tak jako v Česku, pořádat v dalších 64 státech. Mobilizovat svoje voliče se snaží i republikáni, kteří mají sdružení Republicans Overseas, ovšem nejsou tak dobře organizovaní.

Foto autor| FOTO – RICHARD CORTÉS

Foto popis| Nebude tu k hnutí, říká Michael z pražského podniku The Globe Bookstore and Café, který se chystá promítat výsledky volby prezidenta

Nejen o administrativním členění státu: komunální legislativa jako začarovaný kruh?

8.11.2016 denik.obce.cz str. 00 Legislativa

PhDr. Petr Jüptner, Ph.D., ředitel Institutu politologických studií, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova Praha

Na ustavení samosprávných krajů a reformu veřejné správy už nenavázaly další kroky a administrativní členění státu zůstává poměrně nepřehledné. Vedle samosprávných krajů existuje de iure stále i 7 krajů z roku 1960, zrušeny nebyly ani okresy, řada státních úřadů a dekoncentrátů se nepřizpůsobila struktuře správních obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP).

PhDr. Petr Jüptner, Ph.D.

Řešení relikvů starých správních struktur je chvályhodné, navržené řešení a jeho zdůvodnění je však námětem k zamyšlení hned z několika důvodů: Pod pojmem „harmonizace administrativního členění státu“ se sice skrývá náročný administrativní a komunikační proces, ale řešení je svým mělkým záběrem (záměrně nechci použít termín „povrchnost“) a malou důsledností v podstatě zbytečné – jak samo zdůvodnění napovídá, dopady v podstatě nejsou. Navíc obce spadající pod ORP mimo svůj okres by bylo potřeba řešit i bez reformy... Při bližším a dlouhodobém zkoumání se nelze vyhnout dojmu, že řešení otázek zejména komunální legislativy se řídí podobným principem – po deklaraci reformy a funkčních řešení nakonec dochází jen ke kosmetickým nebo virtuálním řešením, které neřeší funkční problémy, případně řeší pouze problémy menšího významu.

Pojďme se na některé problémy spojené zejména s komunálním kontextem administrativního členění podívat podrobněji.

Funkční reformy: Umíme změřit efektivitu místní samosprávy?

Než stát spustí jakékoliv reformy, měl by mít k dispozici data potřebná k vyhodnocení výchozího stavu. Je správné a chvályhodné, že stát v této souvislosti připravuje například „registr úředníků“. Otázkou, opět i s ohledem na výše uvedené je, jak důsledně bude registr zpracován a jaké pozice bude obsahovat a rozlišovat. Ministerstva vnitra, financí a Český statistický úřad vycházejí ve svých evidencích z různých dat, tudíž je v současnosti prakticky nemožné zjistit, kolik úředníků Česká republika vlastně má. Velmi často nelze v evidencích (alespoň „tabulkově“) rozlišit úředníky státní správy a samospráv, komplikované může být odlišení technicko-hospodářských pracovníků nebo volených zastupitelů. Například malé obce často data do informačního systému o platech MF ČR neposílají vůbec. V současnosti je prakticky nemožné hodnotit například efektivitu jednotlivých správních úrovní. Nejenže je pak obtížné navrhovat funkční reformy, ale dostáváme se zde k problematice malých obcí, která je začarovaným kruhem – obce těžko poskytují údaje o úřednících, jelikož na to nemají úředníky – velmi často totiž nemají vůbec žádné úředníky...

Limity správních obvodů ORP

Stát si do určité míry uvědomuje malou administrativní kapacitu obcí, a proto se hodlá stále více opírat o úroveň správních obvodů ORP (i s ohledem na administrativní členění státu). Tento přístup však může brzy narazit, protože je možné ho bez zásadních úprav používat pouze pro státní správu – pokud by například obcím s rozšířenou působností byla stanovena (spolu)zodpovědnost za místní (ekonomický) rozvoj, mohlo by tím

vzhledem k politické povaze konkrétních rozvojových řešení dojít k omezení samosprávy malých obcí. Aby k tomuto narušení nedošlo, musela by vzniknout nová grémia složená ze starostů či delegátů obcí ve správním obvodu a tím by v podstatě došlo ke vzniku nové, byť třeba prozatím virtuální, úrovně samosprávy v českém systému víceúrovňového vládnutí.

Tlak na funkční úpravu povahy dosavadních „správních obvodů“ může vzniknout i v důsledku publikovaných návrhů ministrů současné vlády. Například předlužená obec Prameny nebo obec Čilá o cca 18 obyvatelích (jako i více než polovina českých obcí, která má méně než 500 obyvatel) budou těžko realizovat výstavbu povinných sociálních bytů nebo zřizovat povinné školky. Protože stát nebude schopen si to vynutit, mohou se vládní legislativci snažit plánované nové povinnosti v budoucnosti přenést na úroveň správních obvodů ORP, což opět povede k nutnosti tuto úroveň z funkčního hlediska modifikovat. Současná kosmetická řešení tak mohou v blízkém období vést k nutnosti dalších reforem, jinak řečeno, čím méně změn nyní, tím více vynucených změn v budoucnosti.

Meziobecní spolupráce jako cesta?

Omezené administrativní kapacity malých obcí se přes výše nastíněné povědomí nejenže neřeší, ale spíše konzervuje. Předlužené malé obce nemohou projít bankrotem a finanční správa jim, tak jako v případě Bublavy, stanovuje splátkové kalendáře, které neodpovídají jejich finančním možnostem. Dochází tak k absurdním situacím, kdy problémy předlužených obcí se cestou jednání s ruskými investory (!) snaží najít prezident Zeman, který přitom nedisponuje exekutivními kompetencemi. Právě předlužení přitom často úzce souvisí s malými obcemi, které se vzhledem k omezeným personálním i finančním kapacitám často dostanou do problémů v důsledku nezvládnutého investičního projektu (za všechny kromě uvedených Pramenů a Bublavy uveďme ještě Turovice či již oddlužené Nebanice).

Je pochopitelné, že český stát nechce obce direktivně slučovat, v celé střední a východní Evropě k tomu je vzhledem ke špatným zkušenostem z doby komunistických reforem odpor. Na druhou stranu stávající legislativa nenabízí (z perspektivy využitelnosti malými obcemi) instrument integrace administrativních kapacit, ačkoliv disponujeme spolu s Francií a Slovenskem nejmenšími obcemi v Evropě. Na rozdíl od ostatních zemí včetně středo a východoevropských (například i slovenské a maďarské), naše legislativa nezná instituci společných obecních úřadů, které by obcím pomohly řešit náročnější úkoly, aniž by tím přitom byla dotčena jejich samospráva. Právnický, účetní i projektový specialista, ti všichni nemusí být při úrovni dnešních komunikačních prostředků dostupní každý týden osobně v každé obci.

Stávající legislativa sice umožňuje dobrovolné sloučení obcí, zkušenosti například ze švýcarských kantonů však opět ukazují, že dobrovolné slučování není realizovatelné bez podpory shora v podobě poradenství, podrobných metodik a finančních dotací. K dobrovolnému slučování obcí tak v České republice vzhledem k absenci těchto nástrojů docházet ani nemůže, resp. může k němu dojít pouze za souběhu hned několika příznivých okolností – tak jako v případě sloučení obcí Senomaty a Hostokryje, které v minulosti již byly součástí jedné obce.

Vítaným řešením by byla implementace efektivního modelu meziobecního spolupráce (míněnou v evropské terminologii nikoliv dobrovolné svazky obcí, ale právě výše uvedené společné úřady a společně řešené agendy). Tímto směrem jde například koncept tzv. center společných služeb zmíněný v analytických materiálech Svazu měst a obcí, který má na bázi dobrovolných svazků obcí sloužit ke společnému zajišťování agend obcí.

Pro funkční řešení je však potřeba tento (či jiný) koncept rozpracovat a zakotvit přímo v komunální legislativě. Tímto směrem se ubírá návrh na institucionalizaci tzv. společenství obcí, který Ministerstvo vnitra navrhuje mj. po francouzském vzoru. Právě francouzský model meziobecní spolupráce je v Evropě snad nejpropracovanější a je „ušit“ na míru právě malým obcím, což z něho dělá přirozený vzor pro Českou republiku. Je však potřeba, aby jeho převzetí bylo realizováno přiměřeným a funkčním způsobem. Obavy budí některé neaktuální vládní analytické materiály, které při zpracování informací o legislativě evropských zemí ignorují i jimi provedené reformy či změny staré pět i deset let...

Volební legislativa nezávisle neoslabila, ale posílila

Opatrnost spojená s novelizací komunální legislativy ve smyslu vymezení obcí a jejich spolupráce je paradoxně minimálně z určité části důsledkem problematické legislativy upravující komunální volby. Můžeme mluvit o

pomyslné „zákopové válce“ mezi zájmy velkých a malých obcí, která se neodehrává jen na platformě zájmových sdružení (Svaz měst a obcí, Sdružení místních samospráv), ale i politických stran.

Těžko by však v našem parlamentu mohlo být zastoupeno hnutí Starostové a nezávislí (STAN) či v minulosti alespoň v horní komoře Sdružení nezávislých (SNK), kdyby novela zákona o volbách do zastupitelstev obcí z roku 1994 neobsahovala natolik vysoké počty podpisů potřebných pro kandidaturu nezávislých kandidátů, že nezávislí kandidáti rekrutující se často i z řad starostů malých obcí začali spolupracovat a zakládat celostátní „nezávislá“ či „starostovská“ hnutí, která postupně pronikla jak do krajských zastupitelstev, tak i obou komor českého parlamentu. Na vrub tomuto stále platnému ustanovení volební legislativy můžeme přičíst i existenci obrovského počtu marginálních politických stran určených často pro působení v jediném menším městě. Mezi celostátní registrované politické strany patří vedle mnoha dalších „Hnutí Praha-Kunratic“, „Karviňáci s Adámkem“, „Občané pro Lochotín“ nebo dokonce „Sedma – strana pro Slatiňany, Škrovád, Trpišov, Kuncí, Presy, Podhůru a Kochánovice.“ Pro zajímavost – pokud by nějaký subjekt chtěl kandidovat do zastupitelstva hl. města Prahy jako nezávislé sdružení, musel by sehnat cca šedesátkrát více podpisů než kolik je potřeba na založení celostátní politické strany!

Bohužel Ministerstvo vnitra se místo iniciace změny této již nefunkční legislativy (podpisy dnes nikdo shánět nemusí, protože si vybere z pestré škály stran, za které lze kandidovat) pozastavuje nad údajným „obcházením volebního zákona“ ze strany těchto subjektů.

Volební systém: Oheň s vodou

Komunální volební legislativa obsahuje celou řadu dalších problematických ustanovení, k těm nejvýznamnějším patří kombinace panašování (možnost označení kandidátů z různých listin na volebním lístku) a kvalifikovaných podmínek pro posun na kandidátní listině (pro posun na kandidátní listině nestačí získat vyšší počet podpisů než jiný kandidát). Od roku 1994 se tak opět pod jednou legislativní „střechou“ střetávají dva neslučitelné principy, díky čemuž je volební systém pro komunální volby nepřilíš srozumitelný. Díky panašování systém působí dojmem, že volíme jednotlivce, na druhé straně například v Praze je v komunálních volbách posun na kandidátní listině paradoxně mnohem komplikovanější než ve volbách parlamentních! (Jediným zastupitelem, který získal v posledních pražských komunálních volbách mandát díky preferenčním hlasům, byl Matěj Stropnický).

Úprava volebního systému je zároveň natolik neuchopitelná, že pro ni prakticky neexistuje správné politologické označení a účinkům volebního systému nerozumí, dle stenozáznamů z jednání Poslanecké sněmovny, ani mnozí zákonodárci. Naposledy se k potřebě změny volební úpravy vyjadřovali na televizi přenášené tiskové konferenci ministr Chovanec s předsedou Asociace krajů Haškem, a i pro ně bylo obtížné vysvětlit, o co a proč se má při preferované novelizaci usilovat...

Cizinci mají volební právo, ale mohou volit?

Do třetice můžeme v rámci komunální volební legislativy zmínit nedostatečně upravené volební právo cizinců. Dle evropského práva mohou občané Evropské unie registrovaní k trvalému pobytu v České republice volit v komunálních volbách. V praxi je však toto právo v případě cizinců bez porozumění českému jazyku či nemajících českého partnera prakticky nenaplnitelné. Díky problémům s propojením registrů není jednoduché ani zapsání do volebních seznamů (to opět zatěžuje administrativní kapacity obcí). Reálně pak cizinci nedostávají vysvětlivky k volebnímu systému ani označení volebního lístku, tudíž šance vhodit do volební urny platný lístek není vysoká. Tento problém není příliš viditelný, jelikož cizinci své volební právo často nevyžívají (pokud nerozumí česky nebo nemají například českého partnera). Pokud by však bylo volební právo rozšířeno i na cizince mimo státy Evropské unie (dostáváme se tím i k vietnamské nebo ukrajinské menšině), bylo by potřeba věnovat tomuto problému větší pozornost a najít efektivnější řešení.

Závěrem – potřebujeme odvalu a kvalitní analýzy

Smyslem uvedeného výčtu problémů není kritika, ale snaha upozornit na rigidnost vybrané komunální legislativy, díky které je vymezení komunální úrovně v České republice často výrazně odchylné od funkčních a vyzkoušených úprav v evropských státech. Důvody pro neměnnost této legislativy jsou přitom často důsledkem jí samotné, jak ukazuje příklad s počty podpisů pro kandidaturu ve volbách. Různorodost obcí a jejich zájmů by však neměla být překážkou otevřené diskuse o problémech a jejich řešení.

V rámci vládních analytických materiálů je potřeba prohloubit spolupráci se zahraničními experty i českými výzkumnými institucemi, a to i napříč jednotlivými obory jako je veřejná správa, právo, politologie nebo ekonomie. Je to investice, která se vyplatí.

Většina problémů naznačených v tomto článku je inspirována kvalifikačními pracemi, které jsou vedené na Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd UK.

URL| <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6724750>

V tuto chvíli už se akciové i devizové trhy uklidnily

9.11.2016 ČRo Plus str. 02 17:10 Den podle...

Barbora TACHECÍ, moderátorka

V tuto chvíli už se akciové i devizové trhy uklidnily. V New Yorku zahájily po Trumpově volebním vítězství mírným růstem. Neztratily tak vůbec nic ze zisků z počátku týdne. Nicméně těsně po zveřejnění výsledků amerických voleb ztrácely trhy, oslabil dolar. A zklidnění byl efekt toho, že se investoři řídí radami, aby nepropadali panice. Evropské trhy už jsou v minusu velmi mírně, ne-li vůbec. A tohle potvrdil například šéf finančních trhů Creditas Roman Koděra.

Roman KODĚRA, šef finančních trhů Creditas

Indexy sice odepisují část včerejších zisků, nicméně pouze klesají o jeden a půl procenta. Vyjádření nového prezidenta Spojených států trhy přijímají pozitivně.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Také kurz dolarů zmírnil svůj propad, posilovaly drahé kovy, to bylo těsně po volbách. Stříbro, platina, zlato. Popsal nám to obchodní ředitel společnosti Golden Gate Pavel Ryba.

Pavel RYBA, obchodní ředitel, Golden Gate

Zlato prudce zhodnotilo, zhruba o pět procent, bylo více než tisíc tři sta dolarů za trojskou unci. A později v těch dopoledních hodinách zlato část toho zisku odevzdalo, zkorigovalo asi na třináct set pět dolarů za trojskou unci.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Ačkoli ekonomika se vzpamatovala z krize, kterou Obama zdědil na začátku svého mandátu a nezaměstnanost klesla pod pět procent, tak Američanům to evidentně nestačilo. Pocit, že systém je zmanipulovaný celý ve prospěch bohatých, byl patrně jedním z mnoha důvodů, proč Donald Trump v Amerických prezidentských volbách uspěl. Strefil se i do obav amerických voličů, když kritizoval třeba transpacifickou obchodní smlouvu TPP, jejíž vyjednávání je jednou ze součástí, nebo bylo jednou ze součástí Obamova odkazu. Mým dalším hostem je Ondřej Jonáš, investiční bankéř. Dobrý den.

Ondřej JONÁŠ, investiční bankéř

Dobré odpoledne.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak, poslední ekonomická zpráva, která se netýkala akcií, ale běžných podniků, jak jsem tady našla, tak se týkala automobilky Ford, která se údajně strašně moc těší na spolupráci s Donaldem Trumpem, jak praví. Ale pikantní je, že Trump chtěl překazit její investice v Mexiku. Není to tak?

Ondřej JONÁŠ, investiční bankéř

/Smích/. Tak to je, řekl bych, taková pikantní záležitost. Ale víte, ten první trh, první reakce trhu je vždycky nervózní. Zvláště pokud výsledek voleb je tak odlišný od očekávání. Ale myslím si, že výsledek je pozitivní pro americký trh, možná méně pozitivní pro zbytek světa. Ale jak jsme viděli, tak ten výkyv nebude ani tak velký, jako byl po brexitu.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Hm, hm. Už, Donald Trump už oznámil, pokud jde o ekonomik jako celek, tu ambici razantně snížit daně všem, všem, dokonce chce více snižovat daně, než to udělal Ronald Reagan kdysi. Chtěl by sjednotit ten daňový systém, což by mělo povzbudit podnikatelský sektor. To je ale správná úvaha, není?

Ondřej JONÁŠ, investiční bankéř

Určitě. Protože to byl Ronald Reagan, který udělal poslední podstatnou reformu daňových zákonů ve Spojených státech začátkem osmdesátých let. A od té doby zhruba ztrojnásobily, co se týče délky, předpisů a komplikovanosti. Takže myslím, tam má příležitost něco udělat. A zvláště proto, že republikáni budou ovládat jak Kongres, tak Senát, tak dokonce získali, tuším, šest nových postů guvernérů států, tak bude mít unikátní příležitost některé tyto relativně radikální a tvrdé opatření opravdu prosadit.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Hm. Víte, co by mě zajímalo, tady u nás v Česku, když se mluví o snižování daní, tak samozřejmě z politického spektra první, co připluje, je rozpočet na to nemá. Ale je tohle problém Spojených států? Jako že by se tím někdo zabýval, myslím.

Ondřej JONÁŠ, investiční bankéř

Ta situace je velice odlišná. Za prvé v situaci, kdy máte prakticky nulové úrokové sazby, tak je velice rozumné investovat do infrastruktury, do nových letišť, do nových dálnic, mostů, rozvodů elektrické sítě a tak podobně. Takže v tomto bodu myslím většina voličů souhlasí s Trumpem. A naopak on včera v noci řekl, že to povede k mnoha novým zaměstnáním. Takže to by měl být pozitivní impuls. Z opačné strany bych řekl, že Barack Obama je první prezident za posledních sto padesát let, kterým během svých osmi let neprodukoval ani jednou alespoň tříprocentní přírůstek HDP. Takže to je možná odpověď na to, proč volby dopadly tak, jak dopadly.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Rozumím tomu. Když se v souvislosti s Donaldem Trumpem mluví o obavách z protekcionismu, tedy že bude chránit americký trh před levnými dovozy, tak i to je docela zdravý pohled na ekonomiku, jestliže ty levné dovozy jsou třeba způsobeny státní podporou v jiné zemi? Není to tak?

Ondřej JONÁŠ, investiční bankéř

Tak, tento aspekt protekcionistický tedy jeho politiky, to je velká, velký otazník. Protože to bylo to nejmíň vábivé, jak na jeho programu, tak na programu Hillary Clintonové. On samozřejmě slibuje, že otevře smlouvy o volném obchodu. Nikoliv, že je zruší. Chce vyjednat lepší podmínky. A když bysme se kupříkladu soustředili na tu slavnou smlouvu mezi Spojenými státy a Evropskou unií, tak ta je v potížích nikoliv kvůli americké straně, ale proto, že většina Evropy se rozhodla, že žádnou smlouvu podepsat nechce. A viděli jsme na příkladě Kanady, že i s tak bezproblémovým státem, jako je Kanada, vlastně téměř k podpisu nedošlo.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak, pokud jde o tu ochranu amerického trhu, udělá tedy podle vás Donald Trump co?

Ondřej JONÁŠ, investiční bankéř

Já se domnívám, že vůči Číně se bude snažit dosáhnout vyrovnanějšího salda obchodu, aniž by zamezil dovozu čínské oceli, nebo čínských plastických hraček. Jestli máte obavu o vaše děti. Ale bude hledat jaksi férovější podmínky. A v té oblasti, kde dochází k dumpingu, tak bude vystupovat jako jednač, vyjednavatel. To je vlastně jeho, jeho deviza byznysmena, daleko tvrději. A bude dbát na to, aby byla určitá reciprocita v obchodních vztazích.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Hm, hm. Poslední otázka v této souvislosti. Budoucnost TTIPu teda je, tedy je jaká? Bude zrušen, nebo mu dáváte ještě nějakou šanci?

Ondřej JONÁŠ, investiční bankéř

Kladete dobré otázky, ale po pravdě řečeno, je trochu brzo na ně dávat přesné odpovědi. Protože neznáme tým, který si Donald Trump vyvolí. Nevíme jméno ministra financí, neznáme jméno celý, celého toho poradního týmu. A takže je to velká neznámá. A konkrétně co se týče vztahu s Čínou, tak se mu nebude moct vyhnout. To je problém, který je pro celý svět velice důležitý. A jestli to zrovna veme tu formu té TTIP a jakým způsobem bude chtít modifikovat tuto smlouvu, to je velmi předčasné o tom spekulovat.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Říká Ondřej Jonáš, investiční bankéř. Mimochodem absolvent ekonomie z Pensylvánské univerzity, pokud to říkám dobře.

Ondřej JONÁŠ, investiční bankéř

Chyba.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Chyba? Tak jak je to správně?

Ondřej JONÁŠ, investiční bankéř

Ne, říkáte to špatně.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak jak je to správně?

Ondřej JONÁŠ, investiční bankéř

Ne, prosím vás, neříkejte, že jsem ekonom, já jsem nikdy, nikdy formálně ekonomii nestudoval. Já jsem z finanční oblasti a matematické finance jsou můj obor.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak, ale to je mnohem lepší, že, to se shodneme.

Ondřej JONÁŠ, investiční bankéř

No, jak pro koho.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

/Smích/. Ondřej Jonáš, investiční bankéř. Díky vám, mějte se hezky, na shledanou.

Ondřej JONÁŠ, investiční bankéř

Děkuji za pozvání, dobrý večer.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Donald Trump jako budoucí americký prezident slibuje i směrem ke světu partnerství, nikoli konflikt. Obavy ale vzbuzují například jeho sympatie k ruskému prezidentu Putinovi, nebo menší zájem o dění ve světě. Michael Romancov, politický geograf z Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy je teď na lince. Já vás zdravím, pane Romancove, dobrý den.

Michael ROMANCOV, politický geograf, Institut politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Dobrý den.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Jak byste reagoval na obavu, že Evropa bude s Donaldem Trumpem méně bezpečná, než je teď?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Institut politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Já si myslím, že to je něco, co v tento okamžik nikdo neví. Protože ten, kdo vnímal, jakým způsobem Donald Trump hovořil po celou dobu prezidentské kampaně, ať už v té primární fázi, nebo potom v té fázi, která skončila dnes ráno, tak zjistil, že jeho vlastně projev, ve kterém oznámil své vítězství, vyzníval úplně jinak. Čili budeme muset počkat, až kdo bude ministr zahraničí, kdo bude poradce pro národní bezpečnost, jací experti, předpokládáme, že z Republikánské strany, nebo Republikánské straně naklonění, z nějakých think-tanků a tak podobně, vytvoří nějaký tým, který mu bude radit. A teprve od toho asi bude možné usuzovat, co bude dál.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Dobře. Nicméně to, co je snadno dešifrovatelné, z toho všeho, co Donald Trump v průběhu kampaně říkal, je, že svět ho bude zajímat nepoměrně méně, než vlastní země. To znamená Spojené státy americké. To jste tam neslyšel?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Institut politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

No, ono je hezké, že to řekne. Ale ona je otázka, jestli se tak bude moci chovat. Protože to jeho heslo bylo "Make America Great Again!". A americká velikost nějakým způsobem také souvisí se světem, ve kterém žijeme. Všechny důležité instituce, počínaje OSN a konče těmi institucemi finančními, jsou v zásadě americké dítě. To znamená, pokud chce Donald Trump vlastně tohleto americké dědictví jaksi hodit do stoupi, pak samozřejmě takovou možnost má, ale já pochybuju, že to bude možné. I vzhledem k tomu, kolik peněz a kolik samozřejmě energie Američané, ať už stát, nebo třeba jednotliví investoři a velké firmy investovali v různých částech světa.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Rozumím. Na druhou stranu ovšem pro Donalda Trumpa platí, alespoň tak, jak působil směrem ven v průběhu kampaně, že by mu nemělo dělat problém zahodit cokoli, co podle jeho názoru prostě nefunguje.

Michael ROMANCOV, politický geograf, Institut politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

To je sice pravda, ale v tomhle tom případě má, dejme tomu tedy, svět, nebo Spojené státy to štěstí, že americký prezident zdaleka nemůže udělat všechno, co si zamane. On může v zásadě říci cokoli, co si zamane. Ale spousta těch politik nezáleží pouze na prezidentovi.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Ne, určitě, ale vzhledem k tomu, že republikáni jsou teď většinoví v obou komorách parlamentu amerického, tak se nezdá, že by byl nějak výrazně do budoucna omezen ve svých rozhodnutích.

Michael ROMANCOV, politický geograf, Institut politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Ale ve Spojených státech zdaleka neplatí ta logika, která platí ve většině evropských zemí, že pokud máte parlament, respektive obě jeho komory, a hlavu státu ve stejném dresu, že mezi nimi je jakási vždycky hladká komunikace. Nesmíme zapomenout, že řada vůdců Republikánské strany se vůči Trumpovi velmi intenzivním způsobem vymezila. Řada z nich řekla, že ho nepodpoří ve volbách. Takže ono to nebude nic jednoduchého. Ať už kvůli téhle té, řekněme, osobní chemii, anebo prostě kvůli tomu, že americký systém prostě je nastaven tak, že prezident a Kongres, to jsou dva hráči, kteří velice často stojí proti sobě. Dokonce, i když mezi nimi nejsou takové problémy, jako mezi současnými republikány a Donaldem Trumpem.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak. Ještě mám tady řadu otázek, poprosím vás, abychom je všechny stihli, jenom o malinko stručnější odpovědi. Ptám se vás, co podle vás udělá Trump v Sýrii?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Institut politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Nemám tušení.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Obáváte se, že by došlo k tomu, čemu se říká rozdělení sfér vlivu s Ruskem? Nebo jak si vysvětlujete ten, ty sympatie vzájemné s Putinem?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Institut politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Rozdělit si sféry vlivu s Ruskem, případně s Čínou, to je něco, co určitě připadá v úvahu. Ale záleželo by na tom, jak se budou dohadovat. Protože bez ohledu na to zase, co bylo řečeno v průběhu kampaně, tak Donald Trump je americký prezident a chce, aby Amerika byla velká. A jestli někomu bude skutečně velká Amerika vadit, v první řadě Rusku.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Hm. Já jen připomínám, připomínám zprávu, kterou jsem teď dostala do ucha z naší rezie, že totiž Hillary Clintonová se poprvé od výsledků voleb teď vyjadřuje směrem k veřejnosti. Ale protože ještě tady nikdo nedokázal současně poslouchat a překládat a ještě vést rozhovor, tak se vám budu snažit alespoň krátké informace tady z toho jejího vystoupení přinést v průběhu vysílání. Víte, když říkáte, pane Romancove, že rozdělení sfér vlivu s Ruskem je v případě Donalda Trumpa možností, k tomu vyjde dnes zpráva, že Porošenko doufá, že Spojené státy budou dál podporovat Ukrajinu proti Rusku. Tak zjevně tady někdo bude bit. Kdo to bude?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Institut politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Ale Rusko má přece obrovitánsky dlouhou hranici. Když se podíváte do střední Asie, když se podíváte do Zakavkazska, samozřejmě potom v Evropě, tam všude jsou problémy. To znamená, ta, to rozdělení sfér vlivu se nezbytně nutně vůbec nemusí týkat východní Evropy, byť tam se to samozřejmě nabízí. A Ukrajina je první na řadě, to v každém případě.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

No, tak právě proto se na to ptám. Myslíte si, že Donald Trump se bude o Ukrajinu zajímat? Anebo ji hodí v plén tomu Rusku? Váš odhad, já vím, že to nemůžete vědět.

Michael ROMANCOV, politický geograf, Institut politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Jasně. Můj odhad je, že se bude zajímat o Ukrajinu. Prostě proto, že do ní Američané investovali právě spoustu energie. A on je americký prezident. On až do teď byl člověk, který se vyjadřoval kriticky vůči systému. A vzpomeňme si, že Barack Obama byl také nesmírně kritický vůči tomu, co dělala předtím Bushova administrativa. A nakonec americká politika v Afghánistánu, v Iráku, zavření, respektive zrušení Guantánama, víme, že to vypadalo všechno úplně jinak, když o tom Obama mluvil. A když potom došlo k tomu, že se stal prezidentem. Já jsem přesvědčen v tento okamžik, že podobně to bude s Trumpem.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Je Trump podle vašeho názoru hrozbou pro Gülena, kterého chce Turecko vydat směrem zpět domů?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Institut politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Opětně, nemám tušení.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak. A poslední otázka, nebojte se, jak si tipujete, že budou pokračovat diskuse kolem jaderné smlouvy s Íránem, nad kterou mnohé země vyjadřují takovou nelibost? Dneska už nejen Izrael, chci říci.

Michael ROMANCOV, politický geograf, Institut politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Myslím si, že s Íránem jaksí bude zapotřebí jednat. Navíc, kdyby se Trumpovi podařil nějaký průlom v Íránu, tak on by tím vlastně mohl zahojit velmi bolestivou ránu, která je od roku 1979 v těch vztazích. To je něco, co si myslím, že by mu případně mohlo prospět. Na druhou stranu vyl, rétoricky ostře se vymezoval proti muslimskému světu, kam Írán patří. Ale tady zase já si netroufám tipovat, protože to bude záležet až na tom, kým se ...

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Obklopí.

Michael ROMANCOV, politický geograf, Institut politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

... Donald Trump prostě obklopí, a kdo mu bude radit.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Říká politický geograf Michael Romancov z Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Pane Romancove, moc vám děkuju, na shledanou.

Michael ROMANCOV, politický geograf, Institut politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Děkuji za pozvání. Na shledanou.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Při setkání s novými velvyslanci se to událo, při setkání s nimi dnes Vladimir Putin v reakci na výsledek amerických voleb mimo jiné řekl, a teď cituji: "Slyšeli jsme prohlášení amerického prezidentského kandidáta v předvolební kampani o obnovení vztahů mezi Ruskem a Spojenými státy. Není to snadná cesta, ale jsme připraveni ze své strany udělat vše k vrácení rusko - amerických vztahů na stabilní cestu rozvoje. Bude to dobré pro ruský i americký lid a bude to mít pozitivní dopad na ovzduší celosvětových záležitostí." To, tolik Putin. A jeho mluvčí Dmitrij Peskov v souvislosti s výsledkem amerických voleb uvedl, cituji: "To neznamena, že během noci mohou zmizet všechny sporné momenty v našich dvoustranných vztazích. Bylo by hloupé si to myslet. To není to hlavní. Hlavní je politická vůle a odhodlání řešit tyto sporné momenty dialogem a ne konfrontací, nebo nějakým absurdním zastrahováním." Řekl Peskov podle ruských médií. Mým hostem je teď Jiří Just, publicista žijící v Rusku, byť teď na skok v Česku. Zdravím vás, pane Juste, dobrý den.

Jiří JUST, publicista žijící v Rusku

Dobrý den, dobrý den.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Řekněte mi, jaký je takový nejspornější moment, který teď panuje mezi Ruskem a Spojenými státy?

Jiří JUST, publicista žijící v Rusku

Rozhodně to je Sýrie. Je to Sýrie, kde se angažuje jak Rusko, tak Spojené státy. A každý vidí v budoucnu Sýrie a vůbec celého konfliktu, nebo boje s Islámským státem jinak. Amerika, nebo, řekněme, celý Západ chce, aby došlo k nějaké demokratizaci země, aby Bašár Asad odešel z čela Sýrie. A Rusko naopak chce konzervovat ten stav, chce, aby jeho, řekněme, "spojenec", ruský spojenec Bašár Asad zůstal na tom syrském trůnu, aby tam vládl dál, aby ty zájmy, které Rusko má na celém Blízkém východě, byly zachovány. To je tak.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Ano. Ostatně, ostatně, mnozí politologové, komentátoři poukazují na to, že ten spor, kteří, kterou, ten spor, který mají právě ty dvě velmoci Rusko a Spojené státy nad Sýrií, tak vlastně úplně brilantně vykresluje jejich spory, které platí jaksí obecně. Teď jde o to, jestli si myslíte, že Putin bude nadále takovým způsobem trvat na řešení té situace v Sýrii, to znamená, absolutní zastávání se Asada, jestli je to jeho alfa a omega. A prostě Trump na to bude muset buď přistoupit, anebo z té Sýrie vycouvat. Jak to odhadujete?

Jiří JUST, publicista žijící v Rusku

Já si myslím, že určitě Rusko bude trvat na zachování svých pozic, na zachování Asada, který vlastně prosazuje, a na vojenské přítomnosti v Sýrii. A to je jejich mise dlouhodobě. Proto si nemyslím, že by Rusko nějak z této strategie vycouvalo. A samozřejmě to i posiluje vůbec ruské pozice v té Sýrii. I Rusko vlastně celkově poukazuje na, na slabost Západu v Sýrii. A proto jakýkoliv, řekněme, jakákoliv slabost ze strany Západu bude prezentována Ruskem jako výhoda. A naopak, pokud by Putin se dohodl s Trumpem, nebo s kýmkoliv o, o Sýrii, o tom, že by třeba se stáhl, nebo že by skutečně došlo k celkovému stažení vojenských jednotek ze Sýrie, tak samozřejmě by to byla pro něho prohra. Což si nemyslím, že dojde. Naopak si myslím, že Vladimir Putin bude agresivně trvat na tom, aby byly prosazovány ruské zájmy, protože Rusku se papírově tam daří. I na tom bude z mého pohledu bazírovat. A bude tvrdě vyjednávat v této oblasti právě s Trumpem.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Jak odhadujete, že se bude vyvíjet dál situace na Ukrajině? Protože předpokládám, že po Sýrii je to další bod veledůležitý pro Rusko.

Jiří JUST, publicista žijící v Rusku

Já si dovolím malinkou spekulaci. Já si myslím, že Spojené státy pod vedením Donalda Trumpa budou se stahovat z Ukrajiny. A budou trvat na tom, aby celý konflikt, řekněme, řešila nějakým způsobem Evropská unie, Německo a Francie. Tudíž Spojené státy budou dávat ruce pryč a budou jenom pozorovat, jak, jak se Evropané snaží nějakým způsobem regulovat, což zase samozřejmě bude výhodné pro Rusko. A obávám se, že Ukrajina bude ztrá..., nebo řekněme, současné vedení Ukrajiny bude ztrácet pevnou půdu pod nohama. A můžeme se dočkat velice nemilých, nemilých událostí, které v roce 2017 můžou postihnout Ukrajinu. A tím pádem i celou východní Evropu.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Hm. To není zrovna příjemný výhled. I tak vám děkuju. Jiří Just, publicista žijící v Rusku teď byl mým hostem. Děkuju, děkuju.

Jiří JUST, publicista žijící v Rusku

Díky, na shledanou.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Na shledanou. A já jen doplním, co vlastně nám to Hillary Clintonová během svého prvního povolebního vystoupení prozradila. "Vím, jak zklamaní se cítíte. Já se taky cítím zklamána," pravila. "Naše kampaň nebyla o jedné osobě, jedněch volbách, týká se země, kterou všichni milujeme a která půjde dopředu. Viděli jsme, že náš národ je rozdělený, všichni musíme přijmout ten výsledek a dívat se do budoucna." To řekla Hillary Clintonová, ruku na srdce, mohla to říct už včera.

Americké prezidentské volby

9.11.2016 ČRo Plus str. 01 12:30 Radiofórum

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A já se ho dnech chopím. Děkuji za něj. My navážeme na předchozí vysílání. 45. prezidentem Spojených států byl jednoznačně zvolen kandidát republikánů Donald Trump. Média i analytici mluví o překvapujícím, dokonce šokujícím výsledku. A my se teď tématu budeme věnovat i v dnešním Radiofóru. A ptáme se vás, co říkáte na vítězství Donalda Trumpa? Čím podle vás Američany zaujal? Dali byste mu přednost před Hillary Clintonovou. A co bude Trumpovo vítězství znamenat pro vztahy s Českou republikou? Volejte nám do studia. Číslo sem, jak mnozí z vás jistě vědí, je 221552777. Já se jmenuji Tomáš Pavlíček a budu tu s vámi až do jedné hodiny. A se mnou ve studiu je politolog z katedry severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy Jan Bečka. Dobrý den.

Jan BEČKA, politolog z katedry severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak jak vás osobně překvapil nebo nepřekvapil výsledek prezidentských voleb?

Jan BEČKA, politolog z katedry severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Já bych řekl, že mě úplně nepřekvapil. On ten potenciál pro Trumpa, aby by ty volby vyhrál, tam byl v podstatě od začátku. Samozřejmě viděli jsme v minulých týdnech a měsících různé předvolební průzkumy.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Právě, vy jste jim nevěřil.

Jan BEČKA, politolog z katedry severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Musím se přiznat, že ne. Já...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Proč ne?

Jan BEČKA, politolog z katedry severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Protože si myslím, že tyhle ty průzkumy jsou vždycky trošičku nepřesné. A že řada lidí, kteří vlastně i v rámci toho průzkumu jsou osloveni, neříkají z různých důvodů pravdu o tom, koho budou volit. A viděli jsme to vlastně i v té americké předvolební kampani a vlastně i včera, že někteří lidé, kteří podpořili Hillary Clintonovou, tak

zároveň říkali, ale moji rodiče volili Donalda Trumpa. Viděli jsme například, pokud zmíníme nějakou známou osobnost, Kate Perry, která říkala, ano, ale moji rodiči volili Donalda Trumpa, takže vlastně...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Což ovšem je docela signifikantní, protože já jsem nikde četl na těch výsledcích, že Donalda Trumpa volili spíš, dejme tomu, když to vezmeme čistě věkově, spíš o něco starší voliči. A Hillary Clintonovou ti mladší. Dá se to takhle říct?

Jan BEČKA, politolog z katedry severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

No, úplně nedá, protože pokud srovnáte výsledky třeba z poslední prezidentské kampaně prezidenta Obamy a vlastně Hillary Clintonové, tak jí poklesl jak vlastně ten percentual těch voličů, kteří jsou pod 30 let, tak vlastně percentual afroamerických voličů. Dokonce i vlastně žen. Takže ona svým způsobem...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Všechny skupiny, na které ona spoléhala v podstatě.

Jan BEČKA, politolog z katedry severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Přesně tak. A zároveň to byla taková ta, dejme tomu, koalice, pokud to tak můžeme nazvat, neformálně, která v podstatě vynesla dvakrát do Bílého domu Baracka Obamu.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A čím to tedy je, že vlastně ty skupiny, které se zdály, že jednoznačně podpoří Hillary Clintonovou, ženy, dejme tomu, Hispánci, Afroameričané a tak dále, takže vlastně se asi částečně přiklonili k Trumpovi.

Jan BEČKA, politolog z katedry severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Já bych řekl, že jednak Barack Obama byl ten kandidát, který opravdu přinášel tu změnu, byl to Afroameričan, byl to člověk, který ač nemůžeme říct, že by nebyl zkušeným politikem, tak přece jenom nebyl představitelem toho establishmentu toho Washingtonu, který vlastně některé státy ve Spojených státech dlouhodobě kritizují. A právě tohle mu přineslo jakoby hlasy z těch voličských skupin, které jsme právě zmínili. Clintonová ale tímhle tím úplně operovat nemohla, protože ona se v té jakoby politice pohybuje dlouhodobě, je to bývalá první dáma, je to vlastně žena, která zastávala pozici o secretary of state, neboli ministryně zahraničí, a asi nebyla dostatečně přesvědčivá. Na rozdíl od Obamy, který, a to, když si přečteme i některé vlastně předvolební analýzy ve Spojených státech, tak vlastně Hillary tam bylo vyčítáno, že nemá takovéto charisma, které třeba měl Barack Obama. A to do značné míry vlastně i zapříčinilo jeho výhru.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Čili, dá se říct, že Donald Trump vlastně se dostal nebo dostává do Bílého domu na podobné vlně, jako před ním Barack Obama, i když jsou to naprosto rozdílní kandidáti?

Jan BEČKA, politolog z katedry severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Do jisté míry ano, samozřejmě Donald Trump cíleně pracoval s tím, že v Americe je poměrně velký segment populace, který je nespokojený s tím, jak se situace v Americe vyvíjí, ať už zahraničněpolitická, ať už hospodářská, ať už otázka migrace, která je ostatně důležitá i pro nás v Evropě. A on cíleně, ať už jaksi sám nebo jeho poradci mu tu poradili, pracoval s těmito lidmi, myslím si, že tohle demokraté trošičku podcenili, že včera ještě, před tím, než vlastně byly známy první výsledky, tak demokraté byli přesvědčeni, že vyhrají Floridu. A dlouhodobě se říkalo, že hispánští a nebo latinos, že budou volit Clintonovou, protože Trump je několikrát urazil.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Urazil, no.

Jan BEČKA, politolog z katedry severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Nícméně ukazuje se, že to úplně tak nefunguje, že i ty latinos, kteří jsou dlouhodobě usazeni ve Spojených státech, kteří už tam mají svoji pozici, kteří tam pracují, kteří jsou de facto dneska, jestli to takto můžeme nazvat, legálními, buď už mají občanství a nebo jsou v tom procesu o získávání toho občanství, že vlastně nemají důvod podporovat nelegální migranty, kteří, kteří vlastně do Spojených států přicházejí.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A představují pro ně konkurenci.

Jan BEČKA, politolog z katedry severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Přesně tak.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak tolik prozatím odborník na Spojené státy Jan Bečka, který s námi zůstává ve studiu, bude poslouchat vaše telefonáty, názory a reagovat na ně. Vy je můžete vyjavit na telefonní lince 22155277. A jako prvního mám na lince pana Ludvíka Cignu. Dobrý den.

posluchač

Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak můžete říct vaši reakci na výsledek voleb ve Spojených státech?

posluchač

Tak moje reakce je taková, že já jsem opravdu nevěřil, že by mohl být volen Donald Trump, protože Hillary Clinton měla za sebou obrovskou mediální podporu. A Donald Trump v tomhle tom směru byl tak trošku sám za sebe. A četl jsem i zajímavý článek od pana Klause juniora, který na konci uzavírá ten článek, že nevěří, že bude Donald Trump zvolen. A pokud, takže on bude šťastným volem.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Dobře. Nebudeme to nějak dál komentovat. Ale mě by zajímalo, jestli vás to potěšilo, jestli jste to Donaldu Trumpovi přál?

posluchač

Tak abych pravdu řekl, takhle, přímo Donaldu Trumpovi jsem to nepřál, ale velice mě to potěšilo, protože to nabouralo hierarchii těch předchozích voleb, kdy vlastně vycházeli nahoru politici. Ano, a toto nabouralo totálně ten systém, který tam do teďka byl zažitý a který, ač to byl demokrat nebo republikán, tak se vyvíjel pořád stejným směrem. A bylo to a je proti lidem, jo, určitým způsobem...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Dobře. Děkuji.

posluchač

...proti těm většinám, takže to je můj pohled.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Díky, na shledanou. A my teď máme na lince pana Lazáka, dobrý den.

posлуhač

Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak co vy říkáte na vítězství Donalda Trumpa v amerických prezidentských volbách?

posлуhač

Tak samozřejmě pro mě to byla taky, řekl bych, jako radostná jako zpráva, už jsem de facto vlastně jako poslouchal vlastně rozhlas už od poměrně časných ranních hodin, takže jsem samozřejmě moc rád, že to tak vlastně dopadlo, protože z mého názoru si myslím, že právě jako Donald je Trump určitou, řekl bych, i vlastně nadějí i pro svět, protože vlastně, kdyby se k moci dostala opět nebo k moci teda samozřejmě Hillary Clintonová, která vlastně jako, řekl bych, je představitelka toho původního vlastně korupčního establishmentu, která je vlastně jako podporována i globalisty a /nesrozumitelné/, to znamená, samozřejmě to určitý velký riziko by bylo pro světový mír, hlavně právě v oblasti Blízkého východu a samozřejmě potom následně i do Evropy, takže samozřejmě z tohoto hlediska jsem moc rád, že takhle to vlastně dopadlo, protože samozřejmě Donald Trump by mohl najít určitou nějakou mírovou řeč s Ruskem, což je samozřejmě pro nás jako pro Evropu velice prostě, řekl bych, je to důležité. A pak taková ještě jedna věc, samozřejmě to byla taková krásná ukázka toho, jak vlastně jako média, průzkumy se mylily, samozřejmě to bylo i v souvislosti s tím jako Brexitem, to znamená, že vlastně lidé jsou tady samozřejmě těmi médii trošičku, řekl bych, manipulování, ale potom ta realita, potom bývá dost často potom jiná, takže samozřejmě...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Ano, tady si musíme sypat popel na hlavu i my. Já neříkám nic o preferencích, ale prostě průzkumy říkaly něco úplně jiného tady, i v případě Brexitu.

posлуhač

No, je to..., bohužel je to tak, protože samozřejmě jako v těch médiích pracují určití lidi pro nějakou určitou politickou vlastně garnituru a pochopitelně se snaží, aby ty média, jak se říká, podle toho jako zazněly. A samozřejmě ti lidé, že musí /nesrozumitelné/ brát i určitý zprávy i z jiných třeba zdrojů, aby měli právě možnost nějakého srovnání.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak to byl pan Lazák. Já vám děkuji, na shledanou.

posлуhač

Prosím, na shledanou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Samozřejmě můžete dál volat na číslo 221552777, ale také se můžete zapojit prostřednictvím sociálních sítí, které sleduje kolega, editor sociálních sítí Marián Vojtek, dobrý den, Mariáne.

Marián VOJTEK, editor sociálních sítí Českého rozhlasu Plus

Dobré odpoledne.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak ještě pro toho, kdo třeba náhodou nás neposlouchal v těch předešlých dnech a neví, jak přesně se zapojit, tak můžeš to ozřejmit?

Marián VOJTEK, editor sociálních sítí Českého rozhlasu Plus

Ano. Kanály jsou 4. Vezmu to v rychlosti. Facebook stanice Plus, pak také Twitter stanice Plus, kde máme anketu, do 13. hodiny můžete hlasovat, pak také máme aplikaci na webu Plus.rozhlas.cz, pravý sloupec, položka Radioforum. No, a také mobilní aplikace iRádio, takže z vašeho mobilního zařízení můžete poslat vzkaz k nám do studia. Abych to shrnul, Tomáši.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Ano.

Marián VOJTEK, editor sociálních sítí Českého rozhlasu Plus

Ty ohlasy, které jsem zatím nashromáždil, které máme na našem Facebooku, je to takových 5 skupin. Tak tedy klíčová slova, když to vezmu logikou sociálních sítí. Menší zlo - Miloš Zeman. Ti, kteří vítají. Ti, které výsledky nepřekvapili. A ti, kteří jsou zklamaní. Pak jsou to změny v Evropské unii v souvislosti s Brexitem dokonce i. No, a další položkou jsou, vlastně už jsi to měl v předchozím telefonátu, jsou média jako taková, abych byl úplně konkrétní, tak alespoň pár dotazů, pár názorů. Jindřiška Štěpánková tvrdí: "Že to bylo překvapení, ale ne nemilé, vždycky se povědomky přiklání k tomu, koho většina lidí nemusí, tak tomu dává svůj hlas nebo tomu fandí." Dále...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Prostě proti proudu.

Marián VOJTEK, editor sociálních sítí Českého rozhlasu Plus

Třeba Blanka Klar Lednická, tu výsledky příliš nepřekvapily: "byť jsem celou dobu doufala v opak, tak mi asi od začátku bylo jasné, že to dopadne podobně jako u nás, tedy že vyhraje na celé čáře populismus." Beno Ulich: "Jsem spokojen, ale radost bych zatím nechal na potom. Asi zatím jediný výsledek je, že takzvané elity mají o čem přemýšlet." No, a pro tuto chvíli to uzavřu názorem, že: "tak už i Spojené státy mají svého Zemana," to píše Jan Vavříček na našem Facebooku.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak já jenom, jestli se můžu zeptat, Mariáne.

Marián VOJTEK, editor sociálních sítí Českého rozhlasu Plus

Ano.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Na jedno z těch klíčových slov nebo sousloví, když jsi říkal, že tam šlo o změny v souvislosti s Brexitem, dá se říct, v jakém smyslu to vlastně bylo míněno, abychom se od toho mohli potom odpíchnout?

Marián VOJTEK, editor sociálních sítí Českého rozhlasu Plus

Ano, ano. Můžeme se podívat konkrétně na Facebook. Ty ohlasy jsou naprosto konkrétní. Tak třeba Vašek Kozák píše: "Zažíváme další velkou porážku mainstreamu po Brexitu, je vítězství Trumpa, další skvělou zprávu a naději pro Evropu, že stejně lze naložit i s bruselskou diktaturou." To aspoň jeden názor. A ještě přidám Gabriela Svobodu, to si nemohu neodpustit. "Trump má kalibr několika Zemanů, takže očekávám, že protitumpovská hysterie washingtonské kavárny bude řádově větší, než jsme zvyklí u nás."

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak washingtonská kavárna, tak to je nový termín. Ale my teď stále posloucháme pořad, který se jmenuje Radioforum. A právě toto číslo využila Marie Říhová z Českých Budějovic. Dobrý den.

posluchačka

Dobrý den přeju. Můžu mluvit?

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Samozřejmě, máte slovo, řekněte nám, co si myslíte o tom vítězství Donalda Trumpa.

posluchačka

3 připomínky. A sice, to, že vyhrál Donald Trump svědčí holt o tom, co Američani chtěli. A jak jste nám ukazovali před tím, je vidět, že dobře hráli svoji schovávačku. Nejsem z toho nadšená. Myslím si, nevím ale, jestli americký prezident má tak obrovskou moc, aby změnil úplně totálně politiku, myslím si, že má kolem sebe obrovský tým nebo pod vlivem takovým, že si nemůže dělat úplně jenom sám, co chce, byť by měl sebevětší sympatie, například pro Putina, to je jedna věc. Další věc si myslím, že Amerika asi nebyla ani připravená na to, aby byla žena prezidentkou Spojených států. A za třetí, si myslím, že by to ani nevydržela. Já nejsem přesvědčena o tom, že Hillary Clintonová ve svém věku je na tom zdravotně tak, aby unesla to, co, to, co by na jejích bedrech leželo.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Pan Trump je ještě starší ale, asi o rok, jestli se nepletu.

posluchačka

Tak je to chlap, asi víc vydrží. A taky se asi tolik v životě nenadřel, možná ona taky ne.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

To bude možná ono. Já vám děkuji za příspěvek.

posluchačka

Mějte se hezky. Na shledanou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Na shledanou. A dáváme slovo ještě panu Langerovi. Dobrý den.

posluchač

Přeji všem posluchačům i vám do studia pěkný den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Já vám také.

posluchač

Poslouchám pozorně různé názory. Já mám jednu takovou větu, kterou, to je má osobní, nezlobte se, ona je taková dost drsná, jak říkal můj jeden pan profesor biologie a chemie.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Ano. Se začínám obávat trochu.

posluchač

Kdo neovládá historii, nemůže pochopit dnešek a s blbcem a idiotem je těžko hovořit. To je taková ta i...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Prosím, nepoužívejte ale tato slova tady u nás.

posluchač

Já jsem slyšel jednoho tam, říkal, přirovnával Zemana k Trumpovi. Já bych brzdil tady v tomhle ohledu, protože...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Ano, děkuji.

posluchač

...to jsou naprosto jiné figury. A naprosto s jiným myšlením.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A co si tedy myslíte o Donaldu Trumpovi a jeho vítězství?

posluchač

Asi tolik. Je velice dobře, že ten Trump tam je, je tam někdo, kdo konečně, uleví se i Evropě, a je tam, i bude posun tady, co se týká Mezinárodního měnového fondu, a tak dále, vlády, já kolem toho nebudu nějak moc řečnit, to je zbytečný. Jak říkám, kdo neovládá tu historii, nemůže pochopit dnešek. Mějte se moc hezky.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak snad ji ovládneme. Děkujeme vám.

posluchač

Buďme rádi, že je tam ten Trump a že tam není Clintonová.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Děkuji vám, na shledanou.

posluchač

To je vše, mějte se všichni pěkně. Na shledanou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

I vy. Ještě pan Slavík se k nám dovolal na číslo 221552777.

posluchač

Dobrý den, tady Vladimír Slavík z Plzně.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Ano, máte slovo.

posluchač

Dobrý den. Já, můj názor je takový, že vůbec v těch, v těch prohlášeních neslyším něco o tom, že ty průzkumy, které se dělaly před zvolením prezidenta Trumpa nebo je vlastně president elect, tak ty průzkumy mají zpětnou vazbu na ty voliče samotný, takže pokud, pokud demokratická strana měla média pod palcem, jak někteří to tak komentují a pokud, co se média, průzkumy prostě preferovaly volbu Hillary, tak potom mohlo dojít k tomu, že ten volič si řekl, dobře, tak nastane to, že je tady velká šance výhry Hillary, proto já nemusím k volbám. Ještě další, další věc, kterou bych podotknul k tomu, zřejmě nešlo o to, že pan Trump by byl dobrým kandidátem, tady šlo o to, že paní Hillary byla špatným kandidátem. Nešlo tady o kvality, když si projdeme tu prezidentskou kampaň, tak v podstatě se probíraly jenom negativa, neprobíraly se kvality nebo nějaký politiky, nějaká budoucnost.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Chápu.

posluchač

V podstatě šlo jenom o praní špinavého prádla.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Já vám děkuji za vaše názory. Díky, přeji hezký den. Na shledanou.

posluchač

Děkuju, na shledanou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A já se hned zeptám tady ve studiu Jana Bečky z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, tak když to vezmu od té poslední odpovědi, my už jsme tady mluvili o těch průzkumech veřejného mínění. A k tomu připojím ještě to, že vlastně většina, drtivá většina médií se vyslovila vlastně pro Hillary Clintonovou. Mohlo tohle mít v podstatě dopad na voliče v tom smyslu, že buďto některé Trumpovi příznivce to přitáhlo k volbám a některé příznivce Hillary Clintonové naopak odradilo?

Jan BEČKA, politolog z katedry severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Já si myslím, že mohlo, samozřejmě Trump toho během té předvolební kampaně velmi umě využíval. A jak v rámci těch debat s Hillary Clintonovou, tak i během dalších svých veřejných vystoupení pravidelně říkal, že je tam ten Baes, že tam je to zaujetí proti vlastně jemu, který není představitel vlastně establishmentu ve Washingtonu a že prostě lidé by se měli mobilizovat a že by si měli uvědomit, že takový ten mainstream politický a ten establishment stojí proti němu. Takže tady bych souhlasil s tím, že určitě jakoby určitý efekt to mít mohlo.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Ano. A ještě k další věci, která tady zazněla, například, že podle některých našich posluchačů by Hillary Clintonová znamenala riziko pro světový mír, že naopak Donald Trump bude lepší ve vyjednávání třeba s Ruskem, jak vy to vidíte?

Jan BEČKA, politolog z katedry severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Já bych to řekl takhle. Samozřejmě prezident Spojených států je v rámci toho politického systému, který v USA funguje, jednou z nejdůležitějších postav, samozřejmě ale není sám tvůrcem zahraniční a bezpečnostní politiky.

Funguje systém checks and balances, vždycky tam je Kongres, vždycky tam je vlastně ministerstvo zahraničních věcí, States Department a Pentagon.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, ale většinou teď bude Kongres pod vlivem republikánů, takže si bude moci dělat co chce nebo ne?

Jan BEČKA, politolog z katedry severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

To bych úplně neřekl, právě jsem o tom vlastně přemýšlel v rámci včerejška, v rámci té kampaně. A třeba, když si vzpomeneme na prezidentství Ronalda Reagana, které u nás je často vzpomínané, tak on svých největších úspěchů v té legislativní oblasti dosáhl v době, kdy Kongres kontrolovali demokraté, to znamená opoziční strana. A ne vždy to funguje tak, že když máte kontrolu nad, dejme tomu, tou legislativní a exekutivní částí, že to vždy funguje společně dobře, ostatně Trump není úplně tím kandidátem toho republikánského establishmentu.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Přesně to jsem chtěl říct, oni se od něj leckdy jaksi odvraceli, takže to s nimi nemusí mít tak jednoduché, jak by to vypadalo početně.

Jan BEČKA, politolog z katedry severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Přesně tak. Navíc v Senátu sedí vlastně jeho protikandidáti z republikánských primárek.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Ano.

Jan BEČKA, politolog z katedry severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Kteří určitě ho úplně jako rádi nemají.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Toto je pořad Radiofórum, kam můžete volat vy posluchači na číslo 221552777, bavíme se o amerických prezidentských volbách. A do naší diskuse se zapojí pan Janeček, dobrý den.

posluchač

Dobrý den. Já mám radost dvojnásobnou z toho, že vyhrál prezident Trump, sice za prvé, protože vyhrál.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Ano.

posluchač

A za druhý proto, že bylo popřeno vnucování názorů médií občanům, poněvadž máme dost ovlivňování našeho mínění od sdělovacích prostředků.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A myslíte si, že bude Donald Trump dobrým prezidentem?

posluchač

Asi takhle. Nejsem schopný to ohodnotit, ale rozhodně si myslím, že bude lepší, než by byla Clintonová.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Já vám děkuji za váš názor. Přeji hezký den.

posluchač

Na shledanou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A dovolal se i pan Harančík, zdravím vás.

posluchač

Dobrý den. Tak já myslím, že pro lidi, kteří přemýšlí a kdo mají i srdce, protože obojí je důležité, tak jsou velice šťastni. Lidé třeba neví, se neorientují v politice vůbec, neví, jaký hrozilo nám nebezpečí, třeba v Sýrii, tak třeba by naivně si mysleli, že paní Clintonová je slušná. Ale paralelu bych viděl, minule kandidoval i McCain, to byl ten válečný psychopat. Takže vlastně, jako kdyby někdo chtěl, aby vyhráli pro změnu třeba ti demokrati, tak tam nasadili někoho takového. A v současnosti mám pocit, jako kdyby zase chtěli trošku, aby vyhrál někdo opačného směru, tak tam nasadili takovou psychopatku, jako je paní...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Promiňte, nevyjadřujte se tímhle způsobem. Nedá se to nějak komentovat.

posluchač

No, tak já si myslím, že to jsou reálné, to jsou reálné, to je reálné hodnocení, protože jestli si vzpomínáte ještě nedávno, zase i v těch diskusích, tak chtěla zase vojensky letovou zónu a zasáhnout Sýrii, bombardovat stát, který vlastně, jak se vyjádřili taky křesťané, že vědí, že vlastně tato válka proti Sýrii byla připravena už dlouho dopředu Amerikou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Chápu.

posluchač

A dalšími. Jejich nejlepšími spojenci jsou, prosím pěkně, Saúdská Arábie, jo, takže vidíte, jaké...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Rozumím, co chcete, co chcete říct, problematický spojenec Saúdská Arábie. Já vám děkuji za váš telefonát.

posluchač

A ještě bych chtěl varovat, podívejte se na strany Starostové, kteří podporují vlastně tyto lidi, podporovali Clintonovou, tyto strany Starostové, TOP 09, prosím, lidi, nevolte. Na shledanou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Děkuji vám, děkuji vám, i když to byla tak trochu antireklama zde v Radiofóru k naší domácí politice. Ještě dáme slovo panu Mackovi. Dobrý den.

posluchač

Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak co vy si myslíte o těch volbách amerických?

posluchač

Tak já určitě jako všichni tady u nás jsem sledoval tady celou tu kampaň.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Ano.

posluchač

Nakonec jsem rád, že teda zvítězil...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Že zvítězil Trump.

posluchač

...mužský zástupce. Ale jako musím vám říct jako jedno, že dneska teda jsem poslouchal Erika Besta, mám dojem, a ten dobře řekl, že prostě bylo jedno, kdo vyhrál, ale že vyhrály peníze. Takže tak asi bych to viděl. Děkuji.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Já vám děkuji za váš příspěvek. Díky a na shledanou. Všem našim posluchačům, kteří volali a nedovolali se, tak se velice omlouvám, byl veliký zájem o tohle téma. My to teď uzavřeme s Janem Bečkou z katedry severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Pane Bečko, tady zaznělo, že teď Spojené státy mají svého Zemana, to zaznělo na sociálních sítích, nebo se to tam psalo několikrát. Dají se nebo nedají, jak říkal i jeden z posluchačů, že se nedají srovnávat tito dva politici?

Jan BEČKA, politolog z katedry severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Já bych je úplně neporovnával. Můžeme srovnávat určitá témata, která zaznívají nebo zaznívaly v kampani Donalda Trumpa a která pravidelně používá pan prezident Zeman. Nicméně Donald Trump, teď, když už je v podstatě president elect, už je jasné, že byl zvolen, stane se tedy dalším prezidentem Spojených států, tak bude muset vytvářet svoji administrativu v součinnosti s republikánskou stranou. A pokud bude trošičku chytrý, tak i v součinnosti s demokratickou stranou, nebylo by to poprvé, kdy by si vzal vlastně nějakého ministra nebo důležitého úředníka do své administrativy z demokratické strany. Takže si myslím, že tam jakoby úplně k tomu, k těm populistickým tématům, která on používal v té kampani, že reálně v té politice řada těch věcí prostě vymizí nebo nebude prakticky implementována.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak teď ještě se zeptám Mariána Vojtky, jak dopadla anketa u nás?

Marián VOJTEK, editor sociálních sítí Českého rozhlasu Plus

Na Twitteru. Jaké podle vás budou vztahy mezi Spojenými státy a Evropou po zvolení Donalda Trumpa americkým prezidentem? Tak tedy 53 procent hlasujících si myslí, že horší. 43 procent, že stejné. 4 procenta lepší. A ještě z Facebooku jeden ohlas od pana Jiřího Pravdy: "Mám dojem, že tyhle americké volby jsou přečeňované, stejně jako Brexit."

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak pravda na konec od Mariána Vojtka a sociálních sítí. Mluvili jsme také s odborníkem na Spojené státy Janem Bečkou. Oběma děkuji, na shledanou.

Jan BEČKA, politolog z katedry severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Na shledanou.

Marián VOJTEK, editor sociálních sítí Českého rozhlasu Plus

Na slyšenou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A Tomáš Pavlíček se od mikrofonu loučí. Těším se zase v příštím pořadu Radioforum.

Jakub El-Ahmadieh: Trump? Daně teď mohou zamířit prudce dolů

9.11.2016 roklen24.cz str. 00 Rozhovory, Ekonomika, Svět, Homepage, Zprávy Top

Josef Němeček

Finanční trhy zasáhl šok, předvolební průzkumy zcela selhaly. Rétoriku „vše vyřeším“ bude těžké naplnit. Na co zásadního ale skutečně dojít může, je výrazné snížení daní ve Spojených státech. Podle mých informací republikáni ovládnou post prezidenta i obě komory Kongresu, řekl v rozhovoru exkluzivně pro Roklen24 expert AMO na americkou zahraniční politiku Jakub El-Ahmadieh. Také pro banky Wall Street Trump vůbec nemusí být špatnou kartou...

Trumpova agenda byla podle Jakuba El-Ahmadieh poměrně vyprázdněná – a tak ten má větší prostor v budoucnu tvrdit, že v prezidentské funkci právě plní, co slíbil před volbami. Na druhou stranu – jeho přístupem bylo „vše vyřeším“ – což stěží.

Klíčovým bodem Trumpovy kampaně směrem americké ekonomiky ale byl slib snížení daní. „K němu by teď skutečně mohlo dojít. Pokud jsou mé informace správné, republikáni ovládnou post prezidenta i obě komory Kongresu. Paul Ryan není Trumpův šálek čaje, ale za to je velký propagátor snižování daní,“ upozorňuje pro Roklen24 El-Ahmadieh s tím, že konstelace je v tomto směru mimořádná. Kdo na tom vydělá a kdo o kolik přijde? Dočtete se níže.

Jakub El-Ahmadieh, který je analytikem Asociace pro mezinárodní otázky (AMO) se specializací na Blízký východ a americkou zahraniční politiku, vydal v rámci AMO podrobnou analýzu „Ekonomika jako téma v amerických prezidentských volbách“. Na tomto místě krátce vybíráme klíčová témata v souvislosti postojů Donalda Trumpa.

Trump zvolen prezidentem USA, Clintonová uznala porážku

Trump, banky a Wall Street

Klíčovým tématem je velká regulační norma z roku 2010, nová regulace bank pod názvem Dodd-Frankova reforma. Trump by tento zákon výrazně omezil nebo nejlépe celý zrušil (Clintonová naopak ještě rozšířila jeho dopady). Regulace bank podle Trumpa škodí ekonomice.

Trumpův vztah s Wall Street není podle Jakuba El-Ahmadieh idylický a je předmětem častých spekulací, přesto mezi podporovateli Trumpa figuruje řada bankéřů. Jeho kampaň ale na bankovních penězích nebyla nikterak závislá. Celkově je postoj Trumpa k bankám přívětivější než Hillary Clintonové.

Trump a daně

Republikáni se bojí daní jako čert kříže a Trump není výjimkou, glosuje Jakub El-Ahmadieh. Postoje Trumpa směřují k tomu, že by snížil, či rovnou zrušil většinu daní. Benefitovali by nejbohatší. Americký federální rozpočet by přišel zhruba o pětinu příjmů – takže jeho představa bude jen stěží prosaditelná...

Trump, zaměstnanost a mzdy

Trump v posledním roce opakovaně otočil ve svém postoji k minimální mzdě. Poslední verzí je: o něco zvýšit. Trump i Clintonová se vyslovili pro zavedení placené mateřské dovolené v USA. „Spojené státy jsou jedinou vyspělou zemí, kde vláda novopečeným matkám negarantuje téměř žádné finanční zajištění,“ upozorňuje Jakub El-Ahmadieh.

Poměrně „velkohubý“ je Trump v otázce pracovních míst. Jeho navrhovaná opatření, mezi která patří snižování daní či investice do infrastruktury, povedou k nejvyššímu růstu americké ekonomiky od dob New Dealu. Expertům ale nepasují sliby poklesu daní a růstu investic při zachování sociálních programů Medicare či Medicaid. Jsme u otázky růstu zadlužení Spojených států.

Trump a státní dluh

Trump se hodlá zbavit zadlužení Spojených států v rozsahu 19 bilionů amerických dolarů během příštích osmi let. To v zásadě žádný z expertů na státní finance nepovažuje za reálné. V minulosti také Trump přišel s nápadem, nutit věřitele (v tomto případě USA) k přijetí jen částečného plnění za svou investici. Trumpovy kritici připomínají, že v minulosti sám Trump – vědom si své ekonomické síly – nebyl zcela otevřen plnému splacení svých dluhů. „Náznaky, že Spojené státy by dluhy nemusely zcela splácet, by do budoucna mohly kompromitovat věřitelskou důvěryhodnost USA,“ uzavírá ve working paperu AMO El-Ahmadieh.

Jakub El-Ahmadieh je analytikem Výzkumného centra AMO se specializací na Blízký východ a americkou zahraniční politiku.

Je doktorandem v oboru mezinárodní teritoriální studia na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze. Magisterské studium absolvoval v oboru americká studia tamtéž (2015). Zároveň studuje na Právnické fakultě UK, kde se zaměřuje na cizinecké a imigrační právo.

S AMO spolupracuje od roku 2015.

URL| <http://roklen24.cz/a/iW4ta>

Trump využil frustrace voličů

9.11.2016 Lidové noviny str. 04 Volby v USA
ROBERT SCHUSTER

Američané jsou zvyklí, že jsou silní a všude první.

Opačná situace u nich vyvolává rozčarování, vysvětluje amerikanista Miloš Calda z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, proč se do amerického prezidentského finále dostal Donald Trump.

* LN Barack Obama odchází po osmi letech z Bílého domu. V jaké kondici jsou dnes Spojené státy?

Řekl bych, že ve vnitřní a ekonomické politice byla jeho vláda relativně úspěšná. Hlavně ve srovnání s rokem 2009, kdy nastupoval do úřadu. Velké korporace a banky tehdy byly před krachem a Obama se rozhodl, že do nich nalije peníze, aby je zachránil. V zahraniční sféře jeho bilanci pozitivně nevidím. Chybou byla snaha o „restart“ ve vztazích s Ruskem. Možná to bylo dobře míněno, ale v konečném důsledku jsou dnes jejich vztahy nejhorší za několik posledních let. Další věc, která se příliš nepovedla, je podpora takzvaného „arabského jara“. Situace na Blízkém východě rozhodně není lepší ve srovnání s okamžikem, kdy se Obama ujímal vlády.

* LN Navzdory statistikámoklesající nezaměstnanosti si ale řada Američanů stěžuje na rostoucí chudobu...

V Americe se zostřil konkurenční boj na pracovním trhu. Nezasáhl pouze chudinu, ale pod heslem globalizace také nižší střední vrstvu a tovární dělníky, což byli největší Trumpovi stoupenci. On dokázal podle mého názoru velice obratně rozpoznat, že v elektorátu je nějaká skupina nahněvaných bílých mužů, jimž ujel vlak a kteří mají pocit, že jiní bohatnou, zatímco oni chudnou. Pozorovatel se nezbaví pocitu, že Amerika již není tím, čím bývala, na což právě Trump mířil svým ústředním heslem „Make America great again“. Je tam rozšířený pocit ústupu ze slávy, k čemuž přispěl svou rétorikou i Obama, když na začátku svého prvního

mandátu prohlašoval, že nelze očekávat, že Amerika bude pořád vedoucí ekonomikou světa. Američané jsou ale zvyklí na to, že jsou jedničky, takže to mohlo být pro část lidí frustrující.

* LN Zanechá agresivní kampaň stopy na politickém systému? Trump dal najevo, že výsledek neuzná, pokud nevyhraje...

Pokud jde o uznání nebo neuznání výsledků, vzpomenu si na rok 1960, kdy v kampani porazil demokrat John F. Kennedy republikána Richarda Nixona. Dělo je sto tisíc hlasů, což je vzhledem k počtu amerických voličů minimální rozdíl. Jsou státy, kde je v případě těsných výsledků nařizováno přepočítání hlasů. Při duelu Kennedyho s Nixonem hrál rozhodující roli stát Illinois, který neměl nejlepší pověst, pokud jde o čistotu voleb. Nicméně Nixon tehdy prohlásil, že nechce rozvracet soudržnost státu, a výsledek respektoval. A ještě si možná leckdo pamatuje volby v roce 2000, kdy získal demokrat Al Gore více hlasů než republikán George W. Bush. Gore požadoval přepočítání hlasů, k čemuž měl vzhledem k potížím s mechanickými hlasovacími zařízeními své důvody. Přepočítávání hlasů zastavil Nejvyšší soud USA a Gore toto rozhodnutí přijal. Žádná země na světě není zcela imunní vůči problémům s organizací voleb.

* LN Zažily Spojené státy již v minulosti podobnou kampaň?

Vybavuje se mi souboj z roku 1964, kdy se objevovaly velmi silné útoky na republikánského kandidáta Barryho Goldwatera. Demokraté ho obviňovali, že jeho zvolení by mohlo vést k třetí světové válce. Něco podobného se odehrálo i v roce 1976, kdy proti sobě v primárkách stáli Gerald Ford a stoupající hvězda republikánů Ronald Reagan. Ten byl také protitáborem obviňován, že jeho zvolení bude znamenat válku. A stejný přístup uplatňovali demokraté i vůči Trumpovi.

* LN Od Trumpa se distancovala řada vůdčích osobností Republikánské strany. Bude to mít nějaký dopad na stranu?

Americké strany jsou silně decentralizované a schvalování kandidátek je plně v rukou členské základny, která uplatňuje svůj vliv při primárkách. Tady nesmíme zapomínat, že primárky neodrážejí celkové voličstvo, ale chodí k nim přesvědčenější nebo zarytější příznivci strany. Já jsem čekal, že v tradičně letní fázi kampaně, tedy v době následující po stranických konventech, se Trump posune do středu, ale nestalo se tak.

* LN Proč to neudělal?

Protože si nenechá do ničeho mluvit, což byla chyba. Ale on udělal řadu dalších chyb, kdy si například svými výroky o Rusku odcizil část amerických voličů, kteří pocházeli z Polska a Pobaltí, což je dvacet milionů potenciálních hlasujících. Chválit Rusko nebylo v očích lidí s touto historickou zkušeností od Trumpa moc prozřavé.

* LN Před posledními volbami se psalo o vlivu Tea Party na republikány i na celou americkou politiku. Je možné říct, že hnutí připravilo půdu Trumpovi?

Tea Party se v posledních měsících vůbec neprojevovala. Jejím hlavním mottem byl návrat k původním americkým hodnotám. Trump ale svou kampaň tímto způsobem nevedl. Pokud bychom si udělali analýzu toho, jestli je Trump pravicový, nejsem si jist, k čemu bychom dospěli. On sice hlásá hospodářskou soběstačnost a Tea Party byla také izolacionistická, ale jejím cílem bylo vrátit Ameriku k původním kořenům, snižovat daně, odbourávat přerozdělování peněz státními agenturami a podobně. Úspěch Tea Party pramenil i z toho, že z dnešního pohledu jsou obě tradiční americké strany od sebe nerozeznatelné, čímž se otevírá prostor pro někoho dalšího. A letos jím byl právě Trump.

* LN Hrál v uplynulé kampani roli nějaká výraznější, specifická voličská skupina?

Neřekl bych, že by letos byly preference různých částí společnosti předem neznámé. Vědělo se, že pokud by směli volit pouze muži nebo pouze ženy, byly by výsledky jednoznačné ve prospěch buď Trumpa, nebo Clintonové. Dalo se také odhadnout, že v oblastech s chátrajícím průmyslem a na venkově bude nadprůměrně silný Trump. Stejně tak to, že univerzitníměsta, černošští voliči nebo Hispánci budou na straně Clintonové. Myslím, že Trumpově týmu šlo hlavně o to, znechutit voliče demokratů natolik, aby k volbám nepřišli. Oni si uvědomovali, že pokud by všichni potenciální podporovatelé Clintonové přišli, byla by na tom

lépe než Trump. Považuji ale za zajímavé, že u Clintonové nebyl rozhodujícím trumfem apel na její ženství, a to přesto, že byla první ženou, která se dostala takto daleko. Před několika lety by to možná bylo ještě klíčové téma. Tak jako bylo před osmi lety důležitým tématem, že Barack Obama se může stát prvním černošským prezidentem v dějinách země.

„Pokud vyhraju, budu své povinnosti plnit, jak nejlépe umím,“ řekla včera novinářům demokratka a bývalá ministryně zahraničí Hillary Clintonová poté, co odvolila ve svém domovském městě Chappaqua ve státě New York.

„Dnes vracíme Americe její velikost,“ napsal včera velkým písmem na svůj twitterový účet republikán a miliardář Donald Trump krátce po zahájení voleb.

„Je to pro mě neuvěřitelná čest, hlasovat pro svého otce. Udělá pro Ameriku tolik dobrého!“ napsal podle médií Trumpův syn Eric v komentáři ke snímku volebního lístku na Twitteru.

Graf

Vývoj preferencí voličů

Clintonová

Trump

únor až červenec stranické primárky

18.-21. 7. konvent republikánů

25.-28. 7. konvent demokratů

26. září 1. debata

9. října 2. debata

19. října 3. debata

28. října FBI oznámila, že bude zkoumat další soukromé e-maily Clintonové z doby, kdy byla ministryně zahraničí, a to pro podezření, že obsahují tajné informace

6. listopadu FBI oznámila, že u nově objevených e-mailů nic nenasvědčuje tomu, že by Clintonová porušila zákon

48,5 procenta

44,9 procenta

Zdroj: Data serveru FiveThirtyEight, který analyzuje průzkumy veřejného mínění napříč Spojenými státy

Foto autor| FOTO ČTK/AP

Foto popis| Demokracie je jistota. Emily Chatburnová, která učí žáky 3. třídy na místní základní škole, vhadzuje vyplněný volební lístek do urny v rekreačním centru ve městě Boulder na předměstí Denveru v Coloradu. „Snažím se pochopit obě strany. Myslím si, že bude velmi zajímavé sledovat, co se stane,“ komentuje rozvrácenou americkou politiku. Doufá, že ať už bude prezidentem kdokoliv, princip brzd a protiváh zajistí, že každý nájemník Bílého domu se bude rozhodovat správně.

Foto popis| Amerikanista Miloš Calda

Postavit proti Trumpovi Hillary byla taktická chyba

9.11.2016 respekt.cz str. 00 respekt.cz

Magdaléna Fajtová

O amerických volbách s Kryštofem Kozákem z Institutu mezinárodních studií Univerzity Karlovy

Americkým prezidentem se 20. ledna příštího roku nečekaně stane Donald Trump. A do té doby budou svět zaměstnávat otázky, co jeho úřadování přinese nejen Spojeným státům. „V zemích jako Írán nebo Severní Korea by mohly vzniknout názory, že dráždit Trumpa se nemusí vyplatit. To je ale z mého pohledu jediná pozitivní věc, kterou by jeho vítězství v prezidentských volbách mohlo přinést,“ říká Kryštof Kozák, vedoucí Katedry amerických studií při Institutu mezinárodních studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. Co Trumpovo vítězství znamená pro Ameriku?

Myslím, že pro Spojené státy to znamená trochu šok. Spousta lidí si po volebním překvapení musí zvykat na představu, že to, co se dlouho jevílo jako velice krutý žert, je realitou, která je navíc poměrně nevypočitatelná. Spousta lidí začala hledat detaily Trumpova programu, ale našli často jen vágní formulace a dost pofiderních a nerealistický projektů - jako je vystěhování dvanácti milionů lidí, stavění obřích zdí a vyřešení problému takzvaného Islámského státu za čtrnáct dní. Teď je potřeba počkat hlavně na to, až se objeví nějaká jména nejbližších Trumpových spolupracovníků, případně lidí, o kterých se uvažuje na ministerské posty a klíčové pozice v exekutivě. Pak bude jasnější a uchopitelnější, co se bude vlastně dít.

Kryštof Kozák • Autor: Archiv autora Jak situace ovlivní vztahy s Evropskou unií?

Na primární úrovni nesmíme zapomínat, že někteří evropští představitelé se v průběhu kampaně o Trumpovi vyjadřovali dost nelichotivě, jako například François Hollande. Teď spolu budou muset navázat alespoň trochu funkční vztahy. V rámci Evropské unie se dost pravděpodobně začne uvažovat o celoevropských projektech, například v otázkách bezpečnosti. Pro nás je Trump tak nevyzpytatelný, že pokud mají evropští lídři alespoň trochu zodpovědnosti, musí se začít připravovat na různé eventuality - včetně té, že americký prezident bude požadovat po Evropě dramatické navýšení vojenských rozpočtů a bude reálně vyhrožovat tím, že stáhne americké síly. A možná k tomu naopak nedojde a ukáže se, že to byla jen rétorika kampaně. V tuto chvíli je opravdu velmi těžké předvídat. Každopádně ani na osobní úrovni nebude mít Trump příliš jednoduchou cestu k některým evropským lídrům - na rozdíl od svého předchůdce Baracka Obamy, který byl v Evropě velmi oblíbený.

Čtete také: Už naše trapné volby nejsou tak trapné? Povede Trumpovo zpochybňování účinnosti NATO až k růstu snah o vytvoření evropské armády?

Určitě to povede k posílení diskusí; otázka je, zda budou mít reálné výsledky. Za doby diplomatické roztržky s Georgem W. Bushem ohledně Iráku se o otázkách evropské bezpečnosti také mluvilo víc, ale nakonec z toho nic moc nebylo. Je opravdu otázka, nakolik Trump své výroky myslel vážně, a nakolik se v EU objeví vůle ukončit vnitřní rozpory a vytvořit složku kolektivní obrany. Jak se změní vztahy USA s Ruskem?

Vladimír Putin si přál, aby zvítězil Trump, otázka je, zda měl skutečně představu, že tihle dva silní muži si sednou ke stolu s mapou světa a vyřeší všechny palčivé problémy, nebo chtěl Ameriku prostě jen oslabit. Jsou lidé, kteří vidí potenciál pro dohodu, protože přichází nováček v mezinárodní politice, který přispěje ke vztahům s Ruskem novou optikou. To vyvolává mírné naděje. Spousta lidí se na druhou stranu domnívá, že tihle silní vůdci se budou hlavně snažit jeden před druhým neztratit tvář a vzájemné požadavky budou v symbolickém souboji stupňovat, aby ukázali, kdo je tím silnějším. Jaké budou první kroky Donalda Trumpa v úřadu prezidenta?

Po volbách se necítím v úplně dobré pozici cokoliv předpovídat, protože společně se spoustou kolegů jsme výsledkem voleb poměrně zaskočení. Předpovídat, co Trump udělá, je velký problém. Nikdo neví, co udělá; a to je vlastně součástí celého toho problému. Trump se tváří, že jeho nevypočitatelnost je kalkulem, jak udržet ostatní v nejistotě - ale vůči dlouhodobým spojencům to není férový přístup.

Autor: Profimedia, UPI Proč měl Trump takový úspěch?

Čeká nás ještě podrobná analýza volebních výsledků. Jedna z tezí, o kterých se začalo mluvit, je určité podcenění vzteku a nespokojenosti americké veřejnosti s politikou. Když Trumpa srovnáte s Hillary Clinton, byl jednoznačně kandidátem změny, zatímco Clinton byla kandidátkou pokračování nastavené cesty. Trump dokázal oslovit všechny našťvané voliče, kteří chtějí radikálnější formu politiky. Tato myšlenka je v amerických volbách tradičně velmi populární. Obama vyhrál volby se stejným příslibem změny a zásadnější proměny v americké politice. Pokud bychom volby viděli touhle zjednodušenou optikou změna vs. pokračování, pak Donald Trump skutečně představuje určitou změnu. Nepochybně přinese do politiky nové nápady a myšlenky, i když ne nutně pozitivní. Je také překvapivé, že Trumpa volilo tolik žen. A to i po zveřejnění jeho nahrávek a výroků. Nepředpokládalo se, že Trumpa podpoří, ale naopak že u voliček bude mít výrazný náskok Hillary Clinton. To je důležitý faktor, který částečně vysvětluje to, co jsme právě viděli. Bude mít Trumpovo vítězství i nějaké pozitivní důsledky?

Je dost možné, že v některých situacích jeho nevyzpytatelnost a potenciální agresivita může vést k tomu, že někteří aktéři mezinárodních vztahů se budou chovat opatrněji, protože nebudou schopni předpovědět Trumpův další krok. V zemích jako Írán nebo Severní Korea by mohly vzniknout názory, že dráždit Trumpa se nemusí vyplatit. To je ale z mého pohledu jediná pozitivní věc, kterou by jeho vítězství v prezidentských volbách mohlo přinést. Čeho se naopak obáváte?

Několika věcí. V momentě, kdy se začne rozpadat iluze, že Trump je schopen i s podporou parlamentu skutečně udělat Ameriku zase velkolepou, jak slíboval, dost pravděpodobně začne hledat vnitřní nepřátele. Tu nespokojenost, která se dříve nebo později vynoří, bude chtít zacílit na ohrožené skupiny. A obávám se, aby se obětí téhle dynamiky nestali právě ilegální imigranti. Mohou Trumpovi posloužit jako hromosvod. Nepůsobí dojmem, že by polarizovanou Ameriku sjednocoval. A v případě jakýchkoliv neúspěchů začne obviňovat určité sociální skupiny – čímž bude společnost dál štěpit a polarizovat.

Čtete také: Jan Švejnar: S Trumpem přijde izolace od světa Čím si vysvětlujete atraktivitu letošních amerických voleb?

Myslím, že to je Trumpova zásluha. Dominoval novinovým titulům, byl vidět. Za kampaň zaplatil výrazně méně než Hillary Clinton, přesto ji dokázal porazit. Ta vysoká účast je vlastně citována jako jedna z příčin Trumpova vítězství. Jeho voliči prokázali překvapivou zodpovědnost. Možná tam hrálo roli to, že Clinton byla velmi neoblíbenou kandidátkou a už svou existencí provokovala Trumpovy potenciální voliče, aby nezůstali chladní a k urnám přišli. Clinton se snažila, v debatách vedla solidní kampaň. Nicméně se jí nějak nepodařilo formulovat atraktivní a dostatečně silnou myšlenku, která by zaktivizovala její voliče. Spousta jejích příznivců nebyla nadšená. Byli mezi nimi i podporovatelé Bernieho Sanderse, kteří jí sice nakonec většinou hlas dali, ale nebyla tam velká míra emocionální ani osobní angažovanosti. Hillary Clinton dostala hlasy z rozumu, ale na emocionální to nebyl takový zásah, jakého dokázal využít Trump.

Bernie Sanders • Autor: REUTERS Říkal jste, že Hillary Clinton nebyla oblíbená, ale to platí i pro Trumpa. Jak je možné, že ve finále prezidentských voleb proti sobě stanuli tak slabí kandidáti?

Původ to má už v primárkách. U republikánů nastala situace, kdy ostatní kandidáti nepochopili závažnost Trumpovy existence. Vyplývali spoustu peněz a energie na to, aby se zničili navzájem. To je třeba případ Jeba Bushe a Marca Rubia, kteří za kampaň utratili poměrně vysoké částky, ale z té sumy šlo minimum na to, aby se snažili najít Trumpova slabá místa a nějak brutálněji na ně zaútočili - byť jich bylo a pořád je hodně. Podcenili, jak svůdné budou pro americkou veřejnost jeho vágní, zjednodušující a do určité míry i nenávislné Trumpovy myšlenky. A demokraté?

U demokratů byl zase velmi těsný souboj mezi Clintonovou a Sandersem. Slyšel jsem i názory, že pokud by proti Trumpovi nastoupil Sanders, měl šanci ho porazit. Je to spekulace, nicméně důležité je, že i Bernie Sanders představoval změnu. Jeho pozice byly na americkou politickou scénu poměrně radikální, nicméně podobně radikální jako ty Trumpova. Sanders sám hovořil o nutnosti dramatictějších proměn ve fungování systému. Teď se ukazuje, že elity demokratické strany, které organizovaly primárky, byli lidé, kteří Sanderse nechtěli. Snažili se, aby se nestal vyzývatelem Trumpa. Dnes už můžeme tvrdit, že postavit znovu Hillary Clinton - která prohrála v primárkách s Obamou a už tehdy tedy byla pro voliče méně atraktivní - byla taktická chyba a snaha o naplnění nějakých osobních ambicí. Na druhou stranu všechny průzkumy říkaly, že není nereálné, aby Clinton vyhrála. Rozdíl nebyl tak velký a klidně se mohlo stát, že zvítězí. Kdyby demokraté věděli, jak je Trump nebezpečný, mohli vybrat člověka, který se mu postaví lépe. Mohli to předvídat?

Hillary Clinton byla vnímána jako představitelka politického a ekonomického establishmentu. I Trump je do jisté míry součástí establishmentu, ale jeho rétorika byla od počátku útočná, antiintelektuální a antielitářská. Americkému Kongresu věří něco kolem šesti procent lidí, to je neuvěřitelně nízké číslo. Mohlo to napovědět, že Američané chtějí změnu, a ne pokračování.

Voliči Hillary Clinton • Autor: Profimedia, Zuma Press - News

URL| <https://www.respekt.cz/politika/postavit-proti-trumpovi-hillary-byla-takticka-chyba>

Atentát na Trumpa? Frustraci demokratů by nevyřešil, říká amerikanista Kozák

10.11.2016 lidovky.cz str. 00 Zprávy / Svět
Lidovky.cz, Jakub Fajnor

Vítězství Donalda Trumpa v klání o post prezidenta USA se nečekalo. Nepředvídatelnost jeho aktivity ve funkci ale vyvolala množství otázek. Bude schopen sjednotit USA? Dodrží například všechny své plány z předvolební kampaně? „Pokud začne naplňovat svůj volební program, zeď mezi ním a příznivci Clintonové se zvětší,“ neskryval skepsi v on-line rozhovoru pro Lidovky.cz amerikanista Kryštof Kozák.

Možný by podle něj byl i scénář, ve kterém půjde Trump proti republikánům, kteří v kampani vystupovali proti němu a bude tedy dále tříštit politické prostředí. „Obzvláště kruté je to k demokratům, kteří se ještě před rokem a půl Trumpovi smáli. Jejich frustrace musí být obrovská. Atentátem by si ale nepomohli,“ reagoval Kozák v rozhovoru na dotaz čtenáře, který naznačoval, že by se nemusel vítěz voleb dožít inaugurace.

Zajímavé bude sledovat, jak se postaví ke svým předvolebním slibům. Pokud podle šefa katedry severoamerických studií na Fakultě sociálních věd UK bude v prosazování svého programu důsledný, je demonizace Trumpa namístě. „Doufáme, že ustoupí ze své rétoriky i některých předvolebních slibů a ukáže se jako pragmatik a oportunist,“ napsal Kozák v jedné z odpovědí v on-line rozhovoru .

I kdyby to tak bylo, přesto předpokládá, že minimálně ilegální imigranti na Trumpovo vítězství doplatí. „Jsou ideálními obětními beránky, protože se nemohou nijak bránit,“ myslí si Kozák. Dodal také, že starší bílí muži jejich práci ale dělat stejně nebudou.

Těch se týkalo i další rozvedené téma. Podle amerikanisty je úspěch u skupiny bílých mužů zprávou o tom, že se cítili pod tlakem. „Postupně ztráceli svoje dominantní ekonomické, politické i sociální postavení. Místo aby se s tím pokusili vyrovnat jako muži, pokouší se vrátit do minulosti,“ odpovídal na dotaz o přehlížených bílých mužích Kozák.

Rozhovor se dotkl i zahraničněpolitických témat. Neznámou je především budoucí vztah mezi prezidentem Trumpem a jeho ruským protějškem Vladimírem Putinem. „Mají podobný styl. Při případném střetu obou velmocí by to vedlo k poměřování, kdo je drsnější,“ napsal amerikanista. Dodal, že vztah s Ruskem může sklouznout k tomu, že zkušenější politik Putin bude Trumpa tlačit k pro USA nevýhodným dohodám. InsertSingleVideo

V tomto směru bude podle něj důležité sledovat vývoj otázky Krymu. „Nemyslím, že je reálné poloostrov získat pro Ukrajinu bez rizik jaderného konfliktu. Je tedy otázka, zda to Trump dokáže alespoň za něco hodně dobrého vyměnit,“ domnívá se expert na americkou politiku.

Obecnou výhodou v jednání s dalšími mezinárodními hráči pro Trumpa má být jeho nevyzpytatelnost. Pokud nebudou vědět, jak se zachová, odradí to potenciální agresory od vojenských akcí. „Obdobně Reagan prý předstíral, že je šílený, aby se Sověti báli provokovat,“ přirovnal Trumpa k jeho předchůdci z osmdesátých let Kozák. Dodal ale, že Trumpovu zahraniční politiku opravdu otestuje až vyhocení některé reálné krize. „Nejpozději na jaře v nějaké formě přijde,“ předvídal v rozhovoru amerikanista.

URL| http://www.lidovky.cz/atentat-na-trumpa-frustraci-demokratu-by-nevyresil-rika-amerikanista-kozak-17b-zpravy-svet.aspx?c=A161110_154829_ln_zahranici_fas

Budoucí působení Donalda Trumpa

10.11.2016 CRo Plus str. 01 17:10 Den podle...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak to vypadá, že skutečně zítra přijede svatý Martin na bílém koni, jak vyplývá i z toho, co vám teď řekl Aleš Kouba. A já vás teď zvu ale na procházku po Dnešním dni podle ... Jak se bude líbit Donaldu Trumpovi jeho nový hotel Bílý dům? A nakolik bude schopen se vyrovnat s washingtonskou kavárnou? Jak dopadne další Trumpův stavební projekt, budování zdi na hranicích s Mexikem. Proč se budou opakovat senátní volby v Mostu? Hnutí Starostové chtělo udělat čest svému druhému názvu Nezávislí a odtrhává se od TOP 09. Co ho to bude stát? Která pouta spojují nebo přímo svazují Rusko a Izrael? To si řekneme, na okraji návštěvy Dmitrije Medveděva v Izraeli. Víte, co to znamená rudý karafiát na klopě? Pokud ne, tak se nechte překvapit ke konci pořadu. No, a na úplný závěr se rozezní zvonění dokumentárního divadla. Přeji vám dobrý poslech.

Před pár vteřinami na dveře Bílého domu zaklepal, zazvonil, nebo jak se tam zvaný návštěvník dostává, jistý Donald Trump. Za dveřmi už byl nachystaný jakýsi Barack Obama, který ho pozval na prohlídku prostor, jež mu už za pár týdnů uvolní. Tahle téměř realitní scéna, no, koneckonců realitní magnát do ní dobře zapadá, předznamenává předávání moci ve Spojených státech po včerejším vítězství Donalda Trumpa v prezidentských volbách. Ale soudě podle ohlasu v ulicích to zrovna hladký proces nebude.

/ Ukázka /

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor.

Takhle trochu zrepované protesty proti Trumpovu zvolení se rozhořely nejméně v pětadvaceti amerických velkoměstech. A zapojily se do nich desetitisíce lidí. Přípravy nového Trumpova týmu označují analytici za dobu maximální zranitelnosti. Na lince je ředitel University of New York in Prague Jiří Pehe. Dobrý den.

Jiří PEHE, ředitel University of New York in Prague

Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Jak tedy bude probíhat, a teď myslím ze začátku hlavně technicky, to střídání stráží v Bílém domě?

Jiří PEHE, ředitel University of New York in Prague

To střídání stráží probíhá tak, že se samozřejmě na tom nejprve civilizovaně dohodnou odcházející a přicházející prezident, pak nastoupí realizační týmy, které nového prezidenta, který, které se seznámí nejenom s tím, co budou přebírat v Bílém domě, ale také na různých ministerstvech a podobně. Čili jde o celou administrativu. A ten proces je poměrně složitý, ale zatím se už to podařilo stihnout v těch zhruba dvou měsících, které jsou k tomu třeba, i když, pravda, v některých případech se jednalo o přechod dosti turbulentní, kdy skutečně s těmi lidmi, co odcházeli, byly vyházeny i, i počítače, nábytek a tak dále, což bylo zejména ...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

To se stalo kdy? To se stalo kdy?

Jiří PEHE, ředitel University of New York in Prague

Což bylo, když přicházel do funkce George Bush mladší. Tam, tam ten předěl byl opravdu až takto radikální na některých, na některých úřadech.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Ale to teď bude hladší podle vás? Bude to takové, dejme tomu, distingované? Když tam je Barack Obama.

Jiří PEHE, ředitel University of New York in Prague

Já myslím, že nedávalo by asi velkého smyslu pro Donalda Trumpa, aby se zachoval tímto způsobem. On navíc není prostě tak ideologicky motivován, jako byl George Bush, kde skutečně šlo o ten předěl mezi, mezi demokra..., dlouhou demokratickou vládou Billa Clintona a nástup amerických neokonzervativců, které on reprezentoval, a toho republikánského establishmentu, který na Clintona dlouhodobě útočil. Takže tady, tady, protože Clinton není, protože, pardon, Trump není úplně typickým představitelem Republikánské strany, tak to bude spíše v té osobní rovině. A on je to pragmatik, takže si myslím, že se to celé odehraje také poněkud pragmatičtěji.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Jak jste říkal, tak obvykle to každý za ty dva měsíce stihnul. Ale na druhou stranu, je pravda, že Donald Trump moc s tím vítězstvím nepočítal, nebo já nevím, třeba byl pověřivý, takže si ani žádný velký tým nenachystal?

Jiří PEHE, ředitel University of New York in Prague

No, já nevím, do jaké míry s tím počítal, nepočítal. On je to muž velkého ega, který si porážky nerad připouští. Takže určitě nějaký tým, který byl připraven pro tu případnou tranzici, pro ten přechod měl. A divil bych se, kdyby, kdyby alespoň základní osu, kostru toho týmu neměl člověk jaksi s Trumpovou zkušeností z velkého byznysu připraven. Takže pokud ho neměl nějak detailně připraven, tak určitě se svými zkušenostmi bude schopen tohoto úkolu se poměrně rychle zhostit. Navíc je obklopen lidmi, kteří to jistě zvládnou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, teď se podívejme ještě na osobnost Baracka Obamy. On se hodně osobně angažoval v kampani Hillary Clintonové. A nakonec, jak víme, ta snaha vyšla naprázdno. Čím si to vysvětlit?

Jiří PEHE, ředitel University of New York in Prague

No, tak tam jsou dvě úrovně. Ta jeho, to jeho angažmá. A taky, proč to nevyšlo. Za prvé si myslím, že on se angažoval proto, že samozřejmě zvolení Clintonové by zaručilo, že budou pokračovat některé důležité výdobytky té jeho vlády, zejména takzvaná Obamacare, tedy ta, ta zdravotnická reforma, která je pro něho hodně důležitá. A Trump sliboval ve volební kampani, že pokud se dostane do Bílého domu, tak ji okamžitě zruší. A to by pro Obamu byla opravdu velká rána. Takže on, tam bylo hodně v sázce a také samozřejmě jde o jakousi, jakýsi odkaz, který by asi lépe, o který by lépe pečovala Clintonová, než o něj bude pečovat Trump, který neměl příliš mnoho hezkých slov pro Obamu. A pokud jde o to, proč neuspěl ...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Ano.

Jiří PEHE, ředitel University of New York in Prague

Tak to bych řekl, že nesouvisí do té míry s Obamou, jako to souvisí se samotnou Clintonovou. Já jsem zaslechl před, před, myslím, že včera analýzu, nebo, nebo výrok bývalého prezidenta českého Klause, který prostě prohlásil, že ta porážka Clintonové je, je krutou porážkou Obamova prezidentství, nebo Obamy. Ale podíváme-li se na čísla, což také mohl Václav Klaus udělat, tak zjistíme, že Obama je v současnosti třetím nejpopulárnějším americkým prezidentem v historii, v moderní době, kdy odchází z úřadu. Tedy po Ronaldu Reaganovi a Billu Clintonovi. Má velmi vysoká čísla ...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, ale možná, promiňte, že vás přerušuji, ale možná, že to souvisí spíš s jeho osobností, než s tím, co vlastně prosadil nebo neprosadil. Co myslíte?

Jiří PEHE, ředitel University of New York in Prague

No, on je populární právě jako osobnost, takže tam bych si myslel, že asi ta reakce, ta, ta porážka Clintonové nesouvisela s Obamovou osobností. Dokonce si myslím, že kdyby Obama kandidoval znova, tak on by, on by Donalda Trumpa porazil. Ale souvisí to spíš s tím, že prostě Demokratická strana nenašla toho správného kandidáta. A že obecně levice, nejen ve Spojených státech, demokratická levice, což je Demokratická strana, ztrácí prostě ty tradiční voliče z dělnických profesí, protože není schopná nějakým způsobem je oslovit, nebo je ujistit, že v tom procesu globalizace, který se jich tak dotýká, bere jim práci a podobně, že je schopna najít nějaké řešení. Takže nakonec tyto voliče takřkajíc ukradne populist, který, který se chová jako spasitel.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, vy jste to už trochu naznačil. Ale mě by zajímalo, kdybyste to vzal vcelku, co vlastně bude s hlavními reformami Baracka Obamy? Kromě té zdravotnické Obamacare tady byla ještě léta připravovaná smlouva TTIP a k tomu bych ještě připojil tu jadernou dohodu s Íránem. Dá se předpokládat, že všechno tohle spadne pod stůl?

Jiří PEHE, ředitel University of New York in Prague

Pokud jde o tu transatlantickou obchodní dohodu, tak domnívám se, že ta asi pod stůl spadne, protože ta bude pro Trumpa tím nejjednodušším terčem. On bude mít větší problém s tím, aby znovu vyjednal, nebo změnil, popřípadě zrušil ty již existující dohody, jako je nafta nebo dohoda s východní Asií. To bude těžší, protože tam jsou určité smluvní podmínky. A pokud by to Spojené státy jednostranně vypověděly, tak to může mít pro ně ekonomické dopady, které určitě Trump nebude, nebude chtít, nebo je aspoň bude zvažovat. Pokud jde o ty, pokud jde o dohodu s Íránem, i tam to bude těžší, protože to nebyla jenom dohoda vyjednaná Spojenými státy, ale bylo tam několik, několik zemí, které se v tom angažovaly. Jistě se dá, jistě by bylo možné, že od toho Spojené státy ustoupí. Ale musíme si počkat, protože to je komplexní věc, o které se lépe mluví, nebo snadněji mluví, když jste kandidátem na prezidenta, než když jste prezidentem. A máte okolo sebe celý ten aparát, který zřejmě bude Trumpovi vysvětlovat, že to nemusí být to nejmoudřejší rozhodnutí. A může to mít opět určité důsledky, které nakonec budou mít ty ekonomické dopady.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Které by žádná strana neoznačila za příjemné. Tolik ředitel University of New York in Prague Jiří Pehe. Děkuji vám, na shledanou.

Jiří PEHE, ředitel University of New York in Prague

Na shledanou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Hurikán Trump jako první zasáhl sousední zemi, Mexiko. Srazil tamní peso a vůbec ekonomiku rozhýbal. Není divu. Už v předvolební kampani sliboval tento miliardář třiceti pětiprocentní clo na zboží, které americké společnosti jako automobilka Ford anebo výrobce klimatizací Carrier vyrábějí v Mexiku. Současně chtěl postavit na hranicích s Mexikem zeď. A tu měli platit, jak známo, sami Mexičané. Tamní politici už dopředu chystali krizový plán. Ale teď se snaží velkého souseda nepohněvat. Mexičtí politici naznačují vztahy, označují vztahy s USA za strategické a jsou prý připraveni s novou hlavou Spojených států spolupracovat. Ovšem, že by sami přikládali cihlu k cihle na zdi, oddělující obě země, tak to ani náhodou. Jak zatím dopadlo na americkou ekonomii..., na mexickou ekonomiku vítězství Donalda Trumpa? Zeptal jsem se Jakuba El-Ahmadieha z katedry severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.

Jakub EL-AHMADIEH, katedra severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Největší dopad samozřejmě teďka krátkodobě je jednak teda v té měně, jak jste zmínil. Pak samozřejmě to byly akciové trhy, ale to se spíš týkalo Asie, protože Asie taky očekává nějaké komplikace. Já si myslím, že úplně nic konkrétního teďka v těch dvou dnech jakoby vnitřně v Mexiku úplně vyjmenovat nejde. Ale uvidíme jakoby v příštích pár dnech, jak se k tomu vlastně, jak se k tomu postaví ta mexická politická reprezentace. Protože ta se vlastně už před těmi volbami k Trumpovi vyjadřovala kriticky. Takže možná vlastně i s tímhle bude v příštích dnech a týdnech nějaký problém. Že oni vlastně budou muset nějak přehodnotit ten svůj postoj, který měli předtím. Protože chtě nechtě s ním spolupracovat budou muset.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Oni už nějaká vstřícná slova, tak diplomatická slova jaksi používají. Ale já se teď ještě podívám na tu americkou stranu. Je možné, že Trump skutečně splní ta předvolební slova a skutečně uvalí daň na zboží, které třeba americké firmy vyrábějí v Mexiku a pak ho vyvázejí zpátky na americký trh?

Jakub EL-AHMADIEH, katedra severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Abych se upřímně přiznal, tak to je hrozně těžké odhadnout. Protože samozřejmě víme, že Trump v kampani řekl celou řadu prohlášení. Spousta těch věcí si protirečila, takže si můžeme být jisti poměrně tím, že nenaplní všechno, protože to ani není možné. Nicméně jakoby otázka imigrace a otázka tady toho navrácení zaměstnanosti do Spojených států byla velkým tématem. Takže on určitě v tomhle ohledu jako nebude liberální a bude se snažit ty věci nějak zvrátit. Já osobně si myslím, že to samozřejmě nebude schopen i vzhledem k tomu, že samozřejmě ta spolupráce třeba v rámci nafty jakoby funguje na nějakém udržovacím režimu a úplně to jako zrušit by bylo jednak na dlouho, a jednak by to prostě bylo obtížné. A i na Spojené státy by ty dopady byly potenciálně negativní. Nicméně určitě se bude snažit omezovat tady ten trend liberalizace, který prostě za Obamy do jisté míry fungoval.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, a co se týče té zdi, tak třeba podle jedné z reportáží našich zpravodajů už stejně mezi oběma zeměmi nějaká zeď stojí. Na některých místech. Tam, kde je to možné. A jinde to, aspoň podle toho zpravodaje nedává smysl. Souhlasíte?

Jakub EL-AHMADIEH, katedra severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Já obecně souhlasím s tím tvrzením, že samozřejmě stavba té zdi, jak to Trump navrhoval, je, je prostě nereálné. Protože, protože jednak ta mexicko - americká hranice je poměrně dlouhá, to by bylo strašně nákladné. A jednak já teda nevím, jestli nemám trošku starší statistiky, ale několik měsíců zpátky jsem se dočetl, že vlastně většina těch ilegálních imigrantů se do Spojených států dostane jakoby legální cestou. To znamená letadlem, nebo v rámci prostě návštěvy příbuzných. To znamená, že jakoby ta představa, kterou Trump trochu vytvořil, že prostě na, na, podél mexicko - americké hranice jsou davy imigrantů, kteří čekají na to, až budou moct mezi tím plotem, který tam teďka na části těch míst, jak jste říkal, je, tak je prostě jako absurdní.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, a v jaké situaci je momentálně mexická politika? Je pravda, že prezident Nieto je mimořádně neoblíbený?

Jakub EL-AHMADIEH, katedra severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Ono celkově vzhledem k situaci, která panuje v Mexiku, to znamená, prostě nestabilní bezpečnostní situace kvůli, řekněme, obchodu s drogami a drogovým gangům, to je prostě dlouhodobá záležitost. Jak jste říkal, prezident je velmi neoblíbený. Ale je otázka, jestli kdyby tam byla nějaká jiná figura, tak vzhledem k tomu, k tomu, jaká je prostě ta společenská situace, jestli by se tohle vůbec jako mohlo změnit. Myslím si, že v případě, že by opravdu Trump do těch vzájemných vztahů, zvlášť v té ekonomické rovině nějak výrazně prostě sáhnul, tak by opravdu mohl v Mexiku vzniknout velký problém. Zvlášť tedy, já myslím teďka spíš v tom ekonomickém rozměru, protože, protože v Mexiku prostě ekonomická situace i teď je špatná. A kdyby ještě jim Američani začali házet klacky pod nohy, tak, tak to už by jako, já nechci tady jako říkat nějaký katastrofický scénáře, ale myslím si, že to by, to by opravdu zadělávalo na potenciálně velký problém.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Odhaduje Jakub El-Ahmadih z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.

Prezidenta čeká srážka s realitou

10.11.2016 Lidové noviny str. 03 Nový prezident
ROBERT SCHUSTER

Pokud budoucí americký prezident nesplní očekávání svých stoupenců, hrozí, že bude svádět vinu na druhé, říká amerikanista Kryštof Kozák z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.

* LN Čekali jste vítězství Donalda Trumpa?

To nečekal nikdo, ani řada odborníků ve Spojených státech. Teď je třeba podívat se, proč byly průzkumy tak nepřesné a poskytovaly zkreslený obraz skutečnosti.

* LN Už se aspoň tuší, proč tomu tak bylo?

Na definitivní odpověď je brzy, nicméně hovoří se o fenoménu, že spousta Trumpových příznivců při telefonických průzkumech veřejného mínění nepřizná svou skutečnou preferenci. To pak ovlivní celkovou statistiku a vytváří falešný dojem, že podpora pro Trumpa je výrazně menší, než jak odpovídá realitě.

* LN Co teď bude následovat? Přejde se po volbách jednoduše k dennímu pořádku?

Očekávám, že se bude postupovat standardní cestou, to znamená že členové Trumpova týmu v čele s bývalým guvernérem New Jersey Chrisem Christiem začnou jednat o předání ministerstev s lidmi z dosavadní administrativy. Do toho začne Donald Trump nominovat své kandidáty na nejdůležitější pozice budoucí vlády, mezi nimiž zcela určitě nebude chybět Christie, o němž se spekuluje jako o možném ministru zahraničních věcí.

* LN Nový prezident má pohodlnou většinu v Kongresu. Může své předvolební sliby uskutečnit bez větších problémů?

Má určitě lepší předpoklad pro prosazení své agendy, než měl po dobu svého mandátu Barack Obama. V průběhu kampaně bylo zřejmé, že ne všichni stojí pevně za kandidátem Trumpem. Na druhou stranu je možné, že republikánští zákonodárci si budou chtít Trumpa předcházet. Není to ale rozhodně tak, že Trump má automaticky zaručenu podporu v Kongresu pro všechny své představy. Je také jasné, že mezi kongresmany bude řada republikánů, kteří vůči novému prezidentovi zůstanou skeptičtí.

* LN Trump přišel v kampani s řadou kontroverzních návrhů. Jak moc je reálné, že se mu aspoň něco z toho podaří uskutečnit v praxi?

Jsou to spíše spekulace. Nemáme totiž záruku, že se bude nutně snažit co nejdříve uspokojit očekávání svých stoupenců a splnit maximum svých slibů. Řekl bych, že Donald Trump se bude muset začít dívat na svůj program nikoli optikou kandidáta, ale již zvoleného prezidenta a reálné politiky. Trumpovi nahrává, že jeho voliči mu nechají leccos projít.

* LN Nebudou chtít jeho příznivci vidět rychlé výsledky? Co když se nedostaví?

V takovémto případě by se mohl naplnit jeden z krizových scénářů. Na základě toho, co o Trumpově chování víme, je dost možné, že začne v případě neúspěchu hledat obětího beránka a ukáže na jinou skupinu lidí, již označí za viníka neúspěchu. To mohou být ilegální imigranti, mohou to být bankéři z Wall Street či zkorumpovaní politici.

* LN Jak bude vypadat Trumpova zahraniční politika?

Trump byl hodně nevyzpytatelný. Jednak chce stahovat vojáky ze světa, zároveň být tvrdší v jednáních se zahraničněpolitickými protivníky, což by zase naznačovalo větší nasazování vojáků v zahraničí. Podobných momentů lze u něj nalézt celou řadu. Trumpovi to dává určitou flexibilitu, kdy může tvrdit, že je stále v souladu se svým programem.

* LN Donald Trump má osobní vazby na střední Evropu. Bude vůči regionu vnímavější?

Je samozřejmě dobré, že Donald Trump ví, kde leží Česko, a že má nějaký vztah k regionu. To by se mohlo ukázat jako důležité v případě nějaké krize. Řada menších zemí tradičně bojuje o přízeň americké administrativy. Je dost možné, že pokud bude naše diplomacie kreativní, možná se podaří využít osobní vazby na Česko ke zlepšení přístupu do Bílého domu. Rozhodně bych to ale nepřeceňoval.

**

VÝSLEDKY AMERICKÝCH

VOLEB 2016

V závorce je uveden počet volitelů v daném státě

Foto popis| Bílý dům

Nastává zemětřesení. Trump chce do vlády kritiky NATO, odpůrce imigrace a bijce džihádistů

11.11.2016 aktualne.cz str. 00 Zahraničí

Martin Novák

Kandidát na ministra zahraničí Newt Gingrich kritizuje členské země NATO a neriskoval by válku kvůli Estonsku. Praha – Pro obsazení klíčových pozic ve své vládě

Praha - Pro obsazení klíčových pozic ve své vládě je pro Donalda Trumpa důležitá loajalita jeho spolupracovníků.

Přednost dostanou ti, kteří ho v předvolební kampani otevřeně podporovali nebo mu radili, ačkoliv jeho šance na zvolení nebyly podle průzkumů velké.

Očekávají se velké změny. "Nastal čas na zemětřesení. Cokoli je možné," řekl listu Washington Post William Bennett, který pracoval pro Trumpa ve volebním štábu a v 80. letech byl za vlády Ronalda Reagana ministrem školství.

Z Trumpova týmu se dostávají na veřejnost jména několika lidí, se kterými počítá. Například na posty ministrů zahraničí či obrany, které se přímo týkají i České republiky jako člena NATO, spoléhajícího na americké bezpečnostní garance.

Jako noví šéfové diplomacie připadají v úvahu bývalý předseda Sněmovny reprezentantů Newt Gingrich a exvelvyslanec Spojených států při OSN John Bolton.

Gingrich sdílí s Trumpem skepsi vůči NATO a vlažný přístup k americké obraně východoevropských členů v případě napadení.

V rozhovoru pro televizi CBS letos v červenci řekl, že Estonsko leží na předměstí Petrohradu a neriskoval by kvůli němu atomovou válku.

Bolton je jedním z mála představitelů takzvaných neokonzervativců, který Trumpovu kandidaturu podpořil.

Neokonzervativci měli velký vliv na administrativu George W. Bushe. Bolton prosazoval asertivní zahraniční politiku, hájil invazi do Iráku, ostře kritizoval Rusko a Severní Koreu, prosazoval bombardování Íránu kvůli jeho jadernému programu.

"Na ministra zahraničí bych tipoval spíše Newta Gingriche, který je známý, je dlouho v politice a má zkušenosti. Zahraniční politice Trump moc nerozumí a svěří ji lidem, kterým prostě věří. Ti, co při něm stáli v kampani, na ty bude sázet. Bude ale vyžadovat loajalitu, nebude to jako kdysi vztah prezidenta Richarda Nixona a jeho poradce pro otázky národní bezpečnosti Henryho Kissingera. Tehdy Kissinger do velké míry rozhodoval, to za Trumpa nebude," řekl Aktuálně.cz. amerikanista Jakub Lepš, který působí na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze.

V předvolebních proslovech Trump sliboval, že se dokáže domluvit s Vladimírem Putinem a zlepšit vztahy s Ruskem. Dokonce navrhl, že by Washington mohl uznat ruskou anexi Krymu.

Zároveň varoval, že členské země NATO musí plnit své závazky týkající se výdajů na obranu, jinak nemohou počítat s americkou pomocí.

"Trump asi neudělá vše tak, jak říkal v kampani. Tomu napovídají jeho první kroky. Volal do Japonska a Jižní Koreje a ujišťoval je o americkém spojení. Bude se teď snažit působit státnicky a uklidňovat. Jeho hlavním zájmem je stabilita americké ekonomiky, tomu hodně podřídí," říká Jakub Lepš.

Novým ministrem obrany se podle serveru Politico může stát Michael Flynn, ředitel americké vojenské rozvědky (Defence Intelligence Agency) z let 2012 až 2014.

Flynn je kritický k Baracku Obamovi a vyčítá mu, že podceňuje boj s al-Káidou a Islámským státem. Sám hovoří o "válce s globálním džihádismem" a v kampani Trumpa horlivě podporoval.

Mezi kandidáty na ministra obrany je další dlouhodobý stoupenec budoucího prezidenta - republikánský senátor za Alabamu Jeff Sessions, známý bojovník proti imigraci.

Podle serveru Politico není vyloučeno, že se v administrativě objeví také bývalá guvernérka Aljašky a kandidátka Johna McCaina na viceprezidentku z voleb 2008 Sarah Palinová.

Může obsadit křeslo ministryně vnitra. Měla by tak na starosti správu a využívání amerického přírodního bohatství. (Ministerstvem vnitra v nám známém smyslu slova je v USA ministerstvo vnitřní bezpečnosti.)

URL| <http://zpravy.aktualne.cz/zahranici/nastava-zemetresni-trump-chcde-do-vlady-kritiky-fungovani-na/r-b1ad62aea73711e6af6e002590604f2e/>

O paradigmatu nejnovějších - Smysl nejnovějších dějin v humanitních a sociálních vědách

11.11.2016 idnes.cz - blog str. 00
Jan Zerbst

Následující řádky budou jistým zobecněným popisem různých vědeckých disciplín, abych ukázal, kde mají své místo nejnovější dějiny.

Tuto esej jsem se rozhodl sepsat ze dvou důvodů. Prvním byl holý fakt, že každá vědecká disciplína potřebuje svoje ukotvení. Musíme ovšem respektovat prostou skutečnost, že nejnovější dějiny jsou svébytným historickým podoborem. Tím druhým byl opět můj kamarád Ondřej Vodička, jenž napsal následující komentář k jedné mé eseji: „Historik, jako každý člověk, je vždy ovlivněn nějakým kulturním zázemím a ideologickým zbarvením, ve kterém vyrostl. Historik by si to měl uvědomit a podle toho se snažit o co největší objektivitu své práce. Uvádět

názory obou stran a vyhnout se tomu být soudcem. Četl jsem, že prezident Hoover (myslím) si stěžoval, že potřebuje ekonoma, který by viděl jen na jednu stranu, protože mu všichni říkali: „Na jednu stranu..., na druhou stranu...“ Neměl by takovou bipolaritu zachovat i historik?“

Z těchto dvou prostých důvodů jsem se rozhodl tedy najít postavení nejnovějších dějin v systému vědeckého bádání, protože každá humanitní či sociální věda má svůj specifický pohled i přístup ke zkoumání svých problematik. Vybral jsem si proto obory ekonomie, psychologie, sociologie a etnologie, abych ukázal jedinečnost každého oboru, ale zároveň jejich vzájemnou provázanost. Díky této cestě určím definici pro nejnovější dějiny.

Hned na začátek vysvětlím princip ekonomie, kterou můj myšlenkový souputník zmínil, aby se ukázaly rozdíly mezi tímto oborem a podoborem nejnovějších dějin. Věda zkoumající zákony společenské výroby a rozdělování materiálních statků na různých stupních společenského vývoje je postavená na jiných základech než historie. Už z principu jí můžeme přidělit přídomek ideologická. Ekonomové totiž potřebují prosazovat své myšlenky. Kdyby tak nečinili žádný ekonomický systém by se neudržel při životě. Podívejme se prvně na merkantilismus, který závisel na čtyřech stěžejních zásadách: 1. bohatství země je určeno množstvím drahých kovů v zemi; 2. bohatství se vytváří v obchodních vztazích; 3. cílem obchodní politiky je více vyvážet suroviny než dovážet; 4. ochrana vlastních výrobků. Tento systém, jenž vznikl v 16. a 17. století musel mít podporu absolutistických vládců, aby mohl fungovat delší časový úsek, jinak by jeho životnost skončila hned v zárodku. Jižní Korea zase patřila v roce 1965 mezi nejzaostalejší země světa, jenže tehdejší vojenská vláda přišla s novou ideou, a tak se země založená především na zemědělských zdrojích rozhodla změnit směr ekonomické podpory do ocelářského sektoru. Tuto změnu měl řídit generál Park Tae-Džoon bez zkušeností s obchodem. Firma LG chtěla v té době původně vstoupit do textilního průmyslu, jenže vláda jim tento úmysl zakázala. Z tohoto korejského projektu vzešly nové (a některé staré) firmy jako Hyundai, POSCO či LG finančně zajištěné. Dali tak základ ekonomicky silnému a stabilnímu národu, přestože podle ekonomické teorie volného trhu by k této události nemělo dojít, jelikož vláda nemůže mít k dispozici tolik informací jako firma, která vstupuje do obchodních transakcí a je ho přímo účastná. 1 Šikova tzv. třetí cesta (ekonomická teorie) by nikdy nevešla v život, ačkoliv kořeny tohoto systému se formovaly po celá šedesátá léta, kdyby nepřišlo pražské jaro a Ota Šik nemohl své ideje začít prosazovat v uvolněné atmosféře, jež byla nakloněna novým ekonomickým myšlenkám. Ono reformní, komunistické intermezzo nevydrželo příliš dlouho, z čehož vyplynulo, že politický systém se vrátil zpátky k centrálnímu plánování, který se pak vyučoval na vysokých školách do konce vlády jedné strany. 2 Ekonomie jako obor je tedy čistě ideologický prostředek k udržení určitého společenského systému v chodu. Stává se jakýmsi automechanikem, který se stará o to, aby auto najezdilo co nejvíce kilometrů, nebo startovačem nového systému, který má za cíl nahradit dosluhující systém. Nemyslím tyto řádky pejorativně, naopak považuji to za přirozenou a užitečnou funkci ekonomie, bez níž by se společnost uvrhla do anarchie. Historikovi by však tento přístup měl být cizí. Nebudu tvrdit, že historici jednali vždy objektivně, ale teď není mým cílem rozebírat jakékoliv jejich „přečiny“. Vraťme se ale k hledání smyslu historika soudobých dějin a dějin přítomnosti. Ten má především vysvětlovat. Je ale pravdou, že historik zabývající se tímto obdobím se zároveň nedokáže vzdát svých ideologických myšlenek. Proto by měli hledat cestu k pochopení rozličných interpretačních narativů, avšak nutnou podmínkou je nezávislost na mocenském aparátu. Nejnovější dějiny, které se chtějí tvářit jako objektivní a vytvářet legitimizující výklady o národ nebo společnosti, musí být mimo politický proud, 3 aby jím nebyly ovlivněny. Daný historik by tak neměl vykládat historické události na základě politické či společenské potřeby, jelikož musí chápat, že v jeho době existuje více interpretačních narativů.

Psychologie je pro změnu obor, jehož středobodem je zkoumání duševních stavů člověka a zákonitostí jejich fungování. Do této kategorie patří všechny varianty psychických jevů, ať už jsou vědomé či nevědomé. Zkráceně to lze napsat tak, že je to věda o psychických procesech lidí i jejich vnějších projevech. 4 V knize Emoce a interpersonální vztahy se lze dočíst, jakým způsobem fungují interpersonální vztahy na různých kontinentech, které utvářejí a naplňují sociální podstatu člověka. Emoce provázejí jakoukoli lidskou činnost, z toho důvodu nám mohou napomoci, jak se chovat vůči druhým lidem. 5 V eseji Periodizace nejnovějších dějin jsem pro změnu zmiňoval odbornou knihu Marie Vágnerové, která sepsala vědeckou knížku zabývající se vývojem člověka od prenatálního věku až do dospívání. Psychologické bádání je však jenom jednou oblastí této vědy, dalším neodmyslitelným faktorem psychologie jsou psychologické poradny, jež si kladou za cíl ulehčit lidem život po duševní stránce. Český psycholog Jaro Křivohlavý například ve své knize Jak zvládat depresi chtěl lidem pomoci vypořádat se s touto psychickou poruchou. Poskytuje jim tak obranu, aby se do deprese nedostali. 6 Psychologie má tak nejen vědecký, ale i preventivní (pomáhat řešit životní nepříjemnosti) charakter.

Historik ovšem nemá zájem na léčení či diagnostikování psychických poruch, ačkoliv nám tento obor může pomoci například při orálně-historických rozhovorech, při nichž můžeme sledovat emoce, změnu tónu hlasu,

zkrátka všechny změny psychického stavu narátora, díky čemuž otevřeme nový prostor pro výklad a analýzu vzpomínek našich narátorů.

Kulturní antropologie a etnologie jsou vědy, které se svým badatelským záměrem dosti podobají, alespoň podle Jeana Copanse, který ve své knize *Základy antropologie a etnologie* tvrdí, že se jedná o příbuzné obory, ne-li vlastně stejné. V anglofonních zemích se užívá termín antropologie a ve frankofonních zemích se zase využívá názvu etnologie. Ve svém textu taky směřuje etnologii a kulturní antropologii v jeden obor. Definovat předmět etnologie podle tohoto autora je nesmírně těžké, můžeme ale říci, že se jedná o studium života určitého etnika, jeho kultury a různorodosti v rámci pracovních i osobních činností. Hledají tak jinakosti nebo jejich identitní formy. 7 Za socialistické éry byla etnologie, jejíž oficiální název zněl – etnografie čili národopis, deklarována jako historická disciplína, která se musela distancovat od všech tehdejších „buržoázních“ teorií. Samostatnou subdisciplínu tehdy tvořila folkloristika. 8 Například kniha Miroslava Válka *Sociokulturní proměny vesnice: moravský venkov na prahu třetího tisíciletí* využívá široké palety oborů. Historie prostupuje celou touto knihou a je jedno, jestli řeší dopad kolektivizace na vesnickou společnost nebo jakým způsobem fungovala tradiční rurální společenství. 9 Etnologie jako každá jiná vědecká disciplína se bez interdisciplinarity neobejde, jak můžeme vidět na příkladu historie, jenže to není vše, etnologie si rozumí i s ekologií. Toto partnerství se v našich zemích datuje od devadesátých let 20. století. V této době provedl tým krajinných ekologů z Českých Budějovic empirický výzkum mezi soukromými rolníky s cílem zjistit jejich hodnotové postoje v oblasti ekologického vědomí a posoudit jejich význam pro ekologii krajiny. 10 Velmi blízko má etnologie i k sociologii, což lze krásně demonstrovat na knize Heleny Kubátové a jejího kolektivu *Mezigenerační proměny způsobu života na Hlučínsku*. Tato publikace zkoumá způsob života hlučínského mikroregionu. V této knize prováděné pomocí kvalitativního výzkumu provedli autoři rozhovory s třemi generacemi osob a sledovali, jaký má vliv věk ve smyslu fáze životního cyklu, věk ve smyslu biologickém, doba, ve které sbírali data, a doba, v níž byl respondent primárně socializován (autoři zde stanovili tento věk v rozpětí 18. až 20. roku života [pro historiky se jedná o dějiny přítomnosti]). 11 Mohli jsme díky tomu zjistit, jakým způsobem se pozměňuje žebříček hodnot u této skupiny obyvatel. Pro příslušníky první sledované generace hlučínských obyvatel (svou primární socializaci prožili krátce po roce 1948) má význam především manuální práce. Jejich životní cesta vycházela z manuálních činností, jež pramenily z historického kontextu. V místních obyvatelích je totiž zakořeněno, že se o ně nikdy stát nepostaral a oni tak museli sami pracovat. V přímém kontrastu je již druhá a třetí generace, která akceptovala urbánní modely života (kvůli tomu ubývá hospodaření pro vlastní potřebu). Současný společenský trend je navíc nutí pracovat ve svém zaměstnání přes svou pracovní dobu. 12

Kulturní antropologie či etnologie se tedy zabývá nejen minoritními etniky v určitých lokalitách mimo své území, aby popsali jejich každodennost, ale ve své práci studují i minority žijící na rodném území svého národa a jejich způsob žití a soužití se zbytkem státu. Hojně přitom tato vědecká disciplína využívá interdisciplinarity, jak jsem ukázal na výše zmíněných příkladech.

Sociologie je zase pro změnu vědou, která zkoumá sociální jevy ve společnosti. Nejsnažší je říci, že sociologie sleduje děje mezi lidmi, ale nikoliv v lidech, 13 jenže porozumět společnosti není jednoduché, protože se vyvíjí a různými způsoby transformuje. Martin Potůček, vedoucí Centra pro sociální a ekonomické strategie Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, si ve své knize *Cesta z krize povzdech*: „...podaří-li se něco [o společnosti] uspokojivě a věrohodně vyložit, bývá takový výklad mnohdy zastaralý.“ Tento autor ve své knize reagoval přesně na danou dobu a snažil se odstranit společenské nešvary. Pokouší se diagnostikovat, jestli vliv sociálního státu je pro naši dobu dostačující, nebo by se měl dát větší prostor tzv. Washingtonskému konsenzu. 14 Ten lze zjednodušeně vyjádřit tímto sloganem: „Stát je překážkou svobodného podnikání (a tím i blaha společnosti jako celku).“ 15 Martin Potůček v této útlé knížce chtěl postavit do opozice neoliberální doktrínu a sociální stát, který má vyvažovat nerovnosti, jež vytváří volná ruka trhu. Sociologie je tady úzce spjata nejen s historií, ale i s ekonomikou. Na celá 90. léta například tento autor pohlíží velmi skepticky, protože obrovský majetek přecházel z rukou státu do soukromého vlastnictví. Nedostatečný právní rámec privatizace, fungování bank a dalších finančních institucí vedly k masivnímu rozkrádání. 16 V rozporu s tímto výkladem je potom vyjádření ekonomy Václava Klause o bezchybnosti privatizace. 17 Tento rozpor lze jednoduše vysvětlit. Zatímco Klaus na celé historické období pohlíží očima ekonomy, jehož jediným cílem bylo prosazení ekonomických idejí, notabene byl jedním z hlavních představitelů ekonomické polistopadové transformace, Potůček naopak vystupuje v roli sociologa, jehož cílem je na základě znalostí sociologie, historie a ekonomie (musí rozumět transformaci ekonomie i kdy a proč byly vydány různé zákony, které měly negativní dopad na lidský život) léčit „nešťastné kroky pravicových vlád“. Jeho kniha má do jisté míry apologetický charakter, poněvadž brání rodinu či postavení žen na trhu práce. Sociologie má tedy tu výhodu, že musí vycházet z minulosti, protože její teorie jsou aktuální pro danou dobu, a proto se musí neustále aktualizovat. Ivo Možný zase analyzoval funkci rodiny ve své knize

Rodina a společnost. V rozsáhlé publikaci se postupně věnoval různým teoriím (zmiňoval se zde i o francouzské historické škole Annales, jelikož důsledně analyzovala rodinu, produkt i hybatele historie každé společnosti), 18 aby mohl řešit dílčí problémy, jakým byl sňatkový trh nebo také lásku, ono prchlivé zjevení, po němž touží snad každý z nás. Po zevrubném rozboru rodiny se autor v poslední podkapitole zaměřil na dnešní rodinu. Upozorňoval na fatální dopad dnešní nízké natality (v 90. letech se v průměru rodilo 90 tisíc dětí), které se můžeme bránit jedině politickou podporou rodin s dětmi, anebo přijmout imigranty a vytvořit tak skutečnou multikulturní společnost. Tento plán ovšem podle autora selhává, protože druhé generace imigrantů, kteří se rodí již na hostitelském území, se narodily do vysoké míry komfortu. Nemají tak na rozdíl od svých rodičů pocit vzestupu a jisté vděčnosti za výhody, které život v nové vlasti nabízí. 19 V těchto řádcích můžeme přičichnout k určité dávce prognostického parfému. Sociologie se totiž musí postavit výzvám současnosti, aby pomohla společnosti v budoucnosti, avšak daný problém uvidí pouze z jedné strany, jelikož čelí konkrétní výzvě.

Definovat postavení nejnovějších dějin v soustavě věd bude složité. Můžeme však zjistit, že bude tato disciplína ze své podstaty interdisciplinární. Pokud se rozhodneme sepsat v budoucnu rozsáhlejší syntézy o dnešní době, těžko se obejdeme bez pomoci etnologie, která sleduje modely chování a zvyky mikrokulturních společností (například specifikum života na Chodsku). Bude využívat i sociologické výzkumy. Sociolog sbírající tvrdá data pomocí různých dotazníků bude pro historika nejnovějších dějin důležitý například ve chvíli, když se bude zabývat alkoholismem za komunismu (pro dnešní studenty se jedná o soudobé dějiny). Kvalitativní výzkum, konkrétně biografický, je již historiky využíván. Mnou zmíněný obor se bude však od sociologie lišit, poněvadž nebude odpovídat na aktuální otázky a vytvářet prognózy do budoucna. Stejně jako se bude významně diferencovat od ekonomie, jelikož ta se snaží dávat společnosti řád. Historik má naopak především vysvětlovat, proč se určitá událost udála. Pokusit se omezit politický vliv či mesiášský komplex, který nám bude říkat, co bylo zlo nebo dobro. Badatel nám musí vysvětlit, proč se různé situace udály a co stálo za samotným lidským konáním. Jinak by vykládal historické události na základě poptávky, ta je však v demokratické společnosti rozličná. Zmínil jsem i, že oproti psychologovi nemá historik zájem na léčení či diagnostikování psychických jevů, nicméně tento obor mu může pomoci při analýze orálně-historických rozhovorů, kdy budeme při nich sledovat emoce nebo se pokusíme vcítit do narátorových názorů. Historikovi nejnovějších dějin jde zejména o porozumění a respektování daného interpretačního narativu. Oni si to sami uvědomují, proto také žádné psychologické poradenství nenabízejí. Historik nejnovějších dějin by však měl mít i sebereflexi, díky níž si uvědomí, že psát o dějinách přítomnosti ho může zahnat do tenat iracionality a zhoubné jednostrannosti. Dále bych chtěl upozornit, když už jsem definoval historický podobor nejnovějších dějin, abychom nesuplovali cizí obory, naopak v nich hledali inspiraci. Ponechme si též v dějinách přítomnosti určitý časový odstup, abychom dokázali zachytit nestranné svědectví o naší době a nesuplovali jiné obory. Osobně jsem zastávce přibližně 3 až 5 letého odstupu od jisté události, kterou chceme zkoumat. Z historické perspektivy nejnovějších dějin by se dnes dala například sepsat historická práce o přímé volbě prezidenta, která se nám vnesla do paměti zejména zachycením velké vlny emocí. Historik by tak měl vynikající možnost zmapovat, jakým způsobem probíhala. Příprava takové práce zabere přibližně dva roky, což je dostatečná doba, pokud vezmeme v potaz, že přímá volba prezidenta se konala v roce 2013.

Z výše napsaných poznatků a na základě periodizace, kterou jsem učinil v předcházející eseji, mi vychází pro nejnovější dějiny i příhodná definice: Jedná se o interdisciplinární obor využívající poznatků humanitních a sociálních věd k vytvoření celistvého obrazu o skutečnosti, ale i pochopení jejich dílčích jevů, v nedávné minulosti, pro niž ještě žijí pamětníci.

1 Chang, J., H.: 23 věcí, které vám neřeknou o kapitalismus. Praha 2013, s. 147-159.

2 Šik, O.: Jarní probuzení: iluze a skutečnost. Praha 1990, s. 89-1991.

3 Každý člověk má v sobě nějakou vizi světa, kterou si nese ve svém nitru. Historik nejnovějších dějin se jenom těžko bude vzdávat ideologického pohledu, proto se badatel musí naučit nadhledu, aby mohl respektovat různé interpretační narativy, z nichž posléze vytvoří jakýsi univerzální celospolečenský narativ. Více informací o osobě historika se dozvíte v eseji Postava historika v nejnovějších dějinách.

4 Vágnerová, M.: Základy psychologie. Praha 2004, s. 9.

5 Slaměník, I.: Emoce a interpersonální vztahy. Praha 2011, 208 s.

6 Křivohlavý, J.: Jak zvládat depresi. Praha 1997, 125 s.

- 7 Copans, J.: Základy antropologie a etnologie. Praha 2001, s. 18-21.
- 8 Válka, M.: Sociokulturní proměny vesnice: moravský venkov na prahu třetího tisíciletí. Brno 2011, s. 11-12.
- 9 Válka, M.: I. c., s. 95-104.
- 10 Tamtéž, s. 37.
- 11 Kubátová, H. a kol.: Mezigenerační proměny způsobu života na Hlučínsku. Praha 2015, s. 109-110.
- 12 Kubátová, H. a kol.: I. c., s. 194-196.
- 13 Novotná, E.: Základy sociologie. Praha 2008, s. 11.
- 14 Jedná se o desatero hospodářských pravidel, které sepsal ekonom John Williamson roku 1989. Toto desatero mělo představovat pravidla pro pomoc rozvojovým státům. V širším slova smyslu se začal používat pro neoliberalismus.
- 15 Potůček, M.: Cesty z krize. Praha 2011, s. 18.
- 16 Potůček, M.: I. c., s. 68.
- 17 Za privatizací si stojím. Málo jste regulovali. Klaus a Zeman vzpomínali. In: Lidovky [online]. [cit. 2016-09-15]. Dostupné z: http://byznys.lidovky.cz/transformace-ekonomiky-byla-uspechem-shodli-se-klaus-se-zemanem-p85-/statni-pokladna.aspx?c=A141113_160630_statni-pokladna_mmu.
- 18 Možný, I.: Rodina a společnost. Praha 2008, s. 82.
- 19 Možný, I.: I. c., s. 259-281.

Autor: Jan Zerbst / čtvrtek 10.11.2016 19:01 / karma článku: 3.90 / přečteno: 110x

Zvyšte článek karmu!

Jan Zerbst

URL| <http://zerbst.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=566280>

Jednání o situaci v Turecku

14.11.2016 ČRo Plus str. 01 21:10 Den v 60 minutach

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Ministři zahraničních věcí Evropské unie dnes v Bruselu jednali o situaci v Turecku. Unie je podle českého ministra Lubomíra Zaorálka řadou posledních tureckých událostí jednoznačně a hluboce znepokojena. "Zároveň ale platí, že chceme, aby komunikační kanály zůstaly otevřené, byť dialog má své limity," podotkl Zaorálek. Pomyslnou červenou linií by podle něj bylo znovuzavedení trestu smrti. Připomínám, že po letním nepodařeném vojenském puči v zemi pokračují rozsáhlé čistky, došlo k zavření části médií a k zatýkání novinářů i opozičních politiků. Ve spojení bychom nyní měli být s europoslancem Pavlem Svobodou z KDU-ČSL. Dobrý večer.

Pavel SVOBODA, europoslanec /KDU-ČSL/

Dobrý večer vám i posluchačům.

Plné znění zprávy

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Pane Svobodo, pokud jde o situaci v Turecku, jak vážná podle vás je, co se týče autoritativních postupů prezidenta Erdogana?

Pavel SVOBODA, europoslanec /KDU-ČSL/

Podle mého názoru je hodně vážná. Zejména když se na to díváme jaksi hodnotami evropskými, jako jsou lidská práva, demokracie, právní stát. Zdá se, že ve všech těchto aspektech Turecko teď, mírně řečeno, zaostává.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Zmiňujete hodnoty, evropské hodnoty nebo ty, které jsou důležité pro Unii, ale já jsem hovořila také o vlastně zásadách i proti opozici, proti politické opozici. Pokud chce mít Frederica Mogheriniová otevřené komunikační kanály na vládu i na opozici, lze toho docílit za této situace, kdy je opozice v podstatě decimována?

Pavel SVOBODA, europoslanec /KDU-ČSL/

Samozřejmě ta situace je tam krajně nebezpečná pro opozici a tím, jak bude slábnout nebo zdá se, že bude slábnout opozice, tak tím samozřejmě budou slábnout i ty komunikační kanály. Ale prostě ...

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Haló? Zdá se, že spojení s Pavlem Svobodou z KDU-ČSL nám ...

Pavel SVOBODA, europoslanec /KDU-ČSL/

Se udrželo.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Ano, já se moc omlouvám, spojení nám na chvíli vypadlo. Takže kdybyste mohl eventuelně zopakovat poslední větu, patrně byla důležitá. Ale ani já, ani posluchači jsme vás neslyšeli.

Pavel SVOBODA, europoslanec /KDU-ČSL/

Ano. Já jsem říkal, že i když je opozice decimována, tak i aspoň z toho, co zbývá, je důležité, aby Evropská unie ty zbytky komunikačních kanálů s tím, co ještě z opozice zbývá, udrženy byly.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Rozumím. Evropa určitě potřebuje mít Turecko na své straně. Je to strategický partner, důležitý. Ale jaké má v současnosti Unie na Erdoganův režim vlastně páky?

Pavel SVOBODA, europoslanec /KDU-ČSL/

To není jednosměrný vztah. Turecko - Evropa, jak by se mohlo zdát třeba z toho řešení balkánské cesty migrační. Turecko potřebuje Evropu zejména ekonomicky. Nezapomeňme třeba, že Turecko je od roku 1995 členem Evropské celní unie. Takže ekonomické vazby pro Turecko jsou velmi důležité a Turecko o ně rozhodně nebude chtít přijít.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Určitě jsou. Ale na druhou stranu, když třeba ministr Zaorálek pokládá za významnou páku přístupové rozhovory, tak myslím na to, že v posledních letech se více a více hovoří o tom, že ačkoli Erdogan v minulosti usiloval o členství v Unii, tak v poslední době už toto téma možná pro něj není prioritou. Chce vůbec Turecko do

Unie? Potřebuje být přímo členskou zemí, aby ty přístupové rozhovory mohly hrát roli nějaké té páky, kterou jsem zmínila?

Pavel SVOBODA, europoslanec /KDU-ČSL/

No, máte pravdu, že postoj Erdoganův se ve věci členství v Evropské unii změnil. Erdogan dokonce chce organizovat jakési referendum o tom, zda si turecká veřejnost ještě členství vůbec přeje. Ono totiž Turecko vlastně má ten předvstupní status přidružené země už od roku 1963, takže je pochopitelné, že i na turecké straně jaksí ta dlouhodobost těch jednání vzbuzuje netrpělivost. Ale zároveň jak už jsem říkal, Turecko je členem té Evropské celní unie a v jejím rámci neplní svoje povinnosti. Ono třeba nepouští kyperské lodi do svých přístavů, takže zdá se, že ani tak elementární povinnost, jako je volný obchod, prostě Turecko není ochotno jaksí naplňovat. A tudíž se mi zdá, že i z jeho strany aspirovat na plné členství je vlastně málo pravděpodobné. A to už nemluvím ani o stavu lidských práv a nemluvím o tom, že Turecko od roku 1974 okupuje území jiného členského státu, totiž sever Kypru.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Ano, rozumím. Já vás teď prosím o jenom velmi stručnou odpověď. Je tady podle vás šance na společný postup Evropské unie, na společnou zahraniční politiku osmadvacítky vůči Ankaře?

Pavel SVOBODA, europoslanec /KDU-ČSL/

Ale ano. Takový společný postup v těch dílčích důležitých otázkách existuje. Migraci už jsme zmínili, stejně tak byl nalezen určitý postup v oblasti boje proti Islámskému státu. Ano, v dílčích otázkách ten postup už existuje.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Říká Pavel Svoboda, europoslanec KDU-ČSL. Díky, na slyšenou.

Pavel SVOBODA, europoslanec /KDU-ČSL/

Na slyšenou.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

A já ve vysílání nyní vítám také Emila Aslana z katedry ruských a východoevropských studií Fakulty sociální věd Univerzity Karlovy, který je odborníkem na bezpečnost. Hezký večer.

Emil ASLAN, odborník na bezpečnost, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociální věd Univerzity Karlovy

Dobrý večer.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Pane Aslane, jak klíčová jsou jednání s Ankarou, pokud jde právě o bezpečnost Evropy a bezpečnost Evropské unie?

Emil ASLAN, odborník na bezpečnost, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociální věd Univerzity Karlovy

Z evropského hlediska je to velmi klíčové, zejména z pohledu přisunu, případného přisunu uprchlíků ze Sýrie a z dalších oblastí Blízkého východu. Co se týče vlastně té bezpečnostní architektury, tak toto není až tak úplně důležité, protože Turecko je členskou zemí Severoatlantické aliance a Turecko se v otázce zajištění vlastní bezpečnosti snaží spoléhat zejména na sebe a na svoje síly.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Ano, ale my jsme tady s Pavlem Svobodou zmiňovali i přístupové rozhovory. Čistě spekulují, protože to není otázka nejbližších měsíců ani let, ale pokud by se stalo v budoucnu Turecko i členem Evropské unie, nepřineslo by to spíše větší ohrožení než větší bezpečnost právě ve světle současné migrační krize?

Emil ASLAN, odborník na bezpečnost, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociální věd Univerzity Karlovy

Myslíte pro Evropskou unii, pro evropské země?

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Ano, ano, pro Evropu.

Emil ASLAN, odborník na bezpečnost, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociální věd Univerzity Karlovy

Je to otázka, o které se diskutuje ...

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Zdá se, že další telefonní spojení nám vypadává. Možná, že nebude úplně vina na straně našich hostů. Uvidíme, budeme sledovat. Slyšíme se, pane Aslane?

Emil ASLAN, odborník na bezpečnost, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociální věd Univerzity Karlovy

Ano, já vás slyším.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Vy jste nám na chvíli vypadl, takže já jsem neslyšela a patrně ani naši posluchači část vaší odpovědi. Takže hovořili, zmínil jste, že se o této otázce v současné době diskutuje. Můžete na to navázat, prosím?

Emil ASLAN, odborník na bezpečnost, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociální věd Univerzity Karlovy

Ano, diskutuje se o tom velmi dlouhou dobu a jsou vlastně klady a zápory případného tureckého členství v Evropské unii z bezpečnostního hlediska. Je to velmi komplikovaná záležitost. Já bych asi zmínil dva protichůdné názory v tomto ohledu. První je, že pokud by se Turecko stalo členskou zemí Evropské unie, tak bezpečnostní situace Evropské unie by se zlepšila, protože velmi důležitá regionální země by byla součástí Evropské unie. Evropská unie by mohla nějakým způsobem ovlivňovat dění v Turecku z bezpečnostního hlediska a vlastně to propojení by bylo výhodné pro evropské země, stejně jako pro Turecko. Já teď se snažím ...

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Ano. A ten druhý názor?

Emil ASLAN, odborník na bezpečnost, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociální věd Univerzity Karlovy

Druhý názor je, že není v zájmu Evropské unie mít rozsáhlé hranice se Sýrií, Irákem, Íránem, případně s kavkazskými zeměmi. Je to velmi nejasné, vlastně budoucnost samotného Turecka je velmi nejasná. Pokud by v Turecku se dostala k moci nějaká vláda, která je autokratická, která je proislámská, výrazně proislámská, tak by to bylo spíše nějakým ideově politickým ohrožením evropské jednoty.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Ano.

Emil ASLAN, odborník na bezpečnost, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociální věd Univerzity Karlovy

Takže z tohoto hlediska, a teď vidíme, že všechno k tomu směřuje v samotném Turecku, byť to nebylo v bezpečnostních zájmech evropských zemí. Ale já samozřejmě teď se strašně se snažím zjednodušovat.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Rozumím. Upozornil Emil Aslan, katedra, z katedry ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Díky moc za informace, na slyšenou.

Emil ASLAN, odborník na bezpečnost, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociální věd Univerzity Karlovy

Na slyšenou.

Čína jako významný ekonomický partner

14.11.2016 ČT 24 str. 08 20:00 90' ČT24

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

O Číně budeme mluvit i s dalším hostem Devadesátky, kterým je profesor ekonomie Michal Mejstřík z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze. I vám dobrý večer.

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze

Také dobrý večer.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Turisté z Číny jsou určitě zajímavá kapitola, nicméně můžou se nějak výrazněji zlepšit naše vzájemné obchodní vztahy?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze

Já se teda přiznám, že v Číně jsem sám byl mnohokrát a spíš mě vždycky platila Evropská unie, když jsem pomáhal řešit problémy čínských bank a podobně, ale nicméně, nicméně ten prostor v té nesmírně konkurenční ekonomice, jejíž import klesá v tuto chvíli, já se obávám, že ten poměr 1:10, který momentálně vlastně jsme schopni rozeznat, se jen tak snadno nezlepší.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Ano, ona Čína spoléhala na to, že se jí podaří nastartovat domácí poptávku, což se nepodařilo, takže stále ...

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze

No, já bych řekl, že se jí to i podařilo, ale oni ...

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Ale nedostatečně.

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze

... ji lokalizovali. Čína vlastně provedla takový docela zásadní krok, že omezila takovou tu klasickou montáž a de facto třeba čínské chytré telefony v tuto chvíli jsou zcel konkurenční a vytlačují telefony, jako je iPhone nebo i Samsung, to znamená, de facto lokalizovali svoji výrobu od začátku až do konce a tím pádem ten prostor pro mezinárodní obchod klesá, což je vidět i u těch zemí, které mají právě kladou obchodní bilanci s Čínou, jakože takových zemí je celá řada ...

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Jaké jsou to?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze

No, když se podíváte, tak třeba tady máme takový graf, který ukazuje po léta, že země, které jsou typické těmi takzvanými overseas chinese, to znamená země ASEANu, země, jako je Tchaj-wan. Tchaj-wan je země, která má největší přebytek obchodní bilance s Čínou po desetiletí, ano, současně je to i země jako Austrálie, ovšem Austrálie tím, že klesly ceny komodit, tak de facto ztrácí ten, ten silný aspekt, protože vývoz uhlí a surovin prostě v jednotkových cenách klesá, tudíž ...

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Nevydělává tolik.

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze

... tudíž nevydělává tolik, přesně tak, no, a de facto, jak jsem zmínil, pak je tam další země Jižní Korea. Jižní Korea je mi teda bližší teda, musím říci, že než Čína samotná a musím říci, že Jižní Korea zaznamenává řadu let pozitivní bilanci a tlačí se právě do Číny.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Tím jsme odpověděli Janovi na jeho otázku: "Jaké zkušenosti v obchodování či investicích mají s Čínou ostatní státy." Když se ale teď tedy podíváme na aktivity Číny v České republice, jakou mají budoucnost v naší energetice? Je pravděpodobné, že by například dostavovali naši jadernou elektrárnu?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze

Tak já bych v tuto chvíli nepředbíhal. Číňané, když vyhledávali tendry na výstavbu elektráren v Číně, tak velmi rafinovaně tím, že nabídli celý trh, tak současně požadovali kompletní dokumentaci ode všech účastníků, čímž získali nesmírně silné know-how, které nelze podcenit a víte, že když Čína se něco naučí, tak to dělá docela dobře, ale právě proto, že vlastně Číňané zatím těch elektráren v zahraničí moc nepostavili, oni většinou stavějí ty elektrárny zatím v Číně, stejně tak jako právě Korea, která zase už ale postavila třeba elektrárnu na čas a podle rozpočtu jako první na světě v Abu Dhabi. To znamená, vidíte, že ty asijské ekonomiky i v této oblasti spolu docela pěkně soutěží, což je dobré pro Českou republiku.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Teď se blíží jednání o statusu tržní ekonomiky pro Čínu. Jak by to mohlo změnit situaci ať už ve vzájemném obchodě nebo i v investicích?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze

Tak ono, víte, ten čistý status tržní ekonomiky není úplně snadno získat. Existují tam různé, určité akciové transientní stavy, jo, to znamená, že něco někomu povolím, dám tam celou řadu podmínek, které se musí splnit. Čína už v tuto chvíli omezila třeba těžbu uhlí, omezila výrobu oceli o desítky procent, ale furt je to málo, je to stále málo a je to převážně stejně ještě státní ekonomika, takže když má celou řadu tržních aspektů, a to je nutné říci, že to je významný aspekt, tak já bych v tuto chvíli si ohlídal ještě ten stav, protože v okamžiku, kdy

dáme statut tržní ekonomiky, tak vlastně ceny se řídí podle cen na čínském trhu a nikoliv na mezinárodním trhu a pokud ty ceny jsou nějakým způsobem posunuté, ať už různými dotacemi, tak potom ...

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Konec dumpingových cel například na ocel, o které Evropská unie rozhodla.

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze

Tak je daleko těžší potom prokázat to zneužití toho tržního postavení.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Pojďme se teď podívat na další pohled, čínské investice jsou tématem i na sociálních sítích a sledovala je kolegyně Anna Martincová a teď nám vybere to nejzajímavější.

Anna MARTINCOVÁ, redaktorka

Přesně tak. Zájem na propagace spolupráce mezi Českem a Čínou má především vláda, která jejím rozvoji věnovala čas i politický kapitál. Ty by se měly proměnit ve skutečnost. Sociální síť Twitter proto využil premiér Bohuslav Sobotka, podle kterého se užší spolupráce Česka a Číny už teď projevuje v reálných číslech. Jako důkaz přiložil graf, který ukazuje nárůst českého exportu do Číny mezi lety 2013 a 2015, a to o 8 miliard, tedy zhruba o 20 procent. Řada lidí pak reagovala na tato čísla sdílením grafů, který vidíte za mnou. Tento a případně jemu podobné vychází z dat Českého statistického úřadu a export do Číny uvádí do širšího kontextu. Srovnává ho například s vývozem do Německa, Evropské unie nebo světa celkově, a tady Čína stále zůstává pozadu. K českému exportu a importu se pak vyjádřil i současný americký velvyslanec v Česku Andrew Schapiro. Poukazuje na to, že největším exportním trhem pro Česko jsou mimo Evropskou unii právě Spojené státy a že i největším investorem v Česku jsou, pokud opět vynecháme Evropskou unii Spojené státy, i tady je ale potřeba upozornit, že například v roce 2013 pocházelo 87 procent investic v Česku právě z Evropské unie, ze Spojených států to byla necelá 4 procenta.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Anna Martincová naznačila, jak sledovaný je právě vzájemný obchod s Čínou, nejen obchod, ale i její vzájemné vazby. Víme, že v České republice se za akce česko-čínské staví přímo Pražský hrad a ne jinak je tomu i u dnes začínajícího česko-čínské investičního fóra. Pan profesore, proč je Čína tak diskutovaná? Je to právě kvůli tomu, jako má pozornost z těch nejvyšších pater?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze

Já si myslím, že samotný fakt, že Čína je v tuto chvíli druhou největší ekonomikou světa, dokonce v PPP je to největší ekonomika světa, to znamená v té koupěschopné poptávce, ale tak je nepochybné, že s takovou zemí musíme obchodovat a musíme s ní do budoucna, nemluvě o to, že ona stále roste těmi sedmi procentními nebo 6,5 procentními tempy růstu., které v absolutní hodnotě jsou obrovské. I když to jsou nižší tempa růstu, tak ten přírůstek je tak veliký, že ten trh se nám přeci jenom tam jeví jako veliký.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Když zmiňujete ta čísla, Ondřej se ptá: "Věříte číslům o stavu ekonomiky, které vydává Peking? Nehraje Čína podobně nekalou hru s čísly, jako kdysi Řecko? Nemelou ekonomické boží mlýny pomalu, ale jistě, stejně jako u Řecka? Nevyplavou jednoho dne na světlo skutečná čísla z Číny?"

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze

Tak zaprvé ten, kdo byl v Číně, tak určitě potvrdí, že Čína před 20 lety, před 10 lety a dnes je úplně jinou zemí. Ta skutečně, ten fakt, že ti lidé zbohatli, je nepochybný. 100 milionů čínských občanů cestuje po celém světě, každý druhý občan má velmi inteligentní, chytrý telefon a tak dále, a tak dále, to znamená, na druhé straně já sám jsem tam působil vlastně při školení těch hráčů, kteří se zabývají špatnými úvěry, to znamená, ano, v Číně

máme spoustu takových těch státních podniků, které nejsou úplně v kondici. Dostávají úvěry, které jsou špatné úvěry a s těmi do budoucna si bude muset Čína velice silně poradit a nebude to levné.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Jaká další, jaká další rizika směrem z Číny k nám i právě v těch investicích, které se sem rozhodnou dát, vidíte?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze

Já jako z hlediska investic, tam bych se tak nebál, stejně tak bych se nebál čínských turistů, ale spíš skutečně váhal nad některými investicemi právě s těmi státními podniky, o kterých jsem hovořil. Čína dokonce vytvořila nedávno velký fond na podporu obnovení těch špatných, starých vlastně podniků, které tam stále hrajou velkou roli, ale je nutné říci, že tyto státní podniky nepřevažují. Převažují vlastně státní podíly ve státních bankách, které jsou zčásti na burze, takže z tohoto hlediska ta odpověď je jasná. Ano, já bych řekl, že ta některá čísla jsou nadnesená a určitě budou korigovaná právě těmi špatnými úvěry, ale obecně vzato, ten pokrok Číny je nesporný.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Pane Kučero, tady je otázka na vás od Hanky: "Žďas ve Žďáru nad Sázavou vlastní čínská firma a minulý týden byli zaměstnanci v pátek doma z důvodu nedostatku zakázek a dále se uvidí. Můžeme věřit, že budou čínské investice prospěšné pro české firmy a zaměstnance?" Jen doplním, možná i zkušenost pivovaru Lobkowicz, kde původní majitel byl vlastně odvolán i z dozorčí rady byla zcela zmenšena jeho část jeho podíl a zatím nevidíme ty slibované efekty, které byly projednávány v minulém roce.

Karel KUČERA, generální ředitel, CzechInvest

Tak čínský kapitál má dvě klíčové pozitivní role, jedna věc je, že dovede do českého podniku kapitálů pro další rozvoj. To je jedna rovina. A druhá rovina je, že Čína jako partner má klíčové pozice v jihovýchodní Asii a i v jiných zemích typu jižní Afrika, jižní Amerika, kde samozřejmě může silně pomoci v odbytu výrobků. To je samozřejmě běh na trošku delší trať, zítra zakázku do Žďasu nikdo nedonese, to znamená, tady ten efekt je samozřejmě možné vidět v nějakém dlouhodobějším horizontu, každopádně to jsou problémy, které se během nějaké krátké doby vyřeší.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Pane profes...

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze

Já jen bych chtěl upozornit na to, že musíme rozlišovat Čínu a právě Jižní Koreu a Japonsko. Ty investice z Japonska a Jižní Korey jsou často na zelené louce, ale jsou manažersky skvěle řízené. Musím říci, že v Číně je občas problém manažerského řízení, to je zcela nepochybný problém, občas se projevuje i u některých podniků v Čechách, ano. Je to přirozené, ale ta, zase ta síla toho ekonomického kapitálu a ten přístup na světové trhy je tou silnou stránkou, které ti čínský, čínští investoři mohou mít, takže toto je nutné vzít na paměti, nemůžeme čekat od čínských manažerů nějaké dokonalé obraty firem, které třeba nejsou úplně v nejlepší kondici.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Říká profesor Michal Mejstřík, který byl naším hostem. Díky za to.

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze

Taky.

Krátce

14.11.2016 Euro str. 64 light lidé a podniky
RED

CHSH Kališ & Partners

Advokátní kancelář CHSH Kališ & Partners, člen mezinárodní sítě CHSH, posílila svůj tým pro veřejné zakázky přijetím advokátky Hany Maláčové, která má dlouholeté zkušenosti z oblasti práva veřejných zakázek a správního práva.

Dále přijala tři koncipienty, kteří přicházejí z jiných mezinárodních kanceláří - Barboru Kábrtovou, Evu Rozsíválovou a Davida Strapáče.

ABB Group

Timo Ihamuotila byl s účinností od 1. dubna 2017 jmenován finančním ředitelem a členem výkonného výboru ABB Group. Timo Ihamuotila řádným postupem nahradí ve funkci finančního ředitele Erica Elzvika. Po důkladném předání funkce ve druhém čtvrtletí roku 2017 bude Eric Elzvík pokračovat ve své kariéře mimo společnost ABB. Timo Ihamuotila přichází do ABB ze společnosti Nokia, kde funkci finančního ředitele vykonával od roku 2009. V této pozici významnou měrou přispěl k transformaci a repositioningu společnosti Nokia.

Renomia Group

Do pozice senior manažera komunikace a PR společnosti Renomia Group přichází Jakub Salát (32) z AMI Communications. Jakub Salát bude zodpovědný za interní a externí komunikaci Renomie Group. V oblasti komunikace má více než desetileté zkušenosti.

Kariéru začal jako ekonomický novinář a poradce pro politický marketing. Později pracoval v českých PR agenturách. Salát vystudoval mediální studia na Fakultě sociálních věd UK, absolvoval studijní pobyt na finské univerzitě Jyväskylä a odborné znalosti si rozšířil kurzem London School of PR.

SPIR

Vztahy Sdružení pro internetový rozvoj (SPIR) se státní správou bude mít od listopadu na starost Jana Břeská. Jana Břeská působila přes pět let ve státní správě, na ministerstvu průmyslu a obchodu a na Úřadu vlády. V minulosti pracovala také v akademickém sektoru a v soukromé sféře, a to jak v České republice, tak v zahraničí. Přednášela na Západočeské univerzitě v Plzni a externě spolupracuje s Metropolitní univerzitou v Praze. Ve SPIR bude mít na starost veškerou komunikaci se státní správou a regulátory i se zástupci evropských institucí a IAB Europe. Vystudovala ekonomii a management a mezinárodní teritoriální studia; hovoří devíti jazyky. •

Start-upy v boxerském ringu aneb Týden podnikání

14.11.2016 E15 str. 15 Mediální partnerství

Alena Adámková

n Pětatřicetiletý Lukáš Sedláček vyrůstal převážně v zahraničí. Tam se také inspiroval při volbě svého podnikání. V Česku založil a řídí vzdělávací institut ELAI (European Leadership & Academic Institute).

* Čím se ELAI zabývá?

Náš institut vznikl v roce 2010, založili jsme ho s kamarádkou. Chtěli jsme podpořit podnikání, inovace, start-upy, což dobře umějí třeba ve Finsku, kde jsem jako dítě žil. V Česku kolísá podpora těchto aktivit podle toho, kdo je zrovna u vlády. Zaměřujeme se na lidi, kteří na sobě chtějí dále pracovat, vzdělávat se. Snažíme se také motivovat české firmy a start-upy, aby se dokázaly prosadit i v zahraničí. Chceme stále více otvírat české prostředí nejnovějším mezinárodním trendům. Pro své kurzy angažujeme inspirativní úspěšné osobnosti, které dokážou s pokorou předávat bohaté profesní zkušenosti a znalosti dalším.

* Z čeho institut financujete?

Ze vzdělávacích kurzů, které pořádáme pro firmy. Od počátku jsme byli finančně soběstační a bez externí finanční podpory, což nebylo vždy lehké, ale určitě to stálo za tu svobodu, že si můžeme dělat, co chceme.

* Jaký typ kurzů pořádáte?

Míříme především na vzdělávání osob ve vyšších manažerských pozicích, aby dokázaly vést další lidi, takže jsou to kurzy leadershipu, vedení týmů, prezentačních dovedností, kreativního myšlení, umění prezentace klíčového sdělení a práce s prioritami. Přednáší u nás například šéfka českého Googlu Taťána le Moigne, šéfredaktor české verze časopisu Forbes Petr Šimůnek, ekonom Tomáš Sedláček či zkušení ředitelé společností.

* Pravidelně také organizujete Týden podnikání...

Týden podnikání, náš největší projekt, je celosvětová událost, iniciativa jedné americké neziskovky. Probíhá ve 160 zemích od roku 2008 na podporu podnikání a globálního ekonomického růstu. Tuto akci podpořil například Barack Obama, Richard Branson, princ Charles i další osobnosti. Před čtyřmi roky jsme zjistili, že Česko není snad jako jediná země EU do Týdne podnikání zapojeno. Přihlásili jsme se proto jako pořadatel pro Českou republiku. Letos proběhne v týdnu od 14. do 20. listopadu. Všechny události jsou na našem webu Týdne podnikání.

* Co takové pořadatelství obnáší?

Ve spolupráci s dalšími organizacemi iniciujeme co nejvíce akcí po celé republice (letos jich bude přes 130 událostí), sami pak pořádáme celodenní Summit Týdne podnikání, který se bude konat 15. listopadu od 10 hodin v Praze ve Slovanském domě. Patrony letošního Týdne podnikání jsou Zbyňek Frolík, Taťána le Moigne, Andrej Kiska, Oliver Dlouhý a CEO Innogy Energie Tomáš Varcop. Na summitu bude 20 workshopů vedených inspirativními osobnostmi, dále prezentace virtuální reality, občerstvení z farmářských trhů, dětský koutek, veletrhy start-upů, firem a franšizingu. Hlavní konference bude na téma volba správné strategie pro dynamický růst i na zahraniční trhy. Přednášet bude například CEO Avastu Vince Steckler, generální ředitel a viceprezident Hewlett-Packard Enterprise Jan Zadák a zakladatel úspěšného izraelského start-upu Zeek Daniel Zelkind.

* Letos se v rámci Týdne podnikání chcete více věnovat i start-upům. Jak?

Na závěr summitu budeme pořádat největší startupovou soutěž na světě Get in the Ring, která proběhne v Česku historicky poprvé. Ve skutečném boxerském ringu se budou prezentovat vždy dva start-upy. Porota i diváci budou moci hodnotit výkony jednotlivých týmů. Vítěze pak pošleme na jaře do celosvětové soutěže. Bylo by skvělé, kdyby v mezinárodní soutěži vyhrál zrovna český start-up.

* Čemu dalšímu se ještě věnujete?

Letos jsme začali pořádat i Týden inovací, proběhlo 50 akcí napříč republikou. S manželkou jsme pak ještě založili před rokem start-up Poetizer – první sociální síť na světě, která sdružuje lidi, kteří čtou nebo píšou básně.

Lukáš Sedláček (35)

Vyrůstal ve Finsku a Dánsku. Studoval souběžně na Filozofické fakultě Karlovy Univerzity hebraistiku a religionistiku a na fakultě sociálních věd obory mezinárodní teritoriální studia, evropská studia a mezinárodní vztahy. Absolvoval také univerzitu v Cambridge, kde se zaměřil na etiku v mezinárodních vztazích. Roku 2010 založil a vede společnost European Leadership & Academic Institute (ELAI), která nabízí elitní vzdělávání pro zaměstnance firem a pořádá akce na podporu podnikání, inovací a start-upů. Přednášel na New York University a Anglo-American University v Praze. Dříve působil na Úřadu vlády jako šéfredaktor portálu Euroskop.cz, na ministerstvu obrany jako analytik a v O2 koordinoval projekty EU. Věnuje se i sochaření a psaní.

Slavné děti slavných: Které známé osobnosti podědily talent?

14.11.2016 dama.cz str. 00

Marta Pušová

Talent je dědičný. Dokazuje to řada známých osobností, jimž se narodily děti, které je v úspěších dohánějí nebo dokonce předčí. Kdo ze známých hvězd má slavné rodiče? Znáte je všechny?

~~~Marta Jandová~~~

Dcera frontmana kapely Olympic Petra Jandy nikdy příliš z otcovy slávy netěžila. O kariéru v České republice se ani příliš nepokoušela a rovnou odjela pnit si svůj sen do Německa, což se jí podařilo. Založila úspěšnou kapelu Die Happy, se kterou koncertovala po Evropě, a několik let dokonce randila s tehdy slavným zpěvákem Sashou. Nyní už má rodinu a působí převážně v Čechách. Objevila se v porotě pěvecké soutěže Česko hledá Superstar a v současné době exceluje v zábavné show Tvoje tvář má známý hlas.

((gallery?id=4110))

~~~David Kraus~~~

David Kraus podobu se svým otcem, moderátorem Janem Krausem rozhodně nezapře. Navíc nemá problém využít tátovo slavné jméno ke svému prospěchu a už léta účinkuje se svojí kapelou v jeho pořadu Show Jana Krause. Abychom mu ale neodpírali zásluhy? poprvé na sebe upozornil před lety svojí písní Zuzana, ve které se vyznával z lásky k herečce Zuzaně Norisové. Stejně jako jeho otec rozjíždí David také svoji hereckou kariéru. Objevil se například ve filmech Bolero nebo Martin a Venuše i v seriálech Vyprávěj či Vraždy v kruhu.

((gallery?id=4107))

~~~Zuzana Stivínová~~~

Herečka Zuzana Stivínová se narodila do výhradně uměleckého prostředí. Její otec Jiří Stivín je známý hudebník a babička Eva Svobodová byla herečka. Bratr Zuzany - Adam se potatil a jako baskytarista hrál v kapelách Chinaski, Navigators nebo Mig 21. Zuzana se hudbě věnovala také, hraje výborně na violoncello a vystudovala hudebně-dramatický obor na pražské konzervatoři. Věnuje se však převážně herectví, na kontě má řadu filmů i seriálů. Mezi ty divácky oblíbené patří například filmy Pasti, pasti, pastičky, Bathory, Chyťte doktora nebo Grandhotel. Na televizních obrazovkách momentálně boduje nový seriál Pustina z produkce HBO, kde má Zuzana hlavní roli.

((gallery?id=4102))

~~~Jakub Prachař~~~

Maminka herečka Dana Batulková, otec herec, dědeček zasloužilý umělec Ilja Prachař. To by bylo, aby se v Jakubovi nenašel alespoň kousek talentu! K herectví přičichl už v dětství, kdy se objevoval v pohádkách, později měl roli v nekonečném seriálu Ulice a přišly i filmové role jako Padesátka, Sněženky a machři po 25 letech nebo Revival. Momentálně hraje v seriálu Ohnivý kuře. V soutěži Česko Slovensko má talent se pro změnu ujal funkce moderátora. Uplatnil se i v hudební branži, několik let byl členem veleúspěšné kapely Nightwork.

((gallery?id=4103))

~~~Tereza Kerndlová~~~

Táta Terezy Kerndlové Laďa Kerndl zpíval dlouhé roky na zaoceánských lodích a dodnes je uznávaným jazzovým zpěvákem. Tereza byla k hudbě vychovávána od malička, a tak když se potkala s dalšími dcerami

slavných muzikantů Terezou Černochovou a Helenou Zeťovou, bylo vymalováno. Trojice založila holčičí skupinu Black Milk a s prvním albem Modrej Dým měla docela našlápnuto. Rok na to následovala deska Sedmkrát, trio se ale kvůli hádkám posléze rozpadlo. Tereza odstartovala sólovou kariéru, vydala tři desky, reprezentovala Českou republiku v mezinárodní pěvecké soutěži Eurovize a poslední album Schody do nebe vydala v roce 2011. Od té doby o ní pracovně není příliš slyšet, naposledy se řešila hlavně její svatba s dlouholetým partnerem René Mayerem.

((gallery?id=4104))

~~~Adam Mišík~~~

Zrzek s dětskou tvářičkou bývá často označován za českého Justina Biebera. Jeho otec Vladimír Mišík je významným českým muzikantem, který před lety stál u zrodu kapel jako The Matadors, Blue Effect nebo Flamengo. Adam se potatil, ačkoliv styl hudby, které se věnuje, je diametrálně odlišný. Zkoušel také štěstí v Americe, lépe se mu ale daří u nás v Čechách, kde má poměrně slušnou fanouškovskou základnu. Pilně koncertuje a buduje si jméno na sociálních sítích. Účinkoval také v prvním ročníku hudební show Tvoje tvář má známý hlas.

((gallery?id=4111))

~~~Tereza Černochová~~~

Druhá Tereza z tria Black Milk a zároveň dcera již zesnulého Karla Černocho také hudbu nepověsila na hřebík. Po rozpadu dívčího seskupení vydala v roce 2007 ve spolupráci s Romanem Holým sólovku Small Monstrosities, na další počín si ale fanoušci museli počkat až do roku 2015, kdy vyšlo album Škrábnutí. S Romanem Holým spolupracuje i nadále, občas vystupuje jako záskok za Tonyu Graves na koncertech jeho kapely Monkey Business. Spolupracovala i s Vladimírem 518. Jako svobodná matka navíc vychovává dceru Lauru.

((gallery?id=4105))

~~~Matěj Stropnický~~~

Otec Martin Stropnický byl známý především jako herec, před několika lety se ale vrhnul na politiku a stal se ministrem obrany. Matěj se o hereckou kariéru pokoušel také, hned napoprvé získal hlavní roli ve filmu Máj a zahrál si i v seriálu Borgia. Herectví mu ale k srdci nepřirostlo, a tak se stejně jako jeho otec dal na politiku. Ostatně, měl k tomu větší předpoklady než k herectví? studoval v Lisabonu a v Římě, maturoval na Francouzském lyceu a na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy absolvoval žurnalistiku a mezinárodní teritoriální studia, na něž navázal magisterským oborem Mediální studia. Od ledna letošního roku je předsedou Strany zelených.

((gallery?id=4106))

~~~Natálie Kocáb~~~

Talentovaná zpěvačka, scenáristka a spisovatelka je dcerou Michaela Kocába, který se stal významnou osobností Sametové revoluce. Ještě za komunismu založil kapelu Pražský výběr, která s přestávkami funguje dodnes, angažoval se i v politice. Natálie se také aktivně věnuje hudbě, letos vydala desku Ellis Island. Je autorkou knih Monarcha Absinth, Tohle byl můj pokoj nebo Slyšíš mě? A píše také divadelní scénáře.

((gallery?id=4108))

~~~Rudolf Hrušínský nejmladší~~~

Rod Hrušínských plodí samé herce, které pojmenovává Rudolf, takže jsou v tom trochu zmatky. Rudolf Hrušínský známý z filmů jako Vesničko má středisková je otcem Rudolfa, který se pravidelně objevuje na televizních obrazovkách v seriálu Ulice a je otcem Rudolfa, jenž se proslavil svým během bez jediného kousku oblečení přes náměstí v Plzni. Stalo se tak ve filmu Discopříběh, následovalo jeho pokračování, poté si Rudolf

zahrál s Ivetou Bartošovou ve Svatbě upírů a ukázal se také v Landově filmu Kvaska. V poslední době o něm příliš slyšet není.

((gallery?id=4109))

URL| <http://www.dama.cz/celebrity/slavne-deti-slavnych-ktere-zname-osobnosti-podedily-talent-28426>

Exkluzivní průzkum: polovina chudých nemá ani na boty, vyhlídky vidí černě

14.11.2016 zpravy.iDNES.cz str. 00 Zprávy / Domácí
iDNES.cz, Zdeňka Trachtová

Typický chudý Čech v peněženke či na účtu v případě potřeby najde méně než pět tisíc korun. Nejezdí na dovolenou a nemůže si dovolit nové oblečení. Má chatrné zdraví, svírá ho stres a špatné vyhlídky. Zato však dobře vychází s příbuznými. Od státu chce hlavně nižší DPH na jídlo, dusí ho předražené exekuce. Vyplyvá to z exkluzivního průzkumu, kterým startuje seriál iDNES.cz Chudoba v Česku.

Cílem výzkumu, který pro iDNES.cz zpracovala agentura Median, bylo zmapovat každodenní život chudých lidí žijících v Česku. Agentura se ptala zhruba 600 lidí žijících v příjmové chudobě, těžkém materiálním nedostatku či bez práce na stav jejich peněženek, vybavení domácnosti ale i na to, co jim dělá v životě radost. A jejich odpovědi porovnávala s tisícovkou dalších lidí, kteří chudobou netrpí.

Pod hranici příjmové chudoby žije v Česku zhruba 1,02 milionu lidí. Pro jednotlivce činí hranice 10 220 korun a pro rodinu se dvěma menšími dětmi 21 461 korun (podrobně v tabulce níže).

Takzvanou materiální deprivací, tedy nedostatkem, trpí podle Českého statistického úřadu (ČSÚ) 5,6 procenta Čechů a Češek. Je to asi 590 tisíc lidí. „Deprivovaní“ nemají peníze na nejméně čtyři z určených devíti věcí, mezi kterými je hrazení nenadálých výdajů, jezení masa ob den, alespoň týdenní dovolená ročně či hrazení nákladů na bydlení.

Nový výzkum zjistil, že většina českých chudých se ocitá ve velkých trablích ve chvíli, kdy je třeba neočekávaně vynaložit částku ve výši několika tisíc korun, například na rozbitou pračku nebo školní výlet. Přes čtyřicet procent z nich mělo v době dotazování k dispozici pouze částku do dvou tisíc, dalších 25 procent do pěti tisíc korun.

Naopak ve zbytku populace si většina lidí (51 procent) může dovolit vynaložit v případě potřeby částku nad deset tisíc korun, z toho značná část více než dvacet tisíc. „Tato schopnost rezervy a možnost čelit nenadálým výdajům, zvyšování nákladů na bydlení nebo pokrytí krátkodobého výpadku z trhu práce se může výrazně promítat do toho, jak tyto nenadálé události dopadají na domácnosti,“ domnívá se sociolog agentury Median a Fakulty sociálních věd Daniel Prokop.

Chudí, kteří rezervy nemají, proto podle něj mají větší tendence unikat k dlouhodobě neracionálním strategiím, jako je zadlužování.

To potvrzuje i Tomáš Tožička z platformy Social Watch, který se dlouhodobě zabývá příčinami propadů lidí do chudoby. „Máme zkušenosti s tím, v čím horší materiální situaci lidé jsou, tím se zvyšuje míra jejich rezignace a zhoršují se rozhodovací schopnosti. Lidé pak dělají série špatných rozhodnutí. Klasická představa, že lidi motivujeme tím, že jim budeme snižovat dávky, tedy neodpovídá naší zkušenosti ani odborným studiím,“ říká Tožička. „Stát špatná rozhodnutí podporuje tím, že pro ně vytváří podmínky. Například umožňuje firmám, aby půjčovaly peníze komukoli. Tedy i lidem, kteří se rozhodují nezodpovědně,“ dodává. Darované peníze by šly nejčastěji na nutné výdaje

A co by lidé udělali s darovanými deseti tisíci? Také tuto otázku tazatelé položili všem respondentům z řad chudých Čechů i běžné populace. Celkem necelá polovina (46 procent) chudých by je okamžitě použila na nutné výdaje, vybavení domácnosti nebo by jimi splácela dluhy. Mezi „nechudými“ tyto možnosti spontánně zvolilo jen 27 procent lidí. Výrazná u nich byla naopak orientace na šetření.

Z výzkumu vyplynulo, že drtivá většina chudých si nemůže dovolit nákup nového nábytku, když je ten starý opotřebovaný, či vyrazit s rodinou jednou za rok na týdenní dovolenou. Značný problém jim činí i nákup nového oblečení, bot nebo placení mobilního telefonu. Téměř polovina dotázaných si nemůže dovolit jíst obden pokrm s masem. „Právě tyto věci a fakt, že chudí lidé méně aktivně tráví volný čas a častěji žijí ve stresu, mohou být důvodem, proč se chudoba rodin dle jiných výzkumů výrazně promítá do problémů jejich dětí ve škole, ve zdraví a v dalších oblastech,“ komentuje Prokop.

Stav peněženky ovlivňuje i okamžiky, které chceme věnovat svým nejbližším - například Vánoce. Sedmatřicet procent chudých respondentů kupuje svým blízkým pod stromeček jen symbolické dary v celkové částce do jednoho tisíce korun. Ve zbytku populace takto nízkou částku do vánočních dárek investuje pouze jedenáct procent lidí. V chudých rodinách s dětmi do třinácti let si s částkou do tisíce korun vystačí 27 procent respondentů, v „nechudých“ rodinách to je pouze pět procent. Chudí mají horší zdraví, ale dobré vztahy s příbuznými

V další části výzkumu respondenti hodnotili různé aspekty svého života včetně zdraví, míry stresu, vztahů s příbuznými nebo kvality bydlení. Ukázalo se, že chudí lidé hodnotí hůře všechny zkoumané položky kromě vztahu s příbuznými - tam se od „nechudých“ neliší. Jejich práce je méně zábavná, bydlení horší a volný čas tráví méně kvalitně. Chudí lidé od třiceti do šedesáti let hodnotí výrazně hůře než stejně staří „nechudí“ svůj zdravotní stav. Chudoba také navyšuje míru stresu, zejména mezi starými lidmi nad 70 let.

Chudí lidé také častěji pocítují omezené možnosti zapojit se do společnosti a podílet se na jejím směřování. To platí zejména pro chudší lidi ve středním a starším středním věku (od 40 do 69 let). „Výzkumy CVVM také ukazují, že lidé žijící v chudobě či na její hranici častěji říkají, že pro lidi jako jsou oni je jedno, zda je v Česku demokracie, či ne. Není to jediný faktor, ale neměli bychom na to zapomínat, když se ptáme, proč se část lidí přiklání k různým formám autoritářství a nedůvěře elitám,“ myslí si Prokop.

Výrazně vyšší míru stresu a horší vyhlídky do budoucna reportují v rámci chudé i nechudé populace lidé, kteří mají zkušenosti s exekucemi. Tu přiznává zhruba dvacet procent chudých respondentů, zatímco pouze necelá desetina v populaci „nechudých“.

„Zadlužení nejchudší části populace je v Česku podle některých výzkumů častější než jinde. Vymáhání dluhů u nás navíc výrazně navyšovalo dlužné částky do výše, kterou už chudší domácnost nemůže jednoduše splatit. Vztah je ale i opačný - někteří respondenti ve výzkumu mohou být chudí právě kvůli dluhům a exekucím,“ vysvětluje Prokop. S exekucemi mají přímou či zprostředkovanou zkušenost nejčastěji lidé mezi 40 a 69 lety věku.

„Kvůli zadluženosti přicházíme o spoustu efektivních pracovních sil. Lidé, kteří jsou zadluženi, se už nikdy nebudou podílet na daňových výnosech, kromě DPH. Nebudou platit žádné sociální ani zdravotní pojištění, protože už nenastoupí do práce. Raději budou pracovat na černo. Z půjček přitom stát nemá nic, ty jsou výhodné jen pro banky,“ domnívá se Tožička.

To naznačuje i aktuální výzkum Medianu pro iDNES.cz. Na 30 procent chudých a 13 procent „nechudých“, které postihly exekuce, totiž přiznává, že někdo ze členů domácnosti přešel na černý trh práce, aby se mu exekuční splátky nestrhávaly z výplaty. Celkem 41 procent chudých domácností přitom exekuci řešilo další půjčkou, což vede ke spirále předlužení.

Tožička upozorňuje, že nejhorší dopady rozšíření chudoby v Česku ještě nepřišly. „Až začnou nastupovat do důchodu a začne se zhoršovat jejich zdravotní stav, budou v dlouhodobé zdravotní péči... Nastanou tím další společenské ztráty. A banky, které vydělávaly na půjčkách, je rozhodně krýt nebudou,“ podotýká. Polovina chudých se do bída už narodila

Výzkum rovněž potvrdil, že to, zda se člověk v životě bude potýkat s chudobou, výrazně ovlivňuje jeho „startovací pozice“, tedy fakt, do jaké rodiny se narodí. Téměř polovina (43 procent) chudých totiž uvedla, že se

již narodili do rodiny s nízkými či podprůměrnými příjmy, což platí bez rozdílu pro respondenty narozené před rokem 1989 i poté.

Mezi „nechudými“ se do chudoby narodilo jen 27 procent respondentů. Ve skutečnosti jich však podle Prokopa může být méně, protože člověk s vysokými příjmy může považovat za chudou i domácnost s průměrnými příjmy, v níž vyrůstal. Je nicméně patrné, že část chudoby se přenáší napříč generacemi.

Jedním z mechanismů mezigenerační reprodukce chudoby mohou být rozdílné vzdělanostní aspirace rodičů. Vyšší stupně vzdělání dosud v Česku výrazně chrání před chudobou - jen naprosté minimum vysokoškolsky vzdělaných trpí materiální deprivací či nezaměstnaností. Výzkum Medianu pro iDNES.cz přitom ukazuje, že chudá populace má mírně nižší vzdělanostní aspirace pro svoje děti - méně často než „nechudí“ si přejí, aby jejich děti vystudovaly vysokou školu. K chudobě vede nemoc, výpověď nebo rozvod

Více než třetina běžné populace věří, že chudí lidé si za svou situaci mohou sami. Naproti tomu drtivá většina (79 procent) samotných chudých se domnívá, že se v nepříznivé situaci ocitli kvůli nerovným vstupním šancím a okolnostem.

Výzkum naznačuje, že mezi takové okolnosti mohou patřit negativní události v životě. Chudí respondenti se významně častěji setkali s událostmi, jako je zranění, nemoc, výpověď z práce nebo rozvod.

Zhruba 77 procent chudých respondentů se za posledních deset let setkalo alespoň s jednou z těchto událostí. Mezi „nechudými“ to bylo „jen“ 60 procent. Takřka polovina chudých se přitom potýkala s více než jednou z těchto událostí - mezi „nechudými“ to bylo „jen“ 30 procent. „Řetěz příčin a následků může být složitější. U některých problémů, jako je nemoc či výpověď z práce, může být chudoba a s ní související problémy i jedním z důvodů negativní události. Často však ale mohou domácnost destabilizovat a její chudobu posílit či prodloužit,“ říká Prokop.

&*8593; zpět nahoru k rozečtenému textu

„Z mé zkušenosti se do chudoby velmi často propadají děti z dětských domovů a navrátilci z výkonu trestu. Jakákoli výraznější negativní událost má na tyto skupiny daleko větší dopad než na jiné skupiny,“ říká Tožička. Bude líp? Spíše ne

Výzkumníci se respondentů rovněž ptali, na co se těší v příštím roce. Chudí respondenti se jednoduše těší na to, že „bude líp“, tedy že se zlepší jejich finanční situace a zdraví. Protože si často nemohou dovolit cestovat, těší se mnohem méně často než „nechudí“ na dovolenou. Populace chudých je také specifická v tom, že se častěji (v patnácti procentech případů) než zbytek respondentů (sedm procent) netěší na nic.

Zlepšení své finanční situace do budoucna očekává méně než polovina chudých Čechů, přičemž pozitivněji svoji budoucnost vidí mladí lidé do 29 let a lidé, kteří mají alespoň maturitu a je tak u nich realističtější, že získají lepší práci. Mezi staršími lidmi doufá ve zlepšení situace jen menšina.

A jakou pomoc by chudí Češi uvítali od státu? Většina z nich si z nabídky ve výzkumu vybrala nižší daně na potraviny a další základní výdaje. Ty pro ně totiž často tvoří kolem poloviny všech výdajů, zatímco u zbytku společnosti jen okolo třetiny výdajů.

„Mandatorní výdaje domácností, jako jsou výdaje na potraviny, zdraví a bydlení, přitom od roku 2002 zdražovaly rychleji než výdaje nepovinné. Struktura inflace tak v uplynulých patnácti letech více poškozovala právě chudé lidi,“ domnívá se Prokop. „Některé nedávné studie poukázaly na to, že daňový systém v Česku velmi málo redukuje chudobu, mimo jiné kvůli nastavení přímých daní a odvodů a vysokému zdanění základní spotřeby,“ dodává.

Třetina chudých by od státu uvítala tvorbu nových pracovních míst, čtvrtina pak vyšší sociální dávky a finančně dostupné bydlení.

URL| http://zpravy.idnes.cz/vyzkum-zivota-chudych-median-djs-/domaci.aspx?c=A161107_103323_domaci_zt

20 % chudých Čechů přiznává, že měli v posledních 10 letech zkušenost s exekucí

15.11.2016 Frekvence 1 str. 04 10:00 Zprávy

Lubka PONÍŽILOVÁ, moderátorka

20 % chudých Čechů přiznává, že měli v posledních 10 letech zkušenost s exekucí. Důvodem je neustálé půjčování peněz na splácení předchozích půjček. Říká na Frekvenci 1 sociolog agentury MEDIAN Fakulty sociálních věd Daniel Prokop.

Daniel PROKOP, sociolog, agentura MEDIAN

Vymáhání dluhů u nás dlouhou dobu zvyšovalo ty náklady pro tu domácnost, tak nadstandardně několikanásobně, že posunuly i ty dluhy v řádu stovek tisíců korun do výše, který už si ta chudší domácnost nemůže dovolit.

Ivana Trumpová místo Schapira: Promluvili experti, ale na Nově to rozstřelili obyčejní občané

15.11.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Monitor
vef

První manželka nového prezidenta USA Donalda Trumpa Ivana Trumpová, rozená Zelníčková, chce být velvyslankyní USA. A má podle všeho velké šance se jí skutečně stát. Jak ji vnímají lidé, včera ukázaly Televizní noviny na TV Nova.

Trumpovou by na postu velvyslankyně viděli vesměs rádi čeští politici. A to přesto, že v diplomacii ani politice nemá bývalá lyžařka žádné zkušenosti. Ale díky svým českým kořenům prý dokáže lépe pochopit české problémy a mentalitu.

“Věděla by, jaké jsou naše pocity, jaká je naše historie a o co usilujeme. A bylo by to podle mě určitě dobré,” řekl například předseda hnutí ANO Andrej Babiš. Obdobného názoru je i předseda ODS Petr Fiala: “Je výhoda, když velvyslancem jen někdo, kdo má vztah k naší zemi, kdo rozumí našim problémům,” uvedl.

Když se však reportéři zeptali v jejím rodném Zlíně, příliš podpory nezískala. “Do tohoto moc nevidí, do politiky. Si myslím, že by to asi moc neklapalo,” zaznělo z úst prvního dotázaného. “Myslím si, že tady nežije už strašně dlouho,” zaznělo od dalšího.

“Pokud se na to podívám z podstaty věci, mít přímou linku do Oválné pracovny se občas může hodit. Je to určitá příležitost, i když se možná také ukáže, že je to úplně špatný nápad,” uvedl pro MF Dnes vedoucí katedry severoamerických studií Fakulty sociálních věd UK Kryštof Kozák.

Aby Trumpová skutečně post velvyslankyně získala, to není rozhodně nereálné. Jak totiž píše MF Dnes, američtí prezidenti posílají do Česka své známé za odměnu. A vzhledem k tomu, že republikáni mají převahu v Kongresu, jenž jmenování ambasadorů posvěcuje, stačí prý, aby souhlasil Donald Trump. “Je to moje nejoblíbenější exmanželka,” říká o bývalé modelce potřetí ženatý Trump, jenž se s ní rozvedl před 25 lety. Spolu mají tři děti.

“Nevím, jaký je mezi nimi vztah, zda jsou si ještě blízcí. Nicméně pokud by jí to nakonec vyšlo, bude velmi těžce bojovat se svojí reputací, nikdy k této práci neměla blízko, nepohybovala se ve veřejné sféře. Spíše bude brána jako karikatura diplomacie,” myslí si však Michal Kořan z Ústavu mezinárodních vztahů v Praze.

Nečekaný výdaj vykolejí milion Čechů

15.11.2016 Mladá fronta DNES str. 05 Z domova

Zdeňka Trachtová

Na účtu nemá víc než pět tisíc, nejedí na dovolenou, nosí obnošené šaty, stresuje se... To je typický chudý Čech.

PRAHA Pod hranicí chudoby žije v Česku zhruba 1,02 milionu lidí. Průzkum, který pro iDNES.cz provedla agentura Median, mapuje v seriálu Chudoba v Česku každodenní život zhruba šesti stovek takových osob – čeho se bojí a co jim naopak dělá v životě radost. Jejich odpovědi výzkumníci srovnávali s tisícovkou dalších, kteří chudobou netrpí.

Nový výzkum zjistil, že se většina českých chudých ocitá ve velkých trablech ve chvíli, kdy je třeba neočekávaně vynaložit částku ve výši několika tisíc korun, například na rozbitou pračku nebo školní výlet. Přes čtyřicet procent z nich mělo v době dotazování k dispozici pouze částku do dvou tisíc, dalších 25 procent do pěti tisíc korun. Naopak ve zbytku populace si většina lidí (51 procent) může dovolit vynaložit částku nad deset tisíc korun, z toho značná část více než dvacet tisíc.

„Tato schopnost rezervy a možnost čelit nenadálým výdajům, zvyšování nákladů na bydlení nebo pokrytí krátkodobého výpadku z trhu práce se může výrazně promítat do toho, jak tyto nenadálé události dopadají na domácnosti,“ domnívá se sociolog agentury Median a Fakulty sociálních věd Daniel Prokop.

Nižší dávky nejsou řešení

Chudí, kteří rezervy nemají, proto podle něj mají větší tendence unikat k dlouhodobě neracionálním strategiím, jako je zadlužování. To potvrzuje i Tomáš Tožička z platformy Social Watch, který se dlouhodobě zabývá příčinami propadů lidí do chudoby.

„Máme zkušenosti s tím, že v čím horší materiální situaci lidé jsou, tím více roste míra jejich rezignace a zhoršují se rozhodovací schopnosti. Lidé pak dělají série špatných rozhodnutí. Klasická představa, že lidi motivujeme tím, že jim budeme snižovat dávky, tedy neodpovídá naší zkušenosti ani odborným studiím,“ říká Tožička. „Stát špatná rozhodnutí podporuje tím, že pro ně vytváří podmínky. Například umožňuje firmám, aby půjčovaly peníze komukoli. Tedy i lidem, kteří se rozhodují nezodpovědně,“ dodává.

A co by lidé udělali s darovanými deseti tisíci? Také tuto otázku tazatelé položili všem respondentům z řad chudých Čechů i běžné populace. Necelá polovina (46 procent) chudých by je okamžitě použila na nutné výdaje, vybavení domácnosti nebo by jimi splácela dluhy. Mezi „nechudými“ tyto možnosti spontánně zvolilo jen 27 procent lidí.

Z výzkumu vyplynulo, že drtivá většina chudých si nemůže dovolit nákup nového nábytku, když je ten starý opotřebovaný, či vyrazit s rodinou jednou za rok na týdenní dovolenou. Problém činí i nákup oblečení, bot nebo placení mobilního telefonu. Téměř polovina si nemůže dovolit jíst obden pokrm s masem.

„Právě tyto věci a fakt, že chudí lidé méně aktivně tráví volný čas a častěji žijí ve stresu, mohou být důvodem, proč se chudoba rodin dle jiných výzkumů výrazně promítá do problémů jejich dětí ve škole, ve zdraví a v dalších oblastech,“ komentuje Prokop. Pro jednotlivce činí hranice chudoby 10 220 korun a pro rodinu se dvěma menšími dětmi 21 461 korun.

Fakta Kdy je Čech chudý Domácnost Příjem (v Kč) Jednotlivec 10 220 Dva dospělí 15 330 Rodič s dítětem do 13 let 13 286 Rodič se dvěma dětmi nad 13 let 20 440 Rodiče s dítětem do 13 let 18 396 Rodiče se dvěma dětmi do 13 let 21 461 Rodiče s dítětem do 13 let a dvěma dětmi nad 13 let 28 615 Pramen: ČSÚ

O autorovi| Zdeňka Trachtová, redaktorka iDNES.cz

Rodinná pouta

Ivana Trumpová může dostat ambasádu USA „za odměnu“. Nic tomu nebrání

Navrhnu, abych se stala velvyslankyní v České republice, sdělila v pátek novinářům deníku New York Post exmanželka čerstvého amerického prezidenta Ivana Trumpová a rovnou přidala argument: „Z té země pocházím a každý mě tam zná. Jsem docela známá po celém světě, nejenom v Americe. Napsala jsem tři knihy, které přeložili ve čtyřiceti zemích,“ citoval zlínskou rodačku deník.

Někteří tuzemští analytici považují takový nápad za špatný vtip, další v něm naopak vidí příležitost, aby „nicotné“ Česko alespoň někoho ve Washingtonu zaujalo... když už nic jiného.

„Pokud se na to podívám z podstaty věci, mít přímou linku do oválné pracovny se občas může hodit. Je to určitá příležitost, i když se možná také ukáže, že je to úplně špatný nápad,“ míní Kryštof Kozák, vedoucí katedry severoamerických studií Fakulty sociálních věd UK.

Stát se ambasadorem v Praze je přitom v amerických diplomatických kruzích vnímáno jako výhra. Ne snad proto, že je Česko v úrovni mezinárodních vztahů prestižní zemí, ale stále je velmi klidným, bezpečným a navrch kulturním a vzhledem ke komunistické minulosti i trochu exotickým státem.

„Co se týče atraktivity, je post velvyslance v Česku považován americkými diplomaty za velmi lákavý vzhledem ke kvalitě života, bezpečnosti a třeba také k velké přitažlivosti americké rezidence, která patří v Evropě mezi ty nejhezčí,“ přitakává Michael Žantovský, bývalý velvyslanec ve Spojených státech.

Rozhodne rodinný vztah

Analytik Kozák se domnívá, že kdyby na americké ambasádě v Praze nakonec skutečně usedla exmanželka nejmocnějšího muže světa, mohlo by z toho Česko těžit.

„Z pragmatického hlediska by to pro nás mohlo být určitou výhodou, bonusem. Americký prezident řeší milion mnohem závažnějších věcí, ale v případě nějakých problémů by Česko mohlo v Bílém domě díky Ivaně Trumpové přitáhnout jeho pozornost,“ vysvětluje Kozák. Jinými slovy Donald Trump by zřejmě spíše zavolal matce svých tří dětí než kariérnímu diplomatovi, jehož osobně nezná, třeba v podobně „významném“ Maďarsku.

Experti oslovení MF DNES se však v této souvislosti zabývají otázkou, zda Donald běžně zvedá telefon své exmanželky.

„Nevím, jaký je mezi nimi vztah, zda jsou si ještě blízcí. Nicméně pokud by jí to nakonec vyšlo, bude velmi těžce bojovat se svojí reputací, nikdy k této práci neměla blízko, nepohybovala se ve veřejné sféře. Spíše bude brána jako karikatura diplomacie,“ míní Michal Kořan z Ústavu mezinárodních vztahů v Praze.

Právě vztah s prezidentem Trumpem bude v případné diplomatické kariéře zlínské rodačky hrát největší roli. Rozvod patnáctiletého manželství v roce 1992 totiž neproběhl bez emocí. Na druhou stranu Trumpová se před pár dny newyorským novinářům svěřila, že na ni známý miliardář stále dá, a že ji dokonce při volební kampani žádal o rady.

Stejně je to symbolická role

Fakt, že nemá s diplomacií žádné zkušenosti, přitom nemusí vadit. Není výjimkou, že post amerického ambasadora v Česku získá člověk diplomatickou kariérou nepolíbený – za odměnu. „Rozhodně to není tak, že zrovna v případě Česka musí mít člověk nějakou praxi v diplomatických službách. Zákon ve Spojených státech to nenakazuje a stačí, aby návrh prezidenta schválil Senát,“ vysvětluje Kozák.

Navíc velvyslanec hraje symbolickou roli. Americká ambasáda v Praze v počtu personálu rozhodně nedosahuje velikosti té ruské, nicméně i v ní sedí mnoho kariérních diplomatů, kteří řeší ekonomické, kulturní a jiné vztahy, a velvyslanec je taková „třešnička“. Přesto může narazit na nepříjemné střety – jako nynější ambasador Andrew Schapiro, jenž si nesedl s prezidentem Milošem Zemanem. „Soudě podle způsobu, jakým někteří přední čeští politici dnes nakládají s česko-americkými vztahy, to o moc horší být nemůže,“ dodává Žantovský.

Velvyslanci v ČR

Shirley Temple Blacková

1989–1992

Adrian A. Basora

1992–1995

Jenonne R. Walkerová

1995–1998

John Shattuck

1998–2000

Craig Roberts Stapleton

2001–2003

William J. Cabaniss

2003–2006

Richard W. Graber

2006–2009

Norman L. Eisen

2011–2014

Andrew Schapiro

2014–dodnes

O autorovi| Pavel Švec, reportér MF DNES

Foto autor| Foto: Getty Images

Foto autor| Foto: MAFRA

Foto popis| Ivana a její potomci Ivana Trumpová si vzala Donalda Trumpa v roce 1977 a rozvedli se o patnáct let později. S budoucím prezidentem USA ji pojí tři děti, Donald jr. (38, vlevo), Ivanka (34) a Eric (32). Děti otce v kampani podporovaly a patří do úzkého kruhu, který řídí předání Bílého domu.

Foto popis| Dobrá štace Do Prahy se na americkém ministerstvu zahraničí jezdí „za odměnu“. Diplomaté USA si českou metropoli pochvalují.

Trump a odtržené elity

16.11.2016 ČRo Plus str. 04 18:10 Názory a argumenty

Petr HARTMAN, moderátor

Pomohly Donaldu Trumpovi k vítězství v amerických prezidentských volbách elity odtržené od běžného života? Odpověď na tuto otázku hledá politolog Josef Mlejnek z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.

Josef MLEJNEK, politolog, FSV UK

Triumf Donalda Trumpa v amerických prezidentských volbách se často vysvětluje jako další z řady vzpour lidu proti elitám. Ty stávající jsou prý neschopné, lidu nerozumí, neboť s ním ztratily kontakt a izolovaly se od něj.

Plné znění zpráv

Frustrovaný lid se tedy hlásí o slovo. Na tomto obraze však cosi neseďí. Konkrétně především jeho aktuální hlavní hrdina - Donald Trump. Vždyť jenom jeho lidový domek v New Yorku, zvaný Trump Tower, je vysoký přes 200 metrů, má 58 pater a interiér se vyznačuje prvky okázalého luxusu. Jeho obyvatele dopady globalizace asi moc netrápí. Ba naopak - dovede je umně využít ve volební kampani. Výkladové schéma rozzlobený lid kontra elity žijící ve vzdušných zámčích se na scéně pochopitelně neobjevilo až s nástupem amerického magnáta. Výrazněji se začalo dostávat ke slovu již v souvislosti s migrační krizí a posilováním různých populistických až extrémních stran v řadě evropských zemí. A pravý boom zažilo v době po brexitu. Nicméně ani výsledek britského referenda nelze s jeho pomocí kdovíjak uspokojivě vysvětlit. Vždyť nebyť probrexitové kampaně, do níž se zapojila významná část vládnoucí konzervativní strany, řada miliardářů a například též bulvární deník The Sun, vlastněný miliardářem a mediálním magnátem Rupertem Murdochem, lid by možná nadával na poměry po hospodách, ale referendum by pravděpodobně dopadlo pro setrvání Velké Británie v Evropské unii. V interpretaci lid versus elity je rovněž zakódováno docela primitivní mravní hodnocení: lid je prý možná sice hrubý a hubatý, ale v jádru dobrý a moudrý, kdežto u elit je tomu obráceně. Jde o výklad svým způsobem marxistický, nicméně hlavně pro lid docela líbivý. Politici i publicisté, kteří se k němu uchylují, tudíž lidu vlastně podkuřují. A mnozí z nich tak nečiní nezištně. Očekávají, že je rozhněvaný, leč v principu údajně moudrý lid vynese výš, než kde nyní jsou. Avšak tito vzývači lidu dost často již dnes neseďí nikterak nízko, byť zdaleka ne všichni bydlí ve vlastním mrakodrapu - ale tak jako tak, vlastně se hodlají jen o něco posunout. Jsme tedy de facto svědky války různě postavených elit, nižších s vyššími, či elit z jiného oboru, například podnikání, s elitami politickými. Část současných elit prostě využívá, ba dokonce zneužívá skutečnosti, že obyvatelstvo je ve větší než obvyklé míře nespokojené či přímo vystresované kvůli relativnímu poklesu životní úrovně, kvůli obavám ze ztráty zaměstnání či vůbec z nejisté vlastní budoucnosti v globalizovaném světě plném lokálních konfliktů i migračních proudů a vln. Elity se tudíž asi prostřídají, lid však, jako obvykle, nejspíše ostrouhá. Přesto nepůjde o obyčejnou alternaci. Populistická sázka na lidové vášně, na strach i na globalizací rozostřenou identitu, totiž může vést k velmi špatným koncům, a to skoro pro všechny.

Ruský Nejvyšší soud zrušil verdikt soudu nižší instance k Alexeji Navalnému

16.11.2016 ČRo Plus str. 04 17:10 Den podle...

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Ruský Nejvyšší soud dnes zrušil verdikt soudu nižší instance ve městě Kirov, který před třemi lety udělil známému blogerovi a opozičnímu politikovi Alexeji Navalnému pětiletý podmíněný trest za údajnou zpronevěru. Sám Navalný, který vždy odmítal pochybení a označoval své odsouzení za politicky motivované, z toho ale nijak nejásá. Podle rozhodnutí Nejvyššího soudu by se totiž soud v Kirově vzdáleném devět set kilometrů od Moskvy, kde Navalný žije, měl opakovat. Pochopitelně s jeho účastí. Což opoziční politik považuje za snahu komplikovat mu dál jeho činnost. Ruský Nejvyšší soud měl podle něj přihlédnout k rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku a zcela jej zprostit obvinění. Mým dalším hostem je Jan Šír, expert na Rusko z katedry ruských a východoevropských studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. Pane Šíre, zdravím vás, dobrý den.

Jan ŠÍR, expert na Rusko, katedra ruských a východoevropských studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy

Dobrý den.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak, ty reakce z řad ruské opozice na ten dnešní verdikt jsou dvojího druhu. Jak jistě víte, jedni se radují, že ten ruský justiční systém přece jen alespoň trochu reflektuje rozhodnutí štrasburského soudu. A ti druzí včetně samotného Navalného tvrdí, že je to jen další házení klacků pod nohy. Tak se ptám, jak vy to dnešní rozhodnutí vidíte?

Jan ŠÍR, expert na Rusko, katedra ruských a východoevropských studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy

Mně se to rozhodnutí zdá šalamounské. Šalamounské v tom ohledu, že Ruská federace skutečně v osobě nejvyšší soudní instance nějakým způsobem přihlédla k tomu, že Evropský soud pro lidská práva ve Štrasburku vynesl v této věci nějaké rozhodnutí, zároveň to rozhodnutí nebylo naplněno, to znamená, ten soudní proces nebyl zrušen. Navalný nebyl prohlášen za nevinného. A věc se vrátila k nižším soudním instancím k dalšímu prošetření, což podle těch rychlých analýz, které jsem měl možnost přečíst, neznamená automaticky to, že by se na Navalného s ohledem na to jeho předchozí odsouzení nevztahoval zákaz další politické činnosti ve smyslu možnosti ucházet se o volené veřejné funkce, zejména se to týká těch uvažovaných voleb prezidenta Ruské federace.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Jinými slovy, nemůže se účastnit?

Jan ŠÍR, expert na Rusko, katedra ruských a východoevropských studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy

Vypadá to tak. Podle, podle těch analýz to zatím vypadá tak, že tento zákaz je, zůstává v platnosti, což je podle mého názoru to, o co Navalnému jde především.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Rozumím. A myslíte si, pardon, myslíte si jenom, že ten ruský Nejvyšší soud tohle zařídil vlastně na objednávku někoho, aby Navalný nemohl přes to pozitivní rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku, tak prostě ruský Nejvyšší soud zařídil, aby pan Navalný nikomu nekonkuroval v žádných volbách.

Jan ŠÍR, expert na Rusko, katedra ruských a východoevropských studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy

Vy mě tady nutíte k něčemu, abych řekl něco, aniž bych k tomu měl samozřejmě podklady, co se týče tohoto konkrétního případu. Takže já si dovoluji odpovědět malinko v obecnější rovině. Soudní systém v Rusku není považován za nezávislý. A existuje řada precedentů, kdy soudy Ruské federace, soudní instance byly, dá se říci, usvědčeny z toho, že nekonaly, nerozhodovaly podle zákona. To znamená ...

Barbora TACHECÍ, moderátorka

No, to jste řekl moc hezky. Jinými slovy, máme zkušenosti takové, že soudy pracují také na objednávku.

Jan ŠÍR, expert na Rusko, katedra ruských a východoevropských studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy

Ano, přesně tak. Ano.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak, tak.

Jan ŠÍR, expert na Rusko, katedra ruských a východoevropských studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy

Tohle to je tvrzení, které si obhájím.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

V té souvislosti se vás chci zeptat. Je vůbec možné, pokud jde o svobodné volby, považovat Rusko za demokratickou zemi v okamžiku, kdy je možné tímhle způsobem znemožnit politikovi účast?

Jan ŠÍR, expert na Rusko, katedra ruských a východoevropských studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy

Ne, v žádném případě. A nikdo netvrdí to, že v Rusku probíhají svobodné volby. Samozřejmě tyto defekty, týkající se obecně samotných základů právního státu, jsou natolik závažným deficitem, který nám znemožňuje uvažovat vůbec o něčem takovém, jako jsou svobodné férové a demokratické volby v Ruské federaci. Nicméně není to samozřejmě jediný defekt právního systému v Rusku.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak, určitě ne. Ale bavíme se o něm, jenom bych si dovolila vás droboulince opravit. Když jste řekl, nikdo netvrdí, že tam demokracie je, tak jsem vás chtěla ujistit, že jsou ti, kteří tvrdí, že tam je takhle. Ale to je jenom taková maličkost na okraj.

Jan ŠÍR, expert na Rusko, katedra ruských a východoevropských studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy

Rozumím. Neznám nikoho z mého oboru, kdo by toto tvrdil.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Ano, tak. Před pěti lety v tom Alexeji Navalném leckdo viděl vlastně nejvážnějšího vyzývatele prezidenta Putina. Máte pocit, že po tom, co se všechno stalo a bezpochyby ještě stane po tomto rozhodnutí soudu, má šanci se Alexej Navalný vrátit do politiky a být tam, do ruské politiky a být tam úspěšný?

Jan ŠÍR, expert na Rusko, katedra ruských a východoevropských studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy

Tak, tuto šanci nějakou má. Teď jde o to, jestli bude mít šanci se v té politice prosadit s ohledem mimo jiné na ty defekty a deficity politického systému. A ta klíčová proměna, na kterou bychom se měli zaměřit, je další vůle, další chování, další kroky politické elity. To znamená samozřejmě prezident Putin, potažmo nejvyšší představitelé současného režimu v Rusku mají zájem na tom, vytvářet zdání, že v Rusku nějaká politická soutěž je možná. A mají tento zájem z toho důvodu, aby dodali svému postavení, svojí moci alespoň nějaký zdánlivý punc nějaké legitimacy. Ani ne tolik dovnitř, nicméně zejména navenek. Ale jak už jsem řekl, ty poměry v Rusku momentálně jsou nastaveny tak, že ta opozice fakticky nemá možnost promluvit do přijímání rozhodnutí na nejvyšší úrovni.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Říká Jan Šír, expert na Rusko z katedry ruských a východoevropských studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. Pane Šíre, děkuju.

Jan ŠÍR, expert na Rusko, katedra ruských a východoevropských studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy

Děkuju za zavolání. Na shledanou.

O masivním „tištění nových peněz“ II. Pohledem z ČNB

16.11.2016 roklen24.cz str. 00 Talk, Homepage, Zprávy Top

Roklen24

Je pondělí 10. října, pozdní odpoledne. Běžný pracovní den, ale pro mě přeci jen trochu výjimečný. Jdu na Institut ekonomických studií FSV UK přednášet do svého kurzu monetární ekonomie. To samozřejmě v průběhu semestru není nic mimořádného. Tentokrát si ale na flash disku nesu zbrusu novou přednášku o podstatě a

fungování moderního peněžního systému. Přednášku, která v tomto kurzu dosud nezazněla, protože jsem tak nějak předpokládal, že studenti magisterského stupně už alespoň tuší, jak moderní peněžní systém funguje.

Nicméně v posledních letech ve mě stále silněji dozrával pocit, že to nejspíš neplatí. Až jsem to prostě nevydržel a novou přednášku na toto téma zařadil; s omluvou na úvod pro všechny studenty, jimž by taková přednáška připadala příliš triviální.

V tom, že toto mé rozhodnutí bylo správné, mě nakonec utvrdila i sekvence „šokujících“ mediálních zpráv na téma ČNB a jejího „tisknutí peněz jako o závod“. Zde jen pro připomenutí pár titulků, snadno dohledatelných na webu:

04. 10. 2016: „V tisku peněz patří Česko k nejrychlejším na světě, objemem dominuje eurozóna“
05. 10. 2016: „Tisknutí peněz v Česku teď patří mezi nejrychlejší na světě. Rychleji přibývají jen v Číně“
06. 10. 2016: „ČNB tiskne peníze jako o závod“
07. 10. 2016: „ČNB řadí, rotačky tisknou peníze na 360% a doháníme Čínu“
09. 10. 2016: „Česko je na špici v rychlosti tisknutí peněz. Kvůli intervencím ČNB“
10. 10. 2016: „ČNB tiskne peníze jako o závod“.

Stmívá se a já mířím ze Senovážného náměstí do sídla školy v Opletalce. Nejkratší cesta vede Růžovou ulicí kolem Státní tiskárny cenin. Právě ji míjím a až na pár kancelář je v celé budově zhasnuto. Rotačky nikde neduní. Nikde nestojí ani dlouhé řady kamionů rozvázejících právě zaschlé bankovky do ČNB, odkud by pak putovaly dále po celé české kotlině. Není divu. Oběživo v tuzemsku v současnosti roste asi o 8 % ročně. Přitom před krizí v letech 2002–2007 se jeho objem zvyšoval v průměru o 10 % za rok, a ani tenkrát nemuseli ve Státní tiskárně organizovat mimořádné směny. Nemůžu se ubránit lehce sarkastickému úsměvu – za nějž se sice vzápětí v duchu omlouvám, ale nemůžu si pomoci, je to prostě můj styl – a jdu dál.

Přednášku zahajuji otázkou, kolik studentů si myslí, že objem peněz v ekonomice kontroluje centrální banka, a kolik se naopak domnívá, že se sám přizpůsobuje vývoji ekonomiky. Při volbě první možnosti vidím les rukou, zato při volbě té druhé jen pár. Ach jo, tohle bude perná práce. Naštěstí jsem do přednášky vložil četné citáty i obrázky z článků spousty renomovaných ekonomů, kteří jsou bezesporu chytřejší než já a snad mi pomohou vysvětlit i zdánlivě nevysvětlitelné.

Stratégové: #Trump pošle #euro na paritu s dolarem. A koruna? – [@roklen24](https://t.co/bDbcAnsTNJ)
\$EURUSD #parity #FX #currencies \$EURCZK pic.twitter.com/r2s6fK8BW8 — Roklen24.cz (@roklen24)
15. listopadu 2016

Abych byl spravedlivý, za poměr odpovědí na mou úvodní otázku nemůže hloupost studentů, ale my, vyučující ekonomie. V zastaralých učebnicích pro bakalářský stupeň dlouho přežíval – a leckde asi stále přežívá – mýtus, podle kterého centrální banka řídí množství peněz v oběhu tím, že kontroluje takzvanou měnovou bázi, neboli lidově řečeno „peníze, které sama vydává“, nebo ještě lidověji „tiskne“. Komerční banky lačně čekají, až centrální banka vydá nějakou další korunu, pak se na ni vrhnou a téměř přes noc ji předem známým a stálým koeficientem zmnoží (zmultiplikují). A protože peníze v ekonomice obíhají také předem známou a neměnnou rychlostí a dáno je rovněž množství věcí, které lze za peníze koupit, více peněz v oběhu nakonec vždy rychle vede jen a pouze k úměrně vyšší inflaci, tedy ke znehodnocení kupní síly peněz. Pokud někdo myšlenkově žije v takto popsaném světě, výše uvedené mediální titulky ho musí nutně – a notně – vyděsit. Takto to ale nefunguje a ani nikdy nefungovalo. Co je tedy na této historce špatně? Popravdě řečeno úplně všechno. Takže odkud při opravování mýtu začít?

Co jsou a nejsou peníze

Za prvé, nepřesné je už samotné označení měnové báze za „peníze, které vydává (nebo dokonce tiskne) sama centrální banka“. Z měnové báze se totiž do peněžní zásoby (tj. peněz kolujících v ekonomice) počítá jen vydané oběživo, tedy bankovky a mince, a to ještě jen ta jejich podmnožina, která je v rukou lidí a podniků (nikoli část uložená v trezorech bank). Zbývající – a v současnosti v řadě zemí větší – část měnové báze jsou rezervy komerčních bank u centrální banky. Ty se mezi peníze nepočítají. Nemůžou totiž posloužit jako prostředek směny mezi jednotlivými lidmi a podniky. Navzájem platit si jimi mohou jen banky, což se děje mimo jiné při vypořádávání platebního styku mezi jejich klienty. Rezervy bank ale v tomto případě plní pouze roli „prostředníka“, který neopustí „brány“ (přesně řečeno účetní rozvahu) centrální banky. Peníze jako takové putují z účtu jednoho klienta banky na účet jiného klienta v další bance. Do peněžní zásoby se přitom počítá právě součet vkladů těchto klientů u komerčních bank, tedy peníze obíhající v ekonomice, nikoli rezervy „uzavřené“ v

bilanci centrální banky. Zní to dost akademicky, ale jsem na univerzitní půdě, a tak si trochu té „pojmologie“ snad můžu dovolit.

Co dělá centrální banka

Za druhé, centrální banka měnovou bázi v naprosté většině případů nekontroluje. V normálních dobách je to proto, že jako svůj základní nástroj používá úrokové sazby, tedy lidově řečeno „cenu peněz“. Za tímto účelem musí bankám na jejich požádání dodávat za stanovenou úrokovou sazbu oběživo a rezervy (likviditu), nebo od nich likviditu naopak stahovat. Aktuálně pak ČNB nekontroluje měnovou bázi proto, že objemy intervencí v rámci udržování jejího kurzového závazku určuje devizový trh, nikoli sama centrální banka. Mimochodem, tuto část výkladu jsem měl v přednáškách obsaženou vždy; jen jsem si naivně myslel, že to stačí k tomu, aby studenti vnitřně pochopili i vše ostatní. Mea culpa, mea maxima culpa!

Role obchodních bank

Za třetí, banky s poskytnutím úvěru lačně nečekají na to, až nějakou tu korunu centrální banka vydá. Schválně se ptám studentů, kolik z nich kdy vidělo na dveřích své banky ceduli „Dnes úvěry neposkytujeme, nejsou rezervy“. Tentokrát žádný les rukou nad přednáškovou místností. Začínám vysvětlovat, že v praxi to funguje přesně naopak. Banka uvítá každého žadatele o úvěr, pokud ho vyhodnotí jako dostatečně solventního, neboli schopného úvěr splácet. Pak mu jej ráda poskytne, a pakliže nemá dost rezerv, opatří si je následně na mezibankovním trhu nebo přímo u centrální banky. A dokonce i pokud nějaké rezervy ona komerční banka u centrální banky má, neznamená to, že svému nově „ulovenému“ bonitnímu klientovi půjčí právě tyto peníze. Jediný způsob, jak by to teoreticky mohla udělat, je vybrat tyto peníze z centrální banky v hotovosti a úvěr pak svému klientovi poskytnout ve formě kufru plného peněz. Ani se už studentů neptám, kolik z nich někdy od banky dostalo úvěr v této podobě. Odpověď znám a už mě začíná trochu tlačit čas. Banka tedy úvěr poskytne tak, že na jednu stranu připsá „zbrusu nové“ peníze na účet svého klienta (které se počítají do peněžní zásoby) a na druhou stranu své bilance si zaúčtuje úvěrovou pohledávku vůči svému klientovi. Její rezervy u centrální banky případně vstoupí do hry až následně, když se její klient rozhodne zaplatit někomu na účet v jiné komerční bance; o tom už jsem ale mluvil. Když to říkám, vidím, jak student úplně vpravo nevěřícně a dost nesouhlasně kroutí hlavou. Vstříbat napoprve tuto „nesnesitelnou lehkost tvorby peněz“ je opravdu těžké. Ale aspoň nespí... Za čtvrté je mylná představa, že komerční banka jen tak obratem rozmnoží rezervy od centrální banky do nových úvěrů. Banka musí nastavit úrokovou sazbu z úvěru tak, aby jí pokryla cenu peněz na mezibankovním trhu, kterou zase svou úrokovou sazbou bezprostředně ovlivňuje centrální banka. Musí si k tomu také přirazit prémii za přijatelnou míru rizika, která se v čase mění. Banka dále potřebuje hlídat, aby soustavně plnila požadavky na kapitálovou přiměřenost, likviditu apod., kterou jí předepisuje regulace a tzv. mikrobezpečnostní dohled. Pak jí čeká ten nejtěžší úkol – najít klienta, který takto nastavené úrokové míře a definované „přijatelné míře rizika“ odpovídá. Je-li v ekonomice nálada na nule a ziskových projektů poskrovnu, ani sebevětší zvyšování rezerv komerčních bank u banky centrální k úvěrovému boomeru nevede. Pokud ale naopak zavládne všeobecný optimismus a banky svorně začnou půjčovat příliš lehkovážně, může je nově začít brzdit tzv. makrobezpečnostní politika, například stanovením proticyklické kapitálové rezervy nebo regulací parametrů hypoték. Prostřednictvím zvyšování úrokových sazeb pak může případně zasáhnout i měnová politika. Celkově tento systém v čase pružně pokrývá měnící se potřeby ekonomiky a – až na občasné historické excesy – funguje při správné kombinaci měnové, mikrobezpečnostní a makrobezpečnostní politiky až překvapivě dobře.

Nestabilní rychlost oběhu peněz

Za páté, peníze zdaleka neobíhají v ekonomice stabilní rychlostí. Teorém „neutuchajícího permoníka“ otáčejícího měnovým kolem neměnnou rychlostí v praxi mnohokrát selhal. O tom však víc až na další přednášce. Později si řekneme něco o tom, že nekonvenční měnová politika centrálních bank funguje zcela jinými převodními mechanismy, než je mýtus o multiplikaci centrální bankou „vytištěných“ peněz. Teď už musím končit. Omlouvám se za přetažení časového limitu – to už je zkrátka můj styl. Za domácí úkol prosím prostudujte následující graf – zvláště pan kolega úplně vpravo.

Epilog

Z přednášky jedu domů se spokojeným pocitem, že jsem zase pár studentům nasadil brouka do hlavy a snad alespoň trochu naboural zažitě a mnohdy značně zavádějící mýty o měnové politice. Těším se na večeri a zaslouženou sklenku vína. Po příjezdu ale zjišťuji, že na elektrokotli svítí signál blokace, a doma se tudíž netopí.

Rutinně dopouštím vodu do kotle a jdu se převléct. Po chvíli se vracím a zděšeně zjišťuji, že se kotel přetlakoval a na zem vyteklo několik litrů horké vody. Nechápu to, až později se dozvídám, že se mi v kotli kdosi laicky „vrtal“. Zaplaťpánbůh, že tohle se v měnové politice stát nemůže; alespoň ne do té doby, dokud o ní budou někteří „odborní“ mediální komentátoři jenom psát a ne se v ní přímo „vrtat“.

Tomáš Holub

P.S. Zájemcům o vysvětlení téhož ve standardnějším provedení doporučuji přečíst si paralelně zveřejňovaný skvělý článek kolegy Petra Krále. Oba texty tvoří kompaktní „dvojblog“.

Tomáš Holub se narodil 19. srpna 1974 v Liberci. Vystudoval na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy, kde postupně získal titul bakaláře v oboru ekonomie (rok 1995), magistra v oboru finance a bankovníctví (1997) a PhD v oboru teoretická ekonomie (2001). Absolvoval rovněž studijní pobyty na Georgetown University ve Washingtonu, D.C. a na London School of Economics and Political Science v Londýně. V letech 1996-2000 pracoval jako makroekonom v Komerční bance. Poté nastoupil do ČNB, kde nejprve zastával pozici poradce viceguvernéra resp. guvernéra. Od roku 2004 do března 2015 byl ředitelem sekce měnové a statistiky, od 1. dubna 2015 je ředitelem sekce měnové. Zároveň přednáší monetární ekonomii a mezinárodní makroekonomii na IES FSV UK, kde v roce 2011 získal docenturu v oboru ekonomické teorie. V minulosti vyučoval též na VŠE Praha. Publikuje pravidelně v domácích i zahraničních odborných časopisech. Je aktivním členem České společnosti ekonomické, v letech 2006-07 byl jejím prezidentem. Je ženatý a má dvě děti.

URL| <http://roklen24.cz/a/iJyH7>

Mazlíme se s ním každých dvacet minut, hlavně pro zábavu

16.11.2016 faei.cz str. 00 Nezařazené

Redakce

Sáhneme po něm každých dvacet minut, a někdy naše zaujetí a pohyby prsty působí, jako bychom se s ním div nemazlili. Celkem s mobilem v ruce strávíme bezmála tři hodiny denně. Téměř každý druhý Čech spadá do kategorie vysokofrekvenčních uživatelů. Vyplývá to z analýzy využívání chytrých mobilních telefonů mezi 1850 lidmi, kterou provedla společnost truconneXion.

Průměrný Čech v produktivním věku nahlédne do mobilu 46krát denně. Pozornost co se děje kolem nás, tak bere za své. „U části populace nelze vyloučit vznik jakési specifické formy závislosti na mobilním telefonu spojené s jeho nutkavým používáním,“ říká psycholog Michal Walter. Potvrzuje, že odborníci se již zabývají i extrémními případy závislosti na mobilních telefonech. Nejčastěji ovšem nadužívání mobilního telefonu bývá známkou nudy.

Právě na ty, kteří se nudí, a hledají další a další pasivní zábavu, například ve formě krátkých, jednoduchých videoprojekcí konzumovaných prostřednictvím mobilu, cílí významné internetové společnosti.

„Nějaká modelka, co něco někde vyvalila, bude mít větší čtenost, než propracované, draze získané téma. Obyčejnému občanu stačí ve zpravodajství základní přehled, aby působil, že je aspoň trochu v obraze, hlavně tím tráví čas, baví se. Lidi ani kauzy nezajímají. Příjemci je i jedno, zda se jedná o nějakou placenou reklamu nebo ne, ale hlavně, že se baví,“ uvedl nedávno na půdě Fakulty sociálních věd při debatě novinářů o vlivu vyhledávačů a sociálních médií na tvorbu zpravodajství člen představenstva Seznam.cz Petr Král.

Hovořil tak v souvislosti s pokusem Seznamu o denní video zpravodajství a o výjimečnou dokumentární detektivku, která ale zatím spíše připomíná výstavbu virtuálního supermarketu Český Sen. Není divu, režiséři jsou stejní, jen herce obsadili jiné.

Zatím se ale nezdá, že by to konzumentům vadilo. Naopak. Počty sdílení na sociálních sítích naznačují, že Král má pravdu a že chytré mobily jsou hlavní nositelem této zábavy. Noviny a časopisy v autobusech a tramvajích už čte málokdo. Sklopené hlavy se sluchátky na uších obvykle rejdí prsty po dotykové obrazovce mobilu.

(kol)

Predátoři řadí hlavně v Albánii

16.11.2016 Lidové noviny str. 04 Domov
MARTIN RYCHLÍK

Ani renomované vědecké databáze už nejsou vůči nástupu tzv. predátorských časopisů imunní. Česko je ze zemí OECD sedmé nejhorší,

leč podíl pochybných studií činí 1,3 procenta. V Albánii je pak podezřelá celá třetina.

PRAHA Loni z toho bylo pozdvižení. Vyšlo najevo, že Wadim Strielkowski z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy si nejspíše pragmaticky vybíral časopisy, jež jsou čím dál známější coby „predátorské“, ale zároveň pronikly i do uznávané databáze Scopus.

Tento ekonom tak opublikoval studie v žurnálech věnovaných energetice, zemědělství i aplikované matematice, které pouze předstírají recenzní řízení; parazitují na tzv. open access modelu a za peníze otisknou prakticky cokoliv. I bludy. Jen v loňském roce Strielkowski vydal 33 studií a celkem je autorem 91 článků od medicíny po inženýrství! Na kauzu upozornily LN a týdeník Euro.

Jiný profesor, René Kizek z Mendelovy univerzity, má v téže indexující databázi 590 výsledků, přičemž v roce 2013 byl spoluautorem 85 prací, což je pro většinu vědců nepředstavitelné.

Bohužel řada z jeho článků vyšla v časopisech, které jsou na seznamu slavného lovce predátorů Jeffrey Bealla, jenž eviduje pochybná vydavatelství a časopisy.

Na Beallově seznamu

Právě Beallova „indexu podezřelých“ v kombinaci s identifikátory (ISSN) využili vědci z pražského ústavu CERGE-EI, kteří na dnešní konferenci zveřejnili studii s mezinárodním významem.

Jako první na světě totiž zmapovali pronikání podvodných časopisů za bariéru: do databáze Scopus, která má být (podobně jakodálší Web of Science) garantem vědeckosti časopisů, jež stojí za to sledovat. Problém je v tom, že některé národní systémy hodnocení vědy automaticky přepočítávají výstupy z databází na body a peníze. Každý článek, jakkoliv by byl špatný, je honorován – i v případě pár set textů z ČR pak jde o několik desítek milionů korun.

„Celosvětově je predátorské publikování na vzestupu. Ještě před pěti lety byl tento fenomén zanedbatelný. V roce 2015 se však z predátorských časopisů do Scopusu dostalo bezmála šedesát tisíc výsledků, což odpovídá téměř třem procentům ze všech indexovaných výsledků. Zhruba každý šestatřicátý výsledek ve Scopusu je už v dnešní době podezřelý z predátorského původu,“ řekl LN Martin Srholec, jeden ze dvou autorů nové studie. Pro srovnání: v roce 2004 to byly jenom dva tisíce pochybných článků čili pouhé promile z celkového objemu.

„Naše studie je originální svým záběrem, povedlo se nám zjistit řadu údajů o časopisech a vydavatelstvích – od původu autorů až po sídlo vydavatele. Díky tomu se podařilo vytvořit dataset, který je ve světovém měřítku unikátní, a jsme schopni říci, v jakých zemích se jedná o pouze drobný problém týkající se několika málo jedinců a kde se jedná o skutečně systémový problém,“ vysvětluje druhý z autorů Vít Macháček.

Skryté potíže má patrně Jižní Korea, inovační lídr, který ale vykazuje z vyspělých zemí OECD nejhorší podíl predátorských publikací – pět procent! Druzí jsou Slováci s takřka dvěma procenty pochybných studií ve Scopusu, třetí Turci... a sedmí Češi s problematickými 1,3 procenty výstupů. „Rád bych zmínil zděšení – v Česku i na Slovensku je sice výskyt vůči zemím OECD nadprůměrný, mluvíme ale o rozdílu v řádech desetin procenta. Naopak vůči rozvojovému světu je rozdíl diametrální. Predátorské časopisy tam běžně přesahují více než deset procent ze všech výsledků nahlášených tamními vědeckými pracovišti,“ dodává Macháček.

Nejvážnější situace je v albánské vědě, neboť třetina odevzdaných studií pochází z Beallem podezřivaných časopisů. Kazachstán vykazuje čtvrtinu plevelných výstupů, podíl nad deset procent mají i možní kujóni z Indonésie.

Autoři upozorňují, že ne všechna vydavatelství eviduje Beall právem; kontroverze vzbuzuje zařazení časopisů Frontiers. „Anglická verze naší studie bude zveřejněna do konce listopadu, doufáme v mezinárodní ohlas. Plánujeme napsat i příspěvek do komentářové části časopisu Nature a rozpracovat studii do většího článku v respektovaném vědeckém časopise,“ plánuje Srholec. Není divu: predátorství je extra žhavé téma.

„Za tímto fenoménem je touha publikovat snadno, rychle a hodně – ve snaze dobrat se vysokého počtu publikací,“ říká expert Daniel Münich

Predátorské časopisy ničí vědu * Vědci z ekonomického ústavu CERGE-EI připravili velkou studii, která dokazuje, jak predátorské žurnály (otiskující za peníze i odpadkovou vědu) pronikají do uznávané databáze článků Scopus. * Češi jako první na světě vytvořili seznam podezřelých časopisů z tzv. Bealova indexu, jimž se podařilo projít do této databáze, dle které se posuzují publikační aktivity a někde se i za „body“ vyplácejí peníze.

Nejoblíbenější „predátoři“ Čechů Predátorské časopisy ve Scopusu s největším počtem výstupů z ČR v letech 2013 až 2015 1. International Journal of Electrochemical Science (Srbsko, poplatek za publikaci 500 eur) 115 výstupů 2. International Journal of Mathematical Models and Methods in Applied Sciences (Řecko, poplatek 600 eur) 78 výstupů 3. Actual Problems of Economics (Ukrajina, poplatek až 300 USD) 56 výstupů Pramen: Vít Macháček, Martin Srholec, studie IDEA/CERGE-EI, 2016

Dravci stále úspěšnější Vývoj podílu a počtu predátorských výsledků v databázi Scopus

Slováci v OECD druzí, Češi sedmí Podíl „predátorských“ výsledků ve Scopusu ze zemí OECD v letech 2013 až 2015

Albánci třetinovými predátory Podíl „predátorských“ výsledků ve Scopusu z nejpostiženějších zemí v letech 2013 až 2015

Foto popis|

Senát jako pojistka demokracie?

16.11.2016 ČT 24 str. 05 20:00 90' ČT24

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

A teď opět Senát řečí čísel. Kolik vlastně Senát projedná zákonů a jakých, to zjišťovala Zuzana Černá, dobrý večer.

Zuzana ČERNÁ, redaktorka

Hezký večer. Senát projednal za 20 let 2039 zákonů, které mu postoupila Poslanecká sněmovna. Víc než tři čtvrtiny Senát schválil, případně nepřijal a nebo usnesení vůbec nepřijal nebo se zákonem taky vůbec nezabýval. 30 procent zákonů ale Senát vrátil do Poslanecké sněmovny a nebo je zamítl. Vrácených norem bylo konkrétně 484, důvodem byly chyby v případě, ať už věcné, nebo legislativní. Podle senátorů by totiž jejich platnost poškodila občany, státní rozpočet a nebo například fungování obcí. Ve 285 případech následně dali poslanci senátorům zapravdu a zákon opravili podle přání horní komory. 175 vrácených zákonů poslanci ale přijali v původním znění a 23, tak to je číslo, kdy nakonec vůbec zákon nebyl přijat. Senát může zákony ale i sám navrhovat. Udělal to 206krát a v 37 případech zákon začal platit. V poslední době to byl třeba nápad Zdeňka Škromacha, podle kterého dnes cyklisté mohou za určitých podmínek řídit i s 0,8 promilemi alkoholu v krvi. Novela zákona o DPH, ta zase stanoví, že od daně je osvobozeno dodání pozemku, který není stavebním pozemkem. Senát měnil i financování zařízení pro děti, které potřebují okamžitou pomoc. No, a Senát za svou 20letou historii sehrál zásadní roli hned několikrát. Jedním z nejozřejmějších bodů byl vládní návrh financování nákupu 24 stíhaček gripen. Nákup za 60 miliard korun senátoři vetovali a vláda nakonec dala přednost o 40 miliard levnějšímu pronájmu. Další 8 miliard ve veřejných rozpočtech Senát zachránil opravdu zákona o hazardu. Obce kvůli tomu inkasují totiž poplatky z každého hracího automatu. Podle předsedy horní komory parlamentu tu ale byly i slabší chvíle, a to například schvalování kontroverzní vládní reformy veřejných financí bez rozpravy nebo schválení novely volebního zákona v roce 2000, která by z politického života prakticky vyřadila malé strany.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Fakta a čísla Zuzany Černé, děkujeme. A s námi usedl do studia host, který dodá do našeho vysílání, řekněme, nepolitický, nadstranický pohled, ústavní právník z katedry ústavního práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy Marek Antoš. Dobrý večer.

Marek ANTOŠ, ústavní právník, katedra ústavního práva, PF UK

Dobrý večer.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

My jsme tu teď zmínili hned několik zákonů nebo několik, řekněme, návrhů, které můžeme považovat za určitý možná důkaz platnosti Senátu v našem ústavním pořádku, často se ale říká, že Senát je ústavní pojistka, pojistka ústavnosti, tuto charakteristiku naplnil podle vás někdy Senát?

Marek ANTOŠ, ústavní právník, katedra ústavního práva, PF UK

Já myslím, že je dobré si uvědomit, že celý ten náš ústavní systém výrazně preferuje postavení Poslanecké sněmovny. Vláda odpovídá pouze Poslanecké sněmovně. Je možné Senát poměrně snadno přehlasovat i v těch legislativních věcech, to znamená, tady Senát může přesvědčovat celou argumentace, ale nemá vlastně silnou ústavní pozici. Kde má silnou ústavní pozici, to je změna ústavy, a to je takový úzký okruh zákonů podle článku 40 ústavy, kde je Senát nepřehlasovatelný, není možné proti vůli Senátu změnit volební zákon, není možné změnit jednací řád Senátu, a tak dále, a tak dále. Pokud se bavíme o tom, že je ústavní pojistkou, tak se asi bavíme o tom úzkém, úzkém okruhu případů, kdy Senát nelze přehlasovat. Já si osobně myslím, že naplnil své poslání už v tom, že některé nápady, které by jinak asi byly realizovány, tak vlastně vůbec ani nebyly předloženy nebo neprošly Poslaneckou sněmovnou, protože se vědělo, že v Senátu neprojde. Byl jenom zmíněn ten případ volebního zákona z roku 2000 tehdy, pokud by nebyl Senát, tak by strany opoziční smlouvy disponovaly ústavní většinou Poslanecké sněmovně, ta by jim stačila pro změnu ústavy a jenom pro to, že Senát tuto ústavní většinu posléze už neměli, tak byli donuceni postupovat tou druhou cestou, a to vlastně dalo šanci Ústavnímu soudu, aby, aby tehdy tu reformu zrušil.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Pane Oberfalzere, s dovolením obrátím se na vás. Vy byste za dobu svého působení vzpomněl nějaký případ, kdy jste si říkal: "Ano, teď konečně všichni kritici vidí, že Senát je k něčemu dobrý, že tu nejsme zbytečně."

Jiří OBERFALZER, senátor /ODS/

Případy, které zmiňoval pan kolega, jsem já v Senátu nezažil, ale my jsme měli jedinečnou příležitost v roce 2009, aby Senát zamítl Lisabonskou smlouvu. Bylo u nás ovšem pouze 17, kteří jsme nakonec se obrátili i na Ústavní soud. Mě mrzí, že v té době měly pravicové strany dostatek na to, aby zablokovaly ústavní většinu, která byla potřeba k tomu schválení Lisabonské smlouvy, ale tehdy se strhl tak strašlivý povyk ve veřejnosti, že se podle mého soudu většina kolegů toho zalekla. Kdyby se nám to tehdy povedlo, tak by nebylo možno přehlasovat Českou republiku ve věci kvót přistěhovalců a spoustu jiných a jiných věcí, ve kterých je dneska podle Lisabonské smlouvy systém nebo procedura hlasování většinová. Takže tam jsme ...

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Nakonec Václav Klaus ale stejně podepsal.

Jiří OBERFALZER, senátor /ODS/

No, tak, co mu zbývalo, v podstatě už neměl jinou možnost a stejně mu pak hrozili nebo dokonce podali na něj ústavní žalobu. Nicméně tam si myslím, že Senát propásl tu příležitost a co jsem pokládal za nedobré, právě, že tlak médií a určitých skupin z angažovaných občanů nakonec podle mě ovlivnil uvažování senátorů a podvolili se jakési konformní cestě nedělat si problém. Ale pochopitelně, pan kolega to řekl, tady jsou prostě zákony, ve kterých Senát je neobejitelný a v těch případech například můžete pozorovat, že se nedaří schválit žádnou novelu ústavy. Až teda na nějaké drobnosti, které byly čistě praktického rázu, takže ...

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Třeba přímou volbu prezidenta republiky mám na mysli.

Jiří OBERFALZER, senátor /ODS/

No, to si myslím, že je další selhání Senátu v té úloze ...

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Tak já jsem se vás ale ptal na úspěchy, pane senátore, zatím říkáte tedy neúspěchy, ale přesto, ono to možná může být dosti signifikantní na druhou stranu. Omlouvám se, že vám do toho vstupuji, ale, pane Antoši, tím pádem ...

Jiří OBERFALZER, senátor /ODS/

Já možná, jestli můžu jednu poznámku právě s ohledem ...

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Tak, prosím krátce, pane senátore.

Jiří OBERFALZER, senátor /ODS/

S ohledem na to, na to prostě, že je těžké změnit ústavu právě pro to, že do toho vstupují nejenom různé politické zájmy, ale dokonce teda i ta dvě tělesa a někteří lidé, třeba Petr Pithart, myslím, říká, že to je právě přednost toho systému, že je těžké měnit ústavu. Ona by se neměla měnit snadno, takže pan kolega to taky řekl, že spousta návrhů vlastně ani neprojde do, do prvního čtení ...

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

I Milan Štěch to velmi rád opakuje.

Jiří OBERFALZER, senátor /ODS/

... z toho důvodu, že je jasné, že by neměli šanci na úspěch.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Senát jako jakási dlouhodobá pojistka proti rychlému střídání vlád, proti rychlému měnění, řekněme, celého ideového směřování českého státu. Ale na druhou stranu, už jsme tu zmínili přímou volbu prezidenta republiky, to je významná pravomoc, která původně tedy náležela také Senátu. I s tímto, řekněme, vytržením této pravomoci, máte za to, pane Antoši, že stále Senát organicky zapadá do ústavního pořádku, tak jak jeho pravomoci jsou nastaveny. Nemělo by se třeba uvažovat o nějaké změně, co s týče přehlasování senátního veta?

Marek ANTOŠ, ústavní právník, katedra ústavního práva, PF UK

Já nejsem velký příznivec zavedení přímé volby prezidenta, myslím si, že parlamentnímu systému nesvědčí, ale přesto si myslím, že to není ten zásadní případ nějaké výrazné změny, o které by bylo možné říci, že Senát selhal jako ústavní pojistka. Já si prostě myslím, že důvod, proč má smysl mít Senát, spočívá v tom, že pokud by třeba někdo nějakou velkou většinou vyhrál volby do Poslanecké sněmovny a ve svém okolí, našich, v okolních zemích to vidíme, že takové situace nastávají, tak aby prostě ta konzervativnější komora, která přinejmenším zbrzdí nástup té, té nové strany a zajistí, že budou zachována pravidla hry, že prostě možná ten, kdo vyhrál, tak bude vládnout, a to je správné, ale nepřekreslí si ten ústavní systém tak, aby mu vyhovoval na míru. To je něco, co trochu pozorujeme v Maďarsku a myslím si, že do určité míry je to možné vysledovat i v Polsku. Čili v tomhle ten Senát poměrně nedává smysl. Já bych určitě nebyl příznivcem toho, aby se nějak

výrazně měnilo postavení Senátu v tom smyslu, že by se třeba zvětšovala ta většina potřebná k přehlasování. Myslím si, že je dobře, že Poslanecká sněmovna má šanci prosadit svou vůli, jinak by byl ten systém dlouhodobě zablokovaný, ale o čem bych přemýšlel, je, jestli nerozšířit ten okruh zákonů, kde je právě Senát nepřehlasovatelný, protože si myslím, že dneska je vlastně relativně úzký. Já osobně tedy ...

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Jakým směrem tedy?

Marek ANTOŠ, ústavní právník, katedra ústavního práva, PF UK

Myslím si, že by tam mohly být další důležité zákony, které jsou významné pro fungování ústavního systému. Typicky zákon o Ústavním soudu, který dneska vlastně teda má úplně běžný status a přitom výrazným způsobem ovlivňuje, jak Ústavní soud rozhoduje. Myslím, že zrovna ten polský příklad ukazuje, že ta nová vláda, která se snaží obejít vlastně Ústavní soud, tak skrze změnu toho běžného zákona má velice snadnou cestu, jak jeho fungování ztížit minimálně nebo ho přímo zablokovat a myslím si, že v tom by ten Senát mohl sehrát pozitivní roli, že prostě by tam bylo další těleso, které by potom muselo, muselo dát svůj palec, svůj souhlas. Podobně zákon o České národní bance, zákon o Nejvyšším kontrolním úřadu. Myslím, že tyhle zákony, které úzce souvisí s ústavním systémem, by prostě mohly být vázány i na slova Senátu.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Tak tyto teorie se pravidelně opakují s každou volbou, řekněme, do třetiny Senátu. Já bych do toho ale výčtu přidal s dovolením ještě jednu spíše, řekněme, procedurální, to, jak se volí do Senátu, respektive, kde se volí. Jak moc dává smysl, že zde máme tedy okrsky, které vypadají, tak jak vypadají a volby do Senátu třeba nerespektují krajské rozložení, protože to je také častý argument. Německá spolková rada, zástupci regionů coby reprezentanti horní komory a tím pádem lidé, kteří lépe prosazují zájmy regionů, je to srovnatelné? Německý systém a ten český?

Marek ANTOŠ, ústavní právník, katedra ústavního práva, PF UK

Ten německý systém je úplně jiný, už proto, že německá spolková republika nebo Spolková republika Německo je federací, to znamená, že nejde o reprezentaci regionů, ale těch spolkových zemí, navíc v Německu jsou vlastně zastoupeny spolkové vlády, čili to je skutečně specifický systém, který je unikátní, řekl bych, téměř ve světovém kontextu. K tomu bych asi se neblížil. Ta debata o volebních obvodech je častá, mimo jiné pro to, že volební obvody se relativně často mění, protože se musí dodržovat ta maximální odchylka 15 procent od celostátního průměru, pokud jde o počet voličů, já myslím, že by bylo vhodnější ten systém nastavit trochu jinak, být odvážnější v těch, v těch změnách a snažit se dělat méně často, ale jinak s tou základní myšlenkou, že se volební obvody mění, se podle mě nedá dělat vůbec nic, protože pokud se prostě přesouvají voliči a pokud platí princip rovnosti volebního práva, čili na přibližně stejný počet voličů má být, má být všude jeden senátor, tak prostě ty volební obvody budou muset být měněny. Spíš je otázka, jestli nezměnit volební systém, protože se ukazuje, že to druhé kolo, kde voliči jednak jsou v krátké době znovu povoláváni k tomu, aby přišli do volebních místností a jednak už v tom druhém kole třeba ten jejich původní favorit vypadl, tak že už ten jejich tam vlastně není, tak mají tendenci nepřijít, což trochu oslabuje to, jak je vnímána legitimita Senátu a já myslím, že to je škoda. Čili úvahy, které směřují třeba k tomu, že by se zavedl systém australského typu, kde vlastně je možné vyjádřit ty své preference v jediném kole a není potřeba chodit dvakrát, mně jsou celkem sympatické.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Tolik pohled ústavního právníka, pohled Marka Antoše. Mockerát děkujeme, že jste byl s námi. Na shledanou. Teď odpovíme na otázku, kterou jsme nastínili před malou chvílí. Je vůbec potřeba v Česku Senát? To je otázka, kterou si část politické scény nejčastěji klade v souvislosti s už zmíněnou nízkou volební účastí. Ani letos totiž nebyla situace jiná a vicepremiér a předseda hnutí ANO Andrej Babiš krátce po hlasování řekl, že horní komora parlamentu je zbytečná. V podobném duchu hovořil i prezident republiky, tedy Miloš Zeman.

Miloš ZEMAN, prezident ČR

My jsme desetimilionová země, to znamená, že máme tolik obyvatel, jako je nějaké středně velké město v Evropě, v Americe, no, v Asii už vůbec nemluvíme, tam je 20 milionů a více. No, a položte si jednoduchou otázku, zda desetimilionové město jménem Česká republika potřebuje dvě komory parlamentu.

Andrej BABIŠ, ministr financí /ANO/ /26. 8. 2016/

Z hlediska legislativního procesu by bez Senátu to šlo určitě rychleji.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Většina špiček české politiky ovšem zrušení Senátu odmítá a nejčastěji mluví o pojistce demokracie a velkém zásahu do ústavy. Aktuálně tak konec horní komory není na pořadu dne. O jejím zrušení by mimochodem museli rozhodnout samotní senátoři.

Bohuslav SOBOTKA, premiér /ČSSD/

Je to pojistka proti tomu, aby někdo prostě jednou náhlou vlnou, nějaké náhlé popularity nebo náhlého populismu převálcovává celou republiku.

Zbyněk STANJURA, předseda poslaneckého klubu /ODS/ /18. 10. 2016/

Takový zásah do ústavy si v této chvíli opravdu neumím představit. Našli bychom asi dost důvodů, proč zpochybňovat existenci Senátu, ale je třeba říct, že bychom vlastně museli napsat novou ústavu.

Jan BARTOŠEK, místopředseda Poslanecké sněmovny /KDU-ČSL/ /18. 10. 2016/

Senát je potřeba a je důležitý v našem demokratickém systému a je to jednoznačně pojistka demokracie.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Ke mně do studia mezitím přibyl politolog z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy Kamil Švec. Dobrý večer.

Kamil ŠVEC, politolog, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova

Dobrý večer.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Ještě před tím, než se na vás ale obrátím, bych rád slyšel názor pana senátora Oberfalzera, protože ptá se divák s přezdívkou SK: "Jak hodnotíte slova prezidenta, který zpochybňuje, trvale zpochybňuje tedy potřebnost Senátu?"

Jiří OBERFALZER, senátor /ODS/

Já nevím, jestli to dělá trvale, občas má nějaký extravagantní ...

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Vyhladověť Senát, říkal prezident, premiér.

Jiří OBERFALZER, senátor /ODS/

... výrok přesně tohoto druhu. No, já si myslím, že to je překročení všech mezí, aby ústavní činitel zpochybňoval existenci jiné ústavní instituce, a dokonce navrhoval, aby k tomu nedocházelo změnou ústavy, ale jakýmsi finančním opatřením. Tak to považuju za opravdu přehmat značný, ne-li nehoráznost. Jinak, pokud se mluví o zrušení Senátu, to je permanentní debata. Dobře víte, že vznikala nechtěně a že také jeho postavení odráží tu nevělu politické scény v té době, kdy se, kdy se sepisovala česká ústava. Ona je to zajímavá debata, ale ona, jak

jste slyšel některé názory, je z podstaty nesmyslná, protože k té změně ústavy prostě nedojde za normálních okolností. Umím si představit některé mimořádné, za kterých se může změnit úplně ...

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

A to je třeba, to je třeba to odškodné, o kterém hovořil i Andrej Babiš?

Jiří OBERFALZER, senátor /ODS/

Ne, ne, to já mám na mysli ...

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Odškodné pro senátory, aby si rozpustili Senát, tak to teď doplním.

Jiří OBERFALZER, senátor /ODS/

... třeba občanskou válku, nebo, nebo světovou válku, kde pak začínají fungovat úplně jiná pravidla. Většina institucí, které mají plnit funkci pojistky, se projeví svou užitečností a teprve až nastanou ty kritické chvíle. My jsme je zatím nezažili, jedinej okamžik, kdy Senát dostal nějakou významnější roli, bylo při rozpuštění sněmovny a krátkém období, kdy Senát rozhodoval pomocí zákonných opatření. Tam se ukázalo, že si počíná rozumně, že svého postavení nezneužívá a že v podstatě jenom slouží potřebě té zemi.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Mockrát díky, pane senátore, za tento komentář. Pane Šveci, osvědčil se Senát nebo má třeba pravdu prezident Zeman?

Kamil ŠVEC, politolog, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova

Pan prezident Zeman nemá pravdu, ten jeho argument je, když to řeknu opravdu, opravdu napřímo, tak je opravdu hloupý, neboť to, že, to, že ten scénář má jako opravdu jedinečnou úlohu právě třeba v té nerozpustitelnosti, kdy v okamžiku, kdy Poslanecká sněmovna a není to v České republice úplně obvyklé, kdy se konají předčasné volby, respektive, už jsme tady měli několik těch v uvozovkách úřednických vlád, které tady vlastně nemají žádné opodstatnění, tak ten Senát je vlastně jediným pilířem, který vlastně zůstává, zůstává v tom politickém systému neměnný a ...

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

No, já se omlouvám, že vám do toho vstupuji, ale země, kde mají jednokomorový parlament, tak přece také mají mechanismy, kterak po rozpuštění sněmovny rozhodovat, tak jsou tam nějaké reziduální orgány, buďto je to předsednictvo nebo nějak jinak zvolený orgán, takže to jde i bez druhé komory?

Kamil ŠVEC, politolog, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova

Jde to bez druhé komory, nicméně, nicméně u toho Senátu je výhoda, že může přijímat, přijímat opatření, které mají, které mají dočasnou váhu zákona, než je poté schválí nově zvolen Poslanecká sněmovna. To žádný orgán jiný udělat nemůže a z hlediska, z hlediska té stability toho systému je to neocenitelná, neocenitelná instituce a možná nedoceněná instituce.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Čím tedy, čím tedy konkrétně, řekněme, se teď změní nebo pokud se změní tedy vůbec to, jak Senát vypadá, to, jak Senát rozhoduje. My jsme slyšeli o tom, že senátoři spolu neválčí, tam se nevedou žádné velké politické spory, v tom stávajícím složení, které jsme tu rekapitulovali, změní se něco nebo nikoli, omlouvám se.

Kamil ŠVEC, politolog, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova

Já myslím, že ta změna nebude znatelná okamžitě, protože právě tím, že Senát je obměňován po třetinách a postupně vždy po těch dvou letech, tak ty změny se tam projevují vždy s nějakým odstupem, takže vidíme to velmi pěkně třeba na hnutí, hnutí ANO, které uspělo v Poslaneckých volbách, v krajských volbách, ale v tom Senátu zkrátka zatím tu většinu žádnou nemá, respektive od toho roku 2014, respektive s volbami teď 2016 těch, těch senátorů, kteří, kteří by patřili do té vlastně v Poslanecké sněmovně velmi silné straně politické, tak tam to, tam to zastoupení takové není a možná tedy pokud i hnutí ANO vydrží dostatečně dlouho, tak se třeba jeho zástupci dostanou do Senátu a potom můžeme čekat nějakou větší změnu, ale to je, to je právě tady ta postupnost, také přispívá k tomu, že v té parlamentní, parlamentní politice zaznívá mnohem větší různost názorová i v návrhu zákonů.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Já teď s dovolením přidám ještě hledisko finanční. Kolik stojí provoz Senátu? Pojdme se na to podívat. Pro letošní rok má v rozpočtu nachystáno přes půl miliardy, konkrétně 558 milionů korun. Největší položky v něm jsou platy pro zaměstnance, platy pro senátory a další odměny a náhrady. Takto sečteno včetně pojistného to činí polovinu rozpočtu, zhruba třetina pak jde na samotný provoz instituce. A když to vezmeme od roviny jednotlivců, tak základní plat senátora stejně jako poslance je pro letošek 65 700 korun, ale takových platů je samotné minimum, s funkcemi v různých výborech jdou totiž nahoru, šéf výboru například bere přes 90 tisíc a předseda celého Senátu přes 176 tisíc, ale kromě toho mohou politici čerpat ještě další náhrady, třeba náhradu na dopravu, na telefon, pronájem kanceláře či plat asistenta a tyto náhrady mohou v celkovém objemu překonat i 1,5 milionu korun ročně a někteří senátoři, stejně jako poslanci v minulosti čelili palbě otázek novinářů právě na toto téma. Utratili třeba hodně za dopravu, přestože bydlí a pracují v Praze a nebo provolali dokonce v některých případech 70 tisíc korun za rok nebo měli kanceláře pronajaté výrazně nevýhodně. A můžeme porovnat i náklady Senátu s podobnými institucemi. Kancelář prezidenta hospodaří s necelým půl milionem. Úřady vlády má milion a sněmovna milion a 160 tisíc, tady je ale potřeba počítat s tím, že senátorů je 81 a poslanců dvě stovky, což se projevuje samozřejmě hlavně ve výdajích na platy. A abychom tedy nemluvili o senátorech bez senátorů, pane Oberfalzere, když jsme tato čísla vyjmenovali, nebudu vás zpovídat, zda je to mnoho, zda je to málo, ale přeci jen, objevovaly se v minulosti i návrhy, že by měli být, řekněme, jeden velký plat bez různých přídavek, bez různých náhrad a ten by měl být opravdu velmi vysoký, pokud se nepletu, Jaroslav Kubera to zmiňoval, váš spolustraní, nový místopředseda Senátu a tím pádem by byla garantována také neúplatnost senátorů. V tomto volebním období máte pocit, že je pro to příhodné, příhodný čas tuto debatu zvednout?

Jiří OBERFALZER, senátor /ODS/

Nemyslím si a neumím si představit, zda kdy nastane takové období, kdy by byl příhodný čas o těchto debatách. Ten, ale ta myšlenka kolegy Kubery spočívala v tom, že se všechny ty náhrady a všechny tyhle ty výdaje sloučí do jedné, do jedné sumy a tu ten senátor dostane a pak už nebude pobírat nic dalšího, čili by to všechno už uplatil ze svého. Debaty o platech jsou taky věčné, žádná výše platů nebude taková, aby byl lid s ní spokojen. Já se jenom na to dívám tak, že prostě Senát je vrcholná instituce a je obvyklé v běžných zemích, že podle stupně významu té instituce myslím v ústavním systému, se také odměňuje. Pracoval jsem v soukromé jako manažer druhé úrovně a ještě jsem se nepřiblížil k tomu platu, který jsem tam měl.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Říká Jiří Oberfalzer a s dovolením ještě uvedu na pravou míru ony částky, samozřejmě, že výdaje na provoz nejsou v milionech, tady se musíme omluvit za chybu, ale v miliardách korun. Prosím, pane Šveci, viděli jsme tady výdaje, viděli jsme platy, na druhou stranu jsme také zmiňovali volební účast, takže daňoví poplatníci vlastně přispívají třeba na něco, na co ani přispívat nechtějí, protože nepovažují Senát za relevantní. Kde je chyba? Dělají senátoři něco špatně nebo je ústava špatně napsán?

Kamil ŠVEC, politolog, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova

Jako to, že, to, že voliči nepovažují instituci za relevantní, ještě neznamená, že z hlediska toho politického systému relevantní není. Je to svobodné právo každého voliče, jestli k volbám jde nebo, nebo nejde. Já vidím jako ty slabiny zejména v tom, že, že ten, tomu Senátu se nedaří prodávat opravdu ty svoje, ty své úspěchy, ale zejména tu svoji, tu svoji podstatu, tu svoji roli, kdy zkrátka, často, když se třeba ptám i studentů nebo když byste se zeptal někde na veřejnost, proč je dobrý Senát, tak spousta, spousta lidí vám jistě odpoví, že ani

netuší, proč by Senát měl být. To je ta chyba toho vysvětlování, ale dlouhodobá, to je celých těch 20 let, zkrátka ten Senát neumí tu vlastní sebepropagaci a z hlediska, z hlediska té volební účasti to souvisí částečně i s tím, že zkrátka ty volební okrsky, tak jak jsou namalované, nejenom, že nectí, jak jste říkal před chvílí, nejenom, že nectí ty kraje, ale ve voličích jsou často zakotveny ještě ty okresy a často, často tedy ten volební obvod nectí ani, ani okres, takže v konečném důsledku o senátorovi za určitý obvod rozhoduje volič, který vůbec netuší, že nějaký takový člověk by měl být jeho senátorem, protože ani netuší, jestli je tím úspěšným starostou v tom obvodu, protože se orientuje na úplně jinou stranu.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Tak to vidí Kamil Švec. Mokrát děkujeme, že jste byl s námi. Na shledanou.

Kamil ŠVEC, politolog, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova

Na shledanou.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Pane senátore Oberfalzere, prosím, ale ještě jeden dotaz diváka na vás. Trochu z jiného soudku, respektive úplně z jiného. "Jak hodnotíte snahu potrestat hanobení prezidenta?" Zda se budou lidé bát kritizovat politiku prezidentů. Je tento návrh, který pochází, pravda, tedy z Poslanecké sněmovny, nikoli ze Senátu, návrh na pravém místě?

Jiří OBERFALZER, senátor /ODS/

Já s ním hluboce nesouhlasím a troufám si tipovat, že do Senátu ani nedorazí takový návrh.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

A kdyby dorazil, jak to tam dopadne?

Jiří OBERFALZER, senátor /ODS/

Tak já teda budu určitě patřit k těm, kteří budou zásadně proti. Já jsem tady v chatu zmiňoval jednu věc, se kterou se občas setkáváme, a to jsou žaloby na ochranu osobnosti, a tady je zajímavá judikatura Evropského soudu pro lidská práva, který říká, že veřejný činitel a jsou tím myšleni ale třeba i umělci, musí snést vyšší míru kritiky. Čili jinými slovy, ta kritika je důležitou součástí nějaké korektury toho, jak si veřejní činitelé na veřejnosti počínají. A musí být připraveni snést daleko vyšší než řadový občan, patří to k výkonu té funkce a, řekněme, je to jakási cena za viditelnost.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Míni Jiří Oberfalzer, který dnes odpovídal na otázky diváků. Pane senátore, mokrát díky, že jste byl s námi. Na shledanou.

Jiří OBERFALZER, senátor /ODS/

Děkuju za pozvání.

ŽENY Z DIGITÁLNÍHO SVĚTA

16.11.2016 Glanc str. 52

ŠÁRKA SCHMIDTOVÁ

MICROSOFT

Moderní technologie jsou neodmyslitelnou součástí jejich životů a prostřednictvím svých profesí je přibližují i nám.

KRISTINA MICHALSKY (36)

ředitelka spotřebitelského segmentu, Microsoft

PRACOVAT MŮŽU ODKUDKOLI

Už od mala milovala hudbu a umění. Přivedla ji k nim její maminka, která s dcerou už od jejich deseti let chodila do opery a Kristina, možná i díky tomu, toužila být operní zpěvačkou a cestovat po světě - zkrátka být nezávislou a úspěšnou ženou. Brzy si ale uvědomila, že zas tak velký umělecký talent nemá, touha žít a pracovat v zahraničí jí ale zůstala. Uvažovala o Vídni, nakonec na čas zakotvila v Mnichově, kde vystudovala vysokou školu, nějakou dobu tam i pracovala, a dokonce našla i svého životního partnera. Poté, co získala zkušenosti v jiných firmách, nastoupila v pražské pobočce Microsoftu.

„Vždy jsem chtěla pracovat ve firmě, která má pozitivní vliv na společnost a pomáhá dělat svět lepším místem,“ svěřuje se. „Tuhle možnost mají rozhodně IT firmy, které podporují vědecký pokrok, pomáhají v edukaci i spojení lidí na celém světě a šetří lidem čas, který je měnou dnešního světa. Zároveň mě fascinuje a motivuje mezinárodní prostředí. V IT jsem už třináct let a každý den se učím něco nového, setkávám se se zajímavými lidmi, což mi pomáhá v realizaci mých cílů.“ Aby Kristina vše zvládla, má celý svůj život precizně naplánovaný až půl roku dopředu. Každý týden je čtyři dny v Praze a další tři s manželem v Mnichově, kde jeden den pracuje z domova a o víkendech se snaží si odpočinout.

Předvánoční dobu tráví s manželem nejraději v Praze, ovšem rádi spolu i cestují. „Základem takového vztahu je vzájemná důvěra a respekt,“ říká Kristina a dodává, že jako každá žena si potřebuje najít čas i na sport, kadeřníka nebo kamarádky. A ví, jak na to! „Můj osobní počítač spolu s Microsoft Office 365 je mojí mobilní kancelář,“ vysvětluje, „a díky tomu můžu pracovat kdekoli a kdykoli. Mobilita mi dává svobodu a otevřela mi i kariérové možnosti.“ Kristina by každé ženě doporučila, aby si pořídila moderní - a stylový - počítač, který bude nejen praktickou pomůckou, ale bude i radost na něm pracovat. A k tomu aplikaci Office 365, která umožňuje spolupracovat na projektech, ať už jste doma, nebo v kanceláři. „Hlavně se technologií nebojte,“ dodává s úsměvem, „vždyť dělají život snadnějším i zábavnějším!“ LENKA ČÁBELOVÁ (42)

manažerka komunikace, Microsoft

HLEDÁM PŘÍBĚHY

Lenka nepatří mezi jedince, kteří od narození žijí napojeni na počítač, naopak se technologie učí používat a všímá si toho, jak jí jsou prospěšné. „Tím se podobám lidem, kteří v IT nepracují, ale nové technologie se pomalu, ale jistě stávají součástí jejich života.“ Vystudovala historii na filozofické fakultě, specializovala se na moderní dějiny a pak si ještě přihodila německá a rakouská studia na fakultě sociálních věd. Obojí pak šikovně propojila svojí disertační prací o meziválečném rozhlasu a vysílání pro německou menšinu. Tehdy si představovala, že bude studovat a přednášet na fakultě dějiny rozhlasu a nějaký čas to i dělala. „Rozhlas měl na společnost podobně silný vliv jako dnešní moderní technologie. A to, co dělám, se od historie zas tak moc neliší. Příběh rozhlasu jsem skládala ze všelijakých útržků, z vyprávění pamětníků, z archivních materiálů, z dobového tisku... A pak jsem ho vyprávěla formou článků, přednášek nebo výuky studentům. To, co dělám teď, je vlastně to samé - hledám příběhy o tom, jak technologie, které Microsoft vytváří, mění náš život a byznys.“

Oproti historii mám jednu obrovskou výhodu - na vlastní kůži tu změnu zažívám.“

Lenka vzpomíná na to, jak se poprvé setkala s digitální realitou - ve formě platební karty, kterou jí během studijního pobytu v USA banka doslova vnutila. „Nevěřila jsem, že to je bezpečné, a až situace, kdy mi na benzince došla hotovost, mě donutila ji použít. Samozřejmě jsem zjistila, že to je bezpečné a neskutečně praktické!“ Moderní technologie jsou něco podobného, dávají Lence obrovskou mobilitu a pohodlí.

Vzhledem k tomu, že má syna ve střídavé péči, potřebuje sdílet hodně informací s jeho otcem. „K tomu je velice šikovná aplikace OneNote - digitální poznámkový blok, kde si přehledně vedeme všechno potřebné - zdravotní záznamy a návštěvy u doktorů, agendu do školy, přehled společných nákladů atd. Jinak bychom se utopili v mailech.“

PÁJA RANDÁKOVÁ (24)

specialistka na vzdělávání mládeže, Akademie programování

PROGRAMOVÁNÍ NENÍ NUDA

Pája se řídí heslem „Dostaňme do holek víc IT a víc holek do IT!“ Jde o to, aby uměly víc než počítač zapnout, brouzdat po Facebooku a psát e-maily. „Koneckonců, proč by nemohly v IT i pracovat? Podívejme se, kolik je třeba v Microsoftu šikovných žen,“ směje se Pája a pokračuje: „Nemusejí zrovna programovat, ale mohou třeba testovat software nebo dělat grafiku. A ženy-testerky jsou často šikovnější než muži, protože jsou empatičtější a pečlivější.“ V neziskovce Czechitas vede Pája Akademií programování, která seznamuje děti na základních školách se základy programování. „Jde o to, aby si vyzkoušely, že nemusejí být jenom uživateli, ale mohou něco i vytvářet,“ říká Pája.

„Začíná se s vizuálním programovacím jazykem KODU. Na něm se dítě učí základní logiku programování, třeba cykly a podmínky. Zní to složitě, ale jde třeba o to, že když zmáčknou šipku doprava, rybička se pohne doprava, nebo když narazím do jablíčka, můžu ho sníst. Děti to intuitivně umějí, a hlavně se nebojí zkoušet nové věci. Některé si programování jenom osahá, jiné se stane jednoho dne programátorem.“

Pája ještě studuje na pedagogické fakultě a k programování se dostala náhodou. „Kamarád mě jednou přihlásil na workshop, kde se učil programovací jazyk Ruby on Rails. Moc se mi tam nechtělo, protože jsem měla strach, že to nedokážu, ale pak jsem byla nadšená. Úplně mi to rozbilo představu, kterou mají mnozí lidé - že ajťáci jsou nějaké jiné plemeno sídlící ve sklepech a břejlící do monitorů... Naopak, viděla jsem mladé nadšené lidi, kteří chtějí změnit svět kolem sebe tím, že programují praktické aplikace. Dnes dokážu sama naprogramovat webovky, které nejsou jen statické, i jednodušší aplikace.“ Ženy, které láká vyzkoušet si programování, pak Pája zve na některý z kurzů Czechitas.

Profesionální výtvarnice ani hudebnice se sice z Kristiny nestala, ale zájem o umění ji neopustil. Důkazem jsou i její obrazy, jejichž tvorba je pro Kristinu příjemným relaxem.

O autorovi | ŠÁRKA SCHMIDTOVÁ, MAKE-UP: ADÉLA VOPAVOVÁ
Foto popis |

Post faktická doba

16.11.2016 ČRo Radiožurnál str. 03 12:08 Ozvěny dne - publicistika

Vladimír KROC, moderátor

Zatímco loni zvítězil v soutěži o slovo roku Emotikon smíchu až k pláči, letos tým oxfordského slovníku vybral výraz post true, tedy otrocky přeloženo post pravda, či přesněji post pravdivý. Protože jde o přídavné jméno, které prý možná vystihuje celou epochu, ve které žijeme. Poprvé bylo sice zaznamenáno už v roce 1992, ale frekvence jeho užívání se oproti loňsku zvýšila o 2 000 %. Zejména v souvislosti s kampaní před referendem o brexitu a také volbami do Bílého domu. Podle kolektivu oxfordského slovníku se jím popisují: "Okolnosti, kde objektivní fakta mají na veřejné mínění menší vliv než emocionální výzvy." Ve vysílání teď vítám Jana Jiráka z Institutu komunikačních studií a žurnalistiky Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Dobrý den.

Jan JIRÁK, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, FVS UK

Dobrý den vám i posluchačům.

Vladimír KROC, moderátor

Existuje pro to post true přijatelný ekvivalent v češtině?

Jan JIRÁK, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, FVS UK

V češtině se někdy objevuje teď myslím docela frekventovaně slovo post faktický, tedy čeština jakoby zdůrazňuje tu smrt faktu, nikoliv, nikoliv té pravdy.

Vladimír KROC, moderátor

Takže si nevystačíme už s obyčejnou lží. Je to víc, míň, je to silnější, lživý?

Jan JIRÁK, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, FVS UK

Myslím, že to postihuje trošku jinou skutečnost. Tam ten, to slovo je motivované snahou to, co jste říkal na začátku, vyjádřit skutečnost, že jsme se dostali do stavu, kdy je obtížné vést jasné hranice mezi lží a pravdou, kde vzniká nějaká situace, z které není důležité co je živé a co pravdivé, ale je důležité, co je účinné a co je efektivní.

Vladimír KROC, moderátor

Takže nejde o obyčejnou polopravdu? To je takové slovo, které by mi přišlo výstižnější.

Jan JIRÁK, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, FVS UK

Ne, ne, ne, skutečně to, tam nejde o to, jestli to dotyčné je lež, pravda nebo polopravda, či nejde o vztah k nějaké realitě, kterou by se to dalo poměřit. Jde o to, že se zvláště ve veřejné komunikaci například předvolebním přestál rozdíl mezi lží a pravdou, nebo mezi pravdou a nepravdou hrát roli. Roli hraje to, nakolik se podaří získat na svou stranu emoce těch, kteří jsou oslovováni. To, čím jsou oslovováni, není, nebo zdá se, že přestává být důležité. A to je podstata té post pravdy, nebo té post fakticity.

Vladimír KROC, moderátor

A do jaké míry se podle vás nejen na šíření tohoto slova, ale celé atmosféry podílejí tradiční média?

Jan JIRÁK, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, FVS UK

Tradiční média jsou myslím v tomhle případě v závěsu, aby se tak řeklo, tedy v podstatě dorovnávají atmosféru, která svoje kořeny má spíš v sociálních sítích. Ale dorovnávají tedy velmi svižně a je vidět, bylo to vidět na té kampani ve Spojených státech a koneckonců i na předvolební situaci před přímou volbou prezidenta u nás, že nad fakticitou, nad důrazem na, na fakta vítězí určité stranění a určité odmítání a doporučování, čili média se stávají víc angažovanými v politickém výsledku, než svědky politického děje.

Vladimír KROC, moderátor

Čili jestli tomu správně rozumím, tak poptávka u voličů, pokud tedy mluvíme o těch kampaních před britským referendem a americkými prezidentskými volbami, nebo i u nás, tedy jak jste se o tom zmínil, poptávka po pravdivých informacích, nebo zkrátka většina voličů si chce potvrzovat vlastní pravdy, čili nestojí o to, slyšet to, co je nebo není pravdivé, chtějí jenom slyšet to, čemu věří a není důležité, jestli je to pravda.

Jan JIRÁK, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, FVS UK

Ono to tak asi vždycky trošku bylo. Já bych se možná vyvaroval toho slova poptávka, protože to vytváří nějakou představu obchodu a výroby, ale možná, že z hlediska nás běžných voličů, nebo nás voličů vůbec, je, nejde o poptávku, ale spíš o rezignaci na možnost odlišit od sebe, co by mohla být eventuelně pravda a co nemohla. No a protože do toho vstupují ty sociální sítě, které zřetelně podporují emocionální prožívání před racionální úvahou, tak ten důraz na ty emoce se tím posiluje.

Vladimír KROC, moderátor

A nakolik k té post faktické době přispívají výroky politiků, i těch nejvýše postavených?

Jan JIRÁK, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, FVS UK

No tak politici jsou dnes, a řekl bych, čím výše, tím více zapojeni do řekněme řízené marketingové komunikace, v tomto případě do politického marketinku a jejich výroky jsou více či méně řízenou součástí nějaké, nějaké naplánované komunikace, která má vést k úspěchu, nikoliv k poznání.

Vladimír KROC, moderátor

A co tedy může podle vás následovat po této době polopravd? Nebo postrealitní doba?

Jan JIRÁK, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, FVS UK

Mě uvádíte do úzkých. To kdybych tušil, tak sedím a píšu o tom knihu. Ale já si myslím, že v tuhle chvíli je ještě obtížné odhadnout, odhadnout, kterým směrem ten vývoj půjde. Podle mého soudu to odpoutání se od fakt a důraz na efektivitu účinnost komunikace jakýmikoliv prostředky je něco, co zásadním způsobem mění východiska, na kterých stojí takové společnosti jako je naše. Čili já myslím, že se dostáváme do fáze, v které bude čím dál tím obtížnější vykonávat...

Vladimír KROC, moderátor

Jan JiráK. Musíme se rozloučit. Děkuju. Na shledanou.

Jan JIRÁK, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, FVS UK

Na shledanou.

MacDonagh-Pajerová: Mladí dnes mají problém vyznat se v tom, co je důležité

17.11.2016 euro.cz str. 00 Politika

Jan Novotný, Martin Pinkous

Někdejší studentská vůdkyně se stala vysokoškolskou učitelkou. Dnešní studenty varuje před záplavou informací.

V době sametové revoluce vynikla jako jeden z nejvýraznějších studentských vůdců. Teď už je v pozici o generaci staršího rodiče, který se na dobu rychlých zvrátů v listopadu a prosinci 1989 dívá s odstupem 27 let. Monika MacDonagh-Pajerová si splnila svůj dětský sen. Na Newyorské univerzitě v Praze vyučuje zahraniční studenty moderní historii a vede kurz o občanském odporu v totalitním režimu. Po čtvrtstoletí od svých studentských let vnímá jeden velký rozdíl mezi tehdejšími studenty a těmi dnešními.

„Zatímco my jsme mohli sdílet jen ty informace, které se nám samotným podařilo zjistit, teď je informací tolik, že studenti a mladí lidé mají problém se vyznat v tom, co je důležité a co méně. Pořád na ně někdo něco chrlí, zejména přes sociální sítě,“ říká MacDonagh-Pajerová v rozhovoru, který vznikl u příležitosti letošních studentských oslav na Národní třídě nazvaných Korzo Národní. Rozhovor vedl student pražské Právnické fakulty a Fakulty sociálních věd a jeden z organizátorů letošních oslav Martin Pinkous.

Jaké bylo vaše studium?

Patřím ke generaci, u které už dostat se na gymnázium byl velký výkon. Byla jsem na jazykové škole a snila jsem o tom, že půjdu studovat. Viděla jsem kolem sebe ale děti, které z různých důvodů – většinou vzhledem ke svému původu – na gymnázium nemohly ani pomyslet. Mně se nakonec podařilo úspěšně udělat zkoušky, ve čtrnácti letech jsem uměla německy, anglicky, začínala jsem s latinou. Další obavy se týkaly vysoké školy. Chtěla jsem studovat jazyky. Vyhledala jsem proto vedoucího katedry anglistiky Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, který mě připravoval na přijímací zkoušky, abych měla větší jistotu, že se na školu dostanu. Působilo tam trio Martin Hliský, Miroslav Jindra, Radoslav Nenadál – všichni byli úžasní spisovatelé, překladatelé a vynikající lidé. Ti mě na školu přijali a především mě tam šest let udrželi. Kromě angličtiny a němčiny jsem začala studovat i francouzštinu a švédštinu.

Díky tomu jste se dostala ke studiu v zahraničí?

Získala jsem stipendium od Švédského institutu, poprvé od roku 1969 mohl někdo vyjet na semestr do Švédska. Nejdřív na fakultě převažoval názor, že mě na studium do zahraničí nepustí, najednou ale změnili názor. Později jsem pochopila, že byli za můj odjezd rádi a doufali, že se rozhodnu emigrovat a už se nevrátím. Mimochodem esej, na základě které mi stipendium udělili, byla na téma „Jak si představujete svět za 20 let“. Psala jsem ji ve švédštině.

A jak jste si ho představovala?

Psala jsem o tom, že bych byla moc ráda, kdybych mohla učit na nějaké vesnické škole němčinu, angličtinu, samozřejmě jsem zmínila i švédštinu. Bylo mi jasné, že jakmile dodělám učitelský obor na Filozofické fakultě, tak se komunistům asi nebude hodit, aby osoba jako já učila na gymnáziu nebo dokonce na vysoké škole. Měla jsem tedy záložní plán, že se uchýlím do pohraničí, odkud pocházím.

Nakonec se váš sen splnil – učíte, a ne na venkovské škole, ale na vysoké. Jaký největší rozdíl vnímáte ve výuce v současnosti a v době vašich studií?

Musím zmínit, že učím americké studenty. Nemám proto úplnou představu, jací jsou čeští studenti. Nicméně vídám je nárazově na různých přednáškách a rozdíl vnímám v přístupu. My jsme se jako studentská generace v osmdesátých letech po všem pídili, každá informace pro nás měla cenu zlata. I studentské časopisy, které nám později posloužily jako základ pro stávkové výbory (např. Kavárna nebo Situace), jsme dělali hlavně pro sebe a své přátele. Mohli jsme tak sdílet informace, které se nám podařilo zjistit. Teď mám pocit, že informací je tolik, že studenti a mladí lidé mají problém se vyznat v tom, co je skutečně důležité a co méně. Pořád na ně někdo něco chrlí, zejména přes sociální sítě.

Jak se změnila role učitele?

Já se při vyučování snažím mít hodně osobní kontakt se svými studenty. Opakuji zřejmě model, který jsem sama zažila právě s tím učitelským triem za doby svých studií. Profesor nejvíc učí tím, jaký on sám je, jestli má nějaký zájem, jestli je ochoten něco riskovat, udělat si ze sebe legraci. Spíš investuji čas a energii do tohoto přístupu, než abych studenty zavalila texty. Také se je snažím brát za zajímavými lidmi v Praze, nebo je za nimi na přednášky zvát. Snažím se, aby pochopili, že nemáme jen Václava Havla, ale že se tu tradice táhne už od národního obrození až po Masaryka. Teď jsem své studenty vzala k hrobu Karla Hynka Máchy a vysvětlovala jsem jim, proč byl pro nás třeba Mácha důležitý.

Připadáte si ve výuce svobodná?

Rozhodně. Já jsem od roku 1989 vyzkoušela diplomacii – českou i mezinárodní, pak jsem dělala novinařinu. Teprve před deseti lety jsem začala učit a evidentně už jsem věděla v těch patnácti letech, že to je práce, kterou chci dělat. Baví mě a zajímá, vlastně mě ani téměř neunavuje. Navíc mám od studentů hned zpětnou vazbu, dají najevo, jestli je přednáška nudí nebo zajímá. V americkém systému každý semestr studenti učitele anonymně hodnotí. Líbí se mi takový dialog učitele se studentem, ten za doby mých studií vůbec neexistoval, s výjimkou už jmenovaných učitelů.

Přečtěte si rozhovor primátorkou Prahy:

Adriana Krnáčová: Nemůžeme se chovat k investorům jako jezuité

URL| <http://www.euro.cz/politika/macdonagh-pajerova-mladi-dnes-maji-problem-vyznat-se-v-tom-co-je-dulezite-1315728>

V obecních volbách bude moci volit víc cizinců z EU. Hraje se o tisíce hlasů

18.11.2016 zpravy.iDNES.cz str. 00 Zprávy / Domácí
MF DNES, Jakub Pokorný

Až 118 tisíc potenciálních voličů může přibýt v Česku, pokud by poslanci v novém volebním zákoně přiznali právo volit cizincům ze států Evropské unie s přechodným pobytem. Dosud mohou v Česku k obecním volbám pouze cizinci z EU s trvalým pobytem. Kritici namítají, že volební právo má cizinec získat, až když se rozhodne žít v zemi trvale.

Jeden z bývalých zaměstnanců kanceláře ombudsmanky byl Slovák žijící v Česku s přechodným pobytem. U soudu v Brně si stěžoval, že chce volit, protože v jiných zemích EU už by mohl, ale Česko je přísnější. Soud mu dal za pravdu a na základě rozsudku by teď poslanci měli volební právo cizincům rozšířit i v zákoně (více čtěte zde).

Netýká se to žádné bezvýznamné menšiny. Jde o 118 tisíc nových potenciálních voličů, protože právě tolik cizinců s přechodným pobytem starších osmnácti let ze zemí Evropské unie žije v Česku. O ně se nyní hraje.

Jde především o Slováky a o Poláky a jde o komunální volby a evropské volby. Přechodný pobyt mají zpravidla lidé, kteří tu žijí pět let a kratší dobu, pak dostanou trvalý.

Jenže nejkompetentnější poslanci ústavně právního výboru se postavili proti, takže kauza „cizinci“ se stala největším sporem týkajícím se nového volebního zákona, ve kterém jsou jinak i mnohem důležitější věci.

Důvod, proč poslanci volební právo cizincům přiznat nechťejí, je prostě věcí emocí - proč by tu měl volit někdo „cizí“? Zákon teď půjde do druhého čtení, ale už bez paragrafu o cizincích. Kterýkoli poslanec ho tam ale může vrátit. Šabatová pro, Tejc proti

Volební právo cizinců z EU s přechodným pobytem podporuje podle své mluvčí třeba i ombudsmanka Anna Šabatová.

Mezi odpůrce rozšíření volebního práva patří i vlivný poslanec Jeroným Tejc. „Nevídím důvod, proč by měli lidé odjinud rozhodovat o tom, kdo bude starostou, pokud se nerozhodnou tu bydlet trvale. Neměli bychom zákon měnit na základě jednoho rozhodnutí jednoho krajského soudu,“ říká předseda ústavně právního výboru Sněmovny Tejc (ČSSD).

Návrh zákona, který 118 tisícům cizinců dá do ruky hlasovací lístky, připravilo ministerstvo vnitra. Ministerstvo se tváří, že schválením zákona by se stejně nic moc nestalo, tak není důvod jej blokovat. „Cizinec se ještě musí nechat na úřadě zapsat do seznamu voličů. A to udělá jen minimální počet lidí,“ uvádí náměstek ministra vnitra Petr Mlsna.

Cizinců s trvalým pobytem (ti mohou k urnám už dnes) volí jen něco přes dva tisíce, takže jen pár procent. „Jeden student psal na tohle téma u nás diplomku a dopočítal se toho, že k volbám chodí fakt jen pár cizinců. Myslím, že by o to velký zájem neměli,“ míní politolog Kamil Švec z Fakulty sociálních věd. Jenže je to i proto, že oni moc o svém volebním právu nevědí. Rusové a Ukrajinci mají smůlu

Spor o volby cizinců ovlivňuje nepřímo i volbu prezidenta, protože ve stejném volebním zákoně jsou třeba nová pravidla pro sběr 50 tisíc podpisů pro prezidentské kandidáty. Proto jsou poslanci pod velkým tlakem rozhodnout rychle.

Zatím se vše vážně týká cizinců ze zemí Evropské unie. Podle Tejce už ale ústavně právní výbor projednával jednou i návrh, aby dostali volební právo i cizinci z ostatních zemí (více čtěte zde). V Česku to prosazuje hodně například odcházející ministr pro lidská práva Jiří Dienstbier.

„To by byl ještě větší problém. Je to přesně o těch komunitách, které mají jiný pohled na to, jak se má žít, třeba na venčení psů,“ míní poslanec Tejc. Poslanci návrh důrazně odmítli, ale Tejc na tom ilustruje, že trend je přiznávat přistěhovalcům víc práv.

Česko ostatně loni podepsalo Úmluvu o účasti cizinců na veřejném životě, která se týká všech cizinců, nejen z EU (ale její ratifikace je jen deklarací, prakticky volební právo nepřiznává). Zajímá je to, až když tu žijí pět let

Tajemník Ukrajinské iniciativy v Česku Bohdan Rajčinec říká, že Ukrajinci přicházející do Česka se o politiku a kulturu kolem začínají zajímat až zhruba poté, co tu stráví 5 až 8 let. Až pak by se z nich mohli rekrutovat voliči. „Do té doby řeší zpravidla jen vlastní ekonomické záležitosti,“ uvedl včera Rajčinec.

Zbývá ještě jedna dost důležitá otázka - totiž jestli by komunální volby dopadly jinak, kdyby v nich mohlo volit víc cizinců. Asi by ubrali na výsledku stranám zaměřeným proti nim samotným, jako je SPD Tomia Okamury a Úsvit . Mladí Slováci, kteří studují v Česku a odpovídali v anketě, doma volí uskupení OL'ANO, tedy „Obyčejný ľudia a nezávislé osobnosti“, což je obdoba naší TOP 09 a starostů. „Myslím ale, že cizinci by volební výsledek nijak nevychýlili,“ míní Švec.

URL http://zpravy.idnes.cz/poslanci-hraji-o-118-tisic-novych-volicu-z-ciziny-f54-domaci.aspx?c=A161117_200032_domaci_fka

Poslanci hrají o 118 tisíc nových voličů z ciziny

18.11.2016 Mladá fronta DNES str. 01 Titulní strana

Jakub Pokorný

PRAHA Jeden z bývalých zaměstnanců kanceláře ombudsmanky byl Slovák žijící v Česku s přechodným pobytem. U soudu v Brně si stěžoval, že chce volit, protože v jiných zemích EU už by mohl, ale Česko je přísnější.

Soud mu dal za pravdu a na základě rozsudku by teď poslanci měli volební právo cizincům rozšířit i v zákoně.

Tenhle článek se netýká žádné bezvýznamné menšiny. Jde o 118 tisíc nových potenciálních voličů, protože právě tolik cizinců s přechodným pobytem starších osmnácti let ze zemí Evropské unie žije v Česku. O ně se teď hraje.

Jde především o Slováky a o Poláky a jde o komunální volby a evropské volby. Přechodný pobyt mají zpravidla lidé, kteří tu žijí pět let a kratší dobu, pak dostanou trvalý. Jenže nejkompentnější poslanci ústavně-právního výboru se postavili proti, takže kauza „cizinci“ se stala největším sporem týkajícím se nového volebního zákona, ve kterém jsou jinak i mnohem důležitější věci.

Důvod, proč poslanci volební právo cizincům přiznat nechtějí, je prostě věcí emocí – proč by tu měl volit někdo „cizí“?

Pokračování na str. 4

Hra o nové voliče z ciziny

Kdo tu má trvalý pobyt, může jít k volbám už dnes. Jenže o tom většinou ani neví.

Pokračování ze str.1

Zákon teď půjde do druhého čtení, ale už bez paragrafu o cizincích. Kterýkoli poslanec ho tam ale může vrátit.

Volební právo cizinců z EU s přechodným pobytem podporuje podle své mluvčí třeba i ombudsmanka Anna Šabatová.

Mezi odpůrce rozšíření volebního práva patří i vlivný poslanec Jeroným Tejc. „Nevidím důvod, proč by měli lidé odjinud rozhodovat o tom, kdo bude starostou, pokud se nerozhodnou tu bydlet trvale. Neměli bychom zákon měnit na základě jednoho rozhodnutí jednoho krajského soudu,“ říká předseda ústavně právního výboru Sněmovny Tejc (ČSSD).

Návrh zákona, který 118 tisícům cizinců dá do ruky hlasovací lístky, připravilo ministerstvo vnitra. Ministerstvo se tváří, že schválením zákona by se stejně nic moc nestalo, tak není důvod jej blokovat.

„Cizinec se ještě musí nechat na úřadě zapsat do seznamu voličů. A to udělá jen minimální počet lidí,“ uvádí náměstek ministra vnitra Petr Mlsna.

Cizinců s trvalým pobytem (ti mohou k urnám už dnes) volí jen něco přes dva tisíce, takže jen pár procent. „Jeden student psal na tohle téma u nás diplomku a dopočítal se toho, že k volbám chodí fakt jen pár cizinců. Myslím, že by o to velký zájem neměli,“ míní politolog Kamil Švec z Fakulty sociálních věd. Jenže je to i proto, že oni moc o svém volebním právu nevědí, jak ukazuje anketa MF DNES na této straně.

Rusové a Ukrajinci mají smůlu

Spor o volby cizinců ovlivňuje nepřímo i volbu prezidenta, protože ve stejném volebním zákoně jsou třeba nová pravidla pro sběr 50 tisíc podpisů pro prezidentské kandidáty. Proto jsou poslanci pod velkým tlakem rozhodnout rychle.

Zatím se vše vážně týká cizinců ze zemí Evropské unie. Podle Tejce už ale ústavně právní výbor projednával jednou i návrh, aby dostali volební právo i cizinci z ostatních zemí. V Česku to prosazuje hodně například odcházející ministr pro lidská práva Jiří Dienstbier.

„To by byl ještě větší problém. Je to přesně o těch komunitách, které mají jiný pohled na to, jak se má žít, třeba na venčení psů,“ míní poslanec Tejc. Poslanci návrh důrazně odmítli, ale Tejc na tom ilustruje, že trend je přiznávat přistěhovalcům víc práv.

Česko ostatně loni podepsalo Úmluvu o účasti cizinců na veřejném životě, která se týká všech cizinců, nejen z EU (ale její ratifikace je jen deklarací, prakticky volební právo nepřiznává).

Zajímá je to, až když tu žijí pět let

Tajemník Ukrajinské iniciativy v Česku Bohdan Rajčinec říká, že Ukrajinci přicházející do Česka se o politiku a kulturu kolem začínají zajímat až zhruba poté, co tu stráví 5 až 8 let. Až pak by se z nich mohli rekrutovat voliči. „Do té doby řeší zpravidla jen vlastní ekonomické záležitosti,“ uvedl včera Rajčinec.

Zbývá ještě jedna dost důležitá otázka – totiž jestli by komunální volby dopadly jinak, kdyby v nich mohlo volit víc cizinců. Asi by ubrali na výsledku stranám zaměřeným proti nim samotným, jako je SPD Tomia Okamury a Úsvit. Mladí Slováci, kteří studují v Česku a odpovídali v anketě, doma volí uskupení OĽANO, tedy „Obyčejní ľudia a nezávislé osobnosti“, což je obdoba naší TOP 09 a starostů. „Myslím ale, že cizinci by volební výsledek nijak nevychýlili,“ míní Švec.

Já tu smím volit? Tak to jdu

Několik Slováků, kteří studují či pracují v Česku, MF DNES oslovila s dotazem, zda by měli zájem volit a pro koho by případně hlasovali. Zuzana (24), už šest let žije v Brně, kde bude mít brzy trvalý pobyt. Vystudovala Masarykovu univerzitu. „My jsme až tak integrovaní? Tak to je jasné, že bych šla k volbám, kdybych měla tu možnost. Ale ještě nevím, komu bych dala hlas, musela bych si sama udělat nejdřív nějaký průzkum mezi stranami.“ Barbora (22), studentka FAMU, má přechodný pobyt a v Česku je pět let. Chodí na brigády. „Je-li možnost tady volit, tak se o to začnu zajímat a půjdu. Na Slovensku jsem volila hnutí OĽANO.“ Robert (22), student ČVUT, v Praze je tři měsíce.

„Já ještě nemám vůbec žádný přehled. Zatím je mi to jedno, ale pokud tu budou chtít Slováci volit, tak se určitě přikloním na jejich stranu.“ Barbora (24), pracuje v Praze už dva roky, má tu přechodný pobyt. „Vím určitě, že bych nevolila hnutí ANO Andreje Babiše. Nejspíš bych se rozhodla pro stranu TOP 09.“ (jp, kri)

O autorovi| Jakub Pokorný, s přispěním Zuzany Krivošové
Foto popis|

Hra o nové voliče z ciziny Poslanci hrají o 118 tisíc nových voličů z ciziny

18.11.2016 Mladá fronta DNES str. 01 Titulní strana

Jakub Pokorný

Kdo tu má trvalý pobyt, může jít k volbám už dnes. Jenže o tom většinou ani neví.

Pokračování ze str.1

Zákon teď půjde do druhého čtení, ale už bez paragrafu o cizincích. Kterýkoli poslanec ho tam ale může vrátit.

Volební právo cizinců z EU s přechodným pobytem podporuje podle své mluvčí třeba i ombudsmanka Anna Šabatová.

Mezi odpůrce rozšíření volebního práva patří i vlivný poslanec Jeroným Tejc. „Nevidím důvod, proč by měli lidé odjinud rozhodovat o tom, kdo bude starostou, pokud se nerozhodnou tu bydlet trvale. Neměli bychom

zákon měnit na základě jednoho rozhodnutí jednoho krajského soudu," říká předseda ústavně právního výboru Sněmovny Tejc (ČSSD).

Návrh zákona, který 118 tisícům cizinců dá do ruky hlasovací lístky, připravilo ministerstvo vnitra. Ministerstvo se tváří, že schválením zákona by se stejně nic moc nestalo, tak není důvod jej blokovat.

„Cizinec se ještě musí nechat na úřadě zapsat do seznamu voličů. A to udělá jen minimální počet lidí," uvádí náměstek ministra vnitra Petr Mlsna.

Cizinců s trvalým pobytem (ti mohou k urnám už dnes) volí jen něco přes dva tisíce, takže jen pár procent. „Jeden student psal na tohle téma u nás diplomku a dopočítal se toho, že k volbám chodí fakt jen pár cizinců. Myslím, že by o to velký zájem neměli," míní politolog Kamil Švec z Fakulty sociálních věd. Jenže je to i proto, že oni moc o svém volebním právu nevědí, jak ukazuje anketa MF DNES na této straně.

Rusové a Ukrajinci mají smůlu

Spor o volby cizinců ovlivňuje nepřímo i volbu prezidenta, protože ve stejném volebním zákoně jsou třeba nová pravidla pro sběr 50 tisíc podpisů pro prezidentské kandidáty. Proto jsou poslanci pod velkým tlakem rozhodnout rychle.

Zatím se vše vážně týká cizinců ze zemí Evropské unie. Podle Tejce už ale ústavně právní výbor projednával jednou i návrh, aby dostali volební právo i cizinci z ostatních zemí. V Česku to prosazuje hodně například odcházející ministr pro lidská práva Jiří Dienstbier.

„To by byl ještě větší problém. Je to přesně o těch komunitách, které mají jiný pohled na to, jak se má žít, třeba na venčení psů," míní poslanec Tejc. Poslanci návrh důrazně odmítli, ale Tejc na tom ilustruje, že trend je přiznávat přistěhovalcům víc práv.

Česko ostatně loni podepsalo Úmluvu o účasti cizinců na veřejném životě, která se týká všech cizinců, nejen z EU (ale její ratifikace je jen deklarací, prakticky volební právo nepřiznává).

Zajímá je to, až když tu žijí pět let

Tajemník Ukrajinské iniciativy v Česku Bohdan Rajčinec říká, že Ukrajinci přicházející do Česka se o politiku a kulturu kolem začínají zajímat až zhruba poté, co tu stráví 5 až 8 let. Až pak by se z nich mohli rekrutovat voliči. „Do té doby řeší zpravidla jen vlastní ekonomické záležitosti," uvedl včera Rajčinec.

Zbývá ještě jedna dost důležitá otázka – totiž jestli by komunální volby dopadly jinak, kdyby v nich mohlo volit víc cizinců. Asi by ubrali na výsledku stranám zaměřeným proti nim samotným, jako je SPD Tomia Okamury a Úsvit. Mladí Slováci, kteří studují v Česku a odpovídali v anketě, doma volí uskupení OLANO, tedy „Obyčejný ľudia a nezávislé osobnosti", což je obdoba naší TOP 09 a starostů. „Myslím ale, že cizinci by volební výsledek nijak nevyčlilili," míní Švec. PRAHA Jeden z bývalých zaměstnanců kanceláře ombudsmanky byl Slovák žijící v Česku s přechodným pobytem. U soudu v Brně si stěžoval, že chce volit, protože v jiných zemích EU už by mohl, ale Česko je přísnější.

Soud mu dal za pravdu a na základě rozsudku by teď poslanci měli volební právo cizincům rozšířit i v zákoně.

Tenhle článek se netýká žádné bezvýznamné menšiny. Jde o 118 tisíc nových potenciálních voličů, protože právě tolik cizinců s přechodným pobytem starších osmnácti let ze zemí Evropské unie žije v Česku. O ně se teď hraje.

Jde především o Slováky a o Poláky a jde o komunální volby a evropské volby. Přechodný pobyt mají zpravidla lidé, kteří tu žijí pět let a kratší dobu, pak dostanou trvalý. Jenže nekompetentnější poslanci ústavně-právního výboru se postavili proti, takže kauza „cizinci" se stala největším sporem týkajícím se nového volebního zákona, ve kterém jsou jinak i mnohem důležitější věci.

Důvod, proč poslanci volební právo cizincům přiznat nechtějí, je prostě věcí emocí – proč by tu měl volit někdo „cizí"?

Pokračování na str. 4

Já tu smím volit? Tak to jdu

Několik Slováků, kteří studují či pracují v Česku, MF DNES oslovila s dotazem, zda by měli zájem volit a pro koho by případně hlasovali. Zuzana (24), už šest let žije v Brně, kde bude mít brzy trvalý pobyt. Vystudovala Masarykovu univerzitu. „My jsme až tak integrovaní? Tak to je jasné, že bych šla k volbám, kdybych měla tu možnost. Ale ještě

nevím, komu bych dala hlas, musela bych si sama udělat nejdřív nějaký průzkum mezi stranami.“ Barbora (22), studentka FAMU, má přechodný pobyt a v Česku je pět let. Chodí na brigády. „Je-li možnost tady volit, tak se o to začnu zajímat a půjdu. Na Slovensku jsem volila hnutí OL'ANO.“ Robert (22), student ČVUT, v Praze je tři měsíce.

„Já ještě nemám vůbec žádný přehled. Zatím je mi to jedno, ale pokud tu budou chtít Slováci volit, tak se určitě přikloním na jejich stranu.“ Barbora (24), pracuje v Praze už dva roky, má tu přechodný pobyt. „Vím určitě, že bych nevolila hnutí ANO Andreje Babiše. Nejspíš bych se rozhodla pro stranu TOP 09.“ (jp, kri)

O autorovi| Jakub Pokorný, s přispěním Zuzany Krivošové
Foto popis|

Víme jako první - kdo povede kraj?

18.11.2016 ctidoma.cz str. 00 Zpravodajství
Zuzana Zelenkova

Na ustavujícím jednání Středočeského kraje v pátek 18. listopadu složí svůj slib nová hejtmanka Jaroslava Jermanová, její náměstci i další členové rady. Kdo tedy bude nově vládnout kraji?

Středočeský kraj čeká v pátek 18. listopadu velký den, protože na ustavujícím jednání získá nové vedení. Voliči v říjnových krajských volbách dali jasně najevo, že si přejí změny ve vedení kraje, a to se jim splnilo. Už dlouho se ví, že hejtmankou bude Jaroslava Jermanová z ANO, která si svůj post vydobyla na předsedovi hnutí Andreji Babišovi. Ve vedení kraje však naleznete spoustu nových tváří.

Hejtmanka Jermanová: S Babišem jsme si vyměnili názory, žádná velká senzace

Členy rady se stali zástupci koalice, která se v kraji rodila celkem obtížně. Nakonec smlouvu podepsali ANO, STAN, ODS a tři zastupitelé, kteří kandidovali za TOP 09, ale nakonec šli proti vůli své strany. Koalice bude mít v pětadesátičlenném zastupitelstvu 44 hlasů.

hejtmanka

Jaroslava Jermanová Pokorná (ANO)

náměstek hejtmana SK:

Ing. Gabriel Kovács (ANO)

Mgr. Martin Kupka (ODS)

Mgr. Daniel Marek (TOP 09)

Mgr. Bc. Vít Rakušan (STAN)

člen Rady kraje:

RNDr. Martin Macháček, CSc. (STAN)

Ing. Věslav Michalik, CSc. (STAN)

Ing. Jaroslava Němcová, MBA (ANO)

Ing. František Petrtyl (ANO)

Ing. et Ing. Jan Skopeček (ODS)

RNDr. Ivo Šanc, CSc. (STAN)

Na ustavujícím jednání nejdříve složí slib noví zastupitelé, pak dojde na volbu hejtmanky, jejích náměstků i dalších členů rady. Právě díky vysokému počtu koaličních hlasů se nepředpokládají žádné zvraty, vše je předem dojednané. Poté bude třeba zvolit nový výbor regionální rady, stanovit kompetence náměstků a radních a ustavit jednotlivé výbory zastupitelstva.

Přestože se strany po volbách dohodly celkem rychle, alespoň v porovnání s jinými kraji v republice, svolání ustavujícího jednání oddálily stížnosti na volby. K soudu jich bylo nakonec doručeno celkem pět. Například od

koalice Svoboda a přímá demokracie - Tomio Okamura (SPD) a Strana práv občanů (SPO), která se těsně nedostala do zastupitelstva a domáhala se přepočítání hlasů. Ani jedné stížnosti však soud nevyhověl.

Do lavic po ověření mandátů usedlo všech 65 zastupitelů zvolených v krajských volbách na začátku října. Následoval slib zastupitelů, kteří noví členové kolektivního vedení kraje složili do rukou končícího hejtmana Miloše Petery (ČSSD). Ten se také v úvodu ujal řízení schůze. Ovšem jen do zvolení nové hejtmanky.

Tou se stala Jaroslava Pokorná Jermanová z hnutí ANO 2011, dosavadní místopředsdkyně Poslanecké sněmovny parlamentu ČR. Následovala volba náměstků hejtmanky a radních Středočeského kraje a stanovení oblastí jejich působnosti.

Zastupitelé rozhodli o rozdělení postů následovně:

Hejtmanka – Jaroslava Pokorná Jermanová (ANO 2011)

Statutární zástupce a náměstek hejtmanky pro oblast bezpečnosti a cestovního ruchu – Vít Rakušan (STAN)

Náměstek hejtmanky pro oblast financí – Gabriel Kovács (ANO 2011)

Náměstek hejtmanky pro oblast zdravotnictví – Martin Kupka (ODS)

Náměstek hejtmanky pro oblast kultury a památkové péče – Daniel Marek (TOP 09)

Radní pro oblast investic, majetku a veřejných zakázek – Martin Macháček (STAN)

Radní pro oblast hospodářského a regionálního rozvoje včetně evropských projektů a rozvoje venkova – Věslav Michalik (STAN)

Radní pro oblast sociálních věcí – Jaroslava Němcová (ANO 2011)

Radní pro oblast dopravy – František Petrtyl (ANO 2011)

Radní pro oblast vzdělávání a sportu – Jan Skopeček (ODS)

Radní pro oblast životního prostředí a zemědělství – Ivo Šanc (STAN)

Poté zastupitelé ustanovili 10 výborů zastupitelstva a počet jejich členů – v každém z nich bude 15 členů, z toho vždy 1 předseda a 2 místopředsedové:

- Výbor finanční
- Výbor kontrolní
- Výbor pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost
- Výbor sociálních věcí
- Výbor pro životní prostředí a zemědělství
- Výbor pro zdravotnictví
- Výbor pro dopravu
- Výbor pro hospodářský a regionální rozvoj, vědu a výzkum
- Výbor pro tělovýchovu a sport
- Výbor pro památkovou péči, kulturu a cestovní ruch

Krajští zastupitelé též hlasováním stanovili počet uvolněných členů Zastupitelstva Středočeského kraje. Uvolněných členů bylo stanoveno celkem 16, z toho uvolněných členů Rady kraje je 11 a 5 uvolněných předsedů výborů (Výbor finanční, Výbor kontrolní, Výboru pro hospodářský a regionální rozvoj, vědu a výzkum, Výboru pro dopravu a Výbor pro životní prostředí a zemědělství). Předsedové ostatních výborů budou neuvolněni.

Následovala volba členů Výboru Regionální rady regionu soudržnosti Střední Čechy. Výbor bude pracovat jako patnáctičlenný ve složení:

Jaroslava Pokorná Jermanová (ANO 2011)

Marie Kaufmann (ANO 2011)

Jaroslava Němcová (ANO 2011)

Gabriel Kovács (ANO 2011)

Dana Drábová (STAN)

Věslav Michalik (STAN)

Ctirad Mikeš (STAN)

Petr Štěpánek (STAN)

Jana Poláková (ODS)

Dan Jiránek (ODS)

Michael Pánek (ODS)

Milan Schweigstill (TOP 09)

Jan Jakob (TOP 09)

Karel Horčíčka (ČSSD)

Pavel Hubený (KSČM)

Jaroslava Jermanová Pokorná - Místopředsedkyně PS PČR, radní města Benešov, bývalá zastupitelka Středočeského kraje, místopředsedkyně hnutí (ANO 2011).

Gabriel Kovács - Současný zastupitel města Rudná u Prahy, člen finančního výboru; ekonom, předseda prezidia Asociace družstevních záložen.

Martin Kupka - Rodák z Jilemnice vystudoval Fakultu sociálních věd na UK. V roce 2010 na čtyři měsíce pracoval jako mluvčí vlády Petra Nečase. Pak se ale stal starostou Líbeznic.

Daniel Marek - Daniel Marek má s regionální politikou zkušenosti. Poprvé kandidoval v minulých komunálních volbách, od té doby je předsedou komise tělovýchovy a sportu rady města, pracuje v dislokační komisi. Zvolen byl za SNK-ED.

Martin Macháček - Vystudoval Matematicko-fyzikální fakultu v Praze. Původním povoláním je fyzik, v současnosti je v důchodu. V oboru astrofyziky dosáhl vědecké aspirantury. Mezi roky 1972 a 1992 působil v Astronomickém ústavu ČSAV. Od roku 2006 do roku 2016 byl starostou obce Ondřejov.

Vít Rakušan - Politik a středoškolský učitel, od roku 2016 první místopředseda hnutí STAN, od roku 2012 zastupitel Středočeského kraje, od roku 2010 zastupitel a starosta města Kolín.

Věslav Michalik - Jako současný starosta obce Dolní Břežany usiluje především o zvyšování životního standardu v regionu Dolnobřežanska. Ve své funkci přesměroval vývoj obce od monofunkční noclehárny k plnohodnotné a živé obci, která je dnes atraktivní pro její obyvatele i pro návštěvníky. Dolní Břežany v letošním roce uspěly v mezinárodní soutěži Kvetoucích sídel Evropy.

Jan Skopeček - Český ekonom, vysokoškolský pedagog a politik, od roku 2004 zastupitel Středočeského kraje, zastupitel a radní města Hořovice, člen ODS.

Ivo Šanc - Politik a geolog, od roku 2012 zastupitel Středočeského kraje, v letech 1994 až 1999 a opět 2010 až 2014 starosta města Kutná Hora, v minulosti člen ODS a později člen a místopředseda Unie svobody.

URL| <http://www.ctidoma.cz/zpravodajstvi-politika/2016-11-18-vime-jako-prvni-kdo-povede-kraj-27567>

MATKY Z PŮJČOVNY

18.11.2016 Pátek Lidových novin str. 20 Téma

Lucie Zídková

Děti, které odnese a porodí náhradní matka, v Česku každým rokem přibývá. Dohromady už jich jsou stovky. Zázrak, díky němuž se z vlastních potomků mohou těšit například i ženy bez dělohy, má však svá velká rizika

Dobrý den, touto cestou hledáme náhradní matku. Máme vlastní embrya, zajištěnou kliniku i právní služby. Prosim, jen opravdu vážné zájemkyně.“ Tak zní inzerát na jedné z webových stránek věnovaných náhradnímu mateřství. Podobných je možné najít desítky. A také desítky nabídek od žen, které jsou ochotné se náhradní matkou stát, a dát tak šanci na vlastní dítě párům, jimž klasická asistovaná reprodukce nedokáže pomoci.

Jedno takové dítě se nedávno vesele prohánělo po promítacím sále na festivalu dokumentárních filmů v Jihlavě. Osmnáctiměsíční Honzík byl spolu se svou matkou Nikolou hostem režisérky Evy Tomanové, která tu představila svůj nový dokument s výmluvným názvem Duši neprodám (Česká televize jej uvede 22. listopadu). Tématem filmu, na němž pracovala tři roky, je právě náhradní mateřství. „Poprvé se mi stalo, že někdo během promítání odešel. Nejdřív jsem slyšela pár žen vzlykat a pak bylo vidět, že odcházejí ze sálu,“ popisuje Tomanová zjištěnou atmosféru při premiéře.

Důvod? Film se dotýká těch nejbolestnějších témat souvisejících s náhradním mateřstvím. Případů, kdy se náhradní matka rozhodne dítě si nechat, a na druhou stranu i situace, kdy biologičtí rodiče zaváhají s převzetím dítěte, u nějž je po porodu (mylně) diagnostikován Downův syndrom. „Dokážu si představit, že pro ženy, které třeba nemohou mít vlastní děti, bylo těžké se na ty příběhy dívat,“ přemýšlí režisérka o příčinách takové reakce.

Co není zakázáno...

Znáte pohádku o chytré horáknyni? Ano, tu o ženě, která nebyla „ani ustrojená, ani nahá, nepřišla ani pěšky, ani nepřijela na voze“. Článek 2 Hlavy I Listiny základních práv a svobod je takovou chytrou horáknyní mezi zákony. Říká se v něm, že „každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá“. A právě na základě tohoto článku je u nás možné provádět umělé oplodnění náhradních matek.

Průkopníkem v něm u nás byla zlínská Klinika reprodukční medicíny a gynekologie. Právě tady se narodilo první dítě odnošené náhradní matkou. Dnes se jich podle odhadů rodí v Česku kolem stovky ročně – kolik přesně, to nikdo neví. Ministerstvo zdravotnictví ani žádný jiný úřad tyto údaje neshromažďuje a reprodukční kliniky, jichž je v republice zhruba čtyřicet, jsou skoupé na slovo. Z údajů, jež se Pátku LN přesto podařilo získat, však vyplývá, že číslovka sto bude velmi pravděpodobně spíš na spodní hranici možného. Myslí si to ostatně i režisérka Eva Tomanová, která se v komunitě náhradních matek pohybovala několik let a osobně zná několik desítek případů.

Prakticky vše probíhá tak, že na kliniku přijdou biologičtí rodiče většinou až ve chvíli, kdy našli „svou“ náhradní matku. Do tohoto vztahu klinika nijak nezasahuje a nezodpovídá za něj. Náhradní matka – lékaři rádi používají termín surrogátní, převzatý z angličtiny – potom podstoupí hormonální stimulaci, aby embryo, vytvořené ve zkumavce z vajíčka biologické matky a spermie biologického otce, mělo větší šanci na uchycení. Ta není ani tak příliš vysoká a často se stává, že „akce“ bývá úspěšná třeba až napotřetí. Samo umělé oplodnění hradí ženám (rozumí se náhradním matkám) do 39 let většinou pojišťovna (přesně čtyři cykly), za administrativu spojenou se surrogátním mateřstvím (vyšetření podstupují dvě ženy místo jedné) si kliniky účtují příplatek, jehož výši si určují samy.

„U nás je to patnáct tisíc korun a nemyslím si, že by to bylo nějak přehnané,“ říká doktor Jaroslav Hulvert, jenž má trojice náhradní matka – bio matka – bio otec na starosti na pražské klinice Iscare a byl jedním z mála lékařů, kteří byli ochotni na toto téma mluvit s novinářkou. (Strach je mezi lékaři tak velký, že mi jeden z

nich odmítl napsat počet oplodnění náhradních matek za rok do e-mailu, svolil jen ke sdělení telefonickému – a číslo znělo patnáct.)

Čeho se lékaři tak bojí, když jde o legální aktivitu?

„Ono se to pohybuje v takové šedé zóně zákona,“ vysvětluje Jaroslav Hulvert. „Ta právní úprava, to je spíš takový výkřik, vlastně to právně není ošetřeno vůbec. My se proto samozřejmě velmi pečlivě chráníme a bereme jenom případy, kde je jasný zdravotní důvod. Páry s náhradní matkou musí poté podstoupit právní konzultaci, aby byly podrobně informovány o všech možných právních úskalích náhradního mateřství.“

Ročně se takto v lscare podaří pomoci patnácti až dvaceti párům, které nemají na vlastní dítě žádnou jinou šanci. „Seznam lékařských indikací je velmi striktní, zahrnuje například případy, kdy se žena narodila bez dělohy nebo je po onkologickém onemocnění, takže nemůže dítě donosit, ale nechala si zamrazit léčbou ještě nepostížená vajíčka,“ upozorňuje doktor Hulvert. „Myslím, že se to celé pohybuje směrem k nějaké formě legalizace,“ předpovídá a nevyklučuje ani to, že jednou bude jejich klinika mít péči o biologické rodiče s náhradní matkou uvedenu i na svých webových stránkách. Dosud to tak mají jen dvě kliniky v republice – již zmíněná zlínská a Reprogenesis v Brně (která dělá deset případů ročně, z toho polovinu klientů tvoří cizinci).

Hlavně žádnou citlivku!

Jeho slovům dodává váhu materiál, který vznikl na jaře letošního roku. Jmenuje se „Kritéria pro výběr surrogátní matky“, sestavila jej Sekce asistované reprodukce České gynekologické a porodnické společnosti a podepsán je pod ním šéf zlínského IVF centra (a zároveň ředitel této sekce), doktor David Rumpík. Mezi řádky je z něj možné vyčíst smutné zkušenosti lékařů s případy, kdy se tento zázrak moderní medicíny tak nějak vymkl z rukou.

Vůbec poprvé je v něm například uvedeno, že náhradní matka by se kromě vyšetření týkajících se jejího fyzického zdravotního stavu měla podrobit i psychologickému vyšetření, jež by mělo „ověřit schopnost pochopit důsledky surrogátního mateřství“. Psycholog by měl také „posoudit, zda žena nebyla komerčně využita (ze sociálně slabších vrstev) a že pro ni surrogátní mateřství nebude představovat nadměrně silnou emocionální zátěž. V závěru musí být uvedeno, že může být surrogátní matkou.“

Svémi slovy, ale velmi přesně komentuje rizika spojená s psychickým stavem náhradní matky jedna z nich. „Myslím si, že jsem pro ně (biologické rodiče) byla výhra. Běda pokud BIO rodiče narazí na přecitlivělou NM, to nekončí dobře,“ píše mi náhradní matka vystupující pod přezdívkou Petra a používá při tom zkratky typické v komunitě lidí hledajících a nabízejících dělohu... Cizí dítě odosila zatím jen jednou, biologickými rodiči byli cizinci. Opatrně se jí ptám, jestli vajíčko bylo biologické matky. „Ano. Vím málo věcí, ale do darování svého vlastního vajíčka bych nikdy nešla. Pocit, že někde běhá vaše dítě... to rozhodně ne.“

Podobný postup – aby dítě vzniklo z vajíčka náhradní matky a spermie biologického otce – je samozřejmě možný, i když to už je zcela přes hranu zákona. Fakticky se jedná o obchodování s lidmi. Tedy pokud nedojde k případu tak smutnému a citlivému, jako je ten dvaadvacetiletý Nikolý z dokumentu Duši neprodám.

Dva ze tří případů ukázaných ve filmu jsou extrémní, bohužel však asi ne ojedinělé. Jakási kontrola způsobilosti náhradních matek už je zřejmě v chodu, pokud však zákonodárci instituty náhradního mateřství tiše schvalují, měl by být právní vztah mezi biologickými rodiči a surrogátní matkou v budoucnu kryt i pro případ neseříznosti bio rodičů. Jedině pak nebude možné, aby se člověk na webu dočetl podobně zoufalý výkřik o pomoc, jako je tento: „Ahoj, čekám dítě, jako náhradní matka. Už jsem ve 12. týdnu a rodina, která si mě našla, už o dítě nestojí kvůli těžké nemoci manželky biologického otce. Jsem zdravá, mám již 2 děti a tato situace je pro mne hrozná. Vajíčko bylo od dávkyně vysokoškolského vzdělání. Pokud budete mít zájem, ozvěte se.“

Nepředání, nebo naopak nepřevzetí dítěte však zdaleka nejsou jedinými komplikacemi, jež v křehkém vztahu biologických rodičů a náhradní matky mohou nastat. Předějit jim prakticky nelze, i když v poslední době začalo být běžné konzultovat celý proces u advokáta, některé reprodukční kliniky to přímo vyžadují. „Podle zákona o rodině je matkou žena, která dítě porodila, nikoli ta, která ‚dodala‘ vajíčko. Když si náhradní matka vše rozmyslí a rozhodne se dítě si nechat, neexistuje žádná smlouva, která by jí v tom mohla zabránit,“ upozorňuje na jedno z rizik pražská advokátka Blanka Müller, která poradenství v otázkách náhradního mateřství inzeruje na svém webu. Na konzultaci k ní prý přijde zhruba osm až deset párů ročně. Většina biologických rodičů je přitom ze zahraničí – především z Německa, kde je náhradní mateřství zakázáno.

„Když je seznámím se všemi riziky, většinou od svého plánu stejně ustoupí,“ tvrdí advokátka. Málokdo si předem uvědomuje, že náhradní matka může situace lehce zneužít ve svůj prospěch – například tvrdit, že embryo se ujalo, a od biologických rodičů přijímat výživné v době údajného těhotenství (bývá to kolem 5000 korun měsíčně plus výdaje na těhotenské vitaminy, oblečení a podobně).

O svých povinnostech však často nic netuší ani biologičtí rodiče. Třeba o tom, že alimenty by otec musel platit i v případě, že si náhradní matka dítě ponechá. A kdyby otec zemřel v průběhu těhotenství náhradní matky nebo před dokončením procesu osvojení, dítě by po něm dědilo.

O tom, že se podobné věci stávají, svědčí i reakce samotných náhradních matek oslovených přes internet. „Omlouvám se, ale na dotazy novinářů nechci odpovídat,“ ozývá se po několika dnech jedna z nich, ale rychle se rozepisuje: „Zveřejňování neuzákoněného NM (náhradního mateřství) způsobuje víc škody než užítku. Zním příběhy bio rodičů, kteří si zažili peklo kvůli vypočítavým ‚matkám‘, protože věřili, že každá to dělá z lásky a dobrého pocitu, jak se všude píše. A teď jsou bez miminka. Pokaždé když se odvysílá pořad o NM nebo vyjde článek, jsou weby plné inzerátů od NM, které ani neví, co všechno to doopravdy obnáší.“

Až dva roky nejistoty

A obnáší „to“ hodně. Od prvního kontaktu mezi bio rodiči a náhradní matkou k osvojení dítěte u soudu, kde se matka-rodička definitivně vzdá svého práva na dítě, mohou uběhnout dva roky i více. Dva roky hledání, dopisování, pokusů a omylů, kdy si trojice navzájem nesusednou nebo se nedohodnou na podmínkách. O těch finančních mimochodem nejotevřeněji promluvila již zmíněná maminka Petra: za svou službu dostala 450 tisíc korun, upozorňuje však, že to je „částka nad české poměry“. Obvyklá suma je zhruba o sto tisíc nižší, vyskytují se však i ženy, které svou dělohu pronajímají skutečně jen za „náklady s těhotenstvím spojené“, vlastně za jakési výživné... Je otázkou, co je k tomu pak vede a zda je to pro všechny zúčastněné výhodou.

Když si biologičtí rodiče konečně najdou svou náhradní matku, čeká obě ženy buď sladění cyklů, aby mohlo dojít zároveň k odběru zralého oocytu a jeho oplodnění a následnému vložení do dělohy náhradní matky, nebo jeden, dva, tři i více cyklů oplodnění „mrazáčkem“, jak biologičtí rodiče něžně přezdívací svým zmraženým embryím. Devět měsíců těhotenství a pak vytoužený okamžik předání dítěte, většinou hned v porodnici, kde rodička svěří i formálně dítě do péče jeho otce. Pak se přesouvá na gynekologické oddělení, zatímco na oddělení šestinedělí přichází biologická maminka s miminkem. I když se prý občas ještě stává, že sestry v porodnici se na náhradní matky dívají skrz prsty a například je nutí dítě kojit, čímž se vazba nutně posiluje, celkově už je dnes prý přístup informovanější.

„U prvního náhradního těhotenství jsem miminko předávala hodinu po porodu,“ vypráví maminka Monika, která je vlastně jediným ukázkovým případem náhradního rodičovství v novém dokumentu. „U druhého přijeli až za tři dny, snad museli dodělat nějakou práci. Tam tedy něco jako trošku bylo,“ naráží Monika na mateřský pud. Dítě však vzorově předala a za dalších deset či jedenáct měsíců (obvyklá lhůta) dala bez jediného zaváhání u soudu souhlas s adopcí jeho biologickou matkou.

Není proto těžké si představit, jak psychicky náročný je celý proces právě pro biologickou matku, která se může skutečně uklidnit teprve poté, co dá náhradní matka před soudem souhlas k adopci.

V mnoha případech se však trojúhelník biologický otec – biologická matka – náhradní matka může rozrůst o dalšího člena. To když je náhradní matka vdaná. Nestává se to příliš často, protože to samo o sobě znamená další komplikaci v procesu osvojení (za otce dítěte je po dobu trvání manželství automaticky považován manžel, takže se dítěte musí zřeknout i on). V dokumentu Duši neprodám však jeden takový manžel vystupuje. Upracovaný, obyčejný chlap, jehož žena chtěla rodině finančně vypomoci, a tak si dala inzerát... A teď nechápe, proč to jejímu muži tak vadí. „Nepříjemný je to vysvětlování lidem. ‚Cizí dítě, ty vole, jak je to možný vůbec? A ty jsi se s ní nerozešel? Jak jsi to mohl dovolit? To mně udělat ta moje, tak ji vyhodím z baráku,‘“ popisuje Petr dilema muže, jež žena, náhradní matka Renata, postavila před hotovou věc. Nelze nepomyslet na biblického Josefa. I jemu se vysmívali...

Česko – cíl surrogátní turistiky?

Náhradní mateřství provázejí v Česku tak obrovská etická, právní i medicínská dilemata právě proto, že funguje v šedé zóně zákona. Kdo zajistí, aby nedocházelo k tomu, že náhradní matka poskytne i své vajíčko, takže se rázem stává i matkou biologickou? Stačí, když biologický otec na klinice předstírá, že je partnerem náhradně-biologické matky. Co se bude dít, až se narodí postižené dítě a biologičtí rodiče si ho nebudou chtít převzít, protože „za tohle si přece nezaplátili“? Snad se takový případ ještě nestal, ale stát se může. Co s takovým dítětem bude?

Zatím se jen pomalu klube jakási regulace zdola – jako iniciativa samotných lékařů, kteří jsou v první linii, pokud by se něco takového přihodilo, takže se logicky snaží rizika minimalizovat. A tak zatímco do Česka míří ročně desítky párů z ciziny, protože surrogátní mateřství tu vyjde na zlomek toho, co by musely platit například v Americe, najdou se i české páry, které nemají nervy na nejistotu spojenou s předáním dítěte v Česku a vyhledají naopak služby profesionálních agentur na vyhledání náhradní matky v Americe. Nevýhodou je cena (k obvyklým 300 tisícům u nás je třeba přidat jednu nulu), výhodou naprostá průhlednost procesu.

„Agentuře v USA jsme zaplatili za zprostředkování náhradní matky a zároveň za právníka, kterého nám zajistila na celý proces. Dali jsme agentuře popis, jaká matka by se nám líbila, a oni dali seznam náhradních matek. Všechny mají za sebou psychologické a zdravotní testy a minimálně jedno vlastní dítě. Agentura prověří historii jejího života, její zázemí, udělá pohovory s její rodinou...“ píše na webu jedna z matek, jež službu vyhledání náhradní matky v zahraničí využila. „Všechny lékařské zákroky probíhají na klinice v USA. Po zákonné stránce já a můj manžel jsme biologičtí rodiče a budeme v rodném listě. Ona po porodu nemá k dítěti žádné právo. Naše děti se narodí v USA a budou mít české a americké občanství. Tam si je taky vyzvedneme – budeme samozřejmě u porodu a odvezeme si je domů.“

Ano, může se to zdát technokratické. Na druhou stranu, pokud už je moderní medicína takhle daleko, neměla by se legislativa snažit držet s ní krok? Jasný názor na to nemají ani sami lékaři, kteří se reprodukční medicíně věnují – jeden z nich si režisérce Evě Tomanové doslova postěžoval, že z Česka se stává nová surogátní destinace, kam si bohatí cizinci jezdí levně pronajmout dělohy. Jiní, například Jaroslav Hulvert z kliniky Iscare, věří, že regulace shora není tak nutná jako to, aby všechna reprodukční centra pracovala s jasně danými medicínskými indikacemi, kdy je možné použít náhradní matku.

„Víte, když tady mám případ jako třeba zrovna teď nedávno, kdy se díky stejné náhradní mamince narodilo už druhé dítě ženě s nevléčitelnou srdeční vadou, která vylučuje těhotenství, nemáte pochybnosti o tom, jestli ta metoda má existovat, nebo nemá. Ono zneužít se dá všechno – mobil, počítač. Ale také velmi dobře využít,“ uzavírá doktor Hulvert.

Když si náhradní matka vše rozmyslí a rozhodne se dítě si nechat, neexistuje žádná smlouva, která by jí v tom mohla zabránit. Náhradní mateřství První úspěšné těhotenství náhradní matky se u nás odehrálo na Klinice reprodukční medicíny a gynekologie ve Zlíně. Léta se jednalo spíše o ojedinělé případy, v posledních několika letech se však počet dětí narozených touto metodou zvyšuje až na stovku a víc ročně, aniž by došlo k odpovídající právní úpravě. Zákroky se tak provádějí na základě Listiny základních práv a svobod, podle níž „každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá“. Matkou zapsanou v rodném listě je vždy nejprve žena, která dítě porodila. Teprve po několika měsících, zpravidla alespoň půl roce, probíhá soud o osvojení, kdy se náhradní matka svých rodičovských práv zřekne a biologická matka dítě adoptuje. Biologický otec je v rodném listě zapsán od počátku. Režisérka Eva Tomanová už během studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy pracovala jako scenáristka a reportérka. Prošla televizemi Nova a Barrandov, kde působila jako šéfredaktorka publicistiky. Točila dokumenty pro Febio, Českou televizi. V roce 2014 byl uveden její dokumentární snímek Stále spolu o životě rodiny s devíti dětmi žijící v maringotkách na šumavské louce. Vím málo věcí, ale do darování svého vlastního vajíčka bych nikdy nešla. Pocit, že někde běhá vaše dítě... to rozhodně ne.

Foto autor| Petr Kozlík

Foto popis| Náhradní matka Monika je vzorná rodička a nosí už čtvrté dítě. Patří mezi tři ženy vystupující v novém dokumentu Duši neprodám.

Foto popis| Pro Renatu a Petra z dokumentu Evy Tomanové Duši neprodám bylo Renatino náhradní mateřství především zkouškou pevnosti vztahu. Renata odnosila miminko už dvěma ženám – poprvé to byla známá, podruhé si Renata dala inzerát. Petr byl proti. Dnes je téma náhradní mateřství v rodině tabu. Jako by nikdy nebylo.

Lék proti stárnutí? Zablbnout si

18.11.2016 Téma str. 58 Rozhovor

Milan Eisenhammer

Na jevišti se RADEK HOLUB (48) opět potkává se svou ženou Barborou Hrzánovou. Tentokrát ve hře o manželské krizi Začínáme končit, kterou uvádí pražské Divadlo Kalich. Oni dva přitom nedávno oslavili dvacetileté výročí, což je v českém showbiznyse celkem unikát. Co všechno dělají společně? Proč nedávno svorně opustili Divadlo Na Jezerce? A kdo má doma rozhodující slovo?

* V inscenaci Začínáme končit se postava, kterou hrajete, jednoho dne probudí a připadá jí, že jeho manželka povážlivě zestárla. Zažil jste to někdy v životě?

Přijde mi, že Bára nestárne. V duši teda určitě ne (usmívá se). Víc než polovina manželství se v dnešní době rozpadne. Bohužel... My si na to můžeme na jevišti hrát. A protože to je komedie, děláme si z toho

srandu. To je výhoda naší profese. Zním samozřejmě páry, které nejsou úplně šťastné. Možná i proto, že sebe nevidí zvenku. To my na jevišti zažijeme.

* Jak jste těch dvacet let spolu oslavili?

My na ty oslavy moc nejsme.

* Vzpomněl jste si na to vůbec?

Jasně, přinesl jsem kytku. Svatba byla o prázdninách, takže se to dobře pamatuje. My jsme se tehdy s Bárou vůbec brát nechtěli. Jenže zrovna volal kamarád Vlastík a říkal: „Tady na chalupě dlouho nebyl žádný velký mejdan. Hele, starosta mi říkal, že má volný termín na svatbu. Nechcete se vzít?“ A nabídl dva termíny: jeden na začátku prázdnin a druhý 10. srpna. Tak jsme vzali ten druhý. I náš vztah začal zajímavě. Když jsem Báru viděl v Rackovi jako Ninu Zarečnou, byla tak úžasná, že jsem ji požádal o ruku. Byla dost překvapená a namítla: „Vždyť jsme spolu vůbec nechodili.“ Tak jsem ji vzal za ruku a celou noc jsme chodili po městě podél Vltavy (směje se).

* Čím to je, že vám to pořád klape?

Asi i tím, že pořád děláme blbosti. Stmeluje nás samozřejmě syn. A k tomu máme kočku a psa. V tomhle složení fungujeme. Domácí mazlíčci nás opouštějí, takže je musíme občas obměnit. A my zůstáváme (usmívá se).

* Byla vůbec nějaká velká manželská krize?

Nebyla. A nepřivolávejte to!

* A nepřivedlo vás to představení alespoň k myšlence, jak to s vámi bude za deset let?

Ani ne. I když mě vlastně napadlo, že se to může stát obráceně, tedy že se ten chlap může zdát starý té ženě. Ale ten hrdina, co ho hraju, by nad tímhle vůbec nepřemýšlel. Je mým absolutním protikladem. Sebestředný hňup a chronický lhář. Dlouho jsem nikoho podobného nehrál, takže si to užívám.

* Vaše žena Barbora Hrzánová popisovala svůj herecký typ takto: „Hodím se na postavy, co nejsou lidi.“

(Směje se)

* Na co se hodíte vy?

Mně se dobře hrajou nadpřirozené bytosti, hlavně strašidla. V seriálu Neviditelní (2014) jsem hrál krysu. Tu postavu jsem si mohl vymyslet, jak jsem chtěl. Byl to člověk, který žije strašně dlouho pod zemí. Tak jsme si s panem režisérem udělali kolečko, co všechno by to mohlo být. Takhle fantazie mě na herectví baví nejvíc. Když hrajete úředníka v bance, těch možností, jak ho ztvárnit, je omezený počet. Takže ten herecký typ máme s Bárou asi podobně.

* Ona umí tleskat nohama. Jaké nadpřirozené schopnosti máte vy? Bohužel žádné. Já akorát vymýšlím blbosti.

* Před lety jsem vás v Dejvickém divadle viděl jako Smerďakova ve hře Bratři Karamazovi. Zhlédla to i vaše žena?

Byla na tom. Líbilo se jí, jak to hraju.

* Byl jste krásně odporný. Až jsem si říkal, kde se to ve vás bere?

Každý člověk má temný struny, stačí je jen rozechvět. S mým obličejem to na prince nebo milovníka není. Co taky s charakterním princem? Úlisné typy, to je moje. Ti se hrajou mnohem líp než nějaký hodný trouba. Když na jevišti narazím na takovou temnou postavu, jako byl Smerďakov, pak si to zase někde jinde vykompenzuju, třeba nějakým strašidýlkem.

* Zmínil jste, že jste si nezahrál prince, ale vy jste dosáhl mnohem vyšší mety. Ztvárnil jste Romea.

Přede mnou ho hrávali blondáci s uhlazeným obličejem, malou pusou a převážně souměrní. Takové romantické typy s trochu pisklavým hláskem. Dostali nadýchanou košilku a předváděli vášeň. Tomáš Töpfer, který to tehdy režíroval, mi to nabídnul jako protiúkol, zkrátka aby si záporák zkusil taky kladáse. Tak jsem do toho šel a pojal jsem to jinak.

* Jak?

Bavily mě temné stránky té postavy, protože i v něm byly. Nebyl to jen fňukal, proti kterému se spíkl osud. Udělal jsem z něj trochu buřiče. Pak jsem ve dvaadvaceti hrál Cyrana, kterého přede mnou dělali většinou padesátiletí herci. S tímhle nápadem zase přišel Jakub Špalek. Říkal mi: „Vždyť to může být i mladý kluk, který se vyrovnává s nějakým postižením, to nemusí být jenom ta bambule, která mu hyzdí nos. Může mít i jiný hendikep na obličeji, třeba rozštěp.“ V našem Cyranovi jsme hledali výpověď mladého kluka, protože on s tím hendikepem bojoval úplně jinak než zkušený muž. Ten můj Cyrano byl mladý a plný síly... Pak jsem to viděl, když tady hostovali v roce 1993 Slováci. Cyrana hrál Milan Lasica.

* A?

Vůbec se mi to nelíbilo. Bylo to takové salónní, postavené jen na slově. Přesto diváci byli nadšení, freneticky plácali. Asi i proto, že se zrovna rozpadlo Československo, takže se z toho v hledišti stala demonstrace, že máme rádi slovenské bratry. Všichni vstávali.

* Co vy?

Já pískal. Hodnotil jsem představení, a to se mi nelíbilo. Bára mě prosila, ať neblbnu. Radši jsme šli pryč, aby mi někdo nedal facku.

* Pociťoval jste ze začátku své herecké kariéry, že máte nějaký hendikep? Říkali vám třeba na škole, že nejste na herce dostatečně hezký nebo charismatický?

Samozřejmě. V patnácti jsem se hlásil na konzervatoř. Předváděl jsem nějaké naivní věci, asi něco ze Švandy dudáka. A komise moje snažení zhodnotila: „Všichni se podívejte! Toto k divadlu nepatří.“ Byl jsem odstrašující případ. Po maturitě jsem zkusil DAMU, tam už to klaplo na první pokus. To máme s Bárou společné. Pokoušela se dostat na konzervatoř v Budějovicích. Všechny aspoň trochu talentované děti z hereckých rodin vzali, jedinou Báru nikoli. Pak ji přijali na DAMU. Na škole měla konflikt se svou tehdejší kantorkou Reginou Rázlovou. Nutila ji hrát naivky. A Bára naivka? Teď už by to zvládla, ale v prvním ročníku, kde vás rozeberou na molekuly a jste bez zkušeností a bez řemesla?

* Vy jste se na DAMU neseťkal s necitlivým přístupem?

Taky. Aspoň mě naučili pokoře. Říkal jsem si, že to není jejich chyba, že mě vidí kriticky, ale že za to můžu já. O to víc jsem se snažil.

* Měl jste někdy pochybnosti, že herectví je pro vás to pravé? Nechtěl jste zkusit něco jiného?

Nic jiného dělat nemůžu. Zvyknul jsem si i na to, že nemám soboty ani neděle, že mám volno jen pár večerů, že hodně jezdím po republice. Ta kočovnost a nepravidelnost mě baví. Chodit pořád ve stejný čas do stejné kanceláře by mě zničilo.

* Navíc se potkáváte na jevišti s manželkou.

Už toho moc není... Když jsme se v Divadle Na zábradlí seznámili, hráli jsme spolu každý den. Ráno jsme vstali, posnídali, pak jsme šli spolu na zkoušku do divadla, po čtyřech hodinách jsme si dali oběd. Pak jsme vyvenčili psa. Večer jsme spolu hráli do půl jedenácté divadlo a pak jsme šli do klubu. Nad ránem jsme se vraceli domů. Ale to jsme byli ještě mladí a bez závazků... Pak toho bylo méně a méně. Rád vzpomínám třeba

na Frankie a Johnny ve svitu lunny v Divadle v Řeznické v režii Oty Ševčíka. Na Jezerce byly Petrolejové lampy a Ženitba. A teď je Kalich.

* Proč jste vlastně letos oba odešli z Divadla Na Jezerce?

Bára vymyslela titul, který se dramatizoval. Pak jí Honza Hrušínský (principál divadla, pozn. red.) řekl, že by bylo fajn, kdyby to alternovala. Bára to odmítla s tím, že to chce hrát celé. A tak to nehrála vůbec.

* Ještě tam ale dohráváte inscenaci Generálka, kde hraje s Jiřinou Bohdalovou. Proč?

Dal jsem výpověď ze všeho, ale Jiřina mi volala, jestli bych to s ní nehrál dál. Prosila mě, abych to pro ni udělal, protože by to nechtěla hrát s nikým jiným. To mě potěšilo. A tak jsem to pro Jiřinu udělal, protože spolu hrajeme rádi.

* A vaše manželka s tím byla v pohodě?

Samozřejmě.

* Byl pro vás odchod z Jezerky největším zklamáním v kariéře?

To vůbec. Ostatně prožili jsme to už několikrát. Na zábradlí jsme taky kdysi odešli ze všech inscenací. Pak z Řeznické. Když jste na volné noze, odchází se celkem bez potíží. S tím musí obě strany počítat. Tím spíš, že Bára podobné konflikty řeší z jedné vody načisto.

* Vyprávěla mi, jak ji kdysi v Divadle Kolowrat naštvál Miroslav Donutil, kterému pak málem odešla uprostřed představení domů. Chvilí nato jste dostal roli ve filmu Román pro muže, kde jste měl hrát Donutilovi filmového bratra, ale nevezal jste to. Náhoda?

Poslali knihu, protože ještě ani nebyl scénář. Já jsem něco dělal, neměl jsem na to čas, tak si to přečetla Bára. A zhodnotila to: „Tak tohleto nemusíš dělat, že ne?“ A protože věřím jejímu instinktu, tak jsem to nedělal. Pak jsem viděl nějaké ukázky z toho filmu a nelituju. A Míra Vladyka, který to hrál místo mě a se kterým kamarádíme, mi potvrdil, že jsem o nic nepřišel.

* Kdy jste dal ještě na manželčin instinkt?

Nabízeli mi televizní reklamu na nějakou banku. Naše agentka mi volala: „Radku, chceš to dělat? Jsou v tom nějaké miliony.“ Poradil jsem se doma a Bára mi říká: „Pak se budeš na sebe koukat na každém rohu. Máš to zapotřebí? Přece se užíváme i bez toho.“ Měla pravdu.

* Označil byste ji za hlavu rodiny?

Nevím... Každopádně je víc slyšet. Když se rozcvičuje před odchodem do divadla a zpívá, tak se u toho chvějí všechny skleničky. Když děláme rozhovor spolu, mluví mnohem víc. Ona to vždycky řekne líp a rychleji. Mně stačí jen kývat. Bára mluví hodně a ráda. Já toho jako mladík řekl ještě míň. Ale když byla Bára na mateřské, rozmluvila mě. Celý den se nikam nedostala, tak chtěla večer aspoň poslouchat drby z divadla. Od té doby celkem mluvím.

* Synovi je už devatenáct. Pořád bydlí s vámi?

Ano. Minulý rok maturoval, teď začíná studovat vysokou školu v Praze, fakultu sociálních věd.

* Čím vám udělal radost?

Teď nedávno nám vybral pejska, protože ten předchází nás v létě opustil. Já už jsem nového nechtěl, protože na mně je, abych vykopával hroboček. Nakonec mi udělal radost i proti mé vůli. Teď máme Jacka Russella. Holčičku. Je hyperaktivní. Nosí ucho na straně a je s ní sranda.

* Syn hraje s vaší ženou v kapele Condurango. Chodíte na ně?

Nemůžu, hlídám zvířata. Pár koncertů jsem viděl a bylo to fajn. Tonda má na jevišti dar – umí na sebe přitáhnout pozornost. A není to jen proto, že hraje na basovou kytaru a housle. Má vyzařování. Lidi ho mají strašně rádi.

* Tak by mohl být taky herec.

Nevzali ho na DAMU. To je asi náš osud. Chlácholili jsme ho, že ani nás tam napoprve nevzali, že si to musí zasloužit, aby si toho pak víc vážil. Jiřina Bohdalová prý dělala zkoušky na DAMU čtyřikrát... Poprvé prý taky slyšela, že k divadlu nepatří. Je to možná lepší. Dost lidí, které vzali hned, už tuhle profesi vůbec nedělá. Když je na začátku cesta trnitá, aspoň se ukáže, jestli to opravdu chcete dělat. Synátor musí pořádně zamakat.

* Takže se jednou možná potkáte na jevišti všichni tři. Jaké to má výhody pracovat s takhle blízkým člověkem?

Vím, že se na Báru můžu spolehnout. Vím, co od ní můžu čekat. To je stejné jako v hokeji. Občas si dáme pěknou přihrávku naslepo. Prostě vím, kdy a kam mi Bára přihraje, a já to dávám do prázdný.

* V jednom rozhovoru říkala, že se s vámi na jevišti cítí v bezpečí...

Proč to radši neřekne mně (usmívá se). Mě peskuje, že jsem nějakou větu zapomněl. Doma mi obvykle podá text, abych si to znovu přečetl. Skoro každý večer mi něco vypadne. Občas v tom textu skočím a připravím ji o repliku, to se bouří ještě víc. Jen co si to uvědomím, říkám si: „Ježíš, to bude večer zase dršťková.“ (směje se) Ale zase když mám nějaký dobrý nápad, který je mimo text, tak to Bára ocení dvakrát tolik než kolega.

* Za co vás ještě pochválila?

Báře se líbím i v malých rolích. Třeba za seriál Až po uši, kde jsem blbnul s Aničkou Polívkovou. Její babička Jiřina Steimarová mě vlastně dostala k divadlu. K ní jsem chodil do Lidové školy umění. Nebo za seriál První republika. Báře se líbí, jak hraju.

* Moc jste se jí líbil i ve filmu Kráva, kde jste ztvárnil hlavní roli...

To byl můj první film. Jako Cyrano bylo moje první divadlo. Mám to oboje spojené s mladostí, bylo mi kolem dvaceti.

* Co jste se tam naučil?

Režisér Karel Kachyňa mě naučil hrát na kameru. Chtěl, abych to hrál civilněji než na divadle, ale ne míň. Pořád hodně, ale aby to vypadalo lehce. Dělali jsme to neúměrně dlouho. Na všechno si dával dvojnásobně času... Jo a naučil jsem se tam dojit a honit krávu. Chodil jsem bos a ona mi jednou šlápla na nohu, což celkem bolí. A taky jsem se díky tomu filmu naučil kouřit. Když byly přípravy filmu, Kachyňa mi donesl toaletní papír. Ne jaký je dnes, byl stříhaný na čtverečky a přeložený, jedna strana hladká a druhá zdrsnělá. K tomu mi dal pytlík tabáku Taras Bulba. A nakázal mi, abych se naučil balit cigarety. Čtrnáct dní jsem seděl na zahradě a učil se to balit a kouřit. To je nejhorší tabák, který tady před revolucí byl. Odpadní materiál do fajfky. Bylo to strašné. Tenkrát jsem vůbec nekouřil, pak jsem kouřil deset let a teď zase už patnáct let nekouřím.

* Kdy se cítíte nejšťastnější?

Když jsme s Bárou už doma po představení. Jenom sedíme a chvíli mlčíme. Pak si povídáme. Nebo posloucháme rádio, protože na televizi nekoukáme. Den je odžitý a můžu bez výčitek odpočívat. Nebo na chalupě. Od doby, kdy se nám narodil Toník, si každý rok hlídáme dva měsíce, kdy máme volno. Odřízneme i divadlo. Je to potřeba. Čtyři sezony jsem místo toho vystupoval na Hradě v shakespearovských

„Nejvíce se hádáme hlavně při věšení obrazů.“

slavnostech. Ty roky jsem si vůbec neodpočinul a bylo to znát. Kolem Vánoc jsem padal na hubu. Každý rok mám na konci té sezony nějak méně sil. Už asi taky stárnu (směje se). Ty dva měsíce v létě nechci o divadle ani slyšet. Ale začnu odpočívat až tak po čtrnácti dnech. Do té doby mám to tempo z divadla a jedu setrvačností.

* Jak odpočíváte?

Procházím se, jezdím na kole, sbírám houby, starám se o zahradu a trávník. Bohužel na ty domácí práce nejsem moc šikovný, i když Bára tvrdí opak. Nedávno mě třeba chválila za schod k francouzskému oknu, který jsem udělal z kamenů. Když je potřeba, udělám to. Ale kutil, kterého by to bavilo, rozhodně nejsem. Když nesvítí žárovka, dlouho se přemlouvám, abych ji vyměnil. Moje noční můra je přidělování obrazů na zeď. U toho se s Bárou skoro vždycky pohádáme. Ono to nejde jednoduše přibít. Napoprvé se samozřejmě trefím do betonu. Tak vrtám, díra vypadne, takže do ní nemůžu dát hmoždinku. Zasádnou ji to a díru udělám vedle. Jenže pak to naruší tu kompozici, kterou si Bára vymyslela, už to není souměrné.

* Prý jste oba cholerici...

Já nejsem úplný cholerik jako Bára. Ona je Býk, já Lev. Dlouho držím, a až pak vybuchnu. Kdežto Bára má větší tah na branku, ta rovnou boxuje (usmívá se). Já se držím za krytem. Až když je to přes míru, vybuchnu. Zato víc.

* Co vás štve?

Většinou úplně blbosti.

* A manželku? Kromě těch křivě visících obrázků?

(Dlouze přemýšlí) Když jí neposlouchám. Když se zeptám: „Co jsi říkala?“, ozve se výhrůžně: „Ty mě neposloucháš!“ A pak když ji kontroluji. Třeba když Bára vaří a připaluje se to, tak trochu ztlumím hořák. Protestuje, ať jí do toho nehrabu. Jinak ale dost často vaříme spolu, ona míchá, já krájím a vládne idyla. Ale je fakt, že občas koukám, jestli to dělá dobře. Držím se hesla: Důvěřuj, ale prověřuj (usmívá se).

„Dobře se mi hrajou nadpřirozené bytosti.“ „Ze zkoušek na konzervatoř mě vyhodili.“ „Nabízeli mi reklamu na banku. Odmítl jsem.“ „Bára – hlava hl rodiny? Mluví hodně a ráda.“ Radek Holub (48) Narodil se v Praze. Většinou ztvárňuje podivíny a padouchy. Například otcovraha Smerďakova ve hře Bratři Karamazovi (Dejvické divadlo), v seriálu Zdivočelá země měl roli darebáka Hejla. Na přelomu 80. a 90. let studoval DAMU, ale školu nedokončil. Začal účinkovat v divadelním spolu Kašpar, odkud přešel do Divadla Na zábradlí. Nedávno odešel z Divadla Na Jezerce, nově hostuje v Divadle Kalich. Zahrál si v muzikálu Šakalí léta (1993) či ve filmu Učitel tance (1994), za což byl nominován na Českého lva. V roce 2000 získal Cenu Thálie pro mladého činoherce. Objevil se v několika seriálech, například Případy 1. oddělení, První republika, České století, Až po uši či v sitcomu Čtvrtá hvězda. Dvacet let žije v manželství s herečkou Barborou Hrzánovou (52), mají syna Antonína.

Foto autor| Foto: Lukáš Bíba / MAFRA, Profimedia.cz, archiv ČT

Foto autor| Foto: Profimedia.cz, ČTK, Richard Kocourek

Foto autor| Foto: Tomáš Krist / MAFRA

Foto popis| S herečkou Barborou Hrzánovou nedávno oslavili 60 dvacet let v manželství.

Foto popis| Radek Holub jako Charleyova teta. V roli, která v 60. letech proslavila Lubomíra Lipského. Premiéra v Divadle Na Jezerce byla v roce 2009. Po Holubově odchodu z divadla se role zhostil Petr Vacek.

Foto popis| V seriálu Čtvrtá hvězda, pod kterým bylo podepsáno celé Dejvické divadlo. V jeho souboru Holub hostoval coby levoboček Smerďakov ve hře Bratři Karamazovi.

Foto popis| S Jiřinou Bohdalovou exceluje nyní v komedii Generálka. Radek Holub vyslyšel její přání a v inscenaci hraje i nadále, byť dal letos v Divadle Na Jezerce výpověď.

Foto popis| Radek Holub před dvaadvaceti lety jako Romeo. Julii hrála Tereza Brodská.

Foto popis| S Barborou Hrzánovou v komedii Začínáme končit, kterou uvádí Divadlo Kalich. „Nejšťastnější se cítím, když už jsme doma po představení, chystáme se spát a povídáme si. Můžu bez výčitek odpočívat,“ tvrdí Radek Holub.

Americko-ruské vztahy

Pavel NOVÁK, moderátor

Evropa byla v posledních letech objektem několika sporů mezi Spojenými státy a Ruskem. Za anexi ukrajinského Krymu a ruskou podporu války na východní Ukrajině Washington uvalil na Moskvu sankce. Donald Trump nicméně v předvolební kampani slíbil, že americko-ruské vztahy zlepší. Za nový pokus resetovat vztahy s Moskvou ho kritizovalo křídlo republikánské strany kolem Johna McCaina. Kolega Viktor Daněk se ptal odborníka na Rusko Jana Šíra z Fakulty sociálních věd Karlovy Univerzity na dopady případného amerického sbližování s Ruskem pro Evropu. A třeba, jestli má prezident Vladimir Putin vůbec o lepší vztahy se Spojenými státy zájem.

Jan ŠÍR, odborník na Rusko, Fakulta sociálních věd Karlovy Univerzity

Vladimir Putin určitě stojí o zlepšení vztahů v tom smyslu, že americká, potažmo obecně západní politika stojí velké problémy doma v souvislosti mimo jiné s těmi sankcemi, takže v tomhle tom ohledu si myslím, že Vladimir Putin by mohl mít nějaký zájem na zlepšení vztahů. Nicméně, co se týče toho prostředí, které Rusko utváří, tam se obávám, že zájmy Ruské federace se zájmy velké části vyspělého světa se natolik rozcházejí, že tady nějaký pokrok asi očekávat nejde.

Viktor DANĚK, redaktor

Pokud jde o ty protiruské sankce. Dá se podle očekávat, že Spojené státy skutečně by mohly začít třeba upouštět od sankcí?

Jan ŠÍR, odborník na Rusko, Fakulta sociálních věd Karlovy Univerzity

Myslím si, že to momentálně není otázka, která by byla na pořadu dne. Tady je problém v tom, že velkou část těch sankcí proti Rusku na americké straně uvalil, respektive přikázal uvalit Kongres. A co se týče toho rozložení sil v Kongresu, co se týče nějakého konsensu, tam si myslím, že k nějaké větší změně zatím nedošlo v tomhle ohledu. Problém je v tom, že co se týče třeba postoje Ameriky k Ukrajině, což byl vlastně ten důvod, proč Spojené státy proti Rusku uvalily sankce, tak velká část těchto sankcí je nejenom tedy aktivována z rozhodnutí Kongresu, ale jsou i inkorporovány do dvou zákonů, které mají ten cíl, podporu Ukrajiny a v tomhle ohledu tady existuje nějaký zákonný rámec, který by nejdříve bylo potřeba nějakým způsobem změnit nebo zrušit, demontovat, aby mohlo dojít k nějaké téhle té změně, takže myslím si, že jakkoliv americký prezident má zpravidla velmi silné postavení, co se týče určování toho hlavního zahraničněpolitického kurzu a té zahraničněpolitické linie a jakkoliv Trump může se opírat o většinu republikánů v obou komorách parlamentu. Myslím si, že nějaká výraznější změna kurzu by v prvé řadě předpokládala nějakou změnu v té Americe a to, říkám, to zatím nevíme.

Viktor DANĚK, redaktor

Chápu to tedy správně, že ta radikální změna v americké zahraniční politice, kterou Donald Trump sliboval, tak to možná nebude až tak horké?

Jan ŠÍR, odborník na Rusko, Fakulta sociálních věd Karlovy Univerzity

Mnohé bude záležet na tom, jakým způsobem bude vypadat ta Trumpova administrativa. Pokud už něco předjíáme, tak je dobré si uvědomit, že v té nové americké administrativě se může objevit i velká řada republikánů, z řad těch takzvaných jestřábů. A v tomhle tom ohledu nevidím nějaký důvod, proč by Amerika měla měnit, ani nevím, jaké tlaky v tomto směru svoji, svoji politiku například vůči Rusku.

Viktor DANĚK, redaktor

Je mi jasné, že teď hodně spekulujeme, ale pokud by přece jenom ze strany Spojených států došlo k nějakému oslabování těch sankcí, myslíte si, že je reálné, aby sankce, které uvalila Evropská unie, by mohly dále zůstat platit, i pokud by Spojené státy ze svých vlastních sankcí upouštěly?

Jan ŠÍR, odborník na Rusko, Fakulta sociálních věd Karlovy Univerzity

Ten nástup Trumpa do čela Spojených států je součástí něčeho, co by se dalo nazvat jako nějaké širší společenské pnutí s tím, že ty výzvy, jimž Amerika čelí, jsou typické i pro země Evropy, pokud by mělo dojít na nějakou změnu sankční politiky. Myslím si, že to nebude iniciováno Amerikou, spíš si myslím, že to bude výsledek nějakého pnutí uvnitř Evropy, která sama momentálně se potýká s řadou problémů, které oslabují postavení na mezinárodní scéně.

Viktor DANĚK, redaktor

Donald Trump mnohokrát v té předvolební kampani zopakoval, že není možné v rámci Severoatlantické aliance, aby členské státy neplnily své závazky, aby nezbrojily ty slibované 2 procenta, ke kterým se zavázaly v alianční dohodě. Pokud by byla Trumpova administrativa v tomto skutečně úspěšnější a Evropa by začala více zbrojit. Nemohlo by to naopak více eskalovat to napětí mezi Ruskem a Západem?

Jan ŠÍR, odborník na Rusko, Fakulta sociálních věd Karlovy Univerzity

Já se obávám, že co vedlo k tomu, že dnes stojíme před tak velkými výzvami a hrozbami v oblasti bezpečnosti, není to, že by Evropa nějakým způsobem posilovala svoji bezpečnost, ani proč je to do velké míry důsledek toho, že na tyto, dá se říci, základní životní funkce každého státu, každého společenství rezignovalo, takže v tomhle tom je určitě možno spatřovat příležitost spojenou s nástupem Donalda Trumpa.

Viktor DANĚK, redaktor

A pokud jde o tu reakci Ruska, kdykoliv Severoatlantická aliance prováděla nějaká vojenská cvičení nebo posilovala svoji vojenskou přítomnost ve východní Evropě, v pobaltských zemích, tak na to Rusko reagovalo tvrzením, že tím ohrožuje jeho zájmy, zájmy Ruska?

Jan ŠÍR, odborník na Rusko, Fakulta sociálních věd Karlovy Univerzity

Já samozřejmě nevím, jak co Rusové mohou nebo nemusejí vnímat, ale fakt je ten, že Gruzii nenapadlo, západní společenství Gruzie nebyla napadena NATO, Gruzie byla napadena Ruskem. Ukrajina nebyla napadena evropskými zeměmi, Ukrajina byla napadena Ruskem. Součástí těchto dvou agresí byla násilná změna hranic konkrétního suverénního státu, tohle to jsou záležitosti, které prostě nejde ignorovat a myslím si, že by bylo nevhodné tady zaměňovat příčinu za následek.

Pavel NOVÁK, moderátor

S Janem Šírem z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy mluvil Viktor Daněk.

Naše krajní pravice kulhá za Evropou
19.11.2016 Lidové noviny str. 14 Česká pozice
JAROMÍR MAZÁK

Sázka na kulturně orientovanou antimigrační kartu v českém prostředí zatím k tučným volebním ziskům nevede. Volební výsledky strany Úsvit – Národní Koalice či Okamurova hnutí SPD kontrastují s podporou krajní pravice ve zbytku Evropy. Jedním z důvodů může být, že většina českých hlavních politických stran vystupuje natolik odmítavě k přijímání většího počtu uprchlíků, že antimigrační politika krajně pravicových stran je jen extrémnější formulací, nikoliv skutečnou alternativou k našemu politickému mainstreamu.

Mezi poražené krajských voleb patří bez zisku jediného zastupitele politické hnutí Úsvit – Národní Koalice, jedno ze dvou takzvaně krajně pravicových uskupení, která v Česku mají aspoň omezenou relevanci. Jejich konkurenci, Okamurovu hnutí SPD, se v tandemu se Stranou práv občanů dařilo lépe, možná až nečekaně.

Navzdory tomu se hnutí SPD pohybuje jen okolo pěti procent, která by potřebovalo pro vstup do Poslanecké sněmovny.

Tyto výsledky kontrastují s podporou krajní pravice ve zbytku Evropy. V září například uspěla ve volbách do berlínského zastupitelstva protimigrační Alternativa pro Německo se 14 procenty hlasů. Těsný výsledek květnových prezidentských voleb v Rakousku, v nichž měl šanci uspět krajně pravicový populistický Norbert Hofer, pak vyvolal otázku, kterým voličským skupinám krajní pravice učarovala.

Podle analýzy rakouské veřejnoprávní televize ORF byl Norbert Hofer výrazně úspěšnější u rakouských voličů s nižším vzděláním a u mužů, zatímco u voličů aspoň s maturitou a u žen dominoval Alexander Van der Bellen, vítěz voleb, které však později anuloval rakouský Ústavní soud.

Protestní hlasy pro komunisty

Příručky politologie i data z dalších evropských zemí ukazují, že muži a voliči bez vysokoškolského vzdělání jsou obvykle odpovědní za nárůst podpory krajní pravice. Častěji než ve zbytku elektorátu jsou zastoupeni například mezi podporovateli britské euroskeptické Strany nezávislosti Spojeného království (UKIP), protiimigračních Švédských demokratů, kteří v průzkumech nedávno dosáhli téměř 20procentní podpory, nebo Wildersovy Strany pro svobodu, jež na začátku letošního roku dokonce vedla předvolební průzkumy v Nizozemsku.

Z dlouhodobého sledování politických preferencí v rámci projektu České televize Trendy Česka vyplývá, že totéž platí v Česku pro SPD i pro Úsvit. Asi 60 až 65 procent voličů obou hnutí tvoří muži. Co se týče vzdělání, obě dosahují nejnižší podpory u vysokoškoláků.

Česká krajně pravicová hnutí se však liší nízkou podporou starších generací. Zatímco v nejmladší věkové skupině od 18 do 29 let by hnutí Úsvit a SPD získala v průběhu uplynulých dvanácti měsíců ve volebním modelu asi sedm až devět procent, u žádné jiné věkové skupiny by pravděpodobně ani jedno nepřekonalo pět procent a u lidí nad 60 let by získala asi jedno procento hlasů.

Tento výsledek kontrastuje například s voliči UKIP, které média spojovala především s podporou starších věkových skupin, či Švédských demokratů, jejichž voliči vykazovali podobnou věkovou strukturu jako zbytek elektorátu. Zdá se, že v Česku protestní hlasy starších voličů dosud sbírají komunisté.

Další dělicí linií mezi voliči a nevoliči krajní pravice je geografie, především velikost místa bydliště. Například ve zmíněných prezidentských volbách v Rakousku se ukázala poměrně ostrá dělicí čára mezi městem a venkovem. Hofer byl mnohem úspěšnější ve venkovských oblastech a malých sídlech, zatímco Van der Bellen vítězil ve velkých městech. A také v dobrých volebních výsledcích francouzské pravicové populistky Marine Le Penové hrál velkou roli Paříží přehlížený a frustrovaný venkov.

U voličů v České republice však velikost místa bydliště nehraje ve volbě krajní pravice příliš velkou roli. Jak v malých, středních, tak ve velkých obcích by SPD a Úsvit získaly v součtu ve volebním modelu mezi šesti a osmi procenty hlasů. Pouze v Praze by jejich souhrnný volební výsledek byl spíše blíže pěti procentům. I pro jiné strany v Česku ale zpravidla platí, že velikost místa bydliště, s výjimkou trochu odlišné Prahy, nehraje ve volebních preferencích velkou roli.

Největším specifickým české krajní pravice ale zůstává její relativně slabá podpora. Ukazují to jak výsledky krajských voleb, tak data z projektu České televize, v němž je dotazována podpora v hypotetických volbách do Poslanecké sněmovny. Pokud by se volby do ní konaly od září 2015 do září 2016, hnutí Úsvit a SPD by v součtu získala přibližně sedm procent hlasů a žádné z nich by se pravděpodobně do sněmovny nedostalo.

V součtu mají tedy dnes SPD a Úsvit podobnou podporu, jako měl Úsvit ve volbách v roce 2013 před svým rozpadem, nicméně v kontextu, kdy podpora krajní pravice v celé Evropě výrazně posiluje. Proč česká krajní pravice natolik zaostává za současným rozmachem obdobných stran v Evropě?

Možné příčiny

Jednou z odpovědí je, že většina hlavních tuzemských politických stran vystupuje natolik odmítavě k přijímání většího počtu uprchlíků, že antiimigrační politika krajně pravicových stran představuje jen extrémnější formulaci, nikoliv však skutečnou alternativu k českému politickému mainstreamu.

Tato situace může být také důsledkem toho, že zatímco pravicový populismus v Česku bojuje o přežití, v centru české politiky vyrostl v podobě hnutí ANO populismus, někdy označovaný jako politického středu. Ostatní strany, především ČSSD, proto možná musely zaujmout pod tlakem okolností dostatečně negativní postoje k migraci, aby se jejich ztráta na sílící hnutí ANO ještě nezvyšovala.

Roli mohly hrát i konflikty uvnitř krajně pravicové scény, které vyústily nejprve v rozpad původně Okamurova Úsvitu a oddělení SPD a později v hašteření Úsvitem s Konvičkovým Blokem proti islámu.

Protiislámských a protimigračních uskupení tady možná na jednu malou zemi se zhruba 20 tisíci poměrně integrovanými muslimy a jedním z nejmenších podílů migrantů v Evropě bylo mnoho a možná se i příliš hádala.

Ondřej Císař z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy a Sociologického ústavu Akademie věd k tomu řekl, že v Česku jsou ve srovnání s okolními zeměmi, například Maďarskem nebo Polskem, volby více ovlivněny ekonomickými tématy, zatímco kulturně-sociální konflikty zůstávají spíše upozaděny.

Sázka pouze na kulturně orientovanou antimigrační kartu je tedy v českém prostředí strategie, jež zatím k tučným volebním ziskům nevede. Ani podpora především mladých a méně vzdělaných voličů není pro krajně pravicové strany žádnou výhrou. Ti totiž chodí k volbám nejméně a často své volební preference mění.

V součtu mají dnes SPD a Úsvit podobnou podporu, jako měl Úsvit ve volbách v roce 2013 před svým rozpadem, nicméně v kontextu, kdy podpora krajní pravice v celé Evropě výrazně posiluje

O autorovi | JAROMÍR MAZÁK, sociolog Autor je asistentem na katedře sociologie Filozofické fakulty UK v Praze
Foto autor | ILUSTRACE RICHARD CORTÉS

Děti a média

20.11.2016 ČT 24 str. 01 22:05 Newsroom ČT24

Luboš ROSÍ, moderátor

Kdo se dívá na Newsroom, zná mediální zákulisí. A kdo se dívá pravidelně, ten má naše maximální poděkování. Díky za to, že vás přibývá, zdravím vás. O čem dnes? Noviny patří prarodičům, ve zprávách je násilí a strach. Překvapivé výsledky výzkumu o médiích a dětech. Bodyguard jako součást novinářského týmu. Minimálně 17. listopadu. Nové televize a set-top boxy. Další vlna digitalizace, řekneme víc. Děti a média, máme data z velkého výzkumu. Dávejte pozor. Autonehody, islamisti, teroristi, atentáty, únosy. Takto negativní témata se nejčastěji dětem vybaví, když jim řeknete slovo "zprávy". Zjistili to výzkumníci z pražské Fakulty sociálních věd. Materiál si zadala Rada pro rozhlasové a televizní vysílání. Co překvapí? Čím dál víc dětem unikají tradiční média. Papírové noviny? Ty jsou prý pro babičky a dědečky.

Tereza HAASOVÁ, redaktorka

Zeptám se vás nejdřív, jestli koukáte na televizní zprávy, jestli jste to někdy viděli? Druhá třída na pražské základní škole. Děti zpravodajství sledují, spojují ho ale hlavně se strachem nebo nebezpečím.

osoba

Bylo patnáct mínus a umřel jeden bezdomovec.

osoba

Jak tam jsou nějaké ty vraždy, tak já se na ně nemůžu dívat a musím jít pryč.

osoba

Často tam jsou nějaké požáry.

Tereza HAASOVÁ, redaktorka

Obavy a negativní emoce v souvislosti se zpravodajstvím naposledy potvrdil výzkum Fakulty sociálních věd.

Jan JIRÁK, teoretik médií, FSV UK

Máme děti, které se hodně koukají na zpravodajství, protože je to pro ně příležitost být s rodiči, a mají ze zpravodajství trochu strach.

Tereza HAASOVÁ, redaktorka

Jak dětem informace citlivě přiblížit, řeší třeba redakce Zpráviček na Děčku.

Petr KOPECKÝ, dramaturg, Zprávičky

Máme pravidlo, že tam dáváme aktuální zprávu, jednu denně maximálně, a když tam nějakou dáváme, která je skutečně citlivá, tak se snažíme ji podat v omezeném rozsahu a tak, aby tomu děti rozuměly.

Tereza HAASOVÁ, redaktorka

Podle průzkumu ale děti médiím rozumějí víc než třeba před pěti lety, hlavně díky mobilům a tabletům.

Eva SMAŽÍKOVÁ, ředitelka ZŠ Ohradní

Skoro každé dítě dneska má chytrý telefon, s různými aplikacemi, nejen s hrami, ale právě třeba i s různými aplikacemi, které můžou jim dávat různé informace z dění, a určitě toho využívají.

Tereza HAASOVÁ, redaktorka

Noviny děti sice znají, nic moc jim ale neříkají, ani na druhém stupni. Znáte jména nějakých novinářů?

osoba

Jo, já znám, v Super.cz byl Pavel Novotný. Ale myslím, že už odešel.

Lucie ŠTASTNÁ, mediální teoretička, FSV UK

Noviny vnímají spíš jako nějaké to tradiční, starší médium, pro starší ročníky, třeba pro jejich babičky, rodiče.

osoba

My radši používáme internet a radši se na to koukáme, než to čteme, a rodiče úplně naopak.

Tereza HAASOVÁ, redaktorka

Stále platí, že rodiče využívají média i jako trest, za špatnou známku zákaz televize nebo internetu. I mezi dětmi se ale najdou tací, kteří se bez nových médií docela dobře obejdou.

osoba

Pražský deník obzvlášť nejradši čtu.

Tereza HAASOVÁ, redaktorka

Tereza Haasová, Česká televize.

Luboš ROSÍ, moderátor

Profesor Jan Jiráček, spoluautor výzkumu, vítejte u nás. Dobrý večer, mě zaujalo to, že noviny jsou podle dětí jen pro prarodiče, proč?

Jan JIRÁK, teoretik médií, FSV UK

Jednak je to tím, že prostě děti vidí prarodiče, že si čtou noviny, že ta starší generace přece jenom používá papírové noviny, takže proto si to asociují s prarodiči. Samy to nepovažují za něco, co by mělo nějakou přidanou hodnotu. Nelze si s tím hrát, není to aktivní. Takže prostě děti rovnou přiznávají, že řekne-li se noviny, představí si tedy své rodiče, ale častěji prarodiče.

Luboš ROSÍ, moderátor

Už strašně dlouho se říká ta věta, že noviny, tisk je mrtvý, ony to vždy nějak přežijí. Ale teď tady máme výpovědi dětí, váš velký výzkum. A zase je tady tato informace. Mění se tedy něco?

Jan JIRÁK, teoretik médií, FSV UK

Já myslím, že pokud jde o denní tisk, tak, neříkám, že nepřežijí žádné papírové noviny, ale rozhodně je to médium, které je na ústupu. Asi trochu jiná situace je u časopisů, ty přežijí déle. Ale pro tu generaci, o které mluvíme dneska jako o dětech, tak pro ty už získávání informací bude mít zřetelně digitální podobu.

Luboš ROSÍ, moderátor

Teď pojďme k obsahu zpráv. Na ten jste se děti také ptali v tom výzkumu. Zaznělo už také v našem pořadu, že děti vnímají hlavně ty zprávy o teroristech, nebo o uprchlících, jak to, že zrovna tyhle si pamatují?

Jan JIRÁK, teoretik médií, FSV UK

Ono to je trochu složitější. Ten vztah dětí ke zprávám je ambivalentní, na jednu stranu se dívají rády na zprávy, protože je to něco, co mohou dělat s rodiči, čili je to vítaná možnost být spolu, na druhou stranu, pravděpodobně citlivě vnímají to, co rodiče komentují. To jsou zřejmě zprávy, které obsahují nějaký prvek ohrožení, něco negativního, nějakou hrozbu, nějaké riziko. A protože v českých médiích se nejvíce uplatňuje ta představa, že rizika jsou uprchlíci, teroristé, tak to ty děti tak vnímají.

Luboš ROSÍ, moderátor

Ten výzkum má přes 60 stran. Ale některé citace jsou velmi silné. Já jsem si například vypsal jednu, která souvisí s tím, o čem se teď bavíme. Ta říká, že zprávy je dobré sledovat, abychom věděli, jestli náhodou tady nejsou teroristi. To říkají děti. Tak skutečně je to pro ně důvod, proč se na ty zprávy dívat?

Jan JIRÁK, teoretik médií, FSV UK

Já myslím, že tohle je takzvaná vynucená odpověď. To dítě prostě chtělo něco říct. Ta představa toho, že ty zprávy jsou něčím praktické, že jsou nějakým návodem, jak ten svět vypadá, se asi dost nabízela. Ale tato část toho výzkumu, ta, která je spojena s dětmi, nemá charakter kvantitativního výzkumu. Byly to hloubkové rozhovory. Takže může to být i ojedinělý názor. Ale ten pocit rizik, která se v médiích objevují, v souvislosti se zpravodajstvím, ten se v těch odpovědích objevoval častěji.

Luboš ROSÍ, moderátor

Fakt je ten, že některé děti vám také odpovídaly, že se jim potom o tom zdá, že mají zlé sny. Co z toho vyplývá pro rodiče? Nepouštět děti ke sledování zpravodajství?

Jan JIRÁK, teoretik médií, FSV UK

No, to si musí každý rodič rozhodnout sám, jestli považuje za správnější, aby dítě, byť za cenu nějakých divočejších snů, vědělo, co se kolem něj děje, nebo jestli ho bude udržovat v takovém tom nevinném, ochránářském pocitu dětství, kterému nic nehrozí. To asi si musí každý rodič rozhodnout. Pro nás bylo důležité vědět, že ty zprávy, které děti vidí, tak že vnímají jako něco, co je rozrušuje.

Luboš ROSÍ, moderátor

Vy jste podobný výzkum dělali ještě před pěti lety. Tehdy z něj vyplynula informace, že děti jsou dál než rodiče v tom technologickém využívání těch jednotlivých zařízení. A teď už to neplatí, to mě překvapilo.

Jan JIRÁK, teoretik médií, FSV UK

To je, musím říct, jedno ze zajímavých zjištění, kterého já si osobně cením. Vlastně po dlouhou dobu, téměř 20 let, platilo, že děti jsou dál než rodiče, že si snáz osvojí ty technologie, které jsou spojené s digitalizací. Ale teď poprvé se ukázalo,

že děti na otázku "Kdo ti pomáhá ovládat telefon, kdo tě v tom vede?" odpovídají, že rodiče, že tedy se to dozvídají doma. Čili do toho věku rodičovského dospěla už generace těch digitálních domorodců, těch, kteří už se v tom orientují, kteří už mohou dítěti poradit. To, myslím, že je dobrá zpráva.

Luboš ROSÍ, moderátor

Informace nám předal a vše zkoumal Jan Jirák. Pane profesore, díky za návštěvu.

Jan JIRÁK, teoretik médií, FSV UK

Děkuji za pozvání.

Turecko by mohlo změnit svou politickou orientaci

21.11.2016 ČRo Radiožurnál str. 03 12:08 Ozvěny dne - publicistika

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Turecko čím dál hlasitěji dává najevo, že by mohlo změnit svoji politickou orientaci. Prezident Recep Tayipp Erdogan uvedl, že se Turecko nepotřebuje stát členem Evropské unie za každou cenu a může se připojit k asijskému bezpečnostnímu bloku, vedenému Ruskem a Čínou. Měl tím na mysli takzvanou šanghajskou pětku, která měla původně pět členů, Rusko, Čínu, Tádžikistán, Kazachstán a Kyrgyzstán. Později do ní vstoupil také Uzbekistán. Ve spojení jsme s Emilem Aslanem z Institutu mezinárodních studií, Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, dobrý den. Jak vážně máme tohle prohlášení prezidenta Erdogana brát. Je to spíš vzkaz pro domácí scénu, anebo se obrací na Brusel?

Emil ASLAN, Institut mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova

Já si myslím, že je to spíš vzkaz směrem k Bruselu a vůbec k západním partnerům Turecka.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A čeho chce Erdogan tím způsobem směrem k Bruselu dosáhnout? Urychlení přístupových jednání?

Emil ASLAN, Institut mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova

Mohlo by to být urychlení přístupových jednání, ale spíše se jedná o zrušení vízové povinnosti pro turecké občany. Tady je důležité si uvědomit, že Turci moc dobře vědí, že v případě, kdyby chtěli nějakým způsobem se distancovat od severoatlantické aliance nebo západních struktur, tak by se ocitli v bezprostředním ohrožení potenciální strany Ruska a to se jim nehodí. Mimochodem v poslední době v Turecku také zaznívají hlasy, místní generality a politiků ve vztahu k Íránu dost takové obavy, které plynou z toho, že moc Íránu se rozrůstá. Írán asi bude hrát vážnější roli v Iráku, kde dochází k oslabení Islámského státu a tak dále. Takže i v kontextu tohoto vývoje na jihovýchod od vlastní hranic v kontextu vlastně docela napjatých historických vztahů mezi Ankarou a v současné době Moskvou, se dá očekávat, že Turci nebudou chtít odejít z těch západních struktur, zejména z těch bezpečnostních a nepřichází to v úvahu z žádných důvodů a je to spíše právě takové gesto směrem k Bruselu, k západu je to možné a také gesto směrem k Washingtonu, kde do Spojených států se nachází člověk, který je obviňován z organizace neúspěšného puče v červenci letošního roku.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak tolik Emil Aslan z Institutu mezinárodních studií, Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Já vám děkuji, na shledanou.

Emil ASLAN, Institut mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova

Na slyšenou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A naším dalším hostem je bývalý eurokomisař Štefan Füle, dobrý den.

Štefan FÜLE, bývalý eurokomisař

Hezký, dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Jak si podle vás máme my tady v Evropě překládat slova tureckého prezidenta?

Štefan FÜLE, bývalý eurokomisař

Jako taková předběžná salva. Předtím se dá očekávat při nadcházejícím hlasování v Evropském parlamentu, protože evropští poslanci podle všech předpokladů zřejmě schválí rezoluci, která vyzývá Evropskou unii, aby ukončila jednání o přistoupení Turecka. Jde také o reakci na prohlášení představitelů některých členských zemí, že by Unie k takovému kroku měla přistoupit. S Tureckem Evropská unie má intenzivní bohaté vztahy, ale občas jsou zatíženy emocemi na obou dvou stranách a já bych ta slova prezidenta Erdogana viděl podobně jako kolega, který komentoval ten krok před chvílíčkou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Emil Aslan. Čili se není důvod je přeceňovat, ani v tom kontextu, že momentálně třeba Turecko v podstatě drží ten proud uprchlíků, který směřoval v těch měsících před dohodou s Evropskou unií do Evropy a případně může uvolnit ta stavidla.

Štefan FÜLE, bývalý eurokomisař

Víte, myslím, že první a nejdůležitější aspekt je, že šanghajská organizace tam není alternativou pro Evropskou unii a už vůbec ne alternativou pro Severoatlantickou alianci. Ta druhá základní verze je, že Turecko přesto všechno trauma, kterým si teďka prochází po tom nezdařeném vojenském puči, zůstává naším klíčovým spojencem v té jihovýchodní Evropě. A poslední tezí je, že těch věcí, kde my máme výhody z té konkrétní spolupráce, je hodně, od celní unie a konče právě tou dohodou z března tohoto roku, a zastavení toho migračního, takzvaného západobalkánského toku směrem do Evropy.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, ale právě Emil Aslan říkal, že pravděpodobně tureckému prezidentovi teď závisí na zrušení vízové povinnosti. Je něco takového momentálně myslitelné?

Štefan FÜLE, bývalý eurokomisař

Je to myslitelné. Evropská unie před několika lety už dala poměrně dost podrobný seznam desítek a desítek požadavků, především technické povahy, které je třeba splnit před takovým doporučením a takovým krokem a rozhodnutím o bezvízovém styku. Evropská komise nedávno vyjádřila přesvědčení, že Turecko splnilo všechny ty podmínky a doporučila bezvízový styk, podmínila ho nicméně ještě některými zbývajícími několika možná

bychom mohli říct málo kroky, nicméně důležitými kroky, jako například změny některých protiteroristických zákonů, které Evropská unie nepovažuje za zcela přiměřené, anebo je považuje v rozporu s lidskými právy.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, ale to Turecko teď tuhle podmínku splnit v žádném případě nechce? Takže to vypadá, že ta vízová, zrušení vízové povinnosti na obzoru není, ne?

Štefan FÜLE, bývalý eurokomisař

Na obzoru není, na to nejbližší období, ale záleží pouze na Turecku. Ta pravidla hry byla jasná od samého začátku. To není žádný nějaký nový požadavek, který byl přišel ze strany Bruselu a který by byl nějakým způsobem akcentován po tom nezdařeném puči, je pravda, že to trauma, kterým si Turecko teďka prochází, to že v tom výjimečném stavu právní stát lidská práva, základní práva a svobody, bohužel v době jejich dodržování se stále více a více stává terčem kritiky a nejen ze strany Evropské unie. To samozřejmě nevytváří úplně příznivé prostředí. Nicméně ty dveře jsou nadále otevřené.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Já vám mockrát děkuji, velice se omlouvám. Náš čas je u konce. Tolik bývalý eurokomisař za Českou republiku Štefan Füle, na slyšenou.

Štefan FÜLE, bývalý eurokomisař

Hezký den.

Michal Horáček prozradil, jak za bolševika podváděl

21.11.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Monitor

vef

Do minulosti prezidentského kandidáta Michala Horáčka se podíval deník Blesk. Textař mimo jiné figuroval i v seznamech StB, a to pod krycím jménem Sázkař v kategorii prověřovaná osoba.

Kromě Horáčkovy kapitoly života s StB byl také padělatelem. Za každou cenu se totiž chtěl podívat do Spojených států, jenže nebyl politicky aktivní. Fakulta sociálních věd a publicistiky ho vzhledem ke studijním výsledkům nechtěla uvolnit. A tak Horáček předložil padělaná tvrzení. Za 68 tisíc korun si pak koupil cizí valuty marky a švýcarské franky. Po návratu dokonce skončil za mřížemi v pražské Ruzyni.

„Když jsem do toho SSM přišel formálně požádat o razítko, tak mi ho odmítli udělit se slovy: Soudruhu, my tě z té politické práce neznáme. A já šel domů. Můj dědeček byl předseda entomologické sekce ČSAV. A protože měl různá razítka, tak jsem, když nebyl doma, prohrabal jeho věci a jedno velké kulaté našel. Problém byl, že bylo veliké a v jeho prostředku byla včela. Byl jsem mladý, trochu blázen, tak jsem si řekl, uvidí kulaté razítko a bude. Tak jsem ho tam fouknul. A tehdy jsem řekl mamince: ...hele, napiš tam, soudruha doporučujeme, a pak to nějak podepiš. Maminka to udělala, já to odevzdal, dostal jsem parádní výjezdní doložku a jel jsem do USA. A to je, jako byste dneska vy mladí lidé jeli na Mars,“ popisuje tehdejší situaci Horáček. Pyšný je prý na to dodnes. „Bylo to hodně odvážné,“ dodal.

„Strašnou prohrou pro něj jen bylo vězení. „Jste na dně společnosti. Bez jakýchkoliv nadějí do smrti. Aspoň se to zdálo, protože se říkalo se Sovětským svazem na věčné časy. Ale ono je to kolikrát takzvané požehnání v přestrojení,“ zmínil.

V roce 1981 pak byl Horáčkoví založen spis kandidáta tajné spolupráce. Soudruzí měli jasný úkol. Udržovat s jmenovaným konspirativní styk s cílem postupného připoutávání a získávání pro StB poznatků v nepřátelském prostředí. O rok později jej pak estébáci praštili přes prsty podruhé. Tehdy chtěl Horáček prý proniknout na obrazovku Československé televize. Využil k tomu americkou zpěvačku Anku Chřestýš, kde se vydával za pracovníka pověřeného Pragokonzertem. Byl však odhalen.

StB: Tři údery do Horáčka

21.11.2016 Blesk str. 02 Politika
Milan Kolář

Pohnutá minulost kandidáta

PRAHA – Chci odstranit špínu z vaší přítomnosti i budoucnosti! Takový měl být zřejmě vzkaz pro voliče, když si adept na prezidenta Michal Horáček (64) vybral pro svoji první tiskovku budovu čistírny odpadních vod v Bubenči. Přefiltrovat ale potřebuje i Horáčkova minulost: ve špíně ho totiž pěkně vymáchala komunistická Státní bezpečnost (StB)!

V seznamech StB figuruje Horáček pod krycím jménem Sázkař v kategorii PO, tedy Prověřovaná osoba. Je u něj i razítko uvádějící, že spis byl zničen 7. prosince 1989. Blesk ale v Archivu bezpečnostních složek zjistil, že tomu tak úplně není – materiálů zabývajících se současným multimilionářem a zakladatelem sázkové kanceláře Fortuna je tu poměrně dost. Horáčkův život ve spisech StB připomíná pobyt amatéra v boxerském ringu. Údery ovšem přicházejí z netušených směrů... Blesk ve třídílném seriálu důkladně probere ty největší. PRŮŠVIH Č. 1

Padělatel

Hned v roce 1974 dostal Horáček takovou ránu, že byl »na ručník«. Zřejmě za každou cenu se chtěl podívat do Spojených států, jenže nebyl »politicky aktivní« a fakulta sociálních věd a publicistiky ho vzhledem ke studijním výsledkům nechtěla uvolnit. Sázkař Horáček vsadil vše na jednu kartu: předložil padělaná potvrzení. Navíc si načerno koupil za 68 tisíc Kč, údajně vyhraných v hazardu, dolary, cizí valuty: marky a švýcarské franky. Hned po návratu byl ale zatčen a na dva měsíce dokonce skončil za mřížemi v pražské Ruzyni.

PRŮŠVIH Č. 2

Kandidát

Úder pod pás inkasoval Horáček v roce 1981. Rudí agenti měli pocit, že v družstvu invalidů META funguje »seskupení pravicově orientovaných osob«, a Horáček jako »domácký« pracovník tohoto družstva jim měl pomoci k jejich sledování. V srpnu založili spis kandidáta tajné spolupráce. Pro soudruhy zněl úkol jasně: »Udržovat s jmenovaným konspirativní styk s cílem postupného připoutávání a získávání StB poznatků do nepřátelského prostředí.« Museli ho dost vystrašit – podporučík Horák totiž do protokolu napsal, že Horáček v podstatě s návrhem souhlasí!

PRŮŠVIH Č. 3

Chřestýš

Horáčka praštili estébáci přes prsty ještě v roce 1982. Tehdy třicetiletý zaměstnanec družstva invalidů META a začínající textař zatoužil, jak vyplývá z jeho tehdejších výpovědí, proniknout na obrazovku Československé televize. Podle pracovníků X. správy SNB k tomu využil americkou zpěvačku Annie McGowan, řečenou Anka Chřestýš. Horáček se údajně vydával za pracovníka pověřeného Pragokonzertem dělat jí doprovod. V Televizním klubu mladých měl vystupovat v roli jejího tlumočnicka. Byl odhalen a StB se postarala, aby mu byl »nepovolen vstup do televize«.

Foto autor| Foto: archiv Blesku, Archiv bezpečnostních složek

Čemu věříme?

21.11.2016 Týdeník Rozhlas str. 05 Reflexe

David Smoljak

MÉDIA A SPOLEČNOST

Podle průzkumu mediální gramotnosti české populace, který vypracovala Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy, zhruba polovina našich diváků, čtenářů a posluchačů nevěří českým médiím. Největší důvěře se těší rozhlas, kterému rozhodně důvěřuje přes 50 procent posluchačů. Na druhém místě je internet a televize, které mají důvěru 45 procent populace. A na posledním místě se umístil tisk, kterému podle výzkumu nevěří přes 60 procent respondentů.

Tyto výsledky asi příliš nepřekvapí. Úpadek důvěry v tištěné tituly po jejich koncentraci do rukou úzkého okruhu mocensko-podnikatelských skupin se zdá být logický. Stejně tak nepřekvapí oblíbenost internetu, který jako nové médium těží ze své neokoukanosti. A relativně vysoká důvěra pro rozhlas už vysloveně potěší, zejména pak novináře z Vinohradské třídy. Tedy alespoň do chvíle, než si přečtou další údaj, podle kterého devět lidí z deseti si i rozhlas zapíná pro zpestření práce či jiné činnosti a přes 70 procent účastníků vysloveně kvůli hudbě. Podobné je to u televize, kterou diváci vnímají spíše jako způsob, jak spolu s partnerem nebo rodinnými příslušníky trávit volný čas. Oproti tomu internet využívají podle výsledků průzkumu jeho uživatelé především pro vzájemnou komunikaci a vyhledávání různých informací.

Z těchto údajů vyplývá, že tradičním médiím konzumenti buď příliš nevěří, nebo jejich zpravodajskou a informační dimenzi spíše ignorují. Daleko větší váhu oproti tomu přikládají internetu a zprávám a informacím, které na rozdíl od novin, rozhlasu a televize, nikdo neověřuje. Tohle zjištění poskytuje jisté vysvětlení, proč se u nás ve veřejném prostoru tak daří různým lžím a pověrám. Ale nejsme v tom sami... Po posledních prezidentských volbách v USA se objevila zásadní otázka: Jak je možné, že vyhrál kandidát, který měl bezprecedentní negativní odezvu ve všech tradičních médiích? O jehož nezpůsobilosti vykonávat prezidentský úřad veřejnost ubezpečovala většina autorit. Což slovo veřejně známých osobností už nic neváží? Na tuto otázku není lehké najít odpověď. Rozhodně ale lze říct, že tento hlas už není tolik slyšet. Zaniká ve zmeškaných obsahů, které ovládly veřejný prostor. A zahlcení konzumenti zjevně rezignovali na zkoumání jejich relevance. Hodnotu každého obsahu ve veřejném prostoru dnes váží softwarové algoritmy vyjadřující přesně počty sdílení, dosahů a lajků. To je, oč tu běží.

Bylo by snadné označit dnešní sociální sítě za „vynález zkázy“ a vyhlásit jim svatou válku. Bylo by to pošetilé, neboť svůj rub má každý modernizační počín, dokonce třeba i zavedení všeobecného volebního práva, jehož hořké plody jsou momentálně obyvatelé Washingtonu a New Yorku (a předtím třeba Londýna) nuceni polykat. Ale asi by nám vynálezci sociálních sítí měli nabídnout něco, čím nás jinak zásobují docela hojně. Mám na mysli záplatu neboli upgrade systému, který přinese opravu jeho chyb. První pokusy už zjevně začaly. Zuckerberg oznámil úmysl odstraňovat z Facebooku nenávidný a k násilí vybízející obsah, Google zavádí algoritmus, který bude nabízené zprávy řadit a označovat podle věrohodnosti. Trochu to připomíná situaci v tisku zhruba před sto lety. Tehdy vydavatelé novin označovali neověřené zprávy zkratkou N. T. (Non Testatur - Neověřeno), z čehož podle fonetické zkratky „enté“ vzniklo později označení falešných zpráv „kachna“ (německy - die Ente). Teprve posléze se ustálila praxe zařazovat do vydání pouze takové zprávy, které jsou doložené a ověřené.

Takového rozhodnutí se u digitálního obsahu zřejmě jen tak nedočkáme. Ale není divu. Na rozdíl od novin, jejichž první tištěné vydání spatřilo světlo světa už v roce 1605, v případě internetu se bavíme o plném sotva odrostlém nedochůdčeti. I ono snad jednou dospěje.

O autorovi| David Smoljak publicista a scenárista
Foto popis|

Jsem pyšný, že jsem falšoval!

21.11.2016 Blesk str. 02 Politika

S rudými agenty se střetl kvůli papírům při cestě do USA

PRAHA – Komunisti chtěli razítko, tak Michal Horáček (64) jedno vzal ze šuplíku dědovi a »fouknul« jim ho tam... Jel do svobodného světa, ale přišel soud a trest. Studentu Horáčkoví to otočilo život, ale své první zkušenosti s StB má za „požehnání v přestrojení“.

* Podle spisů StB jste byl v roce 1974 obžalován z ohrožení devizového hospodářství, poškozování cizích práv a přečinu příživnictví. Co se stalo?

„Stalo se to, co se ukázalo jako zásadní událost v mém životě. Byl jsem tehdy studentem Fakulty sociálních věd a publicistiky, později žurnalistiky, na Univerzitě Karlově. Zažádal jsem si o devizový příslib, abych mohl odjet do ciziny. A potřeboval jsem i doporučení od zaměstnavatele. V mém případě to byl fakultní výbor Socialistického svazu mládeže (SSM). Jenže já jsem členem nikdy nebyl, nesouhlasil jsem s jeho ideologií. Asi jsem byl na fakultě jediným, kdo nebyl svazák.“

* Ale vy jste si poradil, že?

„Když jsem do toho SSM přišel formálně požádat o razítko, tak mi ho odmítli udělit se slovy: Soudruhu, my tě z té politické práce neznáme. A já šel domů. Můj dědeček byl předseda entomologické sekce ČSAV. A protože měl různá razítka, tak jsem, když nebyl doma, prohrabal jeho věci a jedno velké kulaté našel. Problém byl, že bylo veliké a v jeho prostředku byla včela. Byl jsem mladý, trochu blázen, tak jsem si řekl, uvidí kulaté razítko a bude. Tak jsem ho tam fouknul. A tehdy jsem řekl mamince: ...hele, napiš tam, soudruha doporučujeme, a pak to nějak podepiš. Maminka to udělala, já to odevzdal, dostal jsem parádní výjezdni doložku a jel jsem do USA. A to je, jako byste dneska vy mladí lidé jeli na Mars.“

* Jak jste se cítil?

„To bylo něco fantastického, taková vzpoura proti tomu systému. Taková víra v to, že člověk ten svůj autentický život nesmí ničit. Pro mě to bylo hrdinské a já jsem na to pyšný dodnes.“

* Vy jste nebyl překvapený, že vám to vyšlo?

„Byl jsem trochu překvapený. Bylo to hodně odvážné.“

* Kamarád vám podle spisu sehnal valuty za tehdy slušných 70 tisíc korun. To byly vaše příjmy z dostihů a karet?

„Ten rok, kdy se tohle dělo, byl opravdu dobrý. To se mi dařilo. Ale myslím si, že to 70 tisíc nebylo.“

* Rodiče věděli, že si vyděláváte hazardem?

„Tatínek ne. Byl těžce nemocný, trpěl maniodepresivní psychózou, což je krutá nemoc. Já jsem vlastně tatínka ztratil 21. srpna 1968. Byl to přesvědčený komunist a těžkou válečnou zkušeností. A když přijely tanky a on byl navíc velký vlastenec, tak najednou neměl řešení. Buď měl zradit komunismus, nebo svoji zemi. A neuměl to vyřešit. Tím šokem tehdy těžce onemocněl a už se z toho nikdy úplně nevzpamatoval.“

* A maminka?

„Maminka jo. Ta mi přeci i podepsala to doporučení.“

* Studium žurnalistiky, to jste si vybral sám?

„Ano. Odmalička jsem chtěl psát. V první třídě jsem si napsal na sešity Michal Horáček, spisovatel, a nebylo pro mě jiné možnosti než od dětství snít o tom, že se jednou začnu učit psát. Potíž byla v tom, že jsem nastoupil v roce 1970, kdy začínala normalizace. A přede mnou se otevřela ta hrozná perspektiva, že se stanu režimním propagandistou.“

* Jaký jste byl student?

„Strašný! Já jsem to nenáviděl. A čím dál tím víc jsem se z toho chtěl vyvázat. A eskapáda s dědečkovým razítkem uprostřed se včelou na úředním dokumentu byla vyvrcholení, které jsem si zřejmě tajně přál. Psycholog by to asi tak vysvětlil.“

* Za průšvihů s falešnými potvrzeními vás vyhodili?

„Samozřejmě. StB na mě čekala na letišti, odvezli mě do Bartolomějské, vyslýchali mě asi dva nebo tři dny a pak mě šoupli do Ruzyně. Mezitím nakázali škole, byla to přímo StB, aby mě exemplárně vyloučili. Takže to mělo dost tvrdé následky.“

* Jak se s tím žilo?

„To byla strašná prohra. Formálně studujete na vysoké škole, a najednou jste ve vězení. Vyloučí vás. Jste na dně společnosti. Bez jakýchkoliv nadějí do smrti. Aspoň se to zdálo, protože se říkalo se Sovětským svazem na věčné časy«. Ale ono je to kolikrát takzvané požehnání v přestrojení.“

* Takhle to zpětně vnímáte?

„Ano. Vy nevíte, že to je dobře. Ale díky tomu jsem mohl nekolaborovat a vyhnout se všemu, po čem bych se musel hnusit sám sobě. Mohl jsem žít autentický pestrý život, ale bez nároku na kariéru.“

* Kolik vám vlastně »napařili«?

„Dva roky basy s podmíněčným odkladem na čtyři roky. Bylo to nejmíc, co mi v té době mohli dát. A sebrali mi pas na poměrně dlouhou dobu.“

* Maminka byla souzena s vámi... Jak jste nesl následky, které jste jí stíháním přivodil?

„Víte, maminka byla dospělá. A na rozdíl od tatínka, kterého milovala, nenáviděla komunismus. Podepsala to sama, ze své svobodné vůle, chtěla mi pomoci. A do toho dobrodružství šla i na vlastní riziko. Takže bylo asi správné, že jí dali nějakou podmínku. Ono právně už bylo slabé vůbec to padělání úřední listiny. Doporučení od SSM, jaká to je veřejná listina? To nebylo, jako bych falšoval pas.“

* Jak vás vlastně odhalili?

„Někdo to prásknul. Protože jsem byl mladý hloupý kluk, tak jsem se vytahoval: Oni mi to dali, kluci! Bylo to hloupé. Šel jsem se schválně podívat do spisu, kdo to byl. Ale není to tam. A dobře že není.“

* Kvůli té kauze hrozilo, že přijdete o nového fiata z Tuzexu, jak jste to vyřešil?

„Řekl jsem, že mi to jako někdo sehnal, a oni se najednou vytasili s tím, že jsem z toho nezaplatil daně. A zase jsem měl velké štěstí, že můj dědeček entomolog vlastnil naprosto unikátní světovou sbírku tesaříků a byl starý a nemocný. Tu sbírku prodal Národnímu muzeu jako Heyrovského sbírku.“

* Kolik mu tenkrát dali za brouky?

„Dvě stě tisíc. Když mě pustili z vazby, tak mi nabídl, ať řeknu, že mi ty peníze dal on. A dědeček tenkrát poprvé v životě zalhal. Doktor Heyrovský šel na tu StB a tam lhal, aby mě ochránil. Já se domnívám, že je to lež, která je přípustná.“

* Takže fiat vám zůstal?

„No jasně.“

Jel jsem do USA. To je, jako kdybyste dneska vy mladí lidé jeli na Mars.

Ve dvaceti princem hazardu V první polovině sedmdesátých let nebylo v normalizačním Československu možné sázet prakticky nic jiného než sazku. Existovala ještě alternativa v sázkách na státních dostizích. Michal Horáček si toho byl dobře vědom. Svůj studentský život tak zasvětil dostihům, kde bylo možné vsadit si místo v kase závodističtí u něj. Neoficiálních bookmakerů tam samozřejmě bylo víc, Horáčkovi se ale na jeho věk dařilo nebývale. Další alternativou, jak si vydělat, byly pro Horáčka karty, kdy držival bank. »Valchaři«, jak si karbaníci

říkali, se scházeli hlavně ve Vodičkově ulici v herně U Nováků nebo se své vášni věnovali v bytech některých z nich.

Zítřka čtete: Jak Horáčka lámali estébáci! Horáčkův prastrýc Jaroslav Heyrovský byl prvním Čechem oceněným Nobelovou cenou, a to za objev polarografie. Byl to bratr dědečka Leopolda, o němž v rozhovoru mluví.

Foto popis| Dnes král hazardu, kdysi král šibalství na účet režimu.

Foto popis| Blesk přináší třídílný seriál o Horáčkových »prohřešcích« v očích StB.

Foto popis| Horáček při rozhovoru s redaktorem Blesku.

Foto popis| Horáček s dědou, jehož razítko se náramně hodilo.

Odpovědnost Donalda Trumpa dožene

21.11.2016 Respekt str. 46 Rozhovor

TOMÁŠ LINDNER

Co přinese Evropě? Spojí se s Putinem? Zastaví globalizaci? Zatím nikdo neví, co nový americký prezident provede. S politickým geografem Michaelem Romancovem se o tom ale dá zasvěceně a zábavně mluvit už teď.

* Na co se s prezidentem Donaldem Trumpem těšíte?

Že jej dohoní odpovědnost. Spustil kampaň jako rodeo, neustále bezuzdně žvanil a možná sám nečekal, že může zvítězit. Nejsem psycholog, nicméně zdálo se mi, že při vítězném projevu nebyl jen dojatý, ale i trochu překvapený. Jeho heslem bylo „Make America Great Again“ (Udělejme Ameriku znovu velkou) a v úřadě si podle mého názoru uvědomí, že americká velikost je spojená s vystupováním ve světě. Přičemž spousta jeho návrhů v zahraniční politice by zemi ve výsledku uškodila a jeho voliče zarmoutila.

* Velkou část Trumpových voličů však zahraniční politika nezajímá, rozhodovali se kvůli domácím tématům.

Jenže i těch se dotkne, pokud se přeruší nějaký z globálních dodavatelsko-obchodních řetězců. Ve Spojených státech jsou regály plné zboží Made in China a Trump na to nadává, ale pokud nějakým unáhleným krokem vyvolá kolaps globálních toků a Američanům omezí konzum, tak je hodně našťve.

* Jak by k tomu mohlo dojít?

Trump tvrdí, že vrátí do USA pracovní místa, která zmizela do Číny. Jenže to byl pomalý, postupný proces, jenž mnohým Američanům přinesl zisky a jiné poškodil. Jak to chce zvrátit? Nařídí firmám, aby produkci zboží vrátily domů? Takové změny nejde dělat rychle. Ovšem pokud by skutečně bouchnul do stolu, chtěl změnu tady a teď a například zavedl cla, kvóty, tarify, které by výrazně poškodily Čínu, mělo by to neodhadnutelné důsledky. Čína pak bude přemýšlet o tom, kde by na oplátku mohla poškodit Spojené státy, a vzhledem k jejich globálním zájmům taková místa najde. To by mohlo rozproudit spirálu, kterou by nakonec pocítili všichni američtí konzumenti a navíc by Čínu v takové konfrontaci mohly podpořit i jiné státy.

* Nemůže se naopak stát, že Trumpovi právě kvůli tvrdému slovníku a jisté nevyzpytatelnosti Čína v obchodních sporech ustoupí spíše než umírněným demokratům?

Neznám příliš dobře čínskou mentalitu a nevím dost o tom, jakým způsobem náš svět čtou. Čína má výhodu v tom, že plánuje v delším horizontu, než je Trumpův prezidentský mandát, a proto si umím představit, že krátkodobě si nějaké ústupky vydupe. Nevěřím však, že dlouhodobý trend globalizace zvrátí. Současná mezinárodní obchodní pravidla vznikala po desetiletí, a jsou proto pochopitelně komplikovaná a těžkopádná. Pokud si někdo myslí, že hned nastaví nová a ostatní aktéři je poslechnou, tak je to blázen.

Trumpova esence

* Jaké dopady na svět má už samotné zvolení Donalda Trumpa, bez ohledu na jeho další konkrétní politiku?

Jednou z výhod Spojených států je, že nemají jen vojenskou a ekonomickou sílu, ale nabízejí světu i přitažlivou kulturu. Nositeli této takzvané měkké síly, „soft power“, jsou inovátoři, umělci, intelektuálové, kteří se velmi liší od průměrných Američanů. Trump samozřejmě také není průměrný, je to miliardář, ovšem dokázal získat podporu té části společnosti, jež ze zahraničí příliš není vidět. Vždyť třeba většina Evropanů, kteří navštíví Spojené státy, zůstane ve velkých městech, jež převážně volila Hillary a nepředstavují typické Spojené státy. Trump se svojí rétorikou přiblížil těmto „neviditelným“ lidem, převzal jejich jazyk. Svět je skrze něj prvně takhle zblízka konfrontován se skutečnou americkou společností a mnozí jsou z toho v šoku, protože to neodpovídá jejich představám o USA. Nyní vidím dvě možnosti: buď si na tuhle tvář Ameriky zvykne, co jiného nám ostatně zbývá, anebo se ukáže, že se Donald Trump ve funkci začne chovat jinak.

* Čemu vy spíš věříte?

Podle mě byl na Trumpově kampani autentický už zmíněný slogan „Make America Great Again“. Jsem přesvědčen o tom, že opravdu chce zemi pozvednout, zvětšit její slávu. Nevěřím však, že k tomu jeho návrhy v mezinárodní politice povedou. Proto se přizpůsobí realitě a ve výsledku nebude dělat tolik odlišnou politiku od Obamy, jen některé priority budou jiné. Vybuďoval si ale chlapáckou image, takovým chce a potřebuje zůstat, a slovník tedy zhrubne.

* Co může hrubý slovník v mezinárodní politice způsobit?

Už teď většina obyvatel řady evropských zemí vnímá USA jako největší riziko pro světový mír. Spojené státy jsou ve světě bezprecedentním způsobem nepopulární a ani Obama to nedokázal změnit. Tahle malá obliba má evidentně vazbu na George Bushe mladšího, kovboje, který uměl mnoho věcí rozvrtat, ale nedokázal je zlepšit. Proto se toho nemusí tolik stát. Paradoxně se Amerika může stát přitažlivější v očích některých Evropanů, kterým imponuje chlapáctví Vladimira Putina a zatím USA vnímali spíš negativně. A jestli nyní Trump vyhroť protiislámskou rétoriku a lidé na Blízkém východě budou ještě našťvanější, tak to pro USA rovněž nemusí mít mnoho důsledků. Kvůli geografické poloze dopadnou problémy arabského světa mnohem více na Evropu nebo na americké konkurenty. Může samozřejmě dál blábolit, pokračovat se žvásty z kampaně a to může povzbuzovat či provokovat různé jiné státy k nyní nepředvídaným krokům. A také může na místa velvyslanců nominovat lidi, kteří budou podobně nediplomaticky žvanit, což může napáchat škody na mnoha místech světa.

* Jak si budou rozumět Donald Trump a Vladimir Putin?

Aby se k sobě skutečně měli, muselo by Rusko přestat být Ruskem a Amerika přestat být Amerikou. Také mezi Bushem mladším a Putinem fungovala dobrá osobnostní chemie, ale nakonec byly jejich představy neslučitelné. Jsem přesvědčen, že Trump není ruským agentem, je to Američan a bude hájit americké zájmy, které jsou s těmi putinovskými neslučitelné. Společný zájem na boji s terorismem nestačí.

* Proč si tedy Kreml tak přál Trumpovo zvolení?

Domnívají se, že by svět měl Rusku prokazovat daleko větší respekt. Není k tomu samozřejmě důvod, Rusko není ničím zajímavé – je jen velké a má zbraně, kterými si vyskakuje na menší a slabší. Jinak je tragicky neúspěšné ve schopnosti zapojit se do globalizace. Chce si tedy respekt vynutit, což se u Obamy – navzdory jeho zásadním chybám v ruské politice – nepovedlo. Trump tohle „šolichání“ ruského ega sliboval. Putinovu Rusku se během americké kampaně povedlo dostat na titulní stránky tamních novin, ještě při zvolení Bushe mladšího nebo Obamy nikoho nezajímalo. Putin a spol. pořád mluví o USA, je to středobod ruského komplexu méněcennosti a teď se jim podařilo získat vytouženou pozornost. To je těší. Ale esence se nemění: Trump je americký prezident, který nenechá své zájmy torpédovat těmi ruskými.

* V minulých měsících se zdálo, že Trump ruského vladaře obdivuje, a opakoval, že se s ním na sporných místech dohodne.

Nikdy neupřesnil na čem. Jak jsem říkal, byla to kampaň založená na žvástu, mluvil nekonzistentně a nedá se z toho vůbec nic vyvodit. Navíc na rozdíl od Ruska, kde je veškerá moc koncentrována v jedné ruce, musí Trump hledat na domácí scéně spojence. Klíčová rozhodnutí vznikají v procesu mezi Kongresem a Bílým domem, tam se bude o směřování bojovat a Trump to nebude mít jednoduché. Proti sobě si popudil obrovské množství republikánských politiků a není důvod si myslet, že mu Kongres půjde na ruku, pokud bude

dělat z pohledu amerických zájmů sporná rozhodnutí. Ale samozřejmě jsou namísto také obavy, protože si musíme uvědomit, jak na tom jsme my Evropané, půlmiliardový kontinent, špatně. Jsme na sprátelené Americe v bezpečnostní politice závislí a je to jen naše chyba.

* Někteří pobaltští politici tvrdí, že nyní zkusí vybudovat know-how o Pobaltí v americké politice, navázat kontakty s Trumpovým týmem a dokázat tím ovlivnit americkou politiku vůči Evropě a Rusku. Má tohle šanci na úspěch?

Ve Spojených státech je obrovské množství státních lobby, izraelská, arménská, polská jsou třeba zvlášť silné. A co to bylo Polákům platné, když narazili na reálnou sílu? Polská lobby byla silná před druhou světovou válkou i po ní a stejně se nepovedlo uhájit jejich zájem. Je přirozené, že Estonci a Lotyšci se budou snažit své zájmy posílit, nicméně nepřečehoval bych možnost takto americkou politiku ovlivnit. Mnohem důležitější je pro ně udržet a posílit evropskou jednotu a posílit tento pilíř své bezpečnosti.

Zranitelná Evropa

* Trump ve volební kampani pravidelně shazoval Angelu Merkel, radoval se z brexitu, vystupoval proti EU. Co Evropě přinese?

Chtěl se v kampani za každou cenu vymezit proti establishmentu. Můžu se strašlivě mýlit, ale opravdu si myslím, že její odpovědnost nakonec dohoní a bude se chovat jinak, než mluvil. Ale přesto: My automaticky vnímáme Spojené státy jako mocnost, která s Evropou pluje na jedné lodi, tak tomu však dlouho nebylo. Američané sami sebe vnímali coby lepší než Evropany a klidně se můžeme dočkat toho, že se zase Trump začne proti Starému světu vymezovat. Že začne vůči Evropě ukazovat převahu, místo naslouchání ji bude více nutit k poslušnosti. To se nám nemusí líbit, ale měli jsme dost času na vylepšení našich vlastních kapacit a neučinili jsme to.

* Co by měla teď Evropa dělat? Vzhledem k tomu, že na rozdíl od minulosti nemůžeme vědět, jak Trumpovo prezidentství bude vypadat.

Jeden z prvních hráčů, který využil nejednoty Evropy, byl Donald Rumsfeld, čili Bush mladší, když přes noc z postkomunistické Evropy udělal „novou Evropu“, protože ta západní, „stará“, se zdráhala podpořit jeho politiku v Iráku. Měli bychom si uvědomit, že tímto způsobem si může s Evropou hrát každý silný hráč, i Amerika může svým vlivem ve svůj prospěch ovlivnit řadu procesů. Týká se to otázek přístupu na americký trh, k americkým investicím, vědeckým investicím atd. Je spousta oblastí, kde větší hráč může menšímu diktovat nevýhodné podmínky, a Spojené státy to mohou dělat více než dosud. Fragmentace Evropy využívá i Rusko a Čína a nemůžeme je z toho vlastně vinit. Hrají hru ve svůj prospěch, dělají to dobře a my jim naši půlku hřiště zbytečně otevíráme. Jak už jsem naznačil, můžeme si za to sami, měli bychom v EU být jednotnější.

* Je však takové sjednocení v současné Evropě vůbec možné?

Teď tomu nic nenasvědčuje, ale nevíme, co se stane. Jednou z cest by bylo nominovat na čelné pozice EU skutečně úspěšné, silné lídry. Dále by nyní Evropa potřebovala nějaký úspěch, nějaké klidně malé, ale viditelné společné řešení palčivého problému, který by současnou negativní energii mohl narušit. Zkrátka napřít někam síly, společně, a to bez ohledu na někoho jiného, nějaký problém vyřešit. Anne Applebaum na jaře napsala, že pokud dojde k brexitu, výhře Trumpa a zvolení Marine Le Pen, stojí Západ před rozpadem. Zbývají tedy už jen francouzské volby. Má a může Unie výhře kandidátky, která chce rozbít eurozónu, nějak zabránit?

Její volba by už vlastně nebyla překvapením. Za Francii však problémy nevyřeší Evropa, musí to udělat sami Francouzi. Vaše otázka ukazuje, jak se mýlí všichni ti, kdo hovoří o diktátu z Bruselu. EU je ve vleku států, ty o všem podstatném rozhodují, a proto jsou francouzské volby tak důležité. Jedna země ještě se systémem nemůže nic udělat, ale pokud najde více partáků, tak ho může dostat do téměř neřešitelné situace. Pokud k tomu dojde, každý stát se bude muset starat hlavně o své bezprostřední sousedství a vzhledem k naší poloze ve střední Evropě je jasné, že se nemůžeme upínat k Číně ani k Americe.

Co končí a co zůstává

* Velké napětí ve světě tedy s prezidentem Trumpem nečekáte?

Nepředpokládám, že se řítíme do světové války, ani že se USA stanou dvojkou a Čína jedničkou. Jen se obě mocnosti výrazněji přiblíží. Svět, v němž žijeme, je americký, USA jsou coby nejsilnější ekonomika tvůrcem mezinárodních pravidel a představa globálního světa pořád většině zemí vyhovuje – Evropa, Čína, Indie a mnozí další z globalizace stále profitují. Ti všichni se budou snažit udržet globální ekonomické toky v zásadě otevřené. Alternativní vizi předkládá jen Rusko: představu světa rozděleného do regionálních celků, kde si přední mocnosti budou moci dělat, co chtějí. Taková změna má zatím malou podporu. Všude ve světě stoupá vůle spotřebovat a Evropané a Američané zůstávají pořád atraktivní tím, že konzumují viditelně nejvíc. Nejsme přitažliví našimi hodnotami, ale životním stylem, tam leží společný jmenovatel se zbytkem světa. Přijde mi to málo, ale bude to motivovat politiky k udržení ekonomické globalizace. Jestli se někde bude svět více rozdělovat, tak v oblasti hodnot.

* Co tím máte na mysli?

Západ nedokázal ze svých hodnot udělat univerzální hodnoty, ačkoli o nich tak mluví. Příliš velká část světa nechápe nebo nechce následovat hodnoty, které my považujeme za stěžejní. Právo na majetek je asi globálně nejsrozumitelnější kategorií, ale u většiny vždy šlo o jejich majetek, nikoli o respekt pro vlastnictví ostatních. Právě tak právo na život, respektive povinnost nikomu na život nesáhnout, se na řadě míst světa vždy týkala jen vlastní rodiny či kmene, nikdy ne všech. Rovnost před zákonem, případně rovnost mužů a žen nebo mladých a starých jsou, bohužel, hesla, která sice téměř jakýkoli politik dokáže v rozhovoru použít ve správnou chvíli, nicméně s výjimkou Západu se téměř nikde nesečkáme s jejich výskytem v každodenní realitě. O politických právech ani nemá smysl se bavit. Ale ani my jsme své deklarované hodnoty nikdy nesledovali moc důsledně. V obchodech se například prodává zboží, za kterým je dětská či polootrocká práce, a nám spotřebitelům je to jedno. Končí tedy představa, že globální svět učiníme naším, že bude – jak jsme si během minulých staletí přáli – křesťanský, moderní, západní, demokratický. Tuto snahu jsme, myslím, prohráli a budeme se muset spíše než na šíření našich hodnot soustředit na jejich obranu u nás v Evropě a ve Spojených státech. Sen o demokratické planetě, který jsme snili v devadesátých letech, je pryč.

* Co přichází místo něj?

Svět i nadále zůstane globálním, pokud jde o ekonomické toky. Ekonomická stránka globalizace, jak už jsem říkal, přinesla prosperitu tak velkému množství důležitých aktérů, že zájem na jejím udržení bude i nadále dominovat. To se bude dít tak dlouho, dokud případně nenastane situace, v níž všichni velcí hráči pod svou exkluzivní kontrolu dostanou jak všechny surovinové vstupy, tak dostatečně velký trh, který jim umožní prosperitu. Tehdy by se místo jednoho globálního mohlo objevit x regionálních trhů, každý se svými pravidly. Pravidla, jimiž se globální obchod bude řídit, a nějaká pravidla musí existovat vždy, se budou čím dál víc technicizovat a jejich cílem nebude nic víc než maximální optimalizace hospodářských aktivit. Sociální, politická a lidská práva budou v nezápadním světě upozaděna, protože silní nezápadní aktéři zvládnou tvář v tvář Západu prosadit staré, a proto i nám srozumitelné „můj dům, má pravidla!“.

MICHAEL ROMANCOV (46) Politolog, vyučující na Fakultě sociálních věd UK a Metropolitní univerzitě Praha. Specializuje se na politickou geografii, vývoj mezinárodních vztahů a Rusko.

Foto autor| FOTO MILAN JAROŠ

Večerní Praha

22.11.2016 Pražský deník str. 18 Praha/Retro

1990/1994/1999

Ve výročních dnech poté

Minulou středu jsme v Retru otiskli, jak Večerní Praha reflektovala dny kolem 17. listopadu 1989. Dnes se vracíme k ohlasům v jubilejních letech. Přesně za rok (1990) přijel americký prezident George Bush. Na Václavském náměstí přednesl projev a rozezněl poslední repliku jednoho ze symbolů americké nezávislosti – zvonu Svobody. Hovořil i náš prezident. Na manifestaci byly vydány vstupenky a neměla se otvírat okna, neboť

Plné znění zpráv

„ostří hoši z Bushovy ochranky jsou údajně připraveni bez váhání střílet“. To se naštěstí nestalo. Besedu se studenty fakulty sociálních věd UK otiskla VP na celé stránce nazvané Pošmourno? (Byla to zřejmě narážka na knihu Václava Bartušky Polojasno o pátrání po vinících 17. listopadu 1989.) Rok poté se jmenovala poznámka Ke dni a končila větou: „Hlavní věc, že máme jasný cíl.“ Teď si nejsem jistý, jestli to nebyla ironie...

Podstatnou část stránky nazvanou Listopadová vzpomínka z roku 1994 otiskujeme vpravo nahore. (Den před tím se na 1. straně objevil článek Peníze za všechny prachy s upozorněním, že na ochranném pásku dvouseťkoruny se místo očekávané ceny 200 Kč objevilo Republique du Zaire. Podle ČNB sice šlo o platnou bankovku, ale její „tržní“ – sběratelská hodnota byla a je samozřejmě několikanásobná. (To kdybyste ji náhodou doma měli. :-)) V roce 1999 se objevilo v podstatě akorát oznámení ankety, zda má být 17. listopad státním svátkem (vpravo dole). Josef Dousek

2012 Co jsme si mysleli před čtyřmi lety Jen pro doplnění uvádíme pár grafů z „Exkluzivního internetového on/off-line průzkumu“ společnosti SANEP uskutečněného 30. října až 6. listopadu 2012 ve vybrané skupině 12 703 dotázaných, představujících reprezentativní vzorek obyvatel ČR ve věku 18–69 let. Statistická chyba se pohybuje v rozmezí $\pm 1,5$ %. „V porovnání se stejným loňským průzkumem je zřejmý nárůst negativního vnímání domácí politické situace, což může vést k radikalizaci levicového a pravicového voličského spektra a k eskalaci napětí u nespokojené části veřejnosti v podobě sociálních nepokojů, demonstrací apod.“ uvedli autoři na závěr.

Máte vzpomínky z tehdejších let? Napište nám je na novou adresu: Deník, U Trezorky 921/2, 158 00 Praha 5 – Jinonice a přidejte na obálku i heslo RETRO, nebo pošlete e-mail na

retro@denik.cz

Foto popis|
Region| Střední Čechy

Jsem pyšný, že jsem falšoval, říká kandidát na prezidenta Horáček

22.11.2016 blesk.cz str. 00 Politika

Komunisti chtěli razítko, tak Michal Horáček (64) jedno vzal ze šuplíku dědovi a »fouknul« jim ho tam... Jel do svobodného světa, ale přišel soud a trest. Studentu Horáčkovi to otočilo život, ale své první zkušenosti s StB má za „požehnání v přestrojení“.

Podle spisů StB jste byl v roce 1974 obžalován z ohrožení devizového hospodářství, poškozování cizích práv a přečinu příživnictví. Co se stalo?

„Stalo se to, co se ukázalo jako zásadní událost v mém životě. Byl jsem tehdy studentem Fakulty sociálních věd a publicistiky, později žurnalistiky, na Univerzitě Karlově. Zažádal jsem si o devizový příslib, abych mohl odjet do ciziny. A potřeboval jsem i doporučení od zaměstnavatele. V mém případě to byl fakultní výbor Socialistického svazu mládeže (SSM). Jenže já jsem členem nikdy nebyl, nesouhlasil jsem s jeho ideologií. Asi jsem byl na fakultě jediným, kdo nebyl svazák.“

Ale vy jste si poradil, že?

„Když jsem do toho SSM přišel formálně požádat o razítko, tak mi ho odmítli udělit se slovy: Soudruhu, my tě z té politické práce neznáme. A já šel domů. Můj dědeček byl předseda entomologické sekce ČSAV. A protože měl různá razítka, tak jsem, když nebyl doma, prohrabal jeho věci a jedno velké kulaté našel. Problém byl, že bylo veliké a v jeho prostředku byla včela. Byl jsem mladý, trochu blázen, tak jsem si řekl, uvidí kulaté razítko a bude. Tak jsem ho tam fouknul. A tehdy jsem řekl mamince: ...hele, napiš tam, soudruha doporučujeme, a pak to nějak podepiš. Maminka to udělala, já to odevzdal, dostal jsem parádní výjezdni doložku a jel jsem do USA. A to je, jako byste dneska vy mladí lidé jeli na Mars.“

Jak jste se cítil?

„To bylo něco fantastického, taková vzpoura proti tomu systému. Taková víra v to, že člověk ten svůj autentický život nesmí ničit. Pro mě to bylo hrdinské a já jsem na to pyšný dodnes.“

Vy jste nebyl překvapený, že vám to vyšlo?

„Byl jsem trochu překvapený. Bylo to hodně odvážné.“

Kamarád vám podle spisu sehnal valuty za tehdy slušných 70 tisíc korun. To byly vaše příjmy z dostihů a karet?

„Ten rok, kdy se tohle dělo, byl opravdu dobrý. To se mi dařilo. Ale myslím si, že to 70 tisíc nebylo.“

Rodiče věděli, že si vyděláváte hazardem?

„Tatínek ne. Byl těžce nemocný, trpěl maniodepresivní psychózou, což je krutá nemoc. Já jsem vlastně tatínka ztratil 21. srpna 1968. Byl to přesvědčený komunista s těžkou válečnou zkušeností. A když přijely tanky, a on byl navíc velký vlastenec, tak najednou neměl řešení. Buď měl zradit komunismus, nebo svoji zemi. A neuměl to vyřešit. Tím šokem tehdy těžce onemocněl a už se z toho nikdy úplně nevzpamatoval.“

A maminka?

„Maminka jo. Ta mi přeci i podepsala to doporučení.“

Studium žurnalistiky, to jste si vybral sám?

„Ano. Od malička jsem chtěl psát. V první třídě jsem si napsal na sešity

Michal Horáček, spisovatel, a nebylo pro mě jiné možnosti než od dětství snít o tom, že se jednou začnu učit psát. Potíž byla v tom, že jsem nastoupil v roce 1970, kdy začínala normalizace. A přede mnou se otevřela ta hrozná perspektiva, že se stanu režimním propagandistou.“

Jaký jste byl student?

„Strašný! Já jsem to nenáviděl. A čím dál tím víc jsem se z toho chtěl vyvázat. A eskapáda s dědečkovým razítkem uprostřed se včelou na úředním dokumentu byla vyvrcholení, které jsem si zřejmě tajně přál. Psycholog by to asi tak vysvětlil.“

Za průšvih s falešnými potvrzeními vás vyhodili?

„Samozřejmě. StB na mě čekala na letišti, odvezli mě do Bartolomějské, vyslýchali mě asi dva nebo tři dny a pak mě šoupli do Ruzyně. Mezitím nakázali škole, byla to přímo StB, aby mě exemplárně vyloučili. Takže to mělo dost tvrdé následky.“

Jak se s tím žilo?

„To byla strašná prohra. Formálně studujete na vysoké škole, a najednou jste ve vězení. Vyloučí vás. Jste na dně společnosti. Bez jakýchkoliv nadějí do smrti. Aspoň se to zdálo, protože se říkalo »se Sovětským svazem na věčné časy«. Ale ono je to kolikrát takzvané požehnání v přestrojení.“

Takhle to zpětně vnímáte?

„Ano. Vy nevíte, že to je dobře. Ale díky tomu jsem mohl nekolaborovat a vyhnout se všemu, po čem bych se musel hnusit sám sobě. Mohl jsem žít autentický pestrý život, ale bez nároku na kariéru.“

Kolik vám vlastně »napařili«?

„Dva roky basy s podmíněčným odkladem na čtyři roky. Bylo to nejvíc, co mi v té době mohli dát. A sebrali mi pas na poměrně dlouhou dobu.“

Maminka byla souzena s vámi... Jak jste nesl následky, které jste jí stíháním přivodil?

„Víte, maminka byla dospělá. A na rozdíl od tatínka, kterého milovala, nenáviděla komunismus. Podepsala to sama, ze své svobodné vůle, chtěla mi pomoci. A do toho dobrodružství šla i na vlastní riziko. Takže bylo asi správné, že jí dali nějakou podmínku. Ono právně už bylo slabé vůbec to padělání úřední listiny. Doporučení od SSM, jaká to je veřejná listina? To nebylo, jako bych falšoval pas.“

Jak vás vlastně odhalili?

„Někdo to prásknul. Protože jsem byl mladý hloupý kluk, tak jsem se vytahoval: Oni mi to dali, kluci! Bylo to hloupé. Šel jsem se schválně podívat do spisu, kdo to byl. Ale není to tam. A dobře že není.“

Kvůli té kauze hrozilo, že přijdete o nového fiata z Tuzexu, jak jste to vyřešil?

„Řekl jsem, že mi to jako někdo sehnal, a oni se najednou vytrasili s tím, že jsem z toho nezaplatil daně. A zase jsem měl velké štěstí, že můj dědeček entomolog vlastnil naprosto unikátní světovou sbírku tesaříků a byl starý a nemocný. Tu sbírku prodal Národnímu muzeu jako Heyrovského sbírku.“

Kolik mu tenkrát dali za brouky?

„Dvě stě tisíc. Když mě pustili z vazby, tak mi nabídl, ať řeknu, že mi ty peníze dal on. A dědeček tenkrát poprvé v životě zalhal. Doktor Heyrovský šel na tu StB a tam lhal, aby mě ochránil. Já se domnívám, že je to lež, která je přípustná.“

Takže fiat vám zůstal?

„No jasně.“

Horáčkův prastrýc Jaroslav Heyrovský byl prvním Čechem oceněným Nobelovou cenou, a to za objev polarografie. Byl to bratr dědečka Leopolda, o němž v rozhovoru mluvím.

VŠE O MICHALU HORÁČKOVI ČTĚTE ZDE>>

Ve dvaceti princem hazardu

V první polovině sedmdesátých let nebylo v normalizačním Československu možné sázet prakticky nic jiného než sazku. Existovala ještě alternativa v sázkách na státních dostizích.

Michal Horáček si toho byl dobře vědom. Svůj studentský život tak zasvětil dostihům, kde bylo možné vsadit si místo v kase závodistiše u něj. Neoficiálních bookmakerů tam samozřejmě bylo víc, Horáčkovi se ale na jeho věk dařilo nebývale.

Další alternativou, jak si vydělat, byly pro Horáčka karty, kdy držival bank. »Valchař«, jak si karbaníci říkali, se scházeli hlavně ve Vodičkově ulici v herně U Nováků nebo se své vášni věnovali v bytech některých z nich.

Více o kandidátovi na prezidenta čtěte v tištěném deníku Blesk.

URL| <http://www.blesk.cz/clanek/432015/jsem-pysny-ze-jsem-falsoval-rika-kandidat-na-prezidenta-horacek>

Vystavují fotografie hasičů

23.11.2016 Litoměřický deník str. 03 Litoměřicko
(jš)

krátce

Litoměřice – Na výstavu dokumentárních fotografií Jany Podubecké s názvem Dobrovolní hasiči v Polepech zve litoměřická Galerie Ve dvoře. Výstavu zahájí v pátek 2. prosince od 17 hodin Filip Láb z katedry žurnalistiky

Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Ta bude v galerii nacházející se v Jezuitské ulici 12/4 k vidění až do 22. prosince. Galerie je přístupná od pondělí do pátku v čase 14 – 17 hod., v sobotu pak 9 – 13 hod.

Region| Severní Čechy

Internet a jeho nevýhody

23.11.2016 Rádio BBC str. 01 10:40 Alter Eko

Michael ROMANCOV

Dobrý den, dámy a pánové. Vítám vás při poslechu dalšího dílu pořadu Alter Eko, od jehož mikrofonu vás dnes zdraví a příjemný poslech přeje Michael Romancov. Internet a jeho nevýhody v ekonomickém, bezpečnostním a dalších dimenzích, to je tématem dnešní debaty, na kterou přijal pozvání můj kolega z Fakulty sociálních věd, doktor Vít Střítecký. Vítej ve vysílání.

Vít STŘÍTECKÝ, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Děkuji. Dobrý den.

Michael ROMANCOV

Vítku, když se řekne kyberbezpečnost, kybernetická válka, výhoda a nevýhody internetu, řekněme, v té bezpečnostní oblasti, na co bysme se měli přirozeně nejvíc soustředit?

Vít STŘÍTECKÝ, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Ten termín kybernetická bezpečnost je poměrně široký, ale já bych možná začal tím, co jsi zmiňoval, a to je ta problematika kybernetického válčení, protože to je téma, které se objevovalo už před 20 lety a nabralo vlastně poměrně značnou dynamiku a po velmi dlouhou dobu se mluvilo o tom, že to bude jaksi skutečná revoluce, že bude docházet cybergeddonům nebo cyberdomům a že se skutečně změní vlastně od základu forma válčení, což když se podíváme na současné konflikty, se vlastně příliš neděje.

Michael ROMANCOV

Neděje se příliš nebo se to neděje vůbec? Protože předpokládám i řada našich posluchačů si okamžitě řekne - dobře, a co teďka třeba ty ruské údajné útoky na webové servery amerických demokratů?

Vít STŘÍTECKÝ, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Neděje se to příliš. Samozřejmě tyto, tyto situace jsou poměrně evidentní. Je to spíše určitý typ informační války, což by byla vlastně jedna součást toho kybernetického válčení, ale všimněme si toho, že velmi často, když se mluví o kybernetických válkách, tak se stále dokola zmiňují ty příklady jako je Estonsko, což už je dneska 9 let starý příklad, nebo Gruzie, kde je to navíc poměrně nejisté a toto byly vlastně situace, kde docházelo k určitým DDoS útokům a defacementům, což v podstatě znamená, že pouze byly ty systémy nějakým způsobem odstaveny, ale ty škody, které nadělaly, minimálně materiální škody byly malé. Ty psychologické jsou samozřejmě trošku otázkou, protože ta estonská situace skutečně naznačila, že vlastně bylo poměrně patrné, že útočí nějaký další stát a pro tu společnost tento pocit může být poměrně nepříjemný, takže já bych zase v tomto to téma nepodceňoval, ale zatím tu revoluci v tom skutečném válčení vlastně příliš nevidíme.

Michael ROMANCOV

Mluvil jsi o psychologických a materiálních škodách. Ta psychologická škoda, to je asi něco, co si posluchači celkem dobře dovedou představit. Lidé jsou znejistěni, nevědí, čemu a komu mají nebo nemají nebo mohou či

nemohou důvěřovat. Pokud jde o ty materiální škody, začněme u nich, co je tak asi nejhorší, co by se mohlo tímhle tím způsobem ovlivnit?

Vít STŘÍTECKÝ, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

O tom se samozřejmě vede poměrně zásadní diskuse. V estonském případě, jak už jsem naznačil, byly třeba velmi malé, v podstatě šlo o to, že nějaký čas nefungovaly bankovní systémy, takže to způsobilo prostě nějaké ztráty, které ale v zásadě z perspektivy té ekonomiky a té firmy byly vlastně menší. Ale ty zásadní materiální škody by mohly být asi způsobeny nějakým útokem na systémy kritické infrastruktury například.

Michael ROMANCOV

Co to je kritická infrastruktura, co si pod tím máme představit?

Vít STŘÍTECKÝ, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Úplně zjednodušeně jsou to systémy, které jsou naprosto vitální pro fungování naší společnosti, samozřejmě ta virtuální část toho, jak jsme vlastně závislí na těch algoritmech a na počítačích, které řídí vlastně celou řadu těch systémů, to je pouhá část toho, ale tím nejklašičtější příkladem je energetika, elektrické vedení a podobně. V Praze proběhlo před, tuším, rokem nebo možná dvěma roky už vlastně cvičení, co by se stalo při black-outu, bylo to jen takové jaksi úvodní, ale toto je prostě obrovské bezpečnostní téma, ale zase bych k tomu chtěl doříct, že jakkoliv se o tom poměrně zásadně mluví a i Česká republika se vlastně připravuje na tyto věci, máme tady kybernetický polygon, dokonce dva, proběhlo tady cvičení nějakých simulovaných útoků na energetickou infrastrukturu a podobně, tak vlastně nemáme příliš mnoho příkladů. Není to prostě tak jednoduché, jak by se mohlo zdát a tak, jak se zdálo z těch knih a nejrůznějších článků, ať už trošku futurologických nebo i skutečně jaksi vědeckých, tak není tak úplně jednoduché takový útok zosnovat a vlastně příliš těch hmatatelných případů nemáme.

Michael ROMANCOV

Pokud jde tedy o tuto dimenzi, tak se zdá, že představa, dejme tomu, hollywoodských filmařů opět o trošku předběhla tu realitu, což je možná docela dobrá a na první pohled uklidňující informace, ale teď se tedy vraťme k tomu subtilnějšímu leč možná v kontextu takzvaných hybridních válek důležitějšímu fenoménu, kterým je tedy ta měkká škoda, to znamená, to znejistění společnosti. Kdybys měl zapojit fantazii, co je asi v tomto ohledu největší riziko?

Vít STŘÍTECKÝ, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Já si dokonce myslím, že není potřeba tu fantazii až tolik zapojovat. Je to taková jako realita možná, ve které žijeme, ale myslím, že všichni posluchači asi slyšeli nebo vnímají aktéra jako je Islámský stát a je potřeba si říci, že jakkoliv ta ideologie a cokoliv si o ní myslíte a teď nejde jako o nějaký teologický rozbor, tak je vlastně velmi jaksi stará, je to prostě nějaké radikální čtení nějakého jako náboženského směřování, ale Islámský stát v tom rozměru a v té struktuře by vlastně nikdy nevznikl bez toho, že by byl schopen velmi efektivně pracovat s propagandou, pro kterou vlastně, pro její šíření velmi efektivně využil prostě těch kybernetických nástrojů, nebo speciálně tedy sociálních sítí a v tomto je to naprosto skvělý příklad toho, jak, jak tato propaganda jednak může vypadat a jak může být enormně efektivně šířena.

Michael ROMANCOV

Islámský stát, a pokud máš pocit, že se mýlím, tak mě samozřejmě oprav, není jediný, kdo tohle to používá. Já se nemohu nezeptat, Rusko a jeho vztah vůči Západu obecně, Evropské unii konkrétně, vidíš tam také tohle to riziko?

Vít STŘÍTECKÝ, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Určitě. Já jsem začal tím takovým extrémním případem, protože je to věc, o které se poměrně hodně mluví, byť Islámský stát jako takový nám slábne, což je mimochodem velmi vidět i na té schopnosti generovat propagandu a šířit tu propagandu, ale samozřejmě, že pro nás možná i z toho českého prostoru nebo evropského prostoru

bude, budou daleko víc nebezpečné jednak jaksi potenciální ta informační válka, kterou poměrně objektivně jaksi Rusko vede v současnosti se Západem, netýká se to vlastně jenom Evropy, týká se to, jak jsi koneckonců zmiňoval třeba teď i Spojených států, ale v neposlední řadě se to týká také vlastně jakýchkoliv dalších nějakých skupin, které chtějí nějakým způsobem vybudovat nějakou alternativu našemu stávajícímu sociálněekonomickému řádu a ty jsou díky vlastně těmto kybernetickým nástrojům enormně posíleny a může to mít jaksi ty efekty, že skutečně mohou erodovat tedy ten řád, anebo, anebo mohou jaksi komplikovat určité dosahování nějakého aspoň elementárního konsensu, což prostě pro ty moderní demokratické společnosti je enormně důležité.

Michael ROMANCOV

Zůstal bych s dovolením ještě chvíli u těch velkých silných aktérů, jako dejme tomu Rusko, Čína a další, jsou tihle ti objektivní, ekonomičtí či vojenští velikáni zároveň také těmhle těmi těžkými vahami v oblasti té kyberbezpečnosti, anebo se tady rýsuje to herní pole nějak jinak?

Vít STRÍTECKÝ, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Na jednu stranu se samozřejmě dá říct, že to, co ty nové technologie celkem obecně umožňují, je to, že trochu smazávají ty rozdíly, že takový aktér jako Islámský stát se najednou může stát enormně významným globálním politickým aktérem, protože o něm je slyšet, je vidět a dokáže prostě globálně působit a na druhou stranu je evidentní, že potřebuje zásadní prostředky a zásadní výzkumnou a ekonomickou bázi na to, abyste se vlastně mohli stát nějakým hráčem vlastně významným z globálního pohledu z hlediska tedy šíření vlastně těch svých myšlenek a v nějaké hlavně dlouhodobé nebo střednědobé a dlouhodobé perspektivě, a to je něco, co zcela jednoznačně vidíme u Ruska a v současnosti. Lze vidět jaksi poměrný odklon od té nějaké kompromisní linie s tím západním nebo s tím pojetím západního liberálního světa a Rusko prostě se snaží nacházet určité ruptury v tom západním liberálním vidění a prezentovat nějaký svůj takový alternativní projekt, který není asi nějak ideologicky samozřejmě nějak jako zásadně ukotvený a vyzrálý, ale je prostě alternativní a rozhodně není tak kompromisní s tím naším liberálním západním tak, jak býval.

Michael ROMANCOV

Co taková věc, která podle mého názoru také patří do portfolia těch možných problémů jako je kybernetická špionáž nebo elektronická špionáž?

Vít STRÍTECKÝ, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

To je poměrně zásadní téma. Když jsem na začátku mluvil o tom kybernetickém válčení, tak právě jeden z těch důsledků toho, že se příliš mluvilo o těch válkách, o těch cybergeddonech a podobně, jak jsem to zmiňoval, tak bylo to, že možná minimálně z hlediska toho veřejného diskurzu trochu jako zapadla ta daleko významnější témata, protože to, co generuje v současnosti největší škody a co je spojené s tím kybernetickým světem, je jednoznačně cybercrime, tedy ta kriminalita, to znamená, nejruznější krádeže údajů, ale i vlastně i reálných financí a podobně, to, co vlastně všichni nějakým způsobem asi taky vnímáme a potom samozřejmě kybernetická špionáž, kde skutečně mluvíme o miliardách dolarů pravděpodobně ročně a já jenom mohu jako ilustraci zmínit, že kybernetická špionáž ze strany Číny ve vztahu ke Spojeným státům a také evropským zemím, ale primárně tedy ve vztahu ke Spojeným státům je dneska vlastně jednou vždycky z primárních agend těch bilaterálních setkání amerického a čínského prezidenta. Je to, ten rozměr je veliký. Existují zprávy, které ukazují, že Čína vybuďovala jednu jednotku vlastně těhle těch kybernetických špionů vlastně v rámci své struktury vojenské a že tedy je jaksi velmi efektivní a budeme mluvit pravděpodobně o stovkách, ne-li vlastně více lidech, kteří jsou schopni tyto aktivity vlastně dělat. A to, co je ještě jedna poslední poznámka k tomu, která právě hodně souvisí s tím čínským případem, to je vlastně jakoby ta hybridizace celé té situace, že máme armádní strukturu, která vlastně jakoby válčila nebo měla válčit, ale je vlastně využívána pro ekonomikou nějakou kybernetickou špionáž, to znamená, je napojena na nějaký takovýhle jako civilní ekonomický cíl té země, a to je všechno doplněno vlastně určitou jakoby propagandou, určitou ideou, která se vlastně ty země snaží šířit, to není tak silné v tom čínském případě, ale je to rozhodně silné v tom ruském případě.

Michael ROMANCOV

Pokud jde o elektronickou špionáž a i další zločiny a tak dál, tak internet přece má také vedle téhle v uvozovkách neviditelné složky, taky viditelnou infrastrukturu, nějaké ty kabely, ta optická vlákna a tak dále. Existují nějaké body, kudy se dají, dá přenos třeba těch informací přerušit nebo něco podobného?

Vít STŘÍTECKÝ, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Určitě. Koneckonců možná ty nejproblematičtější útoky by byly právě na tu fyzickou infrastrukturu, kterou vlastně ty státy nebo ty společnosti, ty společnosti potřebují, takže to určitě spadá do těch nebezpečí a do těch hrozeb, které jsem asi označil za možná jako nejrelevantnější a to jsou ty hrozby spojené právě s kritickou infrastrukturou.

Michael ROMANCOV

V této souvislosti, kdo, protože internet, pokud se nepletu zase vzniknul ve Spojených státech, jsou to tedy Američané, kteří mají nejvíc těch uzlových bodů pod nějakou kontrolou nebo vlastně můžou zaútočit kdekoliv, protože, pokud se nepletu, jsou položeny podmořské kabely ty optické, kudy ta data proudí?

Vít STŘÍTECKÝ, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

To je vlastně poměrně složité, kdo jakýmsi způsobem kontroluje nebo managuje, ovládá vlastně ten internet, ale v zásadě ty důležité neuralgické body jsou samozřejmě ve Spojených státech, ale tu infrastrukturu lze celkem logicky přerušit vlastně téměř všude a je potřeba vnímat to, že v souvislosti s tím všeobecným vývojem je jí prostě čím dál víc, takže ta zranitelnost je prostě čím dál větší.

Michael ROMANCOV

Vážení posluchači, čas pro náš pořad určený právě vypršel. Děkuji svému hostu, jímž byl dnes doktor Vít Střítecký z Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy. Díky, že jsi přišel.

Vít STŘÍTECKÝ, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Děkuju za pozvání.

Michael ROMANCOV

A od mikrofonu se s vámi loučí a příjemný poslech dalších pořadů přeje Michael Romancov.

Zdělala se, že na něj dostala chuť (povídka)

23.11.2016 idnes.cz - blog str. 00

Jaroslav Kvapil

Radoslav Nop, ten mizernej šéfredaktor plátku Brána, je asi pěkněj zmetek; mínila Světlanka Mourková. Ten dojmem v ní vyvolalo aspoň vyprávění její matky. Snad právě proto jí ale nešel z hlavy a chtěla zjistit, co za tím vězí.

= Světlance by ani tak nevadilo, co matce Nop podle jejích výkladů provádí. Štvalo jí ale, že matku irituje a zároveň něčím fascinuje a ona je pak doma úplně mimo a navíc o něm furt žvaní. Světlanka věděla, že její matka už dlouho nemá žádného chlapa, a tak jí bylo jasné, že nějakého děsně potřebuje. Určitě by si s Nopem ráda zapáchala; říkala si mladá Mourková. A Nop to jistě ví, ale ani ho nehne, aby se s ní vyspal; uvažovala dál. Aspoň by pak byla doma větší klid.

= Světlanka si vzpomněla, jak se nedávno matka vztekala, že ji Nop ponížil, když jí přede všemi na poradě poručil, aby donesla dopis čtenáře, co měla na stole mladá redaktorka Michaela Ryšenovská, i když pro něj Míša chtěla dojít. Nop to prý matce udělal, aby všem ukázal, jak s ní může mávat. Světlanka chápala, že to muselo být pro matku potupné, ale když si tu situaci představila, cítila jakési zlomyslné pobavení. A pak našla v Bráně Nopovu reportáž o malířce Martě Knížkové. Světlanka ji znala z hospody, kam chodila a měla Martu za

celkem hustou pařmenku, i když byla už dost stará. Několikrát se s Martou bavila a dokonce malířku naučila i hulit trávu. Světlanka ale netušila, čím Martu zaujala ona. Kouká na mě vždycky, jakože si to se mnou chce rozdat, je lesba, nebo co? dumala mladá Mourková.

= Sotva si přečetla Nopův článek o Martě, musela se za ním vypravit, ačkoli nevěděla proč vlastně a co mu bude povídat. Vypadal hodně nevyspalý, jak na ni udiveně civěl, že se u něj ocitla.

= „Světlanko, to jsou k nám hosti,“ přivítal ji Nop jako nějakéj starej prdola.

= „Dobrý den, pane šéfredaktore,“ pozdravila uctivě.

= „Copak tě sem dohnalo?“ otázal se.

= „Vy mluvíte, že bych se z toho osypala,“ řekla Světlanka oprskle. Hned ale zvažněla: „V říjnu začínám Fakultu sociálních věd, a tak jsem vás chtěla požádat, jestli bych mohla do té doby dělat v redakci stáž. A pak taky, když budu tady. Abych měla hned od začátku taky nějakou praxi.“

= „Jo jo, Marta mi to říkala. A překvapuješ mě, Světluš,“ podivil se. „Bereš to studium dost zodpovědně, zdá se. Domníval jsem se, že spíš kouříš marihuanu,“ vytasil na ni.

= „A co jako má být?“ ptala se vztekle. „To vám taky říkala Marta?“

= „Taky a vlastně mi do toho nic není. Je to tvoje věc,“ zatáhl se zpátky.

= „Taky si myslím,“ odsekla Mourková. „Vy se tak s tou malířkou Knížkovou znáte, že vám vykládá takový věci o mně?“ divila se.

= „Tak zase ne,“ uklidňoval Nop dívku. „Nebo teď už ne. Už máme spolu jen dceru,“ dodal.

= „To myslíte vážně? užasla Světlanka. „Že o vás Marta nikdy ani nežblepla..., vlastně, že se o vás vaše bývalá manželka nikdy nezmínila,“ opravila se Světlanka.

= „Tak Marta má jiné zájmy než mě,“ chechtal se Nop.

= „A s tou dcerou je to pravda?“ nemohla Světlanka uvěřit.

= „Co bych z toho měl, kdybych si to vymýšlel?“ odvětil otázkou.

= „Zábavu, že si ze mě děláte prdel? A jestli vás mohu poprosit, neříkejte mi už Světluš ani Světlanko,“ žádala.

= „A jak ti mám říkat?“ nechápal.

= „Světlano, Svět, anebo třeba Lucko, jak říkáte matce,“ navrhla mladá Mourková.

= „Tvě mám říkám i Micko,“ připomněl Nop. „A jak ti říkají kamarádi?“ vyzvídal.

= „Micka by byla taky lepší než Světluš. O těch kámoších to fakt chcete vědět?“ zeptala se nedůvěřivě.

= „Mě takové věci zajímají,“ tvrdil.

= Znělo jí to upřímně. Navíc jí matka párkrát říkala, že si Nop ve slovních hříčkách libuje.

= „Tak dobře,“ souhlasila. „Říkají mi Svět, nebo taky Sweet, ale někdy i Činda.“

= „Sweet, to chápu, ale Činda, vlastně jo – Mourková – Kočka – Činda,“ rozklíčoval si to.

= „A proč vám Marta říkala o tý trávě?“ zeptala se.

= „To se musíš zeptat spíš jí, nemyslíš?“ zase se Nop usmál.

= „Asi je větší slepice, než jsem myslela,“ konstatovala Světlanka spíš pro sebe.

= „Proč slepice? Sama jsi říkala, že na hulení není nic zvláštního,“ řekl lehce ironicky.

= „Taky že není. Ale vy si myslíte, že tráva a zodpovědnost nejdou dohromady. Podle vás musí být ten, kdo si dá sem tam jointa, nějakéj vymaštěnej a vyklepanej feťák, troška nebo rovnou zločinec,“ vztekala se Sweet.

= „To si nemyslím,“ řekl. „Ale baví mě, jak ty víš, co já si myslím,“ pokračoval v ironii.

= Přitom na ni upřel tak úděsně uhrančivý pohled, jaký nikdy nezažila. Cítila hmatatelně, jak jí ty jeho oči drtí a ostřásala se.

= „Jenom kontrolní otázka,“ řekl, když Činda mlčela. „Nepřišla jsi za mnou, doufám, abys mi řekla, že si se mnou chceš zasouložit? To se mi poslední dobou stává nějak podezřele často,“ vysvětlil.

= „To se jako chlubíte, nebo co?“ vyprskla.

= Vzápětí se zhrozila, že na ní poznal, s jakým nápadem si pohrávala.

= „Propána ne!“ zareagoval Nop. Ale připouštím, že to tak může znít. Jen se dopředu děším,“ zase se docela mile usmál.

= Asi nic nevytušil. Řekl to jen tak. Třeba fakt dostal několik takových nabídek od nějakých nadrženejch čubek; přemítala Světlanka.

= „To mě ani nenapadlo,“ lhala Sweet. „Přinesla jsem vám něco, co jsem napsala,“ sdělila do jeho překvapeného obličej.

= „Co to je? Taky nějaká úvaha?“ zeptal se.

= „Taky?“ nechápala mladá Mourková.

= „Ty mi sem teď čtenář nosíš jako na běžícím pásu,“ vykládal.

= „Jako kdo? Snad ne Knížková?!“ vyděsila se.

= „Proč myslíš, že to byla Marta?“

= „No a kdo jiný?“ ptala se.

= „To je jedno,“ utíkal Nop od odpovědi.

- = „Že by to byla ta její modelka?“ zadumala se Světlanka nahlas. „Ta na to vypadá.“
- = „Na co Anděla vypadá?“ divil se Nop.
- = „Tak pro vás je to už Anděla,“ uculila se. „Vypadá na to, že se sem chodí vnucovat se svými bláboly. Za matkou taky dřív chodila,“ vysvětlila.
- = „Tak jo, byla to ona,“ přiznal. „A co se ti nezdá na tom, že jí říkám Anděla?“
- = „To já jen tak. O nic nejde,“ hrála Činda téma do autu.
- = Budu mu líčit, proč tu babu nesnesu a že je mi jí líto; řekla si v duchu. Skoro se maže na chleba a je to subka; dodala pro sebe.
- = Sweet poznala Andělu, když ji Marta jednou pozvala k sobě. Anděla nechá Martu, aby s ní zacházela jako s hadrem a Marta si z ní otrokyni dělá ráda. Sweet se to zdálo nechutné. Martu trochu chápala, ale že jí Anděla dovoluje se sebou tak zametat, Čindu odpuzovalo. Takové ženské se jí hnusily. Snad si s ní Nop něco nezačal; napadlo Světlanku a dívala se na něj podezřívavě. Podivila se ale, proč jí to vůbec zneklidňuje.
- = „Tak copak jsi mi přinesla?“ zeptal se Nop.
- = „Jsou to většinou básničky,“ vylovila z tašky přeložené papíry a položila je na stůl.
- = Vtom někdo zaklepal. Nop řekl dál a vešla starší Světlana Mourková a zarazila se, že u Nopa vidí svou dceru.
- = „Světluš, kde ty se tady bereš?“ ptala se šokovaně.
- = „Ahoj, mami,“ pozdravila Sweet s úsměvem. „Přinesla jsem panu šéfredaktorovi nějaké své věci, co jsem napsala,“ objasnila jsem matce. „A taky jsem se s ním přišla domluvit na nějaký stáží,“ dodala.
- = „Opravdu?“ řekla matka s potěšením.
- = Potom ale mrkla na Nopův stůl, kde uviděla kupku jejích papírů a Světlanka zalitovala, že je nestačila přepsat, protože se za Nopem vypravila hned, jak ji to napadlo. Mourková se zatvářila kysele a hleděla na dceřiny šeredné cáry s odporem.
- = „Aha! Tak to přijdu později,“ řekla rozpačitě, otočila se a zmizela.
- = „Aby se neposrala,“ uklouzlo Čindě.
- = „Sweet, jsi trdlo a snad víš proč. A teď padej za mámou. Kouknu na ten tvůj salát, jestli teda přečtu tvý škrábanice. Ale hned ne. Do měsíce! Stačí?“ vynadal jí Nop.
- = Tón, co zvolil, mladé Mourkové jasně oznamoval, že to podcenila, ale že on je v tomto případě spíš na její straně.
- = „Stačí,“ přikývla Sweet a docela vděčně se na něj usmála.
- = Světlanka vypadla, jak nejrychleji dovedla a vůbec jí nevadilo, že to bylo tak nahonem a že s Nopem neprobrala vše, co chtěla. Měl pravdu, že se její matka bude vztekat, když mu přinesla své věci v takové hnusné haldě. Světlana si dost zakládala na tom, aby její dcera dodržovala dekorum, když o něco jde. Určitě se bude šklebit, jakým dojmem jsem na Nopa zapůsobila, zvláště, když chci dělat v Bráně stáží; pomyslela si Svět. Sice si na Nopa často stěžuje, kritizuje, jak se chová, ale ve skutečnosti jeho schopnosti uznává a jeho úsudku si cení. Myslí si tedy, že by mi mohl se školou hodně pomoci; zhodnotila Světlanka situaci.
- = Jak jí ale Nop v podstatě řekl, že je blbka a mluvil dál o jejích papírech, Světlanka dostala opravdu chuť se s ním vyspat. To jsou věci; zděsila se Světlanka Mourková.
- = Sotva za Světlankou zapadly dveře Nopovy kanceláře, hned na ně klepala inzerentka Drahoslava Stračková, takže neměl vůbec příležitost a čas o něčem přemýšlet a srovnat si v hlavě, co se právě odehrálo.
- = „Co se děje v sesterském oddělení public relations, Drahuš?“ zeptal se jí Nop.
- = „Nic,“ odvětila stručně. „Dal bys mi panáka, Radku? Ten Pavel mě příšerně sere.“
- = „Jasně,“ vstal a vytáhl ze skříně nenačatou flašku Jima Beama, aby viděla zřetelně, že se tu normálně nepije a chlást má tady jen pro podobné krizové a profilaktické příležitosti.
- = Nalil jí štamprle a řekl: „Ale to je zlé, když je v inzerci mrtvo. Ta má jen kypět reklamou. To jsou prachy, chápeš? Proč tě sere?“
- = „Tak jsem to nemyslela. Neděje se tam nic mimořádného. Jinak to šlape. A o Pavlovi nechci mluvit, protože je idiot. Jen jsem tím zdůvodnila, proč chci panáka,“ upila trochu ze skleničky, lehce se otřásla a pak ji dopila.
- = „Ještě jednu? Dám si s tebou, abys nepila sama,“ nalil dva panáky. „Kdy jsi poznala, že je idiot a do kdy bude?“
- = „Ty jsi takovej blbec, Radku,“ zachechtala se.
- = „Idiot a blbec, takže se doplňujeme. Asi Pavla budu fakt muset jmenovat zástupcem.“
- = „Vždycky, když k tobě zajdu, zvedneš mi náladu. Přijdu tady na jiné myšlenky. Oceňuji to. Je to málem lepší, než ten bourbon,“ vyprázdnila druhou odlivku. „Jdu zamíchat kypící inzercí, Radečku,“ dodala a odešla.
- = Dal si taky druhýho Jima, aby Stračenu, jak jí říkali, dohnal a pak ještě jednoho, aby měl trochu navrch a protože měl rád sudá čísla, tak ještě čtvrtého a štítivě rozevřel Světlančiny papíry a namátkově četl.

= »KDYŽ VIDÍŠ MOU ZÁŠŤ: Miluji tě a co s tím, / nechápu tě a co s tím. / Nech mě na pokoji a netoulej se za mnou, / nebo už nikdy nebudu s tebou. / Netrap mě, když vidíš mou zášť, / běž prostě pryč a nech mě tam stát zvlášť. / Už nevím, co mám dělat, / aby sis mě všiml, / tak otevři dlaň a podej mi ruku. / Ne, nech mě být a odejdi pryč, / nebo tu zůstaň a podej mi k tvému srdci klíč.«

= Chtěl si o tom něco myslet a bezmála si i pomyslel, ale pak si řekl, že nemusí všechno komentovat, zejména jde-li o básničku, v níž vyjadřuje dívka své zmatené city k chlapci, jestli vůbec veršuje o někom konkrétním. Na první pohled se mu ale zdálo, že je to trochu násilné rýmování bez hlubšího smyslu – mou zášť... stát zvlášť. To je divný; řekl si Nop.

= Čindiny verše mu ale připomněly, že má napsat zase »Řádky o tom i onom«, a protože byl mužem činu, sedl a psal. Než začal, přeci jen o Sweet zapřemýšlel. Ta holka vystupuje dost sebevědomě a snaží se působit jako drsňačka. To je ale jen maska; uvažoval. Tolik drsná není; napadlo ho. Ve skutečnosti je dost chytrá, zodpovědná, vnímavá a přemýšlí o věcech i lidech. Náznaky toho v její mluvě rozpoznal Nop bezpečně. A ještě něco v dívčině chování Radka upoutalo. Když hrábla do tašky a vylovila hrst přeložených, umolousaných, tužkou počmáraných papírů a pleskla je před něj na stůl, už se jí chtěl zeptat, jestli to myslí vážně, ale právě vešla Micka a udělala to svým ksichtěním za něj. Jak jí potom řekl, že je trdlo, koukla se na něj způsobem, co jasně signalizoval, že to od něj bere.

= V jejím pohledu bylo ale mnohem víc, a to zřejmá sexuální výzva vůči němu. Normálně by ho u tak mladé dívky překvapila, ale ve Světlančině případě se tomu moc nedivil. Z té dívky číselná sexuální náruživost na hony a Nop si byl jistý, že už má v devatenácti letech v tomto směru zkušenosti dost bohaté. Kde tuhleť svou jistotu bral, netušil. Když si však vzpomněl, jak o ní mluví Micka v zásadě jako o dítěti, musel se usmát. Ale s tou Čindinou výzvou naloží tak, že si jí jako nevšiml.

Předcházející povídky této série, ale i jiné povídky a básně jsou na: www.kvaj.blogspot.com

Autor: Jaroslav Kvapil / středa 23.11.2016 20:56 / karma článku: 0.00 / přečteno: 0x

Zvyšte článku karmu!

Jaroslav Kvapil

URL| <http://jaroslavkvapil.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=569189>

Průzkum: Média ve volbách zobrazovala ANO pozitivněji než ČSSD

24.11.2016 denik.cz str. 00 Z domova

ČTK

Praha - České deníky a zpravodajské servery zobrazovaly říjnové krajské a senátní volby jako souboj hnutí ANO a ČSSD, a ANO ukazovaly pozitivněji než sociální demokracii. Samotného předsedu ANO a vicepremiéra Andreje Babiše ale zobrazovaly negativněji než předsedu ČSSD a premiéra Bohuslava Sobotku. Vyplývá to z analýzy, kterou zpracovali odborníci z Univerzity Karlovy pro Nadaci Open Society Fund Praha. ANO vyhrálo krajské volby ve většině krajů.

"

Výzkumníci z Fakulty sociálních věd UK analyzovali zmínky o stranách a politicích v denících Blesk, Mladá fronta Dnes (MfD), Právo, Lidové noviny (LN) a Hospodářské noviny (HN) a na serverech Aktuálně.cz, iDNES.cz, Lidovky.cz a Novinky.cz v období čtyř týdnů před krajskými volbami a prvním kolem senátních voleb a jednoho týdnu po krajských volbách. Celkem se zabývali zhruba 16.000 výpověďmi o 740 politických aktérech, polovina zmínek se týkala jen deseti stran či politiků.

"Předvolební zpravodajství bylo výrazně prezentováno jako boj ANO versus ČSSD a jako personifikovaný souboj Andreje Babiše s Bohuslavem Sobotkou," uvedl vedoucí výzkumu Tomáš Trampota z Fakulty sociálních věd UK. ANO a ČSSD byly nejčastěji zmiňovanými stranami a nejvíce zmiňovanými politiky byli Babiš, prezident

Miloš Zeman a Sobotka. Zemanovi se média podle analýzy věnovala kvůli kauze související s Ferdinandem Peroutkou, ale i kvůli snaze Zemana vstupovat do předvolební kampaně.

Z nejzmiňovanějších politiků byl nejpozitivněji zobrazen Sobotka, nejvíce negativně Zeman. Sobotkova ČSSD ale měla negativnější mediální obraz než Babišovo ANO. Celkově mělo nejpozitivnější mediální pokrytí hnutí Starostové a nezávislí, naopak nejvíce negativně byla zobrazena KSČM.

U MfD, LN, iDNES.cz a Lidovky.cz z mediální skupiny Mafra, kterou vlastní Babišův holding Agrofert, bylo podle průzkumu většinou patrné stranění Babišovi a jeho hnutí ANO, tvrdí autoři výzkumu. Výjimkou byly Lidovky.cz, které věnovaly nejvíce negativních zmínek prezidentu Zemanovi, ANO a Babišovi."

URL| http://www.denik.cz/z_domova/pruzkum-media-ve-volbach-zobrazovala-ano-pozitivneji-nez-cssd-20161124.html

Média v krajských volbách zobrazovala ANO pozitivněji než ČSSD, říká průzkum

24.11.2016 lidovky.cz str. 00 Lidovky / Média
ČTK

České deníky a zpravodajské servery zobrazovaly říjnové krajské a senátní volby jako souboj hnutí ANO a ČSSD, a ANO ukazovaly pozitivněji než sociální demokracii.

Samotného předsedu ANO a vicepremiéra Andreje Babiše ale zobrazovaly negativněji než předsedu ČSSD a premiéra Bohuslava Sobotku. Vyplývá to z analýzy, kterou zpracovali odborníci z Univerzity Karlovy pro Nadaci Open Society Fund Praha. ANO vyhrálo krajské volby ve většině krajů.

Výzkumníci z Fakulty sociálních věd UK analyzovali zmínky o stranách a politicích v denících Blesk, Mladá fronta Dnes (MfD), Právo, Lidové noviny (LN) a Hospodářské noviny (HN) a na serverech Aktuálně.cz, iDNES.cz, Lidovky.cz a Novinky.cz v období čtyř týdnů před krajskými volbami a prvním kolem senátních voleb a jednoho týdnu po krajských volbách. Celkem se zabývali zhruba 16.000 výpověďmi o 740 politických aktérech, polovina zmínek se týkala jen deseti stran či politiků.

„Předvolební zpravodajství bylo výrazně prezentováno jako boj ANO versus ČSSD a jako personifikovaný souboj Andreje Babiše s Bohuslavem Sobotkou,“ uvedl vedoucí výzkumu Tomáš Trampota z Fakulty sociálních věd UK. ANO a ČSSD byly nejčastěji zmiňovanými stranami a nejvíce zmiňovanými politiky byli Babiš, prezident Miloš Zeman a Sobotka. Zemanovi se média podle analýzy věnovala kvůli kauze související s Ferdinandem Peroutkou, ale i kvůli snaze Zemana vstupovat do předvolební kampaně.

Z nejzmiňovanějších politiků byl nejpozitivněji zobrazen Sobotka, nejvíce negativně Zeman. Sobotkova ČSSD ale měla negativnější mediální obraz než Babišovo ANO. Celkově mělo nejpozitivnější mediální pokrytí hnutí Starostové a nezávislí, naopak nejvíce negativně byla zobrazena KSČM.

U MfD, LN, iDNES.cz a Lidovky.cz z mediální skupiny Mafra, kterou vlastní Babišův holding Agrofert, bylo podle průzkumu většinou patrné stranění Babišovi a jeho hnutí ANO, tvrdí autoři výzkumu. Výjimkou byly Lidovky.cz, které věnovaly nejvíce negativních zmínek prezidentu Zemanovi, ANO a Babišovi.

URL| http://byznys.lidovky.cz/media-v-krajskych-volbach-zobrazovala-ano-pozitivneji-nez-cssd-rika-pruzkum-1sm-/media.aspx?c=A161124_193751_In-media_ele

Analýza: Média zobrazovala ANO pozitivněji než ČSSD

24.11.2016 mediaguru.cz str. 00 Aktuality

Martina Vojtěchovská

České deníky a zpravodajské servery zobrazovaly říjnové krajské a senátní volby jako souboj hnutí ANO a ČSSD, a ANO ukazovaly pozitivněji než sociální demokracii. Samotného předsedu ANO a vicepremiéra Andreje Babiše ale zobrazovaly negativněji než předsedu ČSSD a premiéra Bohuslava Sobotku. Vyplývá to z analýzy, kterou zpracovali odborníci z Univerzity Karlovy pro Nadaci Open Society Fund Praha. ANO vyhrálo krajské volby ve většině krajů.

Výzkumníci z Fakulty sociálních věd UK analyzovali zmínky o stranách a politicích v denících Blesk, Mladá fronta Dnes (MfD), Právo, Lidové noviny (LN) a Hospodářské noviny (HN) a na serverech Aktuálně.cz, iDNES.cz, Lidovky.cz a Novinky.cz v období čtyř týdnů před krajskými volbami a prvním kolem senátních voleb a jednoho týdnu po krajských volbách. Celkem se zabývali zhruba 16.000 výpověďmi o 740 politických aktérech, polovina zmínek se týkala jen deseti stran či politiků.

"Předvolební zpravodajství bylo výrazně prezentováno jako boj ANO versus ČSSD a jako personifikovaný souboj Andreje Babiše s Bohuslavem Sobotkou," uvedl vedoucí výzkumu Tomáš Trampota z Fakulty sociálních věd UK. ANO a ČSSD byly nejčastěji zmiňovanými stranami a nejvíce zmiňovanými politiky byli Babiš, prezident Miloš Zeman a Sobotka. Zemanovi se média podle analýzy věnovala kvůli kauze související s Ferdinandem Peroutkou, ale i kvůli snaze Zemana vstupovat do předvolební kampaně.

Z nejzmiňovanějších politiků byl nejpozitivněji zobrazen Sobotka, nejvíce negativně Zeman. Sobotkova ČSSD ale měla negativnější mediální obraz než Babišovo ANO. Celkově mělo nejpozitivnější mediální pokrytí hnutí Starostové a nezávislí, naopak nejvíce negativně byla zobrazena KSČM.

Zdroj: Analýza tištěných médií v předvolebním období krajských a senátních voleb 2016

U MfD, LN, iDNES.cz a Lidovky.cz z mediální skupiny Mafra, kterou vlastní Babišův holding Agrofert, bylo podle průzkumu většinou patrné stranění Babišovi a jeho hnutí ANO, tvrdí autoři výzkumu. Výjimkou byly Lidovky.cz, které věnovaly nejvíce negativních zmínek prezidentu Zemanovi, ANO a Babišovi.

-čtk-

URL| <https://www.mediaguru.cz/2016/11/analyza-media-zobrazovala-ano-pozitivneji-nez-cssd/>

Lidovky.cz informovaly o Babišovi spíš negativně, iDNES.cz prý naopak, tvrdí průzkum

24.11.2016 mediahub.cz str. 00 Mediahub, Média

České deníky a zpravodajské servery zobrazovaly říjnové krajské a senátní volby jako souboj hnutí ANO a ČSSD, a ANO ukazovaly pozitivněji než sociální demokracii. Samotného předsedu ANO a vicepremiéra Andreje Babiše ale zobrazovaly negativněji než předsedu ČSSD a premiéra Bohuslava Sobotku. Vyplývá to z analýzy, kterou zpracovali odborníci z Univerzity Karlovy pro Nadaci Open Society Fund Praha. ANO vyhrálo krajské volby ve většině krajů.

Výzkumníci z Fakulty sociálních věd UK analyzovali zmínky o stranách a politicích v denících Blesk, Mladá fronta Dnes (MfD), Právo, Lidové noviny (LN) a Hospodářské noviny (HN) a na serverech Aktuálně.cz, iDNES.cz, Lidovky.cz a Novinky.cz v období čtyř týdnů před krajskými volbami a prvním kolem senátních voleb a jednoho týdnu po krajských volbách. Celkem se zabývali zhruba 16.000 výpověďmi o 740 politických aktérech, polovina zmínek se týkala jen deseti stran či politiků.

"Předvolební zpravodajství bylo výrazně prezentováno jako boj ANO versus ČSSD a jako personifikovaný souboj Andreje Babiše s Bohuslavem Sobotkou," uvedl vedoucí výzkumu Tomáš Trampota z Fakulty sociálních věd UK. ANO a ČSSD byly nejčastěji zmiňovanými stranami a nejvíce zmiňovanými politiky byli Babiš, prezident

Miloš Zeman a Sobotka. Zemanovi se média podle analýzy věnovala kvůli kauze související s Ferdinandem Peroutkou, ale i kvůli snaze Zemana vstupovat do předvolební kampaně.

Z nejzmiňovanějších politiků byl nejpozitivněji zobrazen Sobotka, nejvíce negativně Zeman. Sobotkova ČSSD ale měla negativnější mediální obraz než Babišovo ANO. Celkově mělo nejpozitivnější mediální pokrytí hnutí Starostové a nezávislí, naopak nejvíce negativně byla zobrazena KSČM.

U MfD, LN, iDNES.cz a Lidovky.cz z mediální skupiny Mafra, kterou vlastní Babišův holding Agrofert, bylo podle průzkumu většinou patrné stranění Babišovi a jeho hnutí ANO, tvrdí autoři výzkumu. Výjimkou byly Lidovky.cz, které věnovaly nejvíce negativních zmínek prezidentu Zemanovi, ANO a Babišovi.

URL| <http://mediahub.cz/media-35808/lidovkycz-informovaly-o-babisovi-spis-negativne-idnescz-pry-naopak-tvrdi-pruzkum-1059153>

Média ve volbách zobrazovala ANO pozitivněji než ČSSD, ukázal průzkum 24.11.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Monitor mp

České deníky a zpravodajské servery zobrazovaly říjnové krajské a senátní volby jako souboj hnutí ANO a ČSSD, a ANO ukazovaly pozitivněji než sociální demokracii. Samotného předsedu ANO a vicepremiéra Andreje Babiše ale zobrazovaly negativněji než předsedu ČSSD a premiéra Bohuslava Sobotku.

Vyplývá to z analýzy, kterou zpracovali odborníci z Univerzity Karlovy pro Nadaci Open Society Fund Praha. ANO vyhrálo krajské volby ve většině krajů. Výzkumníci z Fakulty sociálních věd UK analyzovali zmínky o stranách a politicích v denících Blesk, Mladá fronta Dnes (MfD), Právo, Lidové noviny (LN) a Hospodářské noviny (HN) a na serverech Aktuálně.cz, iDNES.cz, Lidovky.cz a Novinky.cz v období čtyř týdnů před krajskými volbami a prvním kolem senátních voleb a jednoho týdnu po krajských volbách. Celkem se zabývali zhruba 16 000 výpověďmi o 740 politických aktérech, polovina zmínek se týkala jen deseti stran či politiků.

„Předvolební zpravodajství bylo výrazně prezentováno jako boj ANO versus ČSSD a jako personifikovaný souboj Andreje Babiše s Bohuslavem Sobotkou,“ uvedl vedoucí výzkumu Tomáš Trampota z Fakulty sociálních věd UK. ANO a ČSSD byly nejčastěji zmiňovanými stranami a nejvíce zmiňovanými politiky byli Babiš, prezident Miloš Zeman a Sobotka. Zemanovi se média podle analýzy věnovala kvůli kauze související s Ferdinandem Peroutkou, ale i kvůli snaze Zemana vstupovat do předvolební kampaně.

Z nejzmiňovanějších politiků byl nejpozitivněji zobrazen Sobotka, nejvíce negativně Zeman. Sobotkova ČSSD ale měla negativnější mediální obraz než Babišovo ANO. Celkově mělo nejpozitivnější mediální pokrytí hnutí Starostové a nezávislí, naopak nejvíce negativně byla zobrazena KSČM.

U MfD, LN, iDNES.cz a Lidovky.cz z mediální skupiny Mafra, kterou vlastní Babišův holding Agrofert, bylo podle průzkumu většinou patrné stranění Babišovi a jeho hnutí ANO, tvrdí autoři výzkumu. Výjimkou byly Lidovky.cz, které věnovaly nejvíce negativních zmínek prezidentu Zemanovi, ANO a Babišovi.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=464221>

Média zobrazovala ANO pozitivněji než ČSSD, Babiše ne 24.11.2016 tyden.cz str. 00 Politika ČTK

České deníky a zpravodajské servery zobrazovaly říjnové krajské a senátní volby jako souboj hnutí ANO a ČSSD, a ANO ukazovaly pozitivněji než sociální demokracii. Samotného předsedu ANO a vicepremiéra Andreje Babiše ale zobrazovaly negativněji než předsedu ČSSD a premiéra Bohuslava Sobotku.

České deníky a zpravodajské servery zobrazovaly říjnové krajské a senátní volby jako souboj hnutí ANO a ČSSD, a ANO ukazovaly pozitivněji než sociální demokracii. Samotného předsedu ANO a vicepremiéra Andreje Babiše ale zobrazovaly negativněji než předsedu ČSSD a premiéra Bohuslava Sobotku. Vyplývá to z analýzy, kterou zpracovali odborníci z Univerzity Karlovy pro Nadaci Open Society Fund Praha. ANO vyhrálo krajské volby ve většině krajů.

Výzkumníci z Fakulty sociálních věd UK analyzovali zmínky o stranách a politicích v denících Blesk, Mladá fronta Dnes (MfD), Právo, Lidové noviny (LN) a Hospodářské noviny (HN) a na serverech Aktuálně.cz, iDNES.cz, Lidovky.cz a Novinky.cz v období čtyř týdnů před krajskými volbami a prvním kolem senátních voleb a jednoho týdnu po krajských volbách. Celkem se zabývali zhruba 16 tisíci výpověďmi o 740 politických aktérech, polovina zmínek se týkala jen deseti stran či politiků.

"Předvolební zpravodajství bylo výrazně prezentováno jako boj ANO versus ČSSD a jako personifikovaný souboj Andreje Babiše s Bohuslavem Sobotkou," uvedl vedoucí výzkumu Tomáš Trampota z Fakulty sociálních věd UK. ANO a ČSSD byly nejčastěji zmiňovanými stranami a nejvíce zmiňovanými politiky byli Babiš, prezident Miloš Zeman a Sobotka. Zemanovi se média podle analýzy věnovala kvůli kauze související s Ferdinandem Peroutkou, ale i kvůli snaze Zemana vstupovat do předvolební kampaně.

Nejpozitivněji byli zobrazováni Starostové a nezávislí

Z nejzmiňovanějších politiků byl nejpozitivněji zobrazen Sobotka, nejvíce negativně Zeman. Sobotkova ČSSD ale měla negativnější mediální obraz než Babišovo ANO. Celkově mělo nejpozitivnější mediální pokrytí hnutí Starostové a nezávislí, naopak nejvíce negativně byla zobrazena KSČM.

U MfD, LN, iDNES.cz a Lidovky.cz z mediální skupiny Mafra, kterou vlastní Babišův holding Agrofert, bylo podle průzkumu většinou patrné stranění Babišovi a jeho hnutí ANO, tvrdí autoři výzkumu. Výjimkou byly Lidovky.cz, které věnovaly nejvíce negativních zmínek prezidentu Zemanovi, ANO a Babišovi.

URL| http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/politika/media-zobrazovala-ano-positivneji-nez-cssd-babise-ne_407074.html

Sobotka a čínští odboráři

24.11.2016 ČRo Plus str. 05 18:10 Názory a argumenty

Ondřej KONRÁD, moderátor

Pokud to česká strana sociálně demokratická myslí se sliby o pracovních a sociálních jistotách vážně, mohla by o tom své voliče přesvědčit kupříkladu poukázáním na alarmující pracovní podmínky v Číně, k níž se ale představitelé ČSSD jinak silně hlásí. Zhruba to říká v následujícím komentáři Josef Mlejnek z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.

Josef MLEJNEK, politolog, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova

Výměna ministrů za ČSSD a vůbec pnutí v této straně rozpoutaly přirozeně diskusi o jejím dalším směřování. Často v ní zaznívá, že k Číně úslužné prohlášení čtyř nejvyšších ústavních činitelů, tří ze sociální demokracie a jednoho bývalého člena, rozhodně nepomohlo prestiži strany v očích mladších generací. To jistě ne, čínská politika českých sociálních demokratů však navíc pokrytecky opomíjí jednu důležitou dimenzi, o níž se u nás moc nemluví. Pracovní podmínky v Číně jsou stále dosti děsivé, na úrovni bujícího kapitalismu v Evropě v 19. století. Dělníci si tehdy museli svá práva těžce vybojovat, přičemž z jejich tehdejšího zápolení se zrodily i sociálně demokratické nebo socialistické strany. A snažily se též, byť ne vždy s úspěchem, rozvíjet mezinárodní

solidaritě, podpořit boj za zlepšení postavení dělnictva i v zemích, kde zatím tolik úspěšný nebyl. Zajímají se však nyní představitelé ČSSD o pracovní a sociální práva Číňanů? Využili návštěvy čínského prezidenta k tomu, aby poukázali na alarmující úroveň pracovních podmínek v Číně? Obávám se, že nikoliv, žádná podobná zpráva se mi neobjevila. Volební heslo ČSSD pro krajské volby znělo „Lidé si zaslouží jistoty“. Číňané si je nezaslouží? Nebo snad pro osazenstvo Lidového domu nejsou Číňané lidé? Takový postoj by asi čínská velvyslankyně vydýchávala ještě mnohem hůř než dalajlamovu návštěvu na ministerstvu kultury. A nejen ona. Nicméně odvážnější boj za práva čínských pracujících by možná přesvědčil i část domácích voličů, že to ČSSD s těmi jistotami myslí opravdu upřímně, že nejde o pouhý reklamní trik. Tlak na zlepšování pracovních a sociálních podmínek čínského dělnictva by pak měl smysl i z hlediska samotného obchodu. Právě na této problematice je totiž dobře vidět, že boj za něčí práva vůbec nemusí být v rozporu s obchodními zájmy, ba naopak. Vždyť co tvoří jednu z hlavních příčin čínské ekonomické moci? Levná pracovní síla. Díky ní jsou čínské výrobky laciné, zaplavují západní trhy a z Evropy vytlačují či už vytlačily některá tradiční odvětví, například textilní průmysl. Pokud by čínský dělník pobíral zhruba stejnou mzdu jako český a pracoval jen osm hodin po pět dní v týdnu, čínská konkurenceschopnost by se rázem začala rozplývat. A opět by se i u nás asi vyplatilo zprovoznit například nějakou textilní továrnu. Deficit v obchodní výměně, kdy z Číny daleko více dovážíme, než tam vyvážíme, by se snížil a část poptávky po dosud čínském zboží by pokryla obnovená domácí produkce. Bohužel, na boj za práva čínských dělníků jsou sociální demokraté, a nejen ti naši, ale všude v Evropě, příliš bázlivi. I když, možná jim trochu křivdím. Poněvadž dělnická solidarita je nyní dosti prázdným pojmem i pro samotné dělníky či vůbec pro jakékoli zaměstnance. A opět skoro všude v Evropě. Pak se ale lidé nemohou divit, když se z billboardu slibovaných jistot nedočkají.

Média ve volbách zobrazovala ANO v lepším světle než ČSSD

24.11.2016 euro.cz str. 00 Politika

České deníky a zpravodajské servery zobrazovaly říjnové krajské a senátní volby jako souboj hnutí ANO a ČSSD, a ANO ukazovaly pozitivněji než sociální demokracii. Samotného předsedu ANO a vicepremiéra Andreje Babiše ale zobrazovaly negativněji než předsedu ČSSD a premiéra Bohuslava Sobotku. Vyplývá to z analýzy, kterou zpracovali odborníci z Univerzity Karlovy pro Nadaci Open Society Fund Praha.

Výzkumníci z Fakulty sociálních věd UK analyzovali zmínky o stranách a politikách v denících Blesk, Mladá fronta Dnes (MfD), Právo, Lidové noviny (LN) a Hospodářské noviny (HN) a na serverech Aktuálně.cz, iDNES.cz, Lidovky.cz a Novinky.cz v období čtyř týdnů před krajskými volbami a prvním kolem senátních voleb a jednoho týdnu po krajských volbách. Celkem se zabývali zhruba 16 tisíci výpověďmi o 740 politických aktérech, polovina zmínek se týkala jen deseti stran či politiků.

„Předvolební zpravodajství bylo výrazně prezentováno jako boj ANO versus ČSSD a jako personifikovaný souboj Andreje Babiše s Bohuslavem Sobotkou,“ uvedl vedoucí výzkumu Tomáš Trampota z Fakulty sociálních věd UK. ANO a ČSSD byly nejčastěji zmiňovanými stranami a nejvíce zmiňovanými politiky byli Babiš, prezident Miloš Zeman a Sobotka. Zemanovi se média podle analýzy věnovala kvůli kauze související s Ferdinandem Peroutkou, ale i kvůli snaze Zemana vstupovat do předvolební kampaně.

Přečtěte si, který politik je v Česku nejoblíbenější:

Nejpopulárnějším politikem je Babiš. Gazdík posílil

Z nejmíňovaných politiků byl nejpozitivněji zobrazen Sobotka, nejvíce negativně Zeman. Sobotkova ČSSD ale měla negativnější mediální obraz než Babišovo ANO. Celkově mělo nejpozitivnější mediální pokrytí hnutí Starostové a nezávislí, naopak nejvíce negativně byla zobrazena KSČM.

U MfD, LN, iDNES.cz a Lidovky.cz z mediální skupiny Mafra, kterou vlastní Babišův holding Agrofert, bylo podle průzkumu většinou patrné stranění Babišovi a jeho hnutí ANO, tvrdí autoři výzkumu. Výjimkou byly Lidovky.cz, které věnovaly nejvíce negativních zmínek prezidentu Zemanovi, ANO a Babišovi.

Připomeňte si výsledky krajských voleb:

Středočeský kraj, Jihočeský kraj, Plzeňský kraj, Karlovarský kraj, Ústecký kraj, Liberecký kraj, Královéhradecký kraj, Pardubický kraj, Vysočina, Jihomoravský kraj, Olomoucký kraj, Moravskoslezský kraj, Zlínský kraj

Kdo ovládl kraje? Podívejte se na vývoj po volbách:

V čele Ústeckého kraje zůstává komunistka Bubeníček

Hejtmanem Plzeňského kraje se stal Josef Bernard

Střední Čechy mají nově hejtmanku: Peteru vystřídala Jermanová

Hejtmanem hradeckého kraje se stal sociální demokrat Jiří Štěpán

Hejtmanem Olomouckého kraje se stal lékař Košta, lídr vítězného ANO

Karlovarský kraj povede koalice pěti stran v čele s ANO

Zimola se potřetí stal hejtmanem na jihu Čech

„Fenomén“ lidovců Čunek byl zvolen hejtmanem Zlínského kraje

Hejtmanem Vysočiny se stal již potřetí za sebou Jiří Běhounek

První kraj má vedení. Hejtmanem v Pardubicích zůstává Netolický

Koalice v Libereckém kraji má pohodlnou většinu, hejtmanem zůstává Půta

URL| <http://www.euro.cz/politika/media-ve-volbach-zobrazovala-ano-v-lepsim-svetle-nez-cssd-1317028>

Náborové video je nutnost

24.11.2016 Hospodářské noviny str. 28 Příloha - ProByznys - video
Dominika Mňuková

Personalisté s nadsázkou tvrdí, že kdo nemá náborové video, jako by na trhu práce nebyl. Ještě než ale začnete točit, poradíme vám, jakou cestou se vydat a jak se vyvarovat zbytečných přešlapů.

„Ahoj, jsem Bernard a už čtyři roky pracuju pro toho nejlepšího zaměstnavatele na světě.“ Věříte Bernardovi, ztuhle se pitvořícímu do kamery? Volali byste okamžitě do firmy a ucházeli se o místo? Zřejmě ne. V záplavě firem, které vás vábí na své pozice, musíte dnes jako zaměstnavatel zaujmout, pokud chcete přilákat ty nejlepší zaměstnance. Celý svět je stále více on-line a i současná personalistika drží krok s digitálními trendy. Při obsazování pracovních míst hrají prim náborová videa.

Pro dnešní generaci Y, která se narodila mezi lety 1980 a 2000, na niž neustále rostoucí pracovní trh cílí, přestává být běžný textový inzerát přitažlivý. „U obyčejného textového inzerátu je zapamatovatelnost kolem 7 procent, u zvukového sdělení jde o 38 procent a u videa se pohybuje až okolo 58 procent,“ komentuje novodobé tendence šéf pracovního portálu Proudly Jan Klusoň.

Mnozí z uchazečů o zaměstnání očekávají, že se k nim kvalitní nabídka dostane sama. Video jsou tak ideálním formátem pro oslovení potenciálních zaměstnanců, kteří práci sami aktivně nehledají a nechtou pracovní inzeráty. Důležité je proto zapojit i masivně využívané sociální sítě. Umístění videa na Facebook nebo Twitter výrazně zvyšuje jeho dosah. „V on-line světě se mladší generace pohybuje přirozeně. Současná obliba náborových videí souvisí nepochybně s vlnou adorace youtuberů, blogerů, virálních videí a sdílení videoobsahů. Trend videa následují všechna média. Jak pro soukromé firmy a státní organizace, tak i pro vysoké školy je skoro nutností takové video mít,“ myslí si Tereza Klabíková Rábová z katedry marketingové komunikace a PR na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy.

Negativní reklama není reklama

Jaké by tedy mělo video být? „Musí být autentické. Propagandistická videa, drahá produkce, šťastní rozesmátí lidé, tomu nikdo nevěří a nereaguje na to. Náborové video není reklamní spot do televize,“ upozorňuje autor blogu Lovec-hlav.cz, zabývajícího se moderní personalistikou, Matěj Matolín. „Mělo by charakterizovat firemní kulturu dané společnosti. Pokud je firma velmi uvolněná, mělo by to být ve videu vidět. Je-li naopak konzervativní, tak by si určitě na kreativní ani uvolněnou hrát neměla,“ dodává Jan Klusoň.

Video by mělo být srozumitelné, postavené na jednom centrálním nápadu, založené na pravdivých a důvěryhodných informacích s adekvátními a upřímně vyznívajícími vystupujícími, kteří používají přirozené výrazové prostředky. Opravdoví lidé ve svém reálném prostředí působí nejlépe. Důležité rovněž je, aby náborové video vykazovalo příběh, ideálně emocionálně zabarvený. Pomáhá lepší zapamatovatelnosti sdělení. Mělo by být dynamické, mít šťavu nebo trochu odlehčeného vtipu.

„Je třeba se vyvarovat suché doslovnosti. Takové spoty a la teleshopping předvádějící denní rutinu práce či vizuálně nepřitažlivá sdělení s pomalým tempem bez spádu a nápadu nejsou atraktivní. On-line prostor je nemilosrdný a nezapomíná, vzpomeňme na velmi nepovedené a negativně hodnocené náborové video McDonald's nebo Komerční banky. V tomto případě rozhodně neplatí, že i negativní reklama je reklama,“ říká Tereza Klabíková Rábová.

Některá videa využívají známé tváře, odkazují na popkulturu, filmy, písně či parodie, jiná pracují s první osobou nebo optikou uchazeče, další jsou zaměřena umělečtěji nebo stojí na sdělení autority z oboru. Některá obsazují do hlavní role zaměstnance a kanceláře, jiná sahají kupříkladu po animaci. Příkladem zapojení zaměstnanců je třeba náborová videokampaň společnosti Škoda Auto nazvaná „Za kterou inovací budete vidět vy?“. „Naším cílem bylo odlišit se a ukázat nás jako společnost, kde každý zaměstnanec může uplatnit svůj potenciál a nápady. Podařilo se nám oslovit desítky nadšených odborníků i absolventů, kteří se dokážou na svět dívat jinak,“ vysvětluje Jana Bahníková ze Škody Auto.

Scénky absurdních herců

Obecně platí, že než začnete náborové video vyrábět, musíte si uvědomit, kdo je vaše cílová skupina, kde se pohybuje, a na jaké kanály tedy budete video umisťovat. „Na sociálních sítích máte na zaujetí diváka zhruba první tři vteřiny. Video tedy nemůže gradovat jako klasická televizní reklama, musíte diváka oslovit v první sekundě. Video musí být krátké a zajímavé, proto se do něj nesnažte dostat příliš mnoho sdělení. Nezapomeňte, že třeba na Facebooku se video defaultně pustí beze zvuku, musí tedy dávat smysl i bez něj. Je-li to nutné, můžete využít titulků,“ podotýká Kristýna Pilná z kreativní agentury Etnetera Motion.

Podpořit se dá zajímavým komentářem, který zvyšuje osobitost prezentace a pomocí něhož je docíleno lepšího vnímání důležitých informací. Pracovat se dá i s hudebním podkresem, který je stejně důležitý jako obraz. Ke gradování videa mohou přispět originální doplňky, jako jsou například letecké záběry, 3D animace, zvukové efekty nebo jednoduchá pohyblivá grafika. Důležitým faktorem je také délka. Obecně platí, že je lepší natočit více kratších videí místo jednoho delšího.

Trendem jsou videa natočená na mobil. Mohou sice působit amatérsky, ale o to opravdověji. Zajímavou možností je i natočení rozhovorů se stávajícími zaměstnanci. Hodně se také pracuje se zobrazováním formálního i odpočinkového prostředí firmy, která jsou v posledních letech klíčovým prvkem při výběru zaměstnání.

Podle oslovených odborníků firmy každopádně často ve videích opakují zásadní chyby. Ze zaměstnanců dělají herce, vkládají jim do úst nepřirozený text a nutí je hrát absurdní scénky. Anebo videa danou společnost vůbec necharakterizují. Jedno by se dalo použít pro více firem, stačilo by pouze změnit logo na konci spotu. „Největší chybou je ale nepřipravenost firem na změny. Často videa ani nemají. Nepracují se sociálními sítěmi a neumí se veřejně pochválit, přitom často mají krásné kanceláře, skvělý tým nebo polohu,“ říká kreativní ředitelka agentury Stario Kateřina Malinová.

Víte, že... průzkum pracuje pouze s relevantními odpověďmi, tedy s těmi, které studenti vyplnili s rozvahou a poctivě? Speciální algoritmus ve webovém rozhraní, přes které se dotazník vyplňuje, dokáže rozlišit, zda student odpovědi „neodklikal“ příliš rychle a bez uvážení. Takové dotazníky systém vyřadí a nezapočítává je do výsledků.

Foto autor| FOTO: YOUTUBE

Foto popis| Zleva Volvo a jeho reklamní náborový spot Made by People výrazně apeluje na lidské emoce, rodinné prostředí a příběhy běžného pracovního dne. Heineken zfilmoval své netradiční pohovory jako reality show, kde uchazeči musí projít nepříjemnými situacemi. Díky tomuto videu, které situaci nahlíží optikou uchazeče, stouply žádosti o místo o neuvěřitelných 317 procent. Z české produkce se povedlo například video „Odchyt talentů právě začal!“ sázkové kanceláře Tipsport. Drsnější nadsázkou ilustruje firemní kulturu společnosti.

Původní obyvatelé USA protestovali proti americkému byznysu

25.11.2016 ČRo Plus str. 04 17:10 Den podle...

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

Amerika včera večer byla plná nadívaných a pečených krocanů. A vzdávala díky. Slavila starý svátek děkuvzdání. Poslední čtvrtek v měsíci, jako jeden z hlavních svátků v Americe má tradici dlouhou, dlouhou, dlouhou už od roku 1621. Ale pravidelně takto a takto masivně se slaví až od roku 1939. Ale i včera tu byli lidé, kteří neslavili vůbec a naopak protestovali. Jako například původní obyvatelé Ameriky, třeba indiáni z kmene Siouxů v Severní Dakotě. Ti protestují proti připravované stavbě ropovodu z Texasu. Jejich protesty trvají už několik dní. A v mrazivých teplotách je dokonce rozháněla policie vodními děly. O co přesně jde a proti čemu protestují, to ví Kryštof Kozák, vedoucí katedry severoamerických studií z Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Dobrý večer.

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií z Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd

Dobrý večer.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

Proti čemu vlastně ti potomci Siouxů protestují? A proč zrovna na svátek děkuvzdání?

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií z Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd

Jo, tak já nejdřív bych asi varoval posluchače, jako říkat pořád Siouxové je jakoby problematické, protože vám třeba potom v Americe vůbec nerozumí. Takže ten fonetický rozdíl mezi tím "Sú" jak oni to řeknou a "Siux", jo, je jako, je jako hodně velký. Já bych ...

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

Správně Sú.

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií z Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd

No, jako teďka se my na katedře preferujeme už jakoby takový vlastně angličtější výraz, který jako trochu víc respektuje práva těch původních obyvatel. A ...

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

My, co jsme odchovaní na Vinnetouovi, bohužel říkáme "Siuxové", tak se za to omlouvám.

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií z Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd

Já jsem, já jsem také dlouho říkal, já jsem sám dlouho říkal "Siuxové", ale jako naše, máme novou kolegyni, která se tím odborně zabývá, tak jsme to jakoby vyřešili. Ale to je, to je jenom na úvod. Důležité je, že protestují proti takzvanému North Dakota Access pipeline, což je poměrně jako masivní ropovod, který má vést přes jejich území. Jako taková vlna emocí, vlnu emocí to vzbudilo v září, kdy prostě přijely buldozery a jako buldozerovaly tam nějaké staré, staré pohřebiště indiánské. A teďka to má ještě ten ekologický rozměr teda krom, kromě toho,

že to je vlastně ta země původních, původních obyvatel, tak vlastně ten ropovod vede přes řeku, která, a kdyby se tam cokoli stalo vlastně jako kolem té řeky, tak to, tak ta řeka vlastně zamoří vlastně ještě další desítky a stovky kilometrů jako dole, dole po svém proudu.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

Čili oni mají strach o to, že by ten ropovod mohl kontaminovat vodu v té řece?

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií z Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd

No, to samozřejmě, protože statistiky jsou známé. Jako teda pokud máte ropovod, tam ta ropa je poměrně pod velkým, velkým tlakem. A samozřejmě, že se to pořád nějakým způsobem kontroluje. Ale jakoby vyloučit, vyloučit ty úniky jako na základě všech ostatních ropovodů, víme, že to jakoby úplně vyloučit nelze.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

Proč protestují teď na Thanks Giving, na Den díkůvzdání? Asi proto, aby měli publicitu? Protože původně ten svátek byl vlastně také svátkem indiánů. Nebo se pletu?

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií z Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd

No, tam je to také trochu komplikovanější. A tak opět v diskusích s našimi kolegy jsme byli poměrně jako vlastně znechuceni, jakým způsobem jakoby ta původní historická událost byla jako dezinterpretovaná tak, aby jako vyhovovala určité prostě v podstatě bílé ideologii ohledně toho osídlování, jo. A proto ty indiáni vlastně jakoby využívají ten svátek pro to, aby jako upozornili na to, že prostě to bylo trochu jinak, než se přesně od toho roku jako 39, jako když se to začlo masově slavit, tak jako o co tam tedy vlastně tehdy, tehdy šlo, jo. Protože ...

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

A jak to tedy bylo?

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií z Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd

No, tam jako ta klasická interpretace je, že přijeli kolonisté jakoby, moc se tam nevyznali, jako hrozilo, že umřou hladu, byly tam ty ženy, děti. Jo, a přišli indiáni, jako tady ten "Sklinto" jako, otce, zase původně výslovnost teďka, bych řekl, asi nepřesně. A ten jako jim dal ty potraviny a zachránil, zachránil je před tou zimou, jo. Takže je to taková ta jako idyla, děkujeme, tady jako přátelským indiánům, že nás jako zachránili. No. A vypadalo to, že vlastně ty vztahy mezi indiány a Američany vlastně mohly být jako hrozně harmonické a jako všechno. No, ale realita je, že tenhle ten člověk, který tady vlastně zachránil tu kolonii před smrtí hladem, tak byl, tak byl původně otrok. Jo, že původně ho jiní Angličané zavekli do otroctví. Respektive takhle. Oni ho jakoby uloupili a pokusili se ho neúspěšně prodat ve Španělsku v Kádizu, kde tomu zabránila katolická církev, která už tehdy brojila proti jakoby otroctví.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

A vrátila zpátky do Ameriky.

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií z Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd

No, dostal se nějak do Anglie, to se vlastně ani pořádně neví, jak. Takže uměl ten jazyk. A potom když jel, když jela další loď zpátky do Ameriky, no, tak jel na té lodi. A pak se jako právě vrátil do té původní kolonie a zjistil, že jsou všichni mrtví, protože se tam jako rozšířily neštovice. Takže on jako zůstal jediný z té své, z té své vesnice. A proto se tedy vrátil potom k těm Angličanům a jakoby pomohl jim přežít, no.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

Takže takhle to bylo s krocánem.

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií z Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd

Přesně tak. No, je to trochu tragičtější historika, než jsme si všichni jako mysleli, no.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

Tak, o svátku díkůvzdání, o tom, že protestují, ještě jednou, Siouxové se řekne "Sú"?

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií z Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd

"Sú", no.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

Indiáni z kmene "Sú".

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií z Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd

Tak ono to je, ono to je jakoby z francouzštiny, jo, že vlastně ta, jako to je taky, to je francouzské slovo. To není původní, původně americké. Že, že by ...

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

A indiáni v Severní Dakotě, že protestují proti ropovodu, a to zrovna na Den díkůvzdání, o tom jsme se bavili s Kryštofem Kozákem. Děkujeme.

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií z Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd

Jo, díky za pozvání.

Historické fotografie dodali na výstavu místní obyvatelé

25.11.2016 Valašský deník str. 02 Valašsko
(čan)

Valašská Bystřice – Výstavu historických fotografií nazvanou Putování časem uspořádali ve Valašské Bystřici. Expozici rozdělili do 13 kategorií. Mimo jiné věnovaných lidovým slavnostem nebo starým budovám.

Nejstarší fotografie vznikly v roce 1913 a 1923. „Zaujal mě například snímek z roku 1929, který zachycuje židovskou rodinu z Valašské Bystřice, jejíž členové zahynuli v koncentračním táboře během druhé světové války,“ řekl místostarosta obce Karel Drda. Historické fotografie začalo vedení Valašské Bystřice zveřejňovat v obecním zpravodaji. „Na základě toho nás napadlo uspořádat výstavu,“ vysvětluje místostarosta. Obyvatele Bystřice nápad výstavy zaujal a sami začali nosit na obecní úřad historické snímky.

Na výstavě se podílela také Markéta Zezulková z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. „Společně s kolegy z univerzity jsme vytvořili projekt Analýza historické fotografie a tvorba dokumentární fotografie života ve Valašské Bystřici,“ popsala rodačka z Valašské Bystřice. Do projektu se zapojily děti ze základní a mateřské školy. „Vytvářely dokumentární fotografie z vesnice a jejího okolí,“ přiblížila Zezulková. K fotografování patřily také besedy s šesti pamětníky vesnice, například bývalou učitelkou základní školy. Konala se též přednáška o historii obce od Markéty Zezulkové a zástupce ředitele místní základní školy Petra Richtera. Vzpomínkovou akci oživilo vystoupení dětí z místní mateřinky a dětského souboru Troják.

„Zaujal mě snímek z roku 1929, který zachycuje židovskou rodinu z Valašské Bystřice, jejíž členové zahynuli v koncentračním táboře.“

Karel Drda, místostarosta obce

Region| Střední Morava

Plné znění zpráv

Válka 4.0: Špioni a manipulátoři v zájmu mocných jedou na 120%

25.11.2016 hlidacipes.org str. 00

Ondřej Neumann

3 DÍL SÉRIE DIGI HROZBY. Mnohdy diskutovanému „cybergeddonu“ jsme prozatím tváří v tvář (nejspíš) nestáli, války v kybernetickém prostoru už jsou nicméně standardem. To, jak mezi sebou jednotliví hráči na mezinárodní scéně spárují a koho i ti největší musí brát v potaz se proto zásadně mění. Podrobnosti diskutovali Michael Romancov z Metropolitní univerzity a Vít Střítecký z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Jako obvykle nabízíme hlavní teze z jejich rozhovoru průběžně během týdne doplňované o expertní (o)hlasy.

Teze 1:

Kybernetické války světů jsou stále spíše záležitostí sci-fi, podcenit tuto hrozbu by ale bylo nebezpečné. Když se mluví o kybernetických válkách, zmiňují se opakovaně příklady Estonska – což je záležitost stará už devět let – nebo Gruzie, kde to je poměrně nejisté, zda k němu skutečně došlo. Jde o situace, kdy docházelo k určitým DDOS útokům a defacementům, což v podstatě znamená, že systémy byly odstaveny a škody, které to nadělalo, minimálně materiální škody, byly malé. Psychologické škody jsou samozřejmě otázkou, protože v estonském případě bylo patrné, že útočí nějaký další stát a pro společnost může být tento pocit nepříjemný. V tomto bych tak tuto hrozbu nepodceňoval, nicméně zatím skutečnou revoluci ve válčení nevidíme. Co nejhoršího se přitom mohlo stát, o tom se vedou zásadní diskuse. V estonském případě šlo v podstatě o to, že nějaký čas nefungovaly bankovní systémy, takže to způsobilo ztráty, které ale v kontextu celé ekonomiky nebyly nijak velké. Zásadní materiální škody by mohly být způsobeny například útokem na systémy kritické infrastruktury.

Teze 2:

Největší rizika respektive škody spjaté s kyber-světlem dnes souvisí s kriminalitou ; konkrétně jde o nejrůznější krádeže údajů, ale i reálných financí a samozřejmě také o kybernetickou špionáž, která je vyčíslena na škody v řádech miliard dolarů ročně. Kybernetická špionáž ze strany Číny primárně ve vztahu ke Spojeným státům (ale i evropským zemím) je tak kupříkladu dnes jednou z primárních agend bilaterálních setkání amerického a čínského prezidenta (potažmo vyslanců z Evropy). Navíc existují zprávy, podle kterých Čína vybuodovala v rámci své vojenské struktury jednotku kybernetických špiónů, a ta že je velmi efektivní. Mluvíme zde o stovkách ne-li řádově více lidech, kteří jsou schopni podobné aktivity dělat. V této souvislosti je tak třeba zdůraznit hybridizaci celé záležitosti: Existuje armádní struktura, která měla válčit, ale je využívána pro ekonomickou kybernetickou špionáž, a která je napojena na ekonomické cíle Číny. To vše je pak doplněno propagandou, kterou se země snaží šířit – což je méně významné v čínském případě, ale velmi významné v ruském.

Teze 3:

Hybridní války, tedy taktiky, kterých využívá například Islámský stát, jsou realitou dneška. Ať už si přitom myslíme o ideologii Islámského státu cokoliv, je bezesporu stará, jde o tradiční radikální čtení náboženských textů. Přesto by Islámský stát ve stávajícím rozměru a struktuře nikdy nevznikl bez schopnosti velmi efektivně pracovat s propagandou, pro jejíž šíření efektivně využil kybernetických nástrojů a sociálních sítí. Z našeho respektive evropského pohledu je pak určitě daleko nebezpečnější informační válka, kterou v současnosti Rusko vede se Západem. Ta se týká nejen Evropy, ale i Spojených států. V neposlední řadě je v souvislosti s hybridními válkami a potažmo v souvislosti s rizikem z nich vyplývajícím třeba zmínit jakékoli další skupiny, které chtějí vybudovat alternativu k našemu stávajícímu sociálně-ekonomickému řádu, a které jsou díky kybernetickým nástrojům enormně posíleny. Důsledkem totiž může být, že stávající řády budou skutečně erodovat nebo komplikovaně dosahovat elementárního konsenzu, který je pro moderní demokracii důležitý.

Celý rozhovor Michaela Romancova z Metropolitní univerzity a Víta Stříteckého z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy si můžete poslechnout ZDE.

Předchozí díly série Digi hrozby:

Digi realita dneška? Velký a ještě větší bratr

Česko není kybernetický banánistán

URL| <http://hlidacipes.org/valka-4-0-spioni-a-manipulatori-v-zajmu-mocnych-jedou-na-120/>

Orbán a Fico? Babiš se Zemanem jsou děsivější

25.11.2016 Demokratický střed str. 09 Rozhovor

Tomáš Fošum

Ve standardní demokracii nežijeme ani náhodou. Babišův mocenský konglomerát stále více ovládá českou společnost pomocí dokonalé anestezie. „Formálně zaručené svobody jsou pro společnost, v níž je příliš mnoho podělaných lidí, vlastně k ničemu,“ říká politolog Bohumil Doležal v rozhovoru pro Demokratický střed.

* Před časem jste s přáteli založil Klub na obranu demokracie (KOD), který částečně navazuje na předlistopadovou disidentskou skupinu Demokratická iniciativa, již jste též spoluzakládal. Nacházíte mezi dneškem a normalizací nějaké styčné prvky?

Samozřejmě kulisa je dnes jiná než v roce 1969, neboť u nás pořád aspoň formálně existuje právní rámec demokratického státu, politická pluralita a svoboda projevu. Ovšem vzhledem k tomu, že Babišův mocenský konglomerát má v praktickém každodenním životě společnosti stále větší vliv, váhu a moc, tu určité podobnosti jsou. Myslím tím především rostoucí míru strachu zejména v médiích a neochotu riskovat i neochotu omezit se. Například pokud jde o publikování, člověk by měl vynechat Babišova média, kde publikovat je sice možné, ale není to slušné. Měl by je vynechat přesto, že pak třeba hůře získává prostředky k obživě a v menším měřítku realizuje svou svobodu projevu, když oslovuje menší okruh lidí. Proměňovat svou svobodu ze svobody teoretické a možné ve svobodu skutečnou je dnes obtížnější, dá to víc práce a chce to víc skromnosti. Upřímně řečeno, mohlo by být ještě daleko hůře, a možná i bude. Brutálně řečeno: formálně zaručené svobody jsou pro společnost, v níž je příliš mnoho podělaných lidí, vlastně k ničemu. A svoboda se hroutí tím víc, čím víc je podělaných lidí. Tuto normalizační zkušenost dnes člověk zažívá velmi často.

* Jak si vysvětlujete lhostejnost značné části společnosti k fenoménu Andreje Babiše? Na Jiřího Paroubka svého času létala vajíčka, nechut' k Miloši Zemanovi dokáže dostat lidi do ulic, ale Babišovi jeho demontáž liberální demokracie prochází bez větších protestů.

To, co prováděl kdysi Jiří Paroubek a dnes Miloš Zeman, je něco jako trhání zubů bez anestezie. Pacienti řvou a vzpouzejí se. Oba byli, případně jsou, vlastně patlalové. To Andrej Babiš pracuje s dokonalou anestézií – s rajským plynem ideologie: bylo špatně, ale teď jsme tu my, tedy já, a bude líp. Až se pacient probere, zjistí, že už nemá ani zub, hrozně to bolí a je už pozdě. Lidé – a hlavně intelektuálové a z nich zejména ti, co utvářejí veřejné mínění – by měli být ostražitější. Místo toho panuje takzvaný nechumelismus: nic se neděje, nechumelí se, všechno je v pořádku, žijeme ve standardním demokratickém světě. Ani náhodou.

* Proč podle vás Andrej Babiš vstoupil do politiky? Šlo mu výhradně o ochranu, respektive rozšíření jeho majetku? Nebo coby člověk, kterého dlouhá léta ve veřejném angažmá brzdila komunistická minulost, toužil po společenském uznání? Je vlastně pátrání po jeho motivaci důležité?

Myslím, že motivace není důležitá, je vlastně subjektivní a dvakrát moc na ní nezáleží. Možná, že chtěl být mocnější, vlivnější, úspěšnější. Ale co je na tom špatného? Nezáleží na tom, co člověk chce, ale co člověk udělá. A tady vznikl uprostřed demokratického společenského prostředí zrůdný novotvar, konglomerát, který je zároveň obří firmou, silnou politickou stranou – vlastně hnutím, ale neslovíčkařme – a mocnou mediální lobby. Takové aktivity musejí být v demokratické společnosti oddělené. Když společnost není dost civilizovaná na to, aby to lidé věděli a spontánně dodržovali, nezbyvá než to ex post upravit zákony.

* V poslední době jste několikrát veřejně vyjádřil podporu Miroslavu Kalouskovi. Není pro politického komentátora takto otevřená podpora jednoho z politiků rizikem?

Pokračování na str. 10 Pokračování ze str. 9

Jistěže je to riskantní. Jen si prosím ujasněme, v jakém smyslu. Povinností politického komentátora je nezávislá kritika praktické politiky. To ho ale nevyvazuje z povinnosti podpořit toho či onoho praktického politika tehdy, když se octne se svými správnými názory v menšině nebo když se stane předmětem nespravedlivého osočování a ostouzení. Upřímně řečeno v tom druhém případě nezáleží tolik na tom, zda má ve všem pravdu. John Fitzgerald Kennedy kdysi velmi pěkně dovedl, že demokracie je systém, v němž i lidé, kteří přicházejí s chybnými názory, mohou přispět k posílení demokracie už tím, že tyto své názory hájí vytrvale a statečně. A tam – to už doplňuji já –, kde jsou politici vystavováni účelovému politickému lynči, je třeba se jich zastat.

* Jste zastáncem užší spolupráce demokratických stran proti Babišovi? Pokud ano, nebojíte se, že by to tyto strany v jejich současném stavu mohlo zničit?

Dnešní strany zničí především to, když se bez odporu poddají současné pseudodemokracii, v níž jeden účastník, tedy Andrej Babiš, nedodržuje pravidla demokratické hry a neslýchaným způsobem fixluje, když dělá sám sobě „kmotra“ a vytváří si pseudonezávislé mediální krytí. Jo a mimochodem ještě přitom těží ze zbabělosti a vypočítavosti médií, která mu sice nepatří, ale jdou mu více či méně na ruku. Na rozdíl například od Miroslava Kalouska nejsem stoupcem předvolebních koalic. Koalice se uzavírají vždycky až po volbách. Myslím si jen, že by demokratické politické strany při všech rozdílech a sporech, které mezi sebou mají, měly mít nějaké jasně definované společné stanovisko v základních věcech. Pokusili jsme se teď v Klubu na obranu demokracie něco takového (prohlášení Demokratické minimum – pozn. red.) navrhnout. Pokud něco dnešní strany v jejich současném stavu zničí a vydá je Andreji Babišovi všanc, tak to, že nějaký podobný společný základ nemají a ani se nepokoušejí ho zformulovat.

* Nedávno jsme si připomínali nedožitě osmdesátiny Václava Havla, jehož některé politické koncepce jste v minulosti kritizoval. Jak z odstupu let hodnotíte Havlův politický odkaz? Převažují plusy, nebo minusy?

Nejsem schopný to vážít. Zásadní věc pro mne je, že se Václav Havel podílel na vývoji polistopadového demokratického režimu v dobrém i ve zlém. Je třeba o něm mluvit věcně a kriticky místo pořádání nabubřelých a hysterických oslav. Jako žádný polistopadový politik ani Václav Havel není lékem na naše dnešní problémy. Není řešením problému, je jeho součástí. Vyléčit se musíme sami. A mimochodem, i kdyby byl Václav Havel udělal jen jednu jedinou pozitivní věc – a udělal jich jistě víc – zaslouží si uznání. Komu z nás se to povede! Nezaslouží si jen prázdné a duté oslavy a kult falešného spasitele.

* S Václavem Klausem jste na začátku 90. let krátce spolupracoval. Můžete srovnat tehdejšího Klause a toho dnešního? Jak moc se politicky posunul? Není to, co hlásá dnes, popřením jeho politiky v prvních polistopadových letech?

Václava Klause znám od šedesátých let ze spolupráce v časopise Tvář. Po Listopadu jsem s ním spolupracoval od léta 1992 do léta 1993. Na spolupráci jsme se dohodli poté, co byla Liberálně demokratická strana (původně Demokratická iniciativa), v níž jsem se angažoval ještě před převratem, oslabena tak podstatně, že bylo zjevné, že v dohledné době zanikne. Shodoval jsem se tehdy s Václavem Klausem v tom, co bylo rovněž v programu Liberálně demokratické strany: v důrazu na význam politických stran v parlamentní demokracii a v potřebě pokojného rozdělení československého státu. V některých dalších věcech jako regionální samospráva nebo Visegrád jsme měli odlišné názory. Václav Klaus to toleroval. Po pár měsících jsem dospěl k názoru, že pro názorové rozdíly není naše spolupráce do budoucna perspektivní a navíc, že role poradce, úředníka, mi nevyhovuje. Bez problému jsme se dohodli, že odejdu. V roce 1993 jsme se tedy rozešli v dobrém. Od té doby jsme se oba změnili, Václav Klaus podle mého názoru nepříliš šťastně. Nedá se přitom říci, že by se u něj objevily názory, které předtím neměl. Jen názory, které tehdy nebyly tak v popředí, velice rozbujely, kdežto jiné se dostaly do pozadí. Nebudu zastírat, že ta změna je z mého dnešního hlediska strašlivá. Veliký problém jsem měl ovšem už s jeho harmonickým souzněním s Milošem Zemanem, k němuž došlo po faktické Klausově porážce ve volbách roku 1996. A zda je to, co dnes říká a dělá, popřením toho, co dělal dříve? Nevím. V každém případě to dříve nedělal a je to děsné.

* Jak Václava Klause, tak Václava Havla jste osobně znal od 60. let. Vzpomněl byste si na něco, čím vás po roce 1989 vyloženě překvapili?

Nemohu říci, že by byli udělali něco, o čem bych si mohl říci: to bych do nich neřekl. Prostě jsem s něčím souhlasil, s něčím ne.

* Václav Klaus i Miloš Zeman víceméně otevřeně projevují sympatie režimu Vladimira Putina a vyjadřují pochopení pro jeho počínání na Ukrajině. Jak si to lze vysvětlit u lidí, kteří zažili ruskou okupaci v roce 1968 a za následné normalizace si s komunistickým režimem nezádali?

Vlastně vidíte, to co dělá v tomto směru dneska Václav Klaus, mne přece jen dosti překvapilo. U Miloše Zemana mě nemůže překvapit vůbec nic, je zcela programově schopen skoro úplně všeho.

* Nenajdete na Miloši Zemanovi přece jen nějaký pozitivní rys? Nevzpomenete si na něco, co se mu v jeho politické kariéře po listopadu 1989 povedlo?

Nějak moc ne. Vzpomínám si, že v některých dobových sporech jsem mu tu a tam dal za pravdu. Šlo o dílčí věci, musel bych si znovu projít články z těch let. Ale něco, co bych mohl dnes jednoznačně označit jako pozitivum? Ani náhodou.

* Přemýšlíte o tom, kdo by mohl být vhodným Zemanovým protikandidátem v příštích prezidentských volbách? Nezvažujete, že byste s KODEm v budoucnu třeba některého z kandidátů podpořili?

Já mám především zásadní problém s pojetím prezidentské funkce u nás. Volíme jakéhosi velekněze, barda a věšce, což zavedení přímé volby ještě podtrhlo. Mám strašný problém se takové šaškárny vůbec zúčastnit. Prezident má být pokorný státní úředník s autoritou danou jeho dosavadním politickým účinkováním. Volit do této funkce místo politiků kašpary se mi děsně příčí. Koho a jak s KODEm podpoříme, závisí od konkrétní situace. Rádi bychom ovšem hlavně nějak ovlivnili parametry té funkce.

* Takzvaná sudetoněmecká karta v české polistopadové politice dlouho hrála důležitou roli. Většina veřejnosti nechtěla o nějaké omluvě vyhnaným Němcům ani slyšet. Vy jste patřil k těm, kdo se snažili tento přístup změnit. To se nepovedlo a téma v podstatě vyšumělo. Má tato neuzavřená kapitola nějaký, byť třeba nepřímý vliv na naši současnost?

Nešlo v první řadě o omluvu, ale o to, aby česká politická reprezentace vzala sudetoněmeckou politickou reprezentaci vážně na vědomí jako partnera pro dialog. To se nestalo ani náhodou. A už se to nestane. Nemyslím si, že by to byla neuzavřená kapitola: je to ztracená, prohraná kapitola. V dějinách to chodí tak, že si společnost své prohrané a ztracené kapitoly tak říkajíc vypije. Neříkám to s nějakým potěšením, vypiji si to i já, případně moji blízcí.

* Jste autorem knihy o Karlu Havlíčkovi Borovském. V čem je jeho politické myšlení dodnes aktuální?

To je námět na celou knihu. Byl to první a řekl bych, že největší český politický publicista. Žádný politický oportunistu typu Ferdinanda Peroutky. Jistě, vězel až po uši v tehdejší době a sdílel její chyby a slabiny – například nacionalismus, který je nám dnes už těžko pochopitelný. Ale byl důsledný, statečný, a měl pochopení pro demokracii v té každodenní, všední rovině. Politický realismus a důraz na drobnou, každodenní politickou práci pak od něj převzal i T. G. Masaryk a další. Taky pro mě to bylo velmi důležité. A samozřejmě nesmím neobejít ani jeho smysl pro sarkasmus a humor. Jeho články jsou čtivé v nejlepší slova smyslu. Uměl krásně, jednoduše a srozumitelně formulovat. To všechno je aktuální nejen dnes, bude to aktuální pořád.

* Dlouho jste se zabýval Maďarskem. Máte ještě čas sledovat tamní politiku? Jak hodnotíte Viktora Orbána? Lze ho přirovnat k některému ze současných českých politiků?

Maďarskou politiku už moc nestíhám. Viktor Orbán jako politik mi není dvakrát moc blízký, neboť jsem liberál – v tom smyslu, že jsou pro mne důležité křesťanské základy evropské liberální politiky. Naučil jsem se to od Emanuela Rábla. Orbánovy řeči o nějaké nové demokracii, která znamená překonání liberalismu, mne znervózňují, tuším v nich podvod. Jeho vstřícnou politiku vůči Putinovu Rusku považuji za nezodpovědnou. Označovat ho za fašistu je ovšem ujeté a směšné. A hlavně, my Češi máme spoustu politických výhrad k našim sousedům, kromě Maďarů taky ke Slovákům, k Robertu Ficovi, a Polákům, například Jarosławu Kaczyńskému. Bylo by však v rámci české národní sebereflexe nesmírně zdravé, kdybychom si dokázali přiznat, že ani jeden z vyjmenovaných politiků při všech svých nedostatcích nepředstavuje něco tak děsivého jako Andrej Babiš a Miloš Zeman. Jak jsme to mohli připustit?

* Jak se díváte na současnou podobu visegrádské spolupráce? Má V4 ještě nějaký hlubší smysl poté, co všechny čtyři země vstoupily do EU a NATO?

Jistěže má, ale jen v rámci EU a NATO jako něco v podstatě dílčího. Taky je otázka, co s Rakouskem, Slovinskem a Chorvatskem. Migrační krize nás možná spojuje i dělí víc, než se na první pohled zdá.

* Před časem jste na svých webových stránkách zveřejnil své vzpomínky na rok 1968 s tím, že by se mohlo jednat o zárodek vašich pamětí. Plánujete v psaní memoárů pokračovat?

Bohužel na to nemám vůbec čas. Musím se věnovat přítomnosti a budoucnosti, ne minulosti. A až čas mít budu, obávám se, že už si zase nebudu vůbec nic pamatovat.

Foto autor| Foto: Hana Mahlerová

Foto popis| Bohumil Doležal (*1940) vstoupil do veřejného povědomí v 60. letech jako literární kritik časopisu Tvář, který byl komunistickým režimem dvakrát zakázán, definitivně pak v roce 1969. Podepsal Chartu 77 a později se podílel na činnosti disidentské skupiny Demokratická iniciativa, kde spolupracoval mimo jiné s Emanuelem Mandlerem a Karlem Štindlem. V disentu se začal zabývat českým i maďarským politickým myšlením, jež v letech 1993 až 2003 přednášel na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. Je autorem ceněné knihy Karel Havlíček. Portrét novináře (2013). Publikoval v řadě českých médií, od roku 2000 vydává internetový zápisník Události.

Historické fotografie dodali na výstavu místní obyvatelé

28.11.2016 Naše Valašsko - regionální týdeník str. 08 Valašsko/Kaleidoskop
(čan)

Valašská Bystřice – Výstavu historických fotografií nazvanou Putování časem uspořádali ve Valašské Bystřici. Expozici rozdělili do 13 kategorií. Mimo jiné věnovaných lidovým slavnostem nebo starým budovám.

Nejstarší fotografie vznikly v roce 1913 a 1923. „Zaujal mě například snímek z roku 1929, který zachycuje židovskou rodinu z Valašské Bystřice, jejíž členové zahynuli v koncentračním táboře během druhé světové války,“ řekl místostarosta obce Karel Drda.

Historické fotografie začalo vedení Valašské Bystřice zveřejňovat v obecním zpravodaji. „Na základě toho nás napadlo uspořádat výstavu,“ vysvětluje místostarosta. Obyvatele Bystřice nápad výstavy zaujal a sami začali nosit na obecní úřad historické snímky.

Na výstavě se podílela také Markéta Zezulková z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. „Společně s kolegy z univerzity jsme vytvořili projekt Analýza historické fotografie a tvorba dokumentární fotografie života ve Valašské Bystřici,“ popsala rodačka z Valašské Bystřice. Do projektu se zapojily děti ze základní a mateřské školy. „Vytvářely dokumentární fotografie z vesnice a jejího okolí,“ přiblížila Zezulková. K fotografování patřily také besedy s pamětníky vesnice.

Těžké boje o východní Aleppo

28.11.2016 ČT 24 str. 01 21:31 Horizont

Katarína SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Mohl by to být přelom v pět let trvajícím konfliktu. Syrská armáda s podporou ruského letectva dobyla pozice protivládních rebelů v Aleppo. Povstalci přišli o třetinu území, které měli ve městě pod kontrolou. A porážka to zbývající rozdělila na dvě části. Z největšího syrského města teď utíkají tisíce lidí.

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, redaktorka

K smrti vystrašené, a vyčerpané. Smrti by ale tyhle rodiny riskovaly, kdyby ve východním Aleppo zůstaly. Po tisících prchají na Kurdy ovládané území. Další pak nastoupili do autobusů vyslaných vládou.

obyvatelka Aleppa

Žili jsme hrozně, byli jsme poníženi. Viděli jsme mnoho mrtvých.

obyvatel Aleppa

Strejdo, kde je můj strejda.

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, redaktorka

Jiní to v obavě z represí režimu odmítají, přestože humanitární situace ve východní části Aleppa je neúnosná už dlouho.

dobrovolný záchranář

Vytáhli jsme tři nebo čtyři zraněné, další jsou ještě tady dole.

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, redaktorka

Navíc přichází zima. Došlo jídlo, léky, všechny nemocnice jsou vybombardované.

Rameš RADŽASINGHAM, humanitární koordinátor OSN

Ve východním Aleppu není žádná humanitární pomoc. Je velmi důležité dostat ji tam co nejrychleji.

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, redaktorka

Aleppo, kdysi ekonomické srdce Sýrie je symbolem rozděleného národa. Troskami východní části teď rychle postupuje armáda. Povstalci a radikálové z fronty an-Nusrá drželi část města čtyři roky. V létě je vojáci zavřeli do obklíčení, které prorazili jen nakrátko. Teď si armáda připisuje klíčové zisky, takhle to vypadalo v sobotu. Pak armáda vrazila do povstaleckého území klín a dnes odpoledne zabrala další čtvrti. Zbyly dvě oddělené kapsy - povstalecká a kurdská.

příslušník syrské armády

Syrská armáda osvobodila tuto čtvrť od teroristů, kteří tu roky vládli.

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, redaktorka

Situace se rychle vyvíjí. Není jisté, jak pevně má armáda v rukou dobyté území. Intenzita jejího postupu v posledních dnech ale dává tušit, že chce problém Aleppa vyřešit nadobro. Dana Zlatohlávková, Česká televize.

Katarína SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Po telefonu teď zdravím experta na bezpečnost Emila Aslana, dobrý večer. Slyšeli jsme, že režim Bašára Asada chce problém Aleppa a jeho povstalců vyřešit natrvalo. Troufnete si říct, jaké jsou jeho šance?

Emil ASLAN, odborník na bezpečnost, Fakulta sociálních věd UK v Praze

Momentálně ty šance jsou velmi vysoké, protože v podstatě již před několika měsíci bylo jasné, že Aleppo nevydrží déle než půl roku. Takže v současné situaci, jak rebelové ztratili několik strategicky významných čtvrtí ve východním Aleppu, z ostatní zůstává jedna až dvě čtvrti, tak je jasné, že osud Aleppa je zpečetěn.

Katarína SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

A mohla by být bitva o Aleppo skutečně tím zlomem v syrské válce tak, jak se o něm už dlouho mluví? Padne Aleppo a Damašek zvítězí?

Emil ASLAN, odborník na bezpečnost, Fakulta sociálních věd UK v Praze

V podstatě ten význam, psychologický význam pádu Aleppa bude velmi, velmi silný. Ale tady bychom si měli uvědomit, že již v minulosti se hovořilo o tom, že je třeba když padne město Homes, nebo když padne město Hammá, tak osud povstalců bude zpečetěn. Obě tato města padla, teď v nejbližších týdnech padne Aleppo, ale povstalci pořád ještě ovlivňují území v Sýrii a není až tak úplně asi pro ně rozhodující, že Aleppo bude ztraceno. Samozřejmě z toho psychologického hlediska to bude velmi silná rána pro povstalecké skupiny, které operují v Sýrii. Na druhou stranu ale, já si myslím, že během posledních měsíců oni si uvědomovali, že pokud nedojde k nějakému mezinárodně politickému zvratu, tak Aleppo nemá šanci vzdorovat obrovské přesile ve vzduchu nebo

vlastně obrovskému nasazení ruských a asadových vojenských letadel a i to může materiálově. Rebelové neměli v posledních měsících výraznou podporu třeba ze strany Turecka, takže bylo jasné, že za této situace Aleppo padne. Oni si na to tak či onak připravili, ale zdá se, že přeci jen nedojde k tomu zvratu, jak mnozí předpokládají, s pádem Aleppa.

Katarína SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Vy připomínáte, že v Sýrii jsou další frontové linie, další území, která různé povstalecké skupiny ovládají, jak to vypadá tam na těchto jiných frontových liniích?

Emil ASLAN, odborník na bezpečnost, Fakulta sociálních věd UK v Praze

Tak zejména se jedná o území v provincii Idlib, území od Chan šajchúna až na sever, v podstatě je to na severozápadě Sýrie. Je to oblast, která se nachází v podstatě pod kontrolou, výraznou kontrolou různých povstaleckých jednotek. Pak existují ostrůvky povstalecké kontroly na jihu nebo jihozápadě země, třeba v oblasti Tarrá, Bosra, Násip, takže tyto oblasti pořád ještě jsou pod kontrolou rebelů. A já si myslím, že právě z hlediska taktického, ovládnutí Aleppa povede k tomu, že se syrská armáda, která momentálně čelí ztenčení, co se lidských zdrojů týče, bude schopna přeorientovat zejména na provincii Idlib, která se nachází na západ od Aleppa, takže můžeme očekávat zintenzivnění bojů o Idlib, ale na druhou stranu je třeba si připomenout, že zejména na severu provincie Idlib u tureckých hranic žije početná turecká, turkmenská menšina, které se dostává významné podpory, ze strany Turecka, takže pokud by tam došlo k intenzivnějšímu angažmá ruských a asadovských letadel, respektive vojenských jednotek, tak můžeme očekávat silnější třenice s Ankarou a toto hrozí eskalaci konfliktu v té mezinárodní regionální rovině. Takže ano, ale pořád ještě nějaké kontroly, nějaké oblasti jsou pod kontrolou povstalců a dá se očekávat, že v těch dalších oblastech dojde v nejbližších měsících k intenzivnějším střetům.

Katarína SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

To byl Emil Aslan, děkujeme.

Slyšet jen svoji ozvěnu

28.11.2016 Respekt str. 22 Fokus
PETR HORKÝ

Co dělat se stále zjevnějším faktem, že sociální sítě ztěžují nezávislost našeho úsudku

Spoře zařízený domek v San Francisku obývá dvojice mladíků. Paris Wade a Ben Goldman toho k životu moc nepotřebují. Stačí jim gauč, stůl a laptop, u kterého tenhle pár vousatých dvacátníků v baseballových čepicích tráví dny i noci. Po vysoké škole pracovali jako číšníci v mexické restauraci, pak si ale našli lepší způsob obživy. Založili webovou stránku LibertyWritersNews.com, na které publikují senzační - a často vymyšlené - zprávy s údernými titulky jako třeba: „SPROSTÉ: Co Obama řekl Trumpovi, vás ROZPÁLÍ DO RUDA“.

Napsat takový článek není složité, autorům to zabere asi deset minut. Hotovou zprávu pak zveřejní na facebookovém profilu svého webu, který sleduje 800 tisíc lidí, a kochají se tím, jak ji postupně sdílejí a komentují desítky tisíc lidí. Dobře vědí, že jejich čtenáře spojuje náklonnost k Donaldu Trumpovi a nenávisť k demokratům. Wade a Goldman

však svoji práci nedělají z politického přesvědčení. Zajímají je peníze z reklamy, kterou jim přináší vysoká návštěvnost jejich webu - měsíčně si vydělají 10-40 tisíc dolarů. „Jsme bulvárními novináři dneška,“ ohodnotili sami sebe před reportérem Washington Post, který s nimi strávil jeden den. Na definice takové činnosti je možná ještě čas. Politici, vědci i ajťáci na celém světě už ale každopádně zkoumají, jak tahle „novinka“ mění schopnost uživatelů internetu nezávisle myslet.

Facebook místo novin

Podobných stránek jako LibertyWritersNews.com vznikly před americkými volbami stovky. Štvavé weby šířící falešné a záměrně neobjektivní zprávy nejsou ničím novým, až teď se ale ukazuje, jakou sílu jim dokážou propůjčit sociální

sítě, hlavně Facebook. Ten uživatelům přednostně ukazuje hodně sdílené příspěvky. A v tomhle souboji o pozornost se mnohem víc daří třaskavým senzácím, jaké vymýšlejí Wade a Goldman, než seriózním zprávám, které se snaží zachytit svět v jeho složitosti. Facebook je navíc naprogramovaný tak, aby podobně smýšlejícím lidem ukazoval podobné příspěvky, čímž vytváří názorové bubliny. Odborníci jim dali nový název „echo chambers“, komnaty ozvěny. Jeden názor se v nich nese a sílí jako lidský hlas v jeskyni.

Po Trumpově vítězství se v USA rozjela bouřlivá debata, zda to nebylo právě vnitřní nastavení Facebooku, ale také vyhledávače Google, která ovlivnila výsledek vyhoceného klání. Redaktoři serveru BuzzFeed si posvětili na zprávy, které během posledních tří měsíců před volbami vyvolaly na Facebooku největší aktivitu (komentovalo, sdílelo nebo lajkovalo je nejvíce lidí). Zjistili, že 20 nejúspěšnějších zpráv z falešných webů na Facebooku zaujalo více lidí než 20 nejúspěšnějších zpráv ze seriózních webů, jako jsou třeba The New York Times. Nejúspěšnější byla vymyšlená zpráva o tom, že Trumpa v kampani podporuje papež. Výzkum prováděný lidmi z Pew Research Center zjistil, že více než polovina Američanů dnes používá Facebook jako hlavní zdroj zpráv o světě. Pracovníci ze Stanfordovy univerzity v rozsáhlé sondě mezi středoškoly došli k závěru, že 80 procent z nich nedokáže rozlišit mezi skutečnými a falešnými zprávami.

Zejména Facebook, ale také Google, který zprávy z manipulativních webů zveřejňoval ve svém seznamu zpráv, se ocitly pod palbou kritiky. Giganti ze Silicon Valley by prý svůj obsah měli kontrolovat podobně, jako to dělají tradiční média, jimž za šíření lží hrozí zákonné postihy. „Facebook je médium nového typu, simultánně plní roli jak komunikační platformy, tak i zpravodajského média. Mark Zuckerberg se z pochopitelných důvodů snaží přesvědčit veřejnost, že Facebook zpravodajským médiem není, protože v opačném případě by musel akceptovat také editoriální zodpovědnost, která s funkcí zpravodajského média souvisí. Vše nasvědčuje tomu, že k přijetí této role směřuje,“ myslí si Václav Štětka z Fakulty sociálních věd UK, který zkoumá fungování médií.

Facebook i Google po volbách na vlnu kritiky skutečně reagovaly částečným přijetím odpovědnosti. Obě firmy slíbily, že falešné weby odstříhnou od reklamních toků, které do velké míry kontrolují. Zuckerberg také pod tlakem vlastních zaměstnanců zveřejnil seznam dalších chystaných opatření: chce označovat zprávy z nedůvěryhodných zdrojů a také více spolupracovat s novináři na odhalování nepravd. Nálepkování nedůvěryhodných příspěvků s sebou ale přináší další dilemata - kdo bude rozhodovat, co je manipulace?

Vůbec ne marný boj

Stále častěji je slyšet i názor, že by Facebook a Google měly být regulovány zákonem jako zpravodajská média. Silným hlasem v této debatě je německá kancléřka Angela Merkel. „Něco se změnilo. Názory se dnes utvářejí jinak než před 25 lety,“ řekla Merkel minulou středu poslancům v parlamentu. „Máme tu falešné weby, internetové roboty a nástroje, které pomocí algoritmů posilují určité názory. Máme sice tiskové zákony, které regulují práci novinářů, dnes je tu ale hodně lidí, kteří používají média fungující na zcela odlišných, méně regulovaných základech,“ varovala kancléřka a dodala, že je potřeba najít způsob, jak tato nová média svázat zákonem. Angela Merkel už dříve prohlásila, že by technologické platformy měly své skryté algoritmy zveřejnit. Německo v příštím roce čekají parlamentní volby, ve kterých kandiduje silící protiimigrační strana Alternativa pro Německo, jejíž stoupenci na svých shromážděních říkají voličům, aby nevěřili seriózním

médiím. Politicky silně zabarvená webová stránka Breitbart News, která proslula šířením článků útočících na menšiny a která ve volbách podporovala Donalda Trumpa, zároveň po americkém úspěchu oznámila, že se chystá založit německou redakci.

Existují ale i jiné cesty, jak bojovat s výmysly, než pomocí zákonů. Na opačné straně barikády než v úvodu jmenovaní mladíci ze San Franciska stojí třeba jednatřicetiletá absolventka informačních studií a knihovnictví Marie Škardová, která pracuje pro web HateFree.cz, kde má na starosti ověřování zpráv a vyvracení těch falešných. Lidé ji na ně upozorňují přes e-mail nebo na Facebooku. Škardová denně prověří zhruba dva články - ověřit pravdivost prý zabere i několik hodin. V drtivé většině případů jí lidé posílají k ověření nenávislné zprávy o muslimech či uprchlících z českých webů Pravý prostor a Wearehereathome.com. Naposledy vyvrátila zprávu o tom, že Švédsko na nátlak muslimů zakázalo ve městech vánoční osvětlení. „Ve skutečnosti to ale bylo kvůli bezpečnosti,“ říká Škardová.

Jak se mění mediální svět, podobných lidí a organizací pomalu přibývá. Nejznámějšími bojovníky proti dezinformacím jsou americké weby FactCheck.org nebo PolitiFact.com, které vedou bývalí špičkoví novináři a mediální

analytici. Při pohledu na množství falešných zpráv v kyberprostoru by se mohlo zdát, že vedou prohranou bitvu, Škardová si to ale nemyslí. „Víme, že to má smysl. Když dnes do vyhledávače Google zadám

falešnou zprávu z minulosti, často mi jako první vyjde naše vyvrácení té lži.“ Zakazovat šíření určitých zpráv zákonem je podle Škardové složité, protože poznat, co už je manipulace, může být velmi složité. Nejlepší cesta je podle ní mediální výchova a podpora kritického myšlení od střední školy. „Někdy ale pochybuji o tom, jestli to někteří politici vůbec chtějí.“ X www.respekt.cz/audio

Pět vymyšlených předvolebních zpráv s největším zásahem na Facebooku „Papež František šokuje svět, vydal prohlášení, ve kterém podpořil Donalda Trampa v prezidentské kampani.“ (960 000, Zdroj: Ending the Fed) „WikiLeaks POTVRDILA, že Hillary prodávala zbraně ISIS... a má i další senzační ODHALEN Í! Nejnovější zprávy.“ (789 000, Zdroj: The Political Insider) „Je PO VŠE M: Unikly e-maily od Hillary pro ISIS & pravda je horší, než si kdokoli dovedl představit.“ (754 000, Zdroj: Ending the Fed) „Stačí si přečíst zákony: Hillary diskvalifikována z boje o jakýkoli státní úřad.“ (701 000, Zdroj: Ending the Fed) „Agent FBI podezřelý z úniku Hillaryných e-mailů nalezen mrtvý, zřejmě spáchal sebevraždu.“ (567 000, Zdroj: Denver Guardian) Zásah je součet sdílení, reakcí a komentářů. Zdroj: Buzz Fee d

Foto autor| foto g ett y images

Foto popis| Deset minut a novináři budou zírat. (Wade a Goldman)

Novou šéfkou výroby ČRo bude od ledna Konopásková

30.11.2016 finance.cz str. 00

Financninoviny.cz

Praha 30. listopadu (ČTK) - Novou ředitelkou výroby Českého rozhlasu bude od ledna dosavadní ředitelka vydavatelství Radioservis Kateřina Konopásková. Nahradí Jiřího Mejstříka, který odchází po vzájemné dohodě. Zoru Jandovou na místě šéfredaktorky Rádía Junior vystřídá dosavadní vedoucí programu stanice Šárka Fenyková. Personální změny dnes vzala na vědomí Rada ČRo.

Na místo ředitele regionálních studií ČRo Hradec Králové a ČRo Pardubice z rodinných důvodů rezignoval Pavel Kudrna. Řízením obou východočeských rozhlasových studií je pověřen od ledna ředitel regionálního vysílání ČRo Jan Menger. Nový ředitel ČRo Hradec Králové a ČRo Pardubice vzejde z otevřeného výběrového řízení, které rozhlas vyhlásí ještě v první polovině prosince letošního roku.

Konopásková je absolventkou Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Ještě před revolucí nastoupila do redakce Týdeníku Rozhlas a od roku 1991, kdy vzniklo vydavatelství Radioservis, zde působila nejdříve jako tajemnice redakce a naposled jako ředitelka společnosti. Pod jejím vedením se stal Radioservis největším producentem mluveného slova na českém trhu a druhým až třetím největším českým vydavatelem CD v České republice.

Nová šéfka Rádía Junior Fenyková působí v médiích od roku 2002. Začínala jako moderátorka brněnského Rádía Petrov, v květnu 2014 se stala součástí Českého rozhlasu, kde působila jako redaktorka zpravodajství a publicistiky ČRo Brno, moderátorka a editorka Rádio Česko a v posledních letech se věnovala vedení programu Rádía Junior, pro který v současné době moderuje a připravuje řadu pořadů.

jsa rot

URL| <http://www.finance.cz/zpravy/finance/481119/>

Novou šéfkou výroby ČRo bude Konopásková

30.11.2016 tyden.cz str. 00 Televize a rádia

ČTK

Novou ředitelkou výroby Českého rozhlasu bude od ledna dosavadní ředitelka vydavatelství Radioservis Kateřina Konopásková. Nahradí Jiřího Mejstříka, který odchází po vzájemné dohodě. Zoru Jandovou na místě šéfredaktorky Rádía Junior vystřídá dosavadní vedoucí programu stanice Šárka Fenyková.

Novou ředitelkou výroby Českého rozhlasu bude od ledna dosavadní ředitelka vydavatelství Radioservis Kateřina Konopásková. Nahradí Jiřího Mejstříka, který odchází po vzájemné dohodě. Zoru Jandovou na místě šéfredaktorky Rádía Junior vystřídá dosavadní vedoucí programu stanice Šárka Fenyková. Personální změny vzala ve středu na vědomí Rada ČRo.

Na místo ředitele regionálních studií ČRo Hradec Králové a ČRo Pardubice z rodinných důvodů rezignoval Pavel Kudrna. Řízením obou východočeských rozhlasových studií je pověřen od ledna ředitel regionálního vysílání ČRo Jan Menger. Nový ředitel ČRo Hradec Králové a ČRo Pardubice vzejde z otevřeného výběrového řízení, které rozhlas vyhlásí ještě v první polovině prosince letošního roku.

Konopásková je absolventkou Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Ještě před revolucí nastoupila do redakce Týdeníku Rozhlas a od roku 1991, kdy vzniklo vydavatelství Radioservis, zde působila nejdříve jako tajemnice redakce a naposled jako ředitelka společnosti. Pod jejím vedením se stal Radioservis největším producentem mluveného slova na českém trhu a druhým až třetím největším českým vydavatelem CD v České republice.

Nová šéfka Rádía Junior Fenyková působí v médiích od roku 2002. Začínala jako moderátorka brněnského Rádía Petrov, v květnu 2014 se stala součástí Českého rozhlasu, kde působila jako redaktorka zpravodajství a publicistiky ČRo Brno, moderátorka a editorka Rádio Česko a v posledních letech se věnovala vedení programu Rádía Junior, pro který v současné době moderuje a připravuje řadu pořadů.

URL| http://www.tyden.cz/rubriky/media/televize-a-radia/novou-sefkou-vyroby-cro-bude-konopaskova_407827.html

ČRo čekají personální změny. Nového šéfa bude mít Výroba, Rádio Junior a další

30.11.2016 mediahub.cz str. 00 Mediahub, Média

"Vedení Českého rozhlasu dozná od ledna příštího roku několika personálních změn. Dojde k nim na postech ředitele Výroby, šéfredaktora Rádía Junior a ředitele regionálních studií ČRo Hradec Králové a ČRo Pardubice. Rada Českého rozhlasu dnes na svém veřejném zasedání vzala první dvě opatření na vědomí a odsouhlasila také návrh na změnu v čele hradeckého a pardubického rozhlasového studia. Všechny personální změny se uskuteční k 31. prosinci 2016," uvedl v dnešní zprávě Jiří Hošna, tiskový mluvčí Českého rozhlasu.

Po vzájemné dohodě z postu ředitele Výroby odchází po několikaletém působení Jiří Mejstřík, na pozici jej vystřídá současná ředitelka vydavatelství Českého rozhlasu Radioservis Kateřina Konopásková. Šéfredaktorku Rádía Junior Zoru Jandovou, která ve vedení stanice pro nejmenší posluchače působila od roku 2012, nahradí Šárka Fenyková. Řízením stanice bude pověřena od 1. ledna 2017.

Zora Jandová se Rádiu Junior věnovala od samého počátku v roce 2013 s mimořádnou péčí a energií. Nyní chce pozornost obrátit k dalším výzvám, jež na ni čekají v podobě divadelních rolí, pěveckých vystoupení a především dokončení studií a obhajoby disertační práce. "Nové aktivity bych nedokázala spojit s prací v Rádiu Junior na plný úvazek. Ale nemám obavy, protože svěřuji toto své "dítě" do dobrých rukou své nástupkyně a celého našeho týmu", řekla Zora Jandová.

Na post ředitele regionálních studií ČRo Hradec Králové a ČRo Pardubice z rodinných důvodů pak rezignoval Pavel Kudrna. Řízením obou východočeských rozhlasových studií je pověřen s účinností od 1. ledna 2017 Jan Menger, ředitel Regionálního vysílání ČRo. Nový ředitel ČRo Hradec Králové a ČRo Pardubice vzejde z otevřeného výběrového řízení, které Český rozhlas vyhlásí ještě v první polovině prosince letošního roku.

“Děkuji Jiřímu Mejstříkovi, Zoře Jandové i Pavlu Kudrnovi za jejich dlouholetý přínos pro Český rozhlas a za práci, kterou zde za dobu svého působení ku prospěchu rozhlasu odvedli. Všech si profesně i lidsky velice vážím a přeji jim v jejich dalším soukromém i pracovním životě hodně úspěchů,” uvedl generální ředitel ČRo René Zavoral.

Kateřina Konopásková je absolventkou Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Ještě před listopadem 1989 nastoupila do redakce Týdeníku Rozhlas a od roku 1991, kdy vzniklo vydavatelství Radioservis, a.s., zde působila na různých postech - od tajemnice redakce, obchodní ředitelku, ředitelku společnosti či předsedkyni představenstva. Pod jejím vedením se stal Radioservis největším producentem mluveného slova na českém trhu a jedním z největších českých vydavatelů CD v České republice.

Šárka Fenyková působí v médiích od roku 2002. Začínala jako moderátorka brněnského Rádía Petrov, v květnu 2014 přišla do Českého rozhlasu, kde působila jako redaktorka zpravodajství a publicistiky ČRo Brno, moderátorka a editorka Rádio Česko a v posledních letech se věnovala vedení programu Rádía Junior, pro které v současné době moderuje a připravuje řadu pořadů.

URL| <http://mediahub.cz/media-35808/cro-cekaji-personalni-zmeny-noveho-sefa-bude-mit-vyroba-radio-junior-a-dalsi-1059211>

Ministerstvo školství ocenilo nejlepší české studenty a vědce za rok 2016

30.11.2016 ct24.cz str. 00 Věda
kozlik

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy i v roce 2016 ocení vynikající práci českých studentů a výzkumných pracovníků. Dne 30. listopadu 2016 se uskuteční v prostorách Senátu Parlamentu České republiky slavnostní ceremoniál, na němž budou předána ocenění v oblasti vysokého školství, vědy a výzkumu.

Ministerstvo uděluje ceny rovnou v několika kategoriích:

Cena ministryně školství, mládeže a tělovýchovy pro vynikající studenty a absolventy studia ve studijním programu a za mimořádné činy studentů

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy tuto cenu uděluje od roku 2014. Ocenění může získat student nebo absolvent bakalářského, magisterského nebo doktorského studijního programu za mimořádné výsledky ve studiu nebo ve vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké nebo další tvůrčí činnosti související se studiem. Ocenění lze udělit i za mimořádný čin prokazující občanskou statečnost, odpovědnost nebo obětavost.

Laureáti Ceny:

Lukáš Malý, 3. lékařská fakulta, Univerzita Karlova

Působí v mezinárodním týmu zdravotníků, kteří v Ugandě zahájili činnost jednotky v oblasti paliativní péče včetně mobilní hospicové péče. Tamní přednášková činnost je zaměřena na prevenci a léčbu tropických nemocí, stejně tak i na hygienickou péči pro děti a dospělé.

Bc. Jakub Rybák, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova

Dosáhl mimořádných studijních a vědeckých úspěchů. Díky svým studijním výsledkům patří mezi nejlepší absolventy kurzu statistiky na University of Glasgow. Obdržel John Aitchison Prize a Lorimer Bursary, ocenění diplomové práce za 1. místo na téma „banking, trust and finance“.

František Růžička, Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská, České vysoké učení technické v Praze

Účastní se výzkumného projektu Crypt-hermiton representation of quantum observables, což také ovlivnilo jeho diplomovou práci. Přispěl k rozvoji kvantové teorie a k pěti publikacím, především v mezinárodních časopisech zaměřených na moderní fyziku.

Mgr. Hana Sedláčková, Přírodovědecká fakulta, Masarykova univerzita

Vědecká pracovnice v laboratoři rekombinace a opravy DNA Biologického ústavu Lékařské fakulty Masarykovy univerzity. Dosáhla vynikajících studijních výsledků a je zapojena do projektu studium helikázy. V současné době je držitelkou řady ocenění. Získala mezinárodní stipendium General Electric, cenu manželů Coriových a je také vítězka kategorie Life Sciences soutěže The Undergraduate Awards.

MUDr. Jan Hanzelka, 1. lékařská fakulta, Univerzita Karlova

Během studia dosáhl vynikajících studijních výsledků se studijním průběhem 1,00. Je spoluautorem významné vědecké práce o morfologických změnách intersicia srdeční síně u pacientů s fibrilací síní. Dva roky působil jako demonstrátor na výuce obecné a speciální histologie.

RNDr. Helena Reichlová, Ph.D., Matematicko-fyzikální fakulta, Univerzita Karlova

Během studia dosahovala vynikajících a mimořádných výsledků. Účastnila se práce ve skupině v oboru anti feromagnetické spintroniky a může se pochlubit bohatou publikační činností. Je autorkou či spoluautorkou 16 odborných článků.

Mgr. Petra Vychytilová, Ph.D. Přírodovědecká fakulta, Masarykova univerzita

Vynikající a mimořádná studentka. Publikovala v mnoha časopisech. Je spoluřešitelkou čtyř grantových projektů Interní grantové agentury Ministerstva zdravotnictví. Patří mezi studentky s nadprůměrnými tvůrčími schopnostmi.

MUDr. Jaromír Gumulec, Lékařská fakulta Masarykovy univerzity

Bohatá publikační činnost, autor a spoluautor 56 vědeckých prací. Je spoluřešitelem standardního projektu Grantové agentury České republiky a držitelem řady ocenění (Cena rektora Masarykovy univerzity pro vynikající studenty doktorských studijních programů 2014). Získal 1. místo na konferenci studentské vědecké a odborné činnosti v sekci teoretických a preklinických oborů (2011).

Cena za mimořádné výsledky výzkumu, experimentálního vývoje a inovací

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy uděluje cenu za mimořádné výsledky výzkumu, experimentálního vývoje a inovací již od roku 1991. Tuto příležitost ministr nebo ministryně každoročně využívají k ocenění konkrétních mimořádných výsledků, kterých bylo v této oblasti dosaženo za posledních pět let na základě finanční podpory poskytnuté ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

Laureáti Ceny za mimořádné výsledky výzkumu, experimentálního vývoje a inovací:

prof. PhDr. Jiří Kuthan, DrSc., dr. h. c. a prof. PhDr. Ing. Jan Royt, Ph.D.

Mimořádné výsledky výzkumu v oblasti humanitních věd pod vedením uznávaných odborníků v Evropě se specializací na středověk a autorů významné publikace „Karel IV. Císař a český král – vizionář a zakladatel“ (Praha 2016, 1056 stran). Tato kniha představila plastický obraz díla císaře Karla IV. v celoevropském kontextu. Prof. Kuthan a prof. Royt se za pomoci svých spolupracovníků významně podíleli na uspořádání mezinárodní konference „Karel IV., země Koruny české a Evropa“, konané v květnu 2016. Na ní byl z evropského hlediska zhodnocen přínos osobnosti Karla IV. Autoři mají významný podíl na koncipování specializovaných interaktivních map s odborným obsahem a na vytvoření databáze obrazové dokumentace zveřejněné na webových stránkách <http://kralovskedilo.cz/>, které mají široké využití nejen pro odbornou veřejnost, ale i pro vzdělávací účely a širokou veřejnost. Jmenovaní badatelé se podíleli na mezinárodních výstavních projektech Národní galerie a Univerzity Karlovy, věnovaných v letošním roce osobnosti Karla IV.

doc. Ing. Julie Chytilová, Ph.D.

Julie Chytilová obdrží ocenění MŠMT za dosažení mimořádných výsledků výzkumu v oblasti společenských věd zaměřené na behaviorální a experimentální ekonomii. Mezi hlavní výzkumná témata laureátky patří problematika šíření nenávisti, dopady války na ochotu spolupracovat a otázky předsudků a diskriminace menšin. Julie Chytilová v roce 2011 získala Cenu Neuron pro mladé vědce.

prof. Ing. Václav Švorčík, DrSc.

Mimořádné výsledky výzkumu v oblasti přírodních věd, zaměřené na aplikace polymerních materiálů a nanomateriálů a přípravu struktur s unikátními vlastnostmi. Jeho četné vědecké práce jsou orientovány do základního výzkumu, ale mají rovněž široký dopad z pohledu potenciálních aplikací do inovací činností v podnicích, včetně získání patentů v těchto oblastech: cytokompatibilita polymerů a antibakteriální vlastnosti –

přínos k léčbě poškození kožního krytu, při aplikaci cévních protéz a při léčbě chronických ran, modifikace polymerů s deponovanými kovovými strukturami – využití v elektronice a uplatnění v oblasti nanotechnologií, elektrické a optické vlastnosti dotovaných polymerních filmů (optoelektronika); výsledky směřují k přípravě struktur s unikátními vlastnostmi, které najdou uplatnění např. jako optické mřížky a „neviditelné“ materiály.

Cena Františka Běhounka

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy uděluje Cenu Františka Běhounka od roku 2012. Tato cena nese jméno významného českého fyzika, akademika, profesora a spisovatele. Smyslem Ceny Františka Běhounka je ocenit vědce nebo vědkyni, kteří se svým objevem, publikací nebo jiným obdobným způsobem významně zasadili o propagaci a popularizaci české vědy a šíření dobrého jména České republiky v evropském kontextu.

prof. RNDr. Petr Pyšek, CSc.

laureát Ceny Františka Běhounka za rok 2016

Petr Pyšek je zakladatelem výzkumu rostlinných invazí v České republice. Právě jeho zásluhou se tato oblast výzkumu u nás plně etablovala jako vědní disciplína a patří k nejkvalitnějším oborům botaniky u nás. Ve své práci se zabývá studiem různých aspektů biologických invazí, od detailního studia jednotlivých invazních druhů až po makroekologické analýzy velkých datových souborů na globální úrovni. Stejně intenzivně a systematicky se také věnuje pedagogické činnosti na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v rámci bakalářského, magisterského a především doktorského studia. V roce 2011 ocenila význam a kvalitu práce Petra Pyška Akademie věd ČR udělením nejvýznamnějšího vědeckého grantu v ČR Praemium Academiae, a v tomto roce byl také zvolen řádným členem Učené společnosti ČR. Komise ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pro udělování Ceny Františka Běhounka hodnotí činnost a dosahované výsledky mimořádné excelence v mezinárodním srovnání. Vysoce rovněž cení vizionářské přístupy Petra Pyška v odborné orientaci jeho oboru a schopnosti přesvědčit o těchto vizích odbornou mezinárodní komunitu.

Cena Milady Paulové

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ve spolupráci s Národním kontaktním centrem – gender a věda při Sociologickém ústavu Akademie věd ČR uděluje Cenu Milady Paulové od roku 2009 ženě-vědkyni za celoživotní přínos vědě a mimořádný přínos rozvoji daného oboru. Cena Milady Paulové nese jméno výrazné osobnosti české vědy 20. století, které jako první ženě bylo od roku 1925 umožněno přednášet na univerzitě, současně byla vůbec první ženou na našem území, jež byla jmenována profesorkou. Právě prostřednictvím této ceny si ministerstvo přeje upozorňovat na přínosy žen-vědkyň v České republice, představovat je široké veřejnosti a inspirovat tak začínající vědkyně a studentky, které vědeckou dráhu zvažují.

prof. MVDr. Zdeňka Svobodová, DrSc.

laureátka ceny Milady Paulové 2016 za oblast zemědělství

Zdeňka Svobodová se zabývá výzkumem akvakultur, především toxikologií ryb. Je autorkou a spoluautorkou řady publikací o toxikologii vodních živočichů, nemocech sladkovodních a akvariálních ryb, kvalitě vody a zdraví ryb, či o veterinární toxikologii v klinické praxi. Svoje vědomosti předává dál jednak prostřednictvím pedagogické práce na Veterinární a farmaceutické univerzitě v Brně, jednak prostřednictvím intenzivní spolupráce s praxí. Mezi její největší vědecké úspěchy patří objasnění mechanismu vzniku autointoxikace ryb amoniakem a vytvoření metodiky prevence jejího vzniku. V současnosti se Zdeňka Svobodová věnuje kontaminaci vodního prostředí reziduí léčiv, pesticidů, hormonálních přípravků a dalších syntetických látek používaných v kosmetice a čisticích přípravcích a jejich možnému vlivu na organismus ryb.

URL| <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/veda/1968556-ministerstvo-skolstvi-ocenilo-nejlepsi-ceske-studenty-a-vedce-za-rok-2016>

Praha noir

30.11.2016 Xantypa str. 102 Kniha
IVAN VĚTVIČKA

Ladislav Horáček (1947-2015) zahájil svoji nakladatelskou činnost v roce 1990 reedicí KRVAVÉHO ROMÁNU Josefa Váchala. Svě nakladatelství pojmenoval Paseka, a to podle „lumpa zanedbaného zevnějšku, z jehož podniku se rojily ty nejrozmanitější obluzeniny národa českého,“ Váchalova alter ega z KRVAVÉHO ROMÁNU. Kdo jiný by měl stanovit domácí standard noirového žánru než toto nakladatelství?

Označení „noir“ si vysloužily drsné kriminální příběhy z pošmourných měst, kde normu chování určuje zločin a korupce. Pokud policie zasáhne do děje, nebývá to jménem zákona. Obdobně neradostné poměry panují také v četných postapokalyptických distopiích. Ty se ale odehrávají v budoucnosti a patří do žánru sci-fi. Noirová vyprávění se drží na Zemi. Děj se odvíjí nyní nebo v minulosti, město může být skutečné i smyšlené. Příběh končí tragicky či nejednoznačně, dobro nemá patent na vítězství. Kladni hrdinové bez poskvrny se mohou uplatnit nejvýše v roli obětí. Sympatie vyvolá spíše padouch či mstitel se svérázným smyslem pro spravedlnost a čest.

Označení „noir“ se vžilo také pro filmy. Na počátku tisíciletí jsme mohli zhlédnout destilát žánru ve filmu SIN CITY - MĚSTO

natočeném podle komiksu Franka Millera. Typický noirový kousek se neobejde bez zločinu, násilí, sexu, noci a deště.

Noirové příběhy přinesly renesanci mnoha prvků „krvavých“ románů druhé poloviny 19. století, které učarovaly Josefu Váchalovi natolik, že z nich v roce 1924 vytvořil esenci nejčistší, studii kulturně a literárně-historickou, slavný KRVAVÝ ROMÁN: „Kterýž jest prost veškeré rozvláčnosti, dialogů, psychologického rozboru duší a jiných otravných vlastností moderních románů...“ a čtenáři poskytuje: „...celý obraz ze světa okultistů, abstinentů i nevěrců, všelijakých individuí, HŘÍCHU, hrabat a knížat, zločinců a pirátů, doktorů a kněží, malířů a nevěstek, vrahů a obětí, zkrátka směs nejpestřejší, do níž zalezl onen dnes vládnoucí démon zla.“ Pokud postavy krváku i noiru tíhnou k nějakému zákonu, je to variace pravidla oko za oko, avšak Josef Váchal trefně dodává: „Nemusí býti odplata a trest základní osnovou krvavých románů. Ba, spíše platí pravidlo, že s velikými lotry nejlépe to dopadne a v síti uvážnou malé ryby, zcela tak, jako v životě se stává.“ Když si tedy americké vydavatelství Akashic Books u Paseky objednalo knihu čtrnácti nokových povídek z Prahy do své edice NOIR (vyšlo již 80 svazků), naskytla se jedinečná příležitost, jak se s čtenáři na Západě podělit alespoň o střípky podstaty (jako celku těžko smysluplně přeložitelného) KRVAVÉHO ROMÁNU a obohatit tak světovou literaturu. Editací svazku byl pověřen literární kritik Pavel Mandys, který o povídky požádal uznávané autory. Vznikla tím sbírka PRAHA NOIR, která vychází jak v češtině, tak v angličtině.

Váchal se neomezil jenom na „krváky“ druhé poloviny devatenáctého století, historii žánru vystopoval až do století šestnáctého. Vysoko vyzdvihuje Hermanovu kroniku, snad z přelomu 17. a 18. století, neboť: „Veliká romantika vane z tohoto prvního klasického románu raubířského, kde ušlechtilý rek z lásky ku spravedlnosti loupežníkem se stává.“ Dále oceňuje, že kniha se „...nikterak nevyhýbala důkladnějšímu popisu milostných scén a pohlavního aktu, jak to novější písemnictví z důvodů falešné morálky činí, naopak, líčení tělesné zdatnosti rytířů bylo řečeno takřka plnou hubou hezky neomalené, a tak tehdejší čtenáři byli více přesvědčeni o mužném zjevu onoho milovníka než dnes, kdy podobné zachvácení erotické je v knize vytečkováno, nebo milenec po vášnivém spojem“ ihned odchází, což by skeptik impotencí dotyčného vykládati si mohl.“

V tomto ohledu dosáhla PRAHA NOIR nepřekonatelného limitu - její obyvatelé zcela ztrouchnivěli a nesouloží vůbec. I vraždy jim jsou bližší než sex, v knize stačili zabít dvaadvacet lidí, což je dle Josefa Váchala průměrný výsledek. Sám napočítal ve stovce krváků, které přečetl, dva tisíce čtyři sta vražd, tedy čtyřadvacet mrtvol na dílo.

Někteří autoři v PRAZE NOIR však neprolili ani kapku krve a nechali tíhu mordů na bedrech kolegů. TŘIMUŠKETÝŘI Martina Goffy a /MRTVÁ HOLKA V ČERTÁKU Jiřího W. Procházky jsou dva skutečně plnotučné noirové příběhy.

Taková je i povídka VŠECHNY STARÝ PŘEVLEKY od Markéty Pilátové. A co ty ostatní? Miloš Urban si dělá legraci ze své předchozí tvorby, ze zadání, z hrdinů i z jedné cestovní kanceláře. Neffův hrabivý stavbyvedoucí se potká s osudem v míchačce; Miloš Urban již před lety nechal v SEDMIKOSTELÍ necitlivého stavebního inženýra Barnabáše zabetonovat do kaverny v Resslově ulici. Petr Stančík zrazuje mágy od toho, aby klientům věstili smrt, a to i těm, kteří chtějí zemřít. Chaim Cigán se nenechal vyvést z míry neobvyklým zadáním, píše o holokaustu a trochu o sobě. Kateřina Tučková bojuje proti komunistům a proti mužům. Zatímco komunisty stačí obelstít, muže je lepší trávit. PERCY THR/LL/NGTON od Michala Sýkory je klasická detektivka s odporným padouchem a sympatickým policajtem. Děj zpestří rafinovanost oběti. Povídka Štěpána Kopřivy AMATÉŘI se točí kolem konopí, svižný příběh z Hostivaře korunuje scéna jako ze ztřeštěného kung-fu filmu, zasáhne i mstitelka s motýčkou.

Příběhy v posledním oddílu knihy jsou do noirové publikace zařazeny násilně. Editor se však ocitl ve svízelné situaci. Někteří autoři mu odřekli příspěvek, američtí partneři však trvali na čtrnácti povídkách...

Vypomohl, kdo mohl. Michaela Klevisová přispěla povídkou s kriminální zápletkou. Z rodinného vyprávění Petry Soukupové DALŠÍ NEJHORŠÍ DEN sychravý podzim a ušmudlaný policista noir neudělá.

V povídce Ireny Hejdové OLDA Č. 3 zlepšit rozvedené matce pošmournou náladu Olda č. 2.

Vše se odehraje v okolí Olšanských hřbitovů.

Ústřední postavu závěrečné povídky Petra Šabacha VEČER TŘÍKRÁLOVÝ ANEB COKOLI CHCETE by nokový padouch ignoroval. Vždyť ten ubožák má potíže oddělat i sám sebe. Podaří se mu to? To je otázka na jedenáct stran popisu jeho vyšinuté mysli a každodenních malicherných starostí. Pavel Mandys na tiskové konferenci o knize trefně řekl: „Je to víc Praha než noir.“ Vznikl stylově pestře laděný soubor, vhodný dárek pro člověka, kterého příliš neznáte. Žánrový rozptyl povídek zaručuje, že se mu alespoň některé budou určitě líbit. Navíc obdarovaný uvidí, že vám není lhostejný, neboť dostane do rukou špalík poctivého knihařského řemesla. Kniha je vytištěná na kvalitním papíru, má pevnou šitou kulatou vazbu a předsádku i kapitálky barvy tepenné krve. K naprosté dokonalosti chybí jenom krvavá záložka.

PAVEL MANDYS

(*1972) vystudoval Fakultu sociálních věd Univerzity Karlovy, obor Masová média/ kultura a literatura. Zde obhájil diplomovou práci na téma Proměna undergroundových časopisů v 90. letech. Od roku 1995 do roku 2010 působil jako literární a filmový redaktor časopisu Týden, poslední půlrok také jako vedoucí kulturní rubriky. Publikoval také v Lidových novinách, Hostu, A2. Spoluzakladatel a spoluorganizátor výročních knižních cen Magnesia Litera. Spolu se Sašou Gedeonem napsal knihu IDIOTA)EHONÁVRAT (1999). Nyní působí jako editor iLiteratura.cz.

TĚŽKÝ ŽIVOT TEMNÉHO HRDINY

Hrdinové s velkým H, kteří neváhají překročit společenské i fyzikální zákony, aby zvládli těžko uvěřitelnou situaci, to nemají lehké u nás ani ve světě. Žijí v žánrech, jimiž akademičtí intelektuálové opovrhují. O to pevněji se však uchytili v myslích čtenářů. Nedokázala je vymýtiti ani cenzura. Cenzoři se činili na obou stranách železné opony. Co měli společného? V USA i v Československu se zaníceně starali o to, aby nebyla ohrožena mravní výchova lidu. Noirový komiks SIN CITY- MĚSTO HRÍCHU se v USA na počátku 90. let vzepřel většině cenzorských „doporučení“ a znovu našel staletími osvědčený recept na úspěch. Nespoutaní Hrdinové však nemají vyhráno. Nyní musejí čelit požadavkům na politickou korektnost. Nakladatelé jsou vedeni k tomu, aby dbali na uplatnění žen a společenských menšin (sexuálních, náboženských, národnostních...) mezi autory i v příbězích. Tyto požadavky sdělilo nakladatelství Akashic Books i Pavlu Mandysovi. Editor však autory vybíral především podle schopnosti napsat kvalitní povídku. U žen pochodil, ale výběr v nepočtených menšinách v nevelkém státě byl značně omezený, a tak čest minorit mezi spisovateli hájí pouze Chaim Cigán. Ostatně, osvěta není posláním noirových příběhů.

Foto autor| FOTO IVAN VĚTVIČKA

Foto popis| Někteří autoři povídek v knize PRAHA NOIR. Zleva pánové Miloš Urban, Ondřej Neff, Chaim Cigán (Karol Sidon), Štěpán Kopřiva a dámy Michaela Klevisová, Irena Hejdová a Kateřina Tučková

Média za protektorátu

30.11.2016 dotyk.cz str. 00 Publicistika

Jan Štětka

Před 70 lety skončila doba nejtvrďšího útoku na svobodu slova v českých zemích. Řada novinářů podlehla tlaku nacistů, avšak jiní včetně Ferdinanda Peroutky obstáli se ctí.

"Kdo byl gentleman – Adolf Hitler, nebo Ferdinand Peroutka? Anebo snad Miloš Zeman? Vášnivý spor o nejapný výrok českého prezidenta na adresu jednoho z nejcharakternějších českých novinářů (viz. Kauza Zeman-Peroutka) ze všeho nejvíc ilustruje, jak nepředstavitelná vzdálenost dělí dnešní moderní informační společnost od sešňorovaného světa médií za protektorátních časů.

Jen si představte, že by dnešní noviny referovaly o nedávné návštěvě předáka českého státu v Kremlu pod opatrným titulkem „Pan prezident ing. Zeman přijat hlavou Ruské federace“! Brali bychom to nejspíš jako pozdrav z Marsu.

Kauza Zeman-Peroutka

27. 1. 2015

Prezident Miloš Zeman vystoupil v Praze na vzpomínkové konferenci Let My People Live! k výročí osvobození koncentračního tábora v Osvětimi. Když v úvodu připomněl hluboké příčiny holocaustu, uvedl i několik údajných příkladů dobové „fascinace intelektuálů naprosto zrudným učením“. Řekl: „Jeden z největších českých novinářů Ferdinand Peroutka uveřejnil v prestižním časopise Přítomnost článek s titulkem „Hitler je gentleman“. Tentýž novinář po mnichovské dohodě napsal: „Nemůžeme-li zpívat s anděly, musíme vytí s vlky.“

Únor 2015

Vzápětí reagovali historici, podle nichž Peroutka nikdy žádný článek s názvem Hitler je gentleman nenapsal. Zároveň upřesnili, že autorem výroku o „vytí s vlky“ je Jaroslav Stránský. Mluvčí Hradu Jiří Ovčáček přislíbil, že sporný článek „Hitler je gentleman“ dohledá, přičemž začal prezentovat další články („Češi, Němci a židé“ z 22. února 1939 a „Povinnost je jasná“ z 27. srpna 1939), údajně dokládající Peroutkovo dobové selhání. Odborníci kontrolovali tím, že za dotyčné texty nacisté Peroutku naopak poslali do koncentračního tábora.

21. duben 2015

Peroutkova vnučka Terezie Kaslová zažalovala za Zemanovy výroky český stát. „Myslím si, že člověk si nemusí nechat všechno líbit,“ zdůvodnila svůj postup, v němž ji podpořila Společnost Ferdinanda Peroutky. Ovčáček uvedl, že půjde o soud nad českými dějinami.

29. dubna 2015

Prezident Zeman prohlásil, že Ovčáčkovo hledání sporného Peroutkova článku musí skončit do konce června.

3. květen 2015

Miloš Zeman prohlásil, že pokud jeho mluvčí Ovčáček nenajde Peroutkův článek „Hitler je gentleman“, vypíše odměnu pro hledače.

Ačkoli prezident již dříve uvedl, že pokud se sporný článek nenajde, omluví se, nyní upřesnil, že je ochoten se omluvit pouze za jeho nenalezení.

9. květen 2015

Ústav pro českou literaturu Akademie věd ČR upozornil na článek spisovatele Jana Drdy z roku 1958, v němž autor kritizuje Peroutku za jeho schůzky s německým velvyslancem v Praze Ernstem Eisenlohem v létě 1938, o němž prý Peroutka říkal, že je „gentleman“.

Přitom uběhlo jen sedmdesát let, co si česká žurnalistika mohla sundat dusivý okupační náhubek. A teprve pětasedmdesát let letos v září uplyne od bizarní exkurze českých novinářů a umělců po Třetí říši, která vyvrcholila berlínským přijetím u temného vládce říšské propagandy Josepha Goebbelse. Bylo u nás za okupace víc hrdinných novinářů, nebo kolaborantů? Mohli si vůbec tuzemští publikující žurnalisté udržet čistý štít?

Postupné sebeumlčení a umlčení českých médií v době takzvané druhé republiky a Protektorátu Čechy a Morava je každopádně mementem, protože se může kdykoli v budoucnu opakovat. Ostatně se to stalo už dvakrát – v letech 1948 a 1968 za komunistického režimu.

Půlroční příprava

Vysvětlit snadnost, s jakou okupační správa ovládla po 15. březnu 1939 tisk v Protektorátu Čechy a Morava, zdaleka nelze jen brutalitou nacistů. Mylně se zapomíná, že naši jakousi přípravkou na období nesvobody byla takzvaná druhá republika.

Hlavní deníky za 1. republiky

vydavatelé

**

Ta vznikla, jak známo, 1. října 1938 po mnichovské zradě a německém záboru Sudet a tiskové poměry zpočátku jen převzala od liberální první republiky.

Jaké vlastně byly? Masarykův stát v prvních letech po roce 1918 vystačil se zákonem na ochranu republiky z roku 1923 a se zákonem proti urážkám na cti (1924). Podobně jako už za Rakouska sice existovala cenzura, ale zasahovala převážně jen proti bulváru a komunistickým nebo jinojazyčným tiskovinám.

„Cenzurovaná vydání byla konfiskována, avšak po konfiskaci bylo možno vytisknout vydání nové. V tom zpravidla zůstalo na místě potlačeného článku bílé místo s poznámkou, že byl text oficiálně zakázán,“ popisuje zlaté časy prvorepublikové mediální svobody Jakub Končelík z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze.

Přitvrzení přinesl tiskový zákon z roku 1933 a zákon o obraně státu z roku 1936. Jejich mimořádná opatření však vstoupila v platnost až v době mnichovské krize. Na základě obou norem vznikla koncem září 1938

Ústřední cenzurní komise, která znamenala přelom: dosavadní cenzuru následnou rozšířila o cenzuru předběžnou.

Tu převzala i druhá republika. A v panické snaze nedráždit dominantního nacistického souseda pak arzenál prostředků proti svobodě slova brzy výrazně rozšířila. Hned 20. října 1938 byl zakázán komunistický tisk, když vláda zastavila činnost Komunistické strany Československa.

Kabinet Rudolfa Berana se 6. prosince 1938 usnesl, aby předběžnou cenzuru prováděli vládní cenzoři přímo v jednotlivých redakcích. Nově zřízený Tiskový odbor Předsednictva ministerské rady pak vydal pokyny a směrnice pro šéfredaktory.

„Tisk nesměl publikovat jakoukoliv kritiku vládních představitelů, zakázány byly přímé i nepřímé útoky na cizí státy nebo jejich představitele a nepřipustná byla kritika připravovaných reforem v oblasti ekonomické, informační či vojenské,“ upřesňují historici Jan Gebhart a Jan Kuklík v knize Druhá republika 1938–1939. „Na rozdíl od předchozích let se v tisku nesměla objevovat bílá místa jako svědectví o cenzuře a redakce je musela zaplnit novým, nezávadným tiskem,“ zdůrazňují další výraznou změnu.

V praxi se pak k cenzuře pochopitelně přidala i autocenzura. „Nejednotnost cenzurní praxe přivádí tisk do takového stavu nejistoty, že kromě chvály Boží se už bojí kdo co napsati,“ postěžoval si tehdy redaktor Lidových listů Václav Knotek.

Předběžná cenzura měla být jako mimořádné opatření vyvolané mnichovskou krizí zrušena 28. února 1939, kdy formálně skončila branná pohotovost státu – jenže nebyla. A šrouby se utahovaly ještě víc.

Druhorepublikovní politici vyžadovali od tisku poslušnost. Ministr bez portfeje Jiří Havelka s šéfredaktorem Českého slova Karlem Zdeňkem Klímou (vlevo) a šéfredaktorem Lidových novin Eduardem Bassem (vpravo). Autor: neznámý

Mylně se zapomíná, že naší jakousi přípravkou na období nesvobody byla takzvaná druhá republika.

Na přelomu ledna a února 1939, když Němci ministru zahraničí Františku Chvalkovskému při návštěvě v Berlíně „umyli hlavu“ za nedostatečně rychlý přerod Česko-Slovenska z demokracie v autoritativní stát, došlo k další vlně zákazů. Bylo zastaveno vydávání 1900 demokraticky laděných periodik, mezi jinými legionářský Čin nebo deník Národní osvobození, také však Učitelské noviny, Národní myšlenka vydávaná agrárníky nebo levicový Hlas mladých.

„Cizí lidé nám zmenšili území hmotné, a teď nám sami naši ještě zmenšují naše území duchovní,“ zrekapituloval v knize Psáno do mraků postupující glajchšaltizaci české společnosti Josef Čapek.

Hlavní deníky za protektorátu

Hlavní deníky za protektorátu

Lidové noviny F. Šelepa 38 000

Národní listy J. Friedl 16 000 (v neděli 28 000)

Národní politika V. Crha, J. Scheinost 40 000 (v neděli 422 000)

Národní práce (od 1. 1. 1939 nástupce Práva lidu) V. Crha, J. Scheinost 34 000

Venkov V. Tannenberger, V. Svoboda, V. Krychtálek 10 000 A-Zet

České slovo K. Lažnovský, K. Werner 96 000 (v neděli 322 000)

Večerní české slovo E. Vojtauer, K. Werner 400 000 deník šéfredaktor J. Křemen

Lidové listy J. Scheinost, F. Kliment, J. Doležal, F. J. Prokop, J. Michal 14 000 (v neděli 27 000)

Polední list L. Koňas, A. J. Kožíšek 49 000 (v neděli 61 000) 93 800 náklad Pozn.: Oficiálním vydavatelem všech listů bylo Národní souručenství, vzniklé po 15. březnu 1939 jako jediný nástupce všech bývalých politických stran.

„S jakými čistými silami, s jakou věrností a důvěrou jsme mohli jít do těžkých úkolů ztrýzněné republiky! S jakou otravou, s jakým vnitřním rozkladem se do tohoto nastávajícího krušného a nebezpečného života vchází!... Ne ztracená území, ale toto je národní katastrofa!“ bičoval Čapek pomnichovské poměry.

Pod hákovým křížem

Měl pravdu, Češi si ze strachu před hnědým ďáblem připravili sami peklo na zemi ještě dřív, než přišlo. A už v Berlíně v noci ze 14. na 15. březen 1939 se prezident Emil Hácha a ministr Chvalkovský zavázali Hitlerovi ohledně průběhu nadcházející okupace, že „ve veřejných projevech, v tisku, divadle, rozhlasu bude zachována plná zdrženlivost“.

Hlavní české deníky se se změnou poměrů vyrovnaly jednoduše. Jestliže dříve patřil každý z nich některé z politických stran, teď všechny uváděly v záhlaví formulku „List Národního souručenství“. To byla jediná povolená politická formace v protektorátu.

Češi si ze strachu před hnědým ďáblem připravili sami peklo na zemi ještě dřív, než přišlo.

V prvních týdnech po okupaci dostal český tisk na starost Konrád Henlein, prozatímní šéf civilní správy při protektorátním velitelství wehrmachtu. Pod jeho úřadem byla i pražská služebna Říšského tiskového úřadu.

Šéf tiskového dozoru protektorátního ministerstva lidové osvěty Ctibor Melč řeční na sjezdu Národního svazu novinářů 22. června 1942. Vedle něj (zleva) šéfredaktoři Národní práce a Venkova Vladimír Ryba a Vladimír Krychtálek. Sjezd odsoudil atentát na Reiautor: neznámý

Později až do roku 1942 fungoval dozor nad protektorátními médii dvojkolejně. Na české straně pokračoval druhorepublikový Tiskový odbor Předsednictva ministerské rady, jehož šéfové (Zdeněk Schmoranz, Arnošt Bareš a František Hofman) byli postupně zatčeni kvůli odbojovým aktivitám.

Tento úřad ovšem prakticky jen tlumočil pokyny z Úřadu říšského protektora, kde bylo zřízeno kulturně politické oddělení a média měl na starosti obávaný sudetský Němec Wolfgang Wolfram von Wolmar (zemřel v 80. letech 20. století v Západním Německu a nikdy nebyl potrestán).

Pověstné se staly jeho každotýdenní porady s šéfredaktory českých listů. „Wolmar zde spolu s Hofmanem udíleli tisku direktivy, hodnotili jej, určovali oblast zájmu protektorátních novinářů – určovali témata, o nichž je třeba psát, někdy i formy jejich zpracování,“ upřesňuje historik Jakub Končelík.

Zastavený protektorátní tisk

**

Porady podle něj byly vedeny podle říšského vzoru a měly důvěrný charakter. Po jejich skončení se pak prý s Wolframem odděleně scházeli někteří přední aktivističtí šéfredaktoři. Nacisté velice stáli o to, aby jejich počet rostl. Pořádali proto pro české novináře promítání propagandistických filmů a také zájezdy do Říše.

Na vlastní oči

Čtenáři Českého slova, někdejších novin Benešových národních socialistů, nejspíš nevěřili vlastním očím, když si 11. září 1940 přečetli následující slova: „Všichni účastníci výpravy jsou zdraví a šťastni, že jim bylo umožněno podniknouti tuto cestu. Teprve ti, kteří na vlastní oči vidí úžasnou rozlohu Německa a jeho nedotčenost po roce války – mohou poznat sílu a moc Říše zblízka a tak přesvědčivě, že všechny řeči anglického rozhlasu považují nejen za ubohé, ale hloupé.“

Jejich autorem byl šéfredaktor Českého slova Karel Lažnovský, tehdy snad nejaktivističtější z protektorátních novinářů.

A také jeden ze čtyřiatřicetičlenné delegace představitelů českého kulturního života, kterou počátkem září 1940 vzali nacisté na okružní jízdu po Německu a po místech svých čerstvých vítězství na západní frontě.

Kromě Lažnovského byli ve skupině další kolaborující žurnalisté – Rudolf Procházka z Lidových novin, Vladimír Krychtálek z Venkova, ale také skutečné hvězdy české kultury jako dirigent Václav Talich, básník Josef Hora nebo spisovatel Jaroslav Durych.

Nakonec všechny přijal šéf propagandy Goebbels, který – aspoň těm nejaktivističtějším – vyvrtal pořádnou díru do hlavy. „Neříkejte: český národ chce to nebo ono,“ doporučoval. „Myslím, že si mohu činit nárok na jisté zkušenosti v oblasti vedení lidu. Lid myslí tak, jak ho učí jeho vrstva inteligence myslet. Má vždycky takové představy, jaké má jeho duchovní vedení. Nemělo by vaše duchovní vedení nyní naprosto vážně vystoupit před český národ a ujasnit mu, že se nyní musí rozhodnout?“ zeptal se ďábelsky.

Jeho slova padla na nečekaně úrodnou půdu.

Aktivisté i hrdinové

Čeští oficiálně publikující novináři se rozdělili na dvě ostře vymezené skupiny. Užší skupina aktivistů v nejvyšších pozicích (šéfredaktoři nesli osobní odpovědnost za obsah novin) byla viditelná a pro svou jednoznačnou kolaboraci izolovaná. Na druhou stranu si kvůli ekonomickým výhodám střežila své postavení.

Sedm nejaktivističtějších novinářů (více viz Aktivistická sedmička) mělo dokonce od Němců povoleno kritizovat protektorátní představitele za pasivitu.

Nacisté pořádali pro české novináře promítání propagandistických filmů a také zájezdy do Říše.

Aktivistická sedmička

Po okupaci se postupně zformovala skupina kolaborujících novinářů, v jejichž čele stála tzv. aktivistická sedmička. Té jediné dovolily německé tiskové úřady kritizovat protektorátní vládu a Národní souručenství za pasivitu při spolupráci s Říší. Členy sedmičky byli:

Karel Werner

(popraven v roce 1947)

Vladimír Krychtálek

(popraven v roce 1947)

Emanuel Vojtauer

(v květnu 1945 uprchl do Anglie)

Karel Lažnovský

(zavražděn odbojem
v roce 1941)

Jaroslav Křemen

(roku 1947 odsouzen na doživotí, zemřel v roce 1978)

Vladimír Ryba

(odsouzen v roce 1946 na 10 let, zemřel v roce 1963)

Václav Crha

(v roce 1946 odsouzen na 10 let, zemřel v roce 1964)

Ačkoli Němci žádali, aby aktivistické články vycházely podepsané, mnohé z nich jejich autoři zveřejňovali raději anonymně.

Mezi aktivisty najdeme občas překvapivá jména – například Jan Scheinost z Lidových listů a Národní politiky se narodil jako sirotek, jehož adoptoval František Scheinost ze slavné české rodiny zakladatelů sušického sirkařství. Jenže byl ambiciózní, za války se stal členem Svazu pro spolupráci s Němci a po válce si odseděl deset let vězení.

Účtování s novináři

Za protektorátu

112 novinářů popraveno nebo umučeno v koncentračních táborech

126 novinářů uvězněno

Po osvobození

84 novinářů postaveno před mimořádné lidové soudy (z toho 26 před Národní soud)

34 novinářů vyloučeno ze Svazu českých novinářů

8 novinářů odsouzeno k trestu smrti. Z toho 5 poprav bylo vykonáno (A. J. Kožíšek, A. Kříž, R. Novák,

V. Krychtálek a K. Werner), J. Křemenovi byl trest změněn na doživotí a E. Vojtauer a O. Polívka byli odsouzeni v nepřítomnosti).

Řada dalších novinářů odsouzena k mnohaletým trestům.

Kromě zmíněného zájezdu po Říši navštívili čeští aktivističtí novináři třeba i Krakov po porážce Polska v říjnu 1940.

Druhou skupinu tvořili podle historika Končelíka novináři nerozhodnutí nebo opatrně nesouhlasící, kteří se snažili jako většina společnosti především přežít. Kličkovali ve svých člancích, jak to šlo, a mnozí postupně s utužováním poměrů psaní raději zanechali. Kvůli tomu i kvůli rušení řady titulů (více viz Zastavený protektorátní tisk) počet žurnalistů za protektorátu soustavně klesal. A to i přesto, že okupanti zakázali v září 1941 novinářům odcházet z profese pod hrozbou policejního vyšetřování.

Okupanti zakázali v září 1941 novinářům odcházet z profese pod hrozbou policejního vyšetřování.

A co dnes přetřásaný Ferdinand Peroutka? Byl realista, a dokud to před 15. březnem 1939 šlo, podporoval aspoň menší zlo či národní jednotu – o fascinaci nacismem u něj vůbec nemůže být řeč.

Po okupaci na jaře 1939 si dokonce dovolil v Lidových novinách napsat, že mnohé české deníky ochotně otiskují každý projev, který formuluje německé požadavky vůči Čechům, ale že musí zaznít i to, co čekají Češi od Němců. „Žádáme, aby Němci, uvažující již o nás, doplnili své úvahy o ohled na naši duchovní a morální národní stránku,“ obracel se odvážně na okupanty.

Aktivističtí novináři v Krakově po porážce Polska na podzim 1940. První zprava Emanuel Vojtauer, sedmý zprava Karel Lažnovský. Autor: neznámý

Ke cti Peroutkovi slouží i to, že když mu nacisté coby buchenwaldskému vězni (od 1. září 1939 do konce války) nabídli v roce 1943 znovu řídit obnovenou Přítomnost, pokud bude psát loajálně, odmítl a raději se vrátil do koncentračního tábora.

Odvážným oficiálním novinářem byl například i Antonín Finger, redaktor Večerního Českého slova. Ten byl v letech 1939–1942 přímým účastníkem zmíněných konferencí s Wolframem von Wolmarem, pořizoval z nich stenografický záznam a zpřístupňoval jej domácím i zahraničním odboji.

„I mezi lidmi v téže redakci vzrůstala postupně nedůvěra, jež omezovala rozsah spolupráce na nejužší kroužky,“ vzpomínal Finger po válce.

Co nařizovali cenzoři

Ukázky z pokynů říšských orgánů, platných od 17. září 1939, kterými se měla řídit cenzura českého protektorátního tisku.

Hlava Říše má oficiální název „Vůdce a říšský kancléř“, který jest jedině přípustný ve spojení s jeho jménem nebo i bez uvedení jména, mluví-li se o oficiálních aktech. Ve zprávách z vnitřního života Říše jest vhodné užívati „promiscue“ titulu „Vůdce a říšský kancléř“ i stručnějšího „Vůdce“. Projevy Vůdce a říšského kancléře jest

vydávati v úplném znění, jak jsou dodány od ČTK, a ve význačné úpravě v čele listu, jak toho povaha zprávy vyžaduje. Jen zcela výjimečně je dovoleno uveřejnění zkrácené, je-li k tomu dán výslovný souhlas. Slovo Vůdce (psáti vždy s velkým počátečním písmenem) je vyhrazeno jen pro říšského kancléře. Vyskytne-li se slovo Führer v německém textu v jiné kombinaci (např. Sturmführer, Gruppenführer apod.), jest užívati jen překladu „vedoucí“. Slovem „vedoucí“ jest také překládati německé slovo „Leiter“.

Potlačovati jest všechny zprávy o případných incidentech, rozmrštěních, hospodských hádkách nebo srážkách apod. mezi Čechy a Němci. Nebudtež kritisována opatření, kterým v některých městech dostalo se samosprávě německého vedení. Nebudíž poukazováno na vrácení Stavovského divadla německému umění, ani na úpravu poměrů mezi českou a německou universitou v Praze. Jsou nepřípustné zprávy o aktech nebo projevech, které by mohly býti vykládány jako demonstrace proti Němcům nebo Říši.

Nepřípustné jsou v tisku útoky na Slovensko, slovenskou vládu a její činnost. Není přípustné označení „československý“ nebo „česko-slovenský“, pokud se nevztahuje na minulost. Obsahuje-li úředně registrovaný nebo jinak pevně stanovený název korporací, ústavů, spolků apod. ještě slovo „česko-slovenský“ nebo „československý“, jest až do konečné úpravy v nejnútnejších případech přípustno nanejvýš nahraditi po dohodě s ÚTDS toto označení zkratkou „čs“. Ale i těmto náhražkovým výrazům jest lépe se v tisku vyhnouti. Kde to není nezbytné, budíž i tato značka vypuštěna (např. stačí „Obilní společ.“). Co nařizovali cenzori

Zdroj: J. Končelík – B. Köpplová – J. Kryšpínová, Český tisk pod vládou Wolfganga Wolframa von Wolmara, Praha, 2003

„Vzájemnou důvěru podkopávaly i podepisované články, u nichž vlastně nikdo nevěděl, co napsal autor, co připsal nebo vyškrtal přísluhovačský šéfredaktor nebo třeba někdo v tiskovém odboru.“

Až do hořkých konců

Jak Německo rozpoutalo a postupně prohrávalo válku, bylo stále méně témat, o nichž šlo vůbec psát (viz Co nařizovali cenzori). Český tisk radikálně omezil zahraničněpolitické zpravodajství a prostřednictvím ČTK směl přejímat jen zprávy německé agentury DNB (Deutsches Nachrichtenbüro), které byly speciálně upravované pro potřeby protektorátu.

Přelomem bylo i období po příchodu zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha v roce 1941 a po atentátu na něj v roce 1942. V té době zanikl i původní Tiskový odbor Předsednictva ministerské rady a dozor nad médii se až do konce války dostal do rukou ministerstva školství a lidové osvěty pod vedením kolaboranta Emanuela Moravce.

Míra brutality nacistického režimu vynikne z faktu, že z 2125 předválečných českých novin a časopisů (z toho 85 deníků, 10 obdeníků a 258 týdeníků) jich bylo za války zastaveno celých 1887. Popraveno nebo umučeno pak bylo za okupace 112 novinářů, 126 technických a dalších pracovníků vydavatelství bylo uvězněno.

Tomu po válce odpovídala i odvěta. Desítky aktivistických novinářů šly před soud, kde padlo 8 rozsudků smrti, z nichž pět bylo vykonáno (více Účtování s novináři). Vrátit se do starých dobrých kolejí prvorepublikového mediálního prostředí už ale nebylo možné.

O fascinaci nacismem u Peroutky vůbec nemůže být řeč.

Jak se psalo za protektorátu

Úvodník Vladimíra Krychtálka, šéfredaktora Venkova, z 20. června 1942:

Co by Říše mohla

Kdyby byli rozhodující činitelé v Říši došli k přesvědčení, že český národ celý, nebo ve své většině, souhlasí s atentátem, nebo že podporuje celý ilegální živly, Benešovy agenty, tehdy by byla Říše jistě zasáhla k odvetným opatřením proti českému národu, jakož i k zajišťovacím opatřením největšího měřítka. Byla by například mohla vyzvednouti v Protektorátu desetitisíce rukojmí, která by svým životem ručila za klid v tomto prostoru. Nebylo by přitom jistě za těžké vybrat tato rukojmí právě z oněch stavů a skupin, které dříve Beneše podporovaly. Nikdo nepochybuje o tom, že toto zajištění mohlo by být tak široké, že by po jednom rukojmí musila dát každá rodina. Tato věc není technicky neproveditelná. Říše hravě zdolala úkoly daleko větší. Nezastavme se v úvahách o tom, co by Říše mohla podniknout, ani před tou myšlenkou, že nemajíc jistoty o klidu a pořádku v samém srdci svého mocenského prostoru, mohla by celý český národ přemístit někam na periferii Evropy, kde je boj o život tvrdý, a kde jakákoliv spiknutí pozbývají významu.

Osvobozené Československo sice legislativně obnovilo normy před rokem 1938, ale média už fungovala jinak. Deníky už nebyly jako za první republiky řízeny politickými stranami, nevznikly bulvární tituly. Cenzura sice padla, ale když v prvním poválečném roce nové ministerstvo informací obdrželo 1760 návrhů na vydávání nových tiskových titulů, plných 995 jich zamítlo.

newton media
celebrates 20th anniversary

Lze věřit, že tak fatální znásilnění a ovládnutí médií jako za okupace by se v dnešním civilizovaném světě už nemohlo opakovat? Ale mohlo. Vždyť tiskové poměry za komunismu nápadně připomínaly ustrašenou druhou republiku. Po roce 1968 už ani nebyl zapotřebí oficiální státní dozor nad médii, protože filtr informací daleko efektivněji obstarala autocenzura pod hrozbou vyhazovu z práce.

Dnes je sice 70 let po válce, ale sama média jsou dnes jakýmisi protektoráty byznysových říší. Kolik gentlemanů by dnes následovalo peroutkovský vzdor?"

URL| <http://www.dotyk.cz/publicistika/media-za-protektoratu.html>